9. asoscongress
ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER SEMPOZYUMU

23-25 Ekim 2026

Sempozyum Özet Kitabı

Abstract Book

TÜBİTAK

BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ · 1992

asoscongress

asoscongress.com

9. Uluslararası Sosyal Bilimler Sempozyumu Özet Kitabı

ISBN: 978-625-8545-85-2

Editör
Prof. Dr. Kaya Yıldız
Prof. Dr. Yusuf Ceri

Erişime Açıldığı Tarih

09.11.2026

Asos Yayınevi

1.baskı

Adres: Çaydaçıra Mah. Hacı Ömer Bilginoğlu Cad. No: 67/2-4/MERKEZ/ELAZIĞ

Telefon: 0532 643 75 23

Mail Adresi: asos@asosyayinlari.com

Web: www.asosyayinlari.com

İnstagram: https://www.instagram.com/asosyayinevi/

Facebook: https://www.facebook.com/asosyayinevi/

Twitter: https://twitter.com/Asosyayinevi

KONGRE ONURSAL BAŞKANI

Prof. Dr. Faruk Yiğit

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Rektörü

DÜZENLEME KURULU BAŞKANLARI

Prof. Dr. Kaya Yıldız-Prof. Dr. Yusuf Cerit

KONGRE DÜZENLEME KURULU ÜYELERİ

Prof. Dr. Bilal Yıldırım

Prof. Dr. Fahri Kılıç

Prof. Dr. Halit Karatay

Prof. Dr. İbrahim Kocabaş

Prof. Dr. Serdar Yavuz

Prof. Dr. Özcan Bayrak

Prof. Dr. Üzeyir Ok

Prof. Dr. Yavuz Akçi

Doç. Dr. Alparslan Karabulut

Doç. Dr. Bülent Polat

Doç. Dr. Gülşah Yalçın

Doç. Dr. Mustafa Özgenel

Doç. Dr. Nurettin Kartallıoğlu

Dr. Öğr. Üyesi Arif Yıldız

Dr. Öğr. Üyesi Nuri Akgün

Dr. Muhammet Özcan

Bilim Uzmanı Can Çara(Sekreterya)

BİLİM KURULU

Prof. Dr. A. Melek Özyetgin / Yıldız Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Abdulmutalip Arpa / İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Prof. Dr. Ahmet Buran / Fırat Üniversitesi

Prof. Dr. Ahmet Cevat Acar / İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Prof. Dr. Ahmet Kara / İnönü Üniversitesi

Prof. Dr. Ahmet Korhan Binark / İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Prof. Dr. Ahmet Tabakoğlu / İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Prof. Dr. Alev Sınar Uğurlu / Bursa Uludağ Üniversitesi

Prof. Dr. Ali Fuat Arıcı / Yıldız Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Ali Güneş / İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Prof. Dr. Ali Haydar Şar / İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Prof. Dr. Ali Taş / Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi

Prof. Dr. Ali Tilbe / İstanbul Üniversitesi- Cerrahpaşa

Prof. Dr. Aslı Görgülü Arı / Yıldız Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Ayça Can Kırgız Özer / İstanbul Kent Üniversitesi

Prof. Dr. Ayşe Banu Karadağ / Yıldız Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Ayşe Nefise Bahçecik / İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Prof. Dr. Banu Yücel Toy / Yıldız Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Beyhan Kanter / Fırat Üniversitesi

Prof. Dr. Beytullah Kaya / İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Prof. Dr. Bilal Yıldırım / Balıkesir Üniversitesi

Prof. Dr. Burak Telli / Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Prof. Dr. Candalene J. Mccombs / Canisius Üniversitesi

Prof. Dr. Cemile Hesenzade / Azerbaycan Devlet İlimleri Akademisi

Prof. Dr. Ceyda Aysuna Türkyılmaz / Marmara Üniversitesi

Prof. Dr. Daoud Djefafla / Biskra Üniversitesi

Prof. Dr. Dilek Doltaş / Boğaziçi Üniversitesi

Doç. Dr. Elena Oganova / Moskova Devlet Üniversitesi

Prof. Dr. Elmas Şahin / Çağ Üniversitesi

Prof. Dr. Ercan Alkaya / Fırat Üniversitesi

Prof. Dr. Erdoğan Tezci / Balıkesir Üniversitesi

Prof. Dr. Erhan İçener / İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Prof. Dr. Esen Durmuş / Fırat Üniversitesi

Prof. Dr. Eva Agnes Csato / Uppsala Üniversitesi

Prof. Dr. Eylem Dereli Saltık / Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Prof. Dr. Fatih Alkayış / İnönü Üniversitesi

Prof. Dr. Fatih Arslan / Fırat Üniversitesi

Prof. Dr. Ferit İzci / Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Prof. Dr. Flera Sayfulina / Kazan Federal Üniversitesi

Prof. Dr. Funda Kızıler Emer / Sakarya Üniversitesi

Prof. Dr. Gülcan Çetin / Balıkesir Üniversitesi

Prof. Dr. Hasan Kâmil Yılmaz / İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Prof. Dr. Hasan Yetim / Erciyes Üniversitesi

Prof. Dr. Işın Bengi Öner / İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi

Prof. Dr. İ. Gülsel Sev / Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Prof. Dr. İbrahim Güney / Yıldız Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. İbrahim Güran Yumuşak / İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Prof. Dr. İbrahim Kocabaş / Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi

Prof. Dr. İbrahim Yılgör / İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Prof. Dr. İsmail Gelen / Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Prof. Dr. İzzet Er / İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Prof. Dr. Kathleen Malu / William Paterson Üniversitesi

Prof. Dr. Kaya Yıldız / Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Prof. Dr. Kelime Erdal / Bursa Uludağ

Prof. Dr. Kemal Erol / Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Prof. Dr. Khalil Awad / Kahire-Amerikan Üniversitesi

Prof. Dr. Leyla Karahan / TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi

Prof. Dr. Ljiljana Markoviç / The University for Peace

Prof. Dr. M. Emin Köktaş / İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Prof. Dr. Mehmet Dursun Erdem / Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Prof. Dr. Mehmet Engin Deniz / Yıldız Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Mehmet Nuri Gömleksiz / Fırat Üniversitesi

Prof. Dr. Mehmet Öncel / İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Prof. Dr. Mesut Gün / Mersin Üniversitesi

Prof. Dr. Mirsad Karic / Uluslararası Saraybosna Üniversitesi

Prof. Dr. Muhidin Mulalic / Uluslararası Saraybosna Üniversitesi

Prof. Dr. Murat Elmalı / İstanbul Üniversitesi

Prof. Dr. Mustafa Ateş / Bursa Uludağ Üniversitesi

Prof. Dr. Mustafa Zeki Çıraklı / Karadeniz Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Mustafa Uğraş / Fırat Üniversitesi

Prof. Dr. Mustafa Yasan / Balıkesir Üniversitesi

Prof. Dr. Mustafa Yüksel Erdoğdu / İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Prof. Dr. Mustafa Zahit Serarslan / İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Prof. Dr. Mutlu Deveci / Fırat Üniversitesi

Prof. Dr. Nabeel Madallah Hamad Al / Katar Üniversitesi

Prof. Dr. Nazmi Özerol / İnönü Üniversitesi

Prof. Dr. Nesrin Karaca / Bursa Uludağ Üniversitesi

Prof. Dr. Nesrin Sis / İnönü Üniversitesi

Prof. Dr. Olena Ivanovska / Taras Şevçenko Kiev Ulusal Üniversitesi

Prof. Dr. Ömer Tuğrul Kara / Çukurova Üniversitesi

Prof. Dr. Özlem Demirel Dönmez / İnönü Üniversitesi

Prof. Dr. Özgür Kökalan / İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Prof. Dr. Özcan Bayrak / Fırat Üniversitesi

Prof. Dr. Rıdvan Ezentaş / Bursa Uludağ Üniversitesi

Prof. Dr. Salim Durukoğlu / İnönü Üniversitesi

Prof. Dr. Sedat Maden / Bayburt Üniversitesi

Prof. Dr. Selahattin Turan / Uludağ Üniversitesi

Prof. Dr. Sema Çetin Baycanlar / Çukurova Üniversitesi

Prof. Dr. Serdar Yavuz / Fırat Üniversitesi

Prof. Dr. Sertel Altun / Yıldız Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Servet Bayram / İstanbul Medipol Üniversitesi

Prof. Dr. Sevil Mehdiyeva / Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi

Prof. Dr. Sezgin Demir / Fırat Üniversitesi

Prof. Dr. Sibel Çoban / Marmara Üniversitesi

Prof. Dr. Süleyman Avcı / Marmara Üniversitesi

Prof. Dr. Süleyman Kaan Yalçın / Fırat Üniversitesi

Prof. Dr. Sven Tarp / Aarhus Üniversitesi

Prof. Dr. Tuncay Yavuz Özdemir / Fırat Üniversitesi

Prof. Dr. Turan Akkoyun / Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Prof. Dr. Türker Barış Bulduk / Adıyaman Üniversitesi

Prof. Dr. Ülkü Eliuz / Karadeniz Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Hakan Yalap / Niğde Üniversitesi

Prof. Dr. Yasin Doğan / Pamukkale Üniversitesi

Prof. Dr. Yusuf Cerit / Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Prof. Dr. Ilir Kalemaj / Tiran Üniversitesi

Prof. Dr. Vehap Kola / Tiran Üniversitesi

Doç. Dr. Ahmet Ali Çanakçı / Balıkesir Üniversitesi

Doç. Dr. Ahmet Melih Güneş / Balıkesir Üniversitesi

Doç. Dr. Ahmet Zeki Güven / Akdeniz Üniversitesi

Doç. Dr. Ahmet Tanhan / Adıyaman Üniversitesi

Doç. Dr. Aslı Maden / Bayburt Üniversitesi

Doç. Dr. Aydın Zor / Akdeniz Üniversitesi

Doç. Dr. Besra Taş / İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Doç. Dr. Birol Bulut / Fırat Üniversitesi

Doç. Dr. Birol İpek / Fırat Üniversitesi

Doç. Dr. Bülent Polat / İnönü Üniversitesi

Doç. Dr. Cahid Şenel / İstanbul Üniversitesi

Doç. Dr. Dilara Demirbulak / Yeditepe Üniversitesi

Doç. Dr. Elif Esra Arıkan / İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Doç. Dr. Erhan Tunç / Balıkesir Üniversitesi

Doç. Dr. Esra Türk / İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Doç. Dr. Eyüp Yünkül / Balıkesir Üniversitesi

Doç. Dr. Faruk Kanger / İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Doç. Dr. Fatmir Mehmeti / Prizren Üniversitesi

Doç. Dr. Filiz Gültekin / Bursa Uludağ Üniversitesi

Doç. Dr. Gulnara Kanbarova / Nahçıvan Azerbaycan Devlet Üniversitesi

Doç. Dr. Gülşah Bostancı Bozbayındır / İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Doç. Dr. Gülşah Yalçın / Kahramanoğlu Mehmetbey Üniversitesi

Doç. Dr. Halil Şengül / İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Doç. Dr. Hasan Kızıldağ / Samsun 19 Mayıs Üniversitesi

Doç. Dr. İnci Erdoğan Tarakçı / Mersin Üniversitesi

Doç. Dr. Kazım Kılınç / Batman Üniversitesi

Doç. Dr. Mehmet Akif Erdener / Balıkesir Üniversitesi

Doç. Dr. Metehan Küçüker / Trugut Özal Üniversitesi

Doç. Dr. Mithat Korumaz / Yıldız Teknik Üniversitesi

Doç. Dr. Muhammet Özcan / Atatürk Üniversitesi

Doç. Dr. Muhammet Zincirli / Fırat Üniversitesi

Doç. Dr. Mustafa Özgenel / İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Doç. Dr. Nurettin Koca / Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Doç. Dr. Osman Cenk Kanca / Atatürk Üniversitesi

Doç. Dr. Özgür Sirem / Necmettin Erbakan Üniversitesi

Doç. Dr. Nilüfer Alimen / Yıldız Teknik Üniversitesi

Doç. Dr. Ramazan Bölük / Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Doç. Dr. Seda Taş İlmek / Yıldız Teknik Üniversitesi

Doç. Dr. Salih Tellioğlu / Alanya Alaattin Keykubad Üniversitesi

Doç. Dr. Salim Durukoğlu / İnönü Üniversitesi

Doç. Dr. Sedat Erol / Adıyaman Üniversitesi

Doç. Dr. Serdan Kervan / Prizren Üniversitesi

Doç. Dr. Serhat Anıktar / İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Doç. Dr. Sibel Üst Erdem / Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Doç. Dr. Şeyma Büyükkavas Kuran / Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Doç. Dr. Tarana Khalilova Ahmed Gizi / Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi

Doç. Dr. Tudora Arnaut / Kiev Ulusal Taras Shevchenko Üniversitesi

Doç. Dr. Tuğba Türk Kurtça / Trakya Üniversitesi

Doç. Dr. Ülkü Tosun / İstanbul Medipol Üniversitesi

Doç. Dr. Ümmühan Öner / Fırat Üniversitesi

Doç. Dr. Yusuf Bilge / İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Adviye Pınar Konyalıoğlu / Medipol Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Kaplan / Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Arif Yıldız / Turgut Özal Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Didem Güven / Medipol Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Fazilet Yavuz Birben / İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Hatun Sevgi Yalın / Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Hazel Duru / Bursa Uludağ Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin Kocaman / İstanbul Medipol Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Nihat Topaç / İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa

Dr. Öğr. Üyesi Olcay Yılmaz / TED Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Osman Hatun / Sinop Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Osman Söner / İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Özge Özkan / Turgut Özal Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Özge Özlü Ünlü / İstanbul Medipol Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Seda İşgüzar / Turgut Özal Üniversitesi

Doç. Dr. Semra Kıranlı Güngör / Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Sena Öksüz / İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Şebnem Yazıcı / Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Şeyma Güldal / İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Tahir Çelikbağ / Fırat Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Veysel İbrahim Karaca / Fırat Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Aslin Arslanoğlu Öser / İstanbul Medipol Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi İbrahim Doyumgaç / Adıyaman Üniversitesi

Dr. Merve Bakan / İnönü Üniversitesi

Dr. Mert Şen / İnönü Üniversitesi

Dr. Muhammet Özcan / MEB

Dr. Ümmühan Güzel Baydoğan / MEB

Sekreterya

Bilim Uzmanı Can Çara(Sekreterya)

İÇİNDEKİLER

Arkaik Mezopotamya Belgelerinde "An" Piktogramının Anlamı ve Gök Tanrı Fenomeni Üzerine Bir Öneri 21

Kozmik Düzen, Determinizm ve İlahi İnayet 22

6. Sınıf Fen Bilimleri Dersinde Sabit Süratli ve Sabit Hızlı Hareket Konusuna Yönelik Çoklu Kavramsal Değişim Stratejilerine Dayalı Bir Öğretim Materyalinin Geliştirilmesi 24

Afet Eğitiminde Eylem Yetki Düzeyi Karmaşası: Türkiye'deki Müfredat ve Hazırlık Ölçeklerine İlişkin Eleştirel Bir Analiz 26

Aile Yılında Aileyi Yeniden Düşünmek 28

Arşiv Belgeleri ve Cumhuriyet Dönemi Gazetelerinde Köy Eğitmenliği Uygulaması 30

Aynı Kesme Puanı, Farklı Ayırt Edicilik: Talıs 2024 Türkiye Verisinde Roc Temelli Standart Belirleme ve Referans Ölçüt Kaynağı 32

Cumhuriyet'in İlk Döneminde (1923-1938) the New York Times Gazetesinde Türkiye'deki Amerikan Okullarının Temsilleri 34

Dezavantajlı Okullarda Okul Yöneticilerinin Çok Katmanlı Liderlik Rolleri: Ekolojik Sistemler Kuramı Perspektifinden Yapılandırılmış Bir Alanyazın İncelemesi 36

Dijital Anadolu Masallarının İlkokul 1. Sınıf Öğrencilerinin Dinleme, Konuşma ve Yaratıcılık Becerilerine Etkisi: Bir Durum Çalışması 38

Eğitim Araştırmalarında Çok Faktörlü Liderlik Ölçeğinin Güvenirliği: Bir Güvenirlik Genellemesi Çalışması 40

Eğitim Kurumlarında Öğretmen Dışı Personelin Disiplin ve Özlük Uyuşmazlıkları: Danıştay 12. Dairesi Kararlarına Dayalı Bir Çözümleme 42

Eğitim Yönetimi Doktora Tezlerinin Eğitim Felsefesi Alanıyla İlişkisi Üzerine Bir Çözümleme 44

Ergenlerde Sosyal İzolasyonun Siber Aylaklıkla İlişkisinde Gelişmeleri Kaçırma Korkusu, Sosyal Medya Beğenilmeme Korkusu ve Öz Düzenlemenin Seri Aracı Rolü 46

Hayat Bilgisi Öğretmeye Hazır Olmak: Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yeterlik Algıları 48

Hoda İçin Sql Server Tabanlı Bir Veri Altyapısı Prototipi: Akademik ve Sosyal-Duygusal Süreçleri Bütünleştiren Bir Öğrenme Ekosistemi Tasarımı 50

Kamu Denetçiliği Kurumuna Yapılan Başvurularda Çocuk Haklarına İlişkin Sorun Alanları . 52

Kültür Üretken Yapay Zekâ Kabulünü Şekillendiriyor Mu' Öğretmen Adayları Üzerine Yapısal Bir İnceleme 54

Lise ve Üniversite Öğrencilerinin Güzellik Algıları 56

Mektuptan Televizyona: Türkiye'de Uzaktan Öğretimin İlk Arayışlarının Basındaki İzleri (1962-1975) 58

Mesleki Eğitim Merkezi (Mesem) Öğrencilerinin Kazandığı Mesleki Beceriler ile İşveren Beklentileri Arasındaki Uyum 60

Öğretmen Adaylarının Millî Eğitim Akademisine Yönelik Örgütsel Aidiyet Algıları 62

Öğretmenlerin Yapay Zekâ Entegrasyon Becerilerinin Mesleki Öz Güvenlerine Yansımaları .. 65

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Yapay Zekâ Kullanımı ve Yapay Zekâ Destekli Dijital Materyal Geliştirmeye İlişkin Kavramsal Çağrışımları ve Metaforik Algıları 69

Okul Ortamında Değer Algısı Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması 72

Okul Temelli Çevre Eğitimi Bağlamında Ortaokul Öğrencilerinin Çevresel Farkındalık ve Davranış Eğilimlerinin İncelenmesi 74

Okul Yöneticilerinin Çevik Liderlik Davranışları ile Öğretmenlerin Bireysel Yenilikçilikleri Arasında Psikolojik Güvenliğin Düzenleyici Rolü 76

Okul Yönetimine İlişkin Karar Senaryolarında Yönetici ve Yapay Zekâ Kararlarının Karşılaştırmalı Analizi 78

Ortaöğretim Öğrencilerinin Görüşlerine Göre Öğretmen Otoritesini Belirleyen Faktörler 80

Ortaokul Öğrencilerine Yönelik Fen Deneylerine Karşı Tutum Ölçeği'nin (Fedet) Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması 82

Özel Gereksinimli Çocuklarda Problemli Ekran Kullanımı: Riskler, Etkiler ve Yönetim Yaklaşımları 84

Resimli Çocuk Kitaplarında Metin-Görsel Etkileşimi ve Çocuk Edebiyatı İlke ve Değerleri: Sara Şahinkanat'ın 'yavru Ahtapot Olmak Çok Zor 'adlı Eseri Üzerine Bir İnceleme 86

Sakarya'dakı Ortaokul Öğrencılerının Deprem Okuryazarlığı ve Depremın Medyadakı Rolüne İlışkın Algılarının İncelenmesı 88

Sosyal Bilgiler Eğitiminde Dijital Sorunlara İlişkin Araştırma Eğilimlerinin Haritalanması: 1996–2025 Dönemine Ait Bibliyometrik Bir Analiz 90

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarına Yönelik "topluluklar ve Çocuklar İçin Felsefe" (P4cc) Dersi Öğretim Programının Geliştirilmesi Bağlamında İhtiyaç Analizi 92

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarını Mikro-Yeterliliklerle Desteklemek: Bir Çerçeve Önerisi . 94

Türkçe Ders Kitaplarında Yer Alan Öz Değerlendirme Ölçeklerinin Dil Becerileri Bağlamında İncelenmesi 96

Türkiye Yüzyılı Maarif Model'inin Uygulama Sonuçlarının Analizi: Paydaş Görüşleri 98

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli 5, 6 ve 7. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarında İklim Okuryazarlığı ve Sürdürülebilirliğe Yönelik Öğrenme Görevlerinin İncelenmesi 100

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Türkçe Ders Kitaplarındaki Ana Metinlerin Pısa Durumsal Bağlamları Açısından İncelenmesi: 5. ve 6. Sınıf Örneği 102

Türkiye'de Eğitim Alan Azerbaycanlı ve Türk Dünyası Öğrencileri: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Örneği 104

Türkiye'de Yapay Zekâ ve Dil Eğitimi Araştırmaları: 2021–2026 Dönemine İlişkin Bir İnceleme 106

Üniversite Öğrencilerinin Yapay Zekâya Yönelik Tutumları: Cinsiyet, Sınıf Düzeyi, İnternette Geçirilen Süre ve Algılanan Bilgi Düzeyi Bağlamında Bir İnceleme 108

X ve Y Kuşağı Okul Müdürlerinin Yönetim Tarzları ile Öğretmenlerin Motivasyonel Kararlılıkları Arasındaki İlişki 111

Yabancılara Türkçe Öğretiminde En Yaygın Kullanılan Ders Kitaplarındaki Kültürel Öğelerin İçeriksel Analizi ve Beceri Bazlı Değerlerlendirilmesi 113

Belirtisiz İsim Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adlarına Hâl Eklerinin Getirilişi Hakkında: Kocaeli, Gölbaşı, Beyoğlu, Zeytinburnu ve Pınarbaşı Örnekleri 115

Besim Atalay Yayımındaki Et-Tuḥfetü'z-Zekiyye Fi'l-Luġati't-Türkiyye Sözlüğünde Yer Alan Soru İşaretli Kelimeler ve Anlam Değerleri 117

Cengiz Dağcı'nın Korkunç Yıllar Romanında Millî Kimlik ve Vatan Bilinci 119

Değişen Aile, Değişen Kuşaklar: Lessing ve Kulin'de Aile Kurumu ve Kuşaklararası İlişkiler 121

Er- ve Et- Yardımcı Fiilinin Ekleşerek Kullanıldığı Yapılar ve Oluşturdukları Türemiş Fiiller 123

Eski Türkçeden Bugüne Gastronomi Terimleri 125

Haldun Taner'in Öykülerinde Sınıflı Toplum Yapısının Sembolik Eleştirisi 127

Halkın ve Hakkın Kılıcı Olarak Köroğlu 129

Industrialization and Victorian Materialism in Elizabeth Gaskell's North and South 130

Kilisli Zihnî Divanı'nda Müzik Terimlerinin Tevriyeli Kullanımıyla Yazılmış Bir Gazel 132

Kısasü'l-Enbiya'da İletişim Fiilleri: Olumsuz Duygu Bildiren Fiiller 134

Kutadgu Bilig'de Çocukların Yetiştirilmesi Üzerine Bir Değerlendirme 136

Nedîm'in Kaleminden Kış Tasviri 138

Nostromo: A Story of Colonıal Modernıty 140

Ömer Seyfettin Hikâyelerinde Yazılı Kültür Unsurları: Okuma, Yazma ve Edebî Metinler 141

Osmanlı Türkçesi Öğretiminde Kaf–kef Yanılgısını Önlemeye Yönelik Çizelge Odaklı Bir Çalışma 144

Polisiye Roman Özellikleri Bağlamında Suat Derviş'in Ankara Canavarı Romanı 146

Türk Çizgi Filmlerinde Argo Söylemler 148

Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun Hatıralarında Yazar ve Şairler 150

"biz Filologlar…" : Filolojinin Eski Mezopotamya'da Doğumu Üzerine Bir İnceleme 152

"süçig Sab"dan "ısmıḫtikan"a Sinsi Kavramı Üzerine 154

Askerlerin Dinledikleri Müziklerin Mesleklerinden Kaynaklanan Stresle Başa Çıkmadaki Rolü 157

Çağdaş Figüratif Resimde Fotoğrafik Kaynağın Dönüşümü: Darrel Ellıs, Marlene Dumas ve Chuck Close Üzerine Karşılaştırmalı Bir İnceleme 160

Çocukların Gözünden Türkü Yolu: Gezici Müzik Atölyesi Sonrası Oluşturulan Resimlerin Görsel Tasarım Açısından İncelenmesi 162

Iran El Dokuması Tekstillerinin Modern Kadın Giyim Tasarımına Uyarlanması..... 164

Klarnet Müzik İcra Yeteneğinin Hayat Boyu Gelişiminde Çevresel Faktörler 166

Mitolojik Olarak Kuş İmgesi: Sultan Hüseyin Baykara Divan'ındaki Halkâr Tasarımlarındaki Kuş Tasvirleri 168

Mobil Sanat Eğitimi Yoluyla Somut Olmayan Kültürel Mirasın Aktarımı: Gezici Müzik Atölyesi–türkü Yolu Projesinin İncelenmesi..... 170

Türk Müziğinde Çocuk Şarkıları Besteciliğinde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar..... 172

Yapay Zekâ Müzik mi Üretiyor, Yoksa İstatistiksel Örüntüleri mi Taklit Ediyor' Zaman-Frekans Düzleminde Bir İnceleme 174

Dijital Kültürün Gölgesinde Dilimiz ve Değerlerimiz: Lise Gençliğinin Söz Varlığında Yabancılaşma Eğiliminin Etkenleri 176

Adabımuaşeret Dersi Öğretim Programının Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi 178

Allah'ın İsimlerinin Mekkî Sûrelerdeki Kullanımı: Kelâmî Zihniyet İnşası Bağlamında Bir Analiz 180

Demografik Dönüşümün Sosyo-Ekonomik ve Sosyo-Dini Boyutları Çerçevesinde 2026-2035 Türkiye Aile ve Nüfus On Yılı Vizyon Belgesinin Eleştirel Bir Değerlendirmesi 182

Duygudan Eyleme: Merhametin Gerçek Değeri..... 184

Hz. İbrâhim Örnekliğinde Erken Dönem Sûfî ve Tasavvuf Klasiklerinde Hullet Kavramı 186

Islâm Dünyasında İlmin ve Siyasetin Kesişme Mekânı Olarak Camiler: Emeviler Dönemi 189

Mushafın Gayb Penceresi: Yazma Mushafların Sonunda Saklı Falnameler..... 191

Osmanlı Halk Kültüründe Mushafın Koruyucu ve Kutsal Nesne Olarak İşlevi 193

Şerh Yöntemi Bağlamında Bir Münazara Örneği: Cevâhir-i Bevâhir-i Mesnevî'de Gece ve Gündüz Çatışması..... 195

Yapay Zeka Destekli Dini Otorite ve İmamet: İslam Hukuku Açısından İnsan Failiyeti ve Hukuki Ehliyet Problemi 197

Yönetimde Koçluk Yaklaşımı: Satış Yöneticilerinin Deneyimleri Üzerine Nitel Bir Araştırma 199

2023 Kahramanmaraş Merkezli Deprem Sonrası Türkiye'de Afet Yönetimi: Değişen Ne, Değişmeyen Ne' 201

Afetin Yerel Sesi: 6 Şubat Depremlerinin Hatay, Malatya ve Elbistan Basınındaki Mağduriyet Temsilleri 203

Akademisyenlerde Yaşam Tatmini ile Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum Arasındaki İlişkide Deprem Kaygısının Düzenleyici Rolü: 6 Şubat Depremleri Sonrası Bir Araştırma 205

Akıllı Kent Yatırımlarının Sürdürülebilirlik Ekseninde Değerlendirilmesi: İklim Değişikliği Odaklı Çok Kriterli Karar Verme Yaklaşımı..... 207

1qAklın Sınırlarından Gönlün Şifasına: Çağdaş Dünyanın Varoluşsal Krizleri Karşısında Tasavvufi Felsefi Danışmanlığın İmkânı 209

Alain de Benoist'nın Komüniteryen Siyaset Felsefesi ve Osmanlı Millet Sisteminde Kimlik ve Egemenlik 212

Algoritmik Gözetim ve Dijital Flanörlük: Sanal Sokaklarda Kaybolmanın İmkânsızlığı 214

Algoritmik Rasyonalite Karşısında Demokratik Meşruiyet: Kamu Yönetiminde Yapay Zekâ Yönetişimi İçin Normatif Etik Bir Model Önerisi 216

Amerikan Misyonerlerinin Karamanlı Ortodoks Çocuklarına Yönelik Yayın Faaliyetilerine Bir Örnek: Fener Kulesi'nin Hikâyesi 218

Âşık Veysel Şiirlerinde Klasik Türk Şiirlerinin İzleri 220

Balkan Ülkeleri ile Türkiye'de Bankacılık Göstergelerinin Karşılaştırmalı Analizi 221

Bartın Üniversitesi Wos Adresli Yayınlar İçin Bireysel Yayın Frekansının Zamanla Değişimi 223

Bilim Tarihinin Epistemik Aynası: Bilimsel Gerçekçilik Tartışmalarında Tarihsel Verinin Kurucu Rolü 224

Buğday Piyasalarında Kuraklık Şokları ve Tarımsal Katma Değer Bölüşümü Üzerine Bibliyografik Bir Analiz 226

Bütünleşmenin Sınırları: Küresel Sağlık Yönetişiminde Görünür ve Yapısal Hiyerarşiler 228

Çocukluk Çağı Travmalarının Yetişkinlikte Duygu Düzenleme Güçlüğü Üzerindeki Etkisi 230

Covıd-19 Döneminde Türkiye Ekonomisinin Sektörel İthal Girdi Bağımlılığı: İthalat Ters Matrisi Analizi 232

Cynthia Freeland'da Sanatın Tanımı: Çoğulculuk, Kültürel Bağlam ve Estetik Değer 234

Dijital Çağda Ebeveynlik: Dijital Ebeveynliğin 5g'si 236

Dış Müdahaleden İç Politikaya: Donald Trump'ın Venezuela Müdahalesi, "biz ve Onlar" Söylemi ve Seçmen Konsolidasyonu 238

E-Ticaret Oturumlarında Üçüncü Etkileşim Noktasında Erken Satın Alma Tahmini: Makine Öğrenmesiyle Karşılaştırma ve Açıklanabilir Yapay Zekâ Analizi 240

Elektrikli Araç Markalarının Kurumsal Web Sitelerinde Sunulan Değer Önerileri: Yönlendirilmiş Bir İçerik Analizi 242

Erken Çocukluk Döneminde Dijital Ebeveynlik: Tutumlar, Kriz Yönetimi ve Sosyal Çevrenin Yansımaları 244

Fonksiyonel Atıştırmalık Pazarlamasında "Temiz Etiket" Söyleminin İnşası: Sağlıklı Bar Markalarının Instagram İleti Metinleri Üzerine Çok Düzeyli Bir Çerçeveleme Analizi (2018–2026) 246

Fotoğrafçılık ve Kameramanlık Programı Ders İçeriklerinin Yapay Zekâ ile İlişkilendirilmesine Yönelik Bir Öneri 248

Frig Döneminde Geyik Sembolizmi: İkonografik Veriler ve Kutsal Alanlar Bağlamında Bir Değerlendirme 250

Geçmişten Günümüze Türk Halk Kültüründe Falcılık Geleneği ve Sosyal Mekanlarda Kadın Falcılar (Bursa Örneği) 252

Genç Kadınların Gözünden Şiddet: Görünmez Biçimler, Sessizleştirme ve Direnişin Sınırları 254

Göçmenin Paradoksu: Derrida'nın Konukseverlik Düşüncesinde Mantık, Etik ve Öteki Psikolojisi 256

Gülten Akın'ın Şiirlerinde Eşik Nesnelerinin Poetikası: Duvar, Kapı ve Pencere 258

Haysiyet Kültürü Bağlamında 2026 Nato Zirvesi'nin Yerli ve Yabancı Basındaki Medya Temsilleri: Tematik Bir Analiz 260

Hesaba Başlangıç Kitaplarında Gizil Söylem Analizi 262

Iktidarın Taşra Düzeni: Bir Zamanlar Anadolu'da Filmi Örneği 264

Insani Gelişmişlik, Ekonomik Büyüme ve Ekolojik Ayak İzi İlişkisi: En Yüksek İnsani Gelişmişlik Düzeyine Sahip Ülkeler Üzerine Bir Analiz 266

Kamu Harcamalarında Etkinlik ve Kaynak Tahsisi: Veri Temelli ve Yapay Zekâ Destekli Kavramsal Bir Model Önerisi 268

Kapadokya'da Sürdürülebilir Turizme İlişkin Paydaş Görüşleri: Yerel Halk ile Turizm Çalışanları ve Yöneticilerinin Karşılaştırılması 270

Katar'ın Çeşitlendirme Stratejileri ve Dirençlilik Arayışı 272

Kavalalı Ali Gâlib'in Yâdigâr Adlı Eserindeki Âdâb ve Fezâil-i İlm Adlı Makalesi Üzerine Bir Değerlendirme 274

Kdv Oranlarındaki Değişikliklerin Gelir Grupları Bağlamında Tüketim Tercihlerine Etkisi . 277

Kültürel Performans ile Eylemlilik Arasında: Roman Topluluklarında Stratejik Esneklik ve Kimlik Politikasının Sınırları 279

Kurgu ve Gerçeklik Bağlamında Çocukluk Çağı Şiddeti: Kevin Hakkında Konuşmalıyız Filmi ile İsa A.M. Vakasının Karşılaştırmalı Bir Analizi 281

Lise Düzeyinde Okuma İsteksizliğini Aşma Yolları ve Akran Etkileşimi: Üsküp Kitap Kulübü Deneyimi - Necla Dursun 283

Mahallelerin Gücü: Muhtarlara Yönelik Afet ve Acil Durum Farkındalık Eğitimi ile Dirençli Toplumlara Doğru 285

Motorlu Kara Taşıtları Kasko Sigortasında Pert Total Tazminat Sürecinin Paydaş Temelli Analizi ve Süreç İyileştirme Önerileri 287

Niğde Altay Köyü'nde Kültürel Süreklilik ve Etnografik Değerler / Cultural Continuity and Ethnographic Values in Altay Village, Niğde 289

Nəbi Xəzri'nin Şiirlerinde Manevi Kavramların Dilsel Görünümleri 292

Okul Temelli Müdahale Programının Lise Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Yönelik Tutumuna Etkisi 294

Ostim Teknik Üniversitesi Yayınlarına Atıf Yapan Yazarların Kurumsal Bağlantılarının İncelenmesi 296

Proje Yönetiminde Üretken Yapay Zekâ Benimsenmesinin Bass Difüzyon Modeliyle Simülasyonu: Senaryo Bazlı Bir Yaklaşım 298

Psikolojik Danışman Eğitimi Araştırmalarının Bibliyometrik Analizi (2020–2026) 300

Reklamlarda Olağan Bedensel Görünümün Problematize Edilmesi: Bir Çerçeveleme Analizi 302

Roma Anadolusu'nda Kadın Kimliği ve Toplumsal Statüsü 304

Ruhun Mahiyeti ve Bedenle İlişkisi Üzerine Felsefî Bir Değerlendirme 306

Saat Dokuzu Beş Geçe Bolu: 10 Kasım Törenleri (1938-1953) ve Atatürk'ün Yerel Hafızadaki Yeri 308

Safetywashıng Turizm İşletmelerini Açıklayabilir Mi' Güvenlik Söylemi ve Uygulaması Üzerine Kavramsal Bir Değerlendirme 311

Sağlık İletişiminde Görsel Anlam Üretimi: Kanser Farkındalığı Afişlerinin Göstergebilimsel ve Tasarımsal Analizi 313

Siyasal Aday İmajı ve Sosyal Medya: Liderlerin Sosyal Medya Stratejileri Üzerine Bir Analiz 315

Son Devrim 318

Stratejik İnovasyon Yöneliminin Çalışan Sadakatine Etkisi 320

Sürdürülebilir Pasif Ev Yapı Tipolojilerinde Yapısal Uygulamaların İsg Risk Profili Üzerindeki Etkisi 322

Toplumsal Eşitliğin Ritüel İnşası: Malakan Sabranya Ayininde Hiyerarşisiz Cemaat 324

Toplumsal Melankoni: Sokaktaki Renklerin Soluklaşmasının Görsel İletişim Bağlamında İncelenmesi 326

Trafikle İlgili Sivil Toplum Kuruluşlarının Sosyolojik Değerlendirmesi 328

Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları Kapsamında Bankacılık Sektöründe Sürdürülebilirlik Yönetişiminin İncelenmesi 330

Türkiye'de Demografik Yaşlanma ve Sosyal Güvenlik Sisteminin Mali Sürdürülebilirliği: Demografik ve Mali Göstergeler Üzerinden Bir Değerlendirme 332

Uçak Yedek Parçalarının Tamir Taleplerinin Makine Öğrenmesi ve İstatistiksel Analiz Yöntemleri ile Tahmini 334

Üniversite Öğrencilerinin Yapay Zeka Kullanım Alışkanlıkları ve Yapay Zekaya Yönelik Tutumları: Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir Çalışma 337

Veri Egemenliği ile Su Güvenliği Arasında: Türkiye'nin Yapay Zeka Altyapı Yatırımları 339

XIX. Yüzyılın İkinci Yarısında Doğu Türkistan'da Siyasi Gelişmeler: Hoten Hâkimiyeti ve Habibullah Hacı Dönemi (1864–1867) 341

Yapay Zekâ Çağında "gerçek Güzellik" Miti: Dove'un "the Code" Kampanyasının Barthesçı Göstergebilimsel Analizi 343

Yapay Zekâ ve İnsan Kaynakları Yönetimi (2020–2026): Sistematik Bir Literatür İncelemesi 345

Yerel Yönetimlerde Muhtarlık Kurumunun İşlevselliği: Köy ve Mahalle Muhtarlıkları Üzerine Karşılaştırmalı Bir Alan Araştırması 347

Yönetim Süreçlerinde Yapay Zekâ Etiği ve Liderlik: Uluslararası Çerçeveler Bağlamında Türkiye İçin Bir Kurumlararası Yönetişim Modeli Önerisi 349

"ok, Boomer" Vs. "ok, Zoomer": Kuşakların Değişen İdeolojisi Üzerine Eleştirel Bir Değerlendirme 351

Çocuklarda Ahlak Gelişimi: Bibliometrik Bir Çalışma 353

Makale id= 54

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0001-6860-5418

Arkaik Mezopotamya Belgelerinde "An" Piktogramının Anlamı ve Gök Tanrı Fenomeni Üzerine Bir Öneri

Dr. Huzme Gülek Gültekin[1]

[1]niketlüG kelüG emzuHuH
*Corresponding author: Huzme Gülek Gültekin

Özet

Güney Mezopotamya'da ilk belgeler milattan önce dördüncü binyılın ikinci yarısında yazılmıştır. En erken belgeler antik Uruk yerleşimnde bulunmuştur. Çivi yazısı öncesi evreyi oluşturan bu arkaik tabletlerdeki işaretler piktografiktir. Ürün ve eşya listeleri, dağıtım listeleri, envanter kayıtları ve hesaplamalardan oluşurlar. Bu tabletlerdeki bazı işaretler, geç dönem belgeleriyle tutarlıdır ve anlamları bilinmektedir ancak anlamı çözümlenemeyen piktogramlar da bulunur. Bunlardan biri de "AN" piktogramıdır. Bu piktogramın Uruk IV ve Uruk III (yaklaşık -3350-3000), Cemdet Nasr (yaklaşık-3000-2900) ve Erhanedanlar I-II (yaklaşık -2900-2700) dönemine ait arkaik listelerde, ekonomik belgelerde ve mühür baskılarında ne ifade ettiği tam olarak anlaşılmamaktadır. Erhanedanlar III dönemi (yaklaşık -2600-2500) ve sonrasına tarihlenen çiviyazılı belgelerde ise sıklıkla, tanrı, tanrısallık determinatifi, gökyüzü, gök tanrı, yüksek gibi anlamlar verecek şekilde kullanılmıştır. Bu anlamlar erken belgelerin anlaşılması için referans gösterilmiş, AN piktogramının arkaik dönemdeki karşılığı üzerine çeşitli görüşler öne sürülmüştür. Bu çalışmada bu görüşlere yer verilmiş, ayrıca arkaik belgelerdeki AN işaretinin anlamı ve zaman içinde geçirdiği olası semantik değişim belirlenmeye çalışılmıştır. İşaretin görüldüğü arkaik belgeler kullanım yerlerine göre sınıflandırılmış, geçme sıklıkları dönem dönem karşılaştırılmış, diğer piktogramlarla birlikte yazılış biçimleri tablolar halinde sunulmuştur. Bu yöntemle AN piktogramının öncelikle arkaik belgelerdeki kullanım şekli ortaya konularak söz konusu dönem içinde incelenmiştir. Ardından geç dönem belgelerindeki referanslar ve arkeolojik bulgular ile bu bulgulara dair yorumlardan hareketle arkaik belgelerde "AN"ın anlamı ve geç dönem belgelerindeki Gök ve Gök Tanrı anlamlarıyla ilişkisi hakkında bir öneri sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Mezopotamya, Çivi Yazısı, Sumer, Gök Tanrı.

Makale id= 308

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0001-6906-3366

Kozmik Düzen, Determinizm ve İlahi İnayet

Dr. Öğretim Üyesi Münteha Beki[1]

[1]Yozgat Bozok Üniversitesi

Özet

Evrenin düzenli bir yapıya sahip olması, sıklıkla onda gerçekleşen olayların belirli nedenler tarafından zorunlu biçimde belirlendiği düşüncesiyle ilişkilendirilmektedir. Özellikle modern dönemde gelişen mekanik doğa tasavvurlarıyla birlikte evrendeki rasyonel düzenlilik ve öngörülebilirliğin fiziksel determinizme işaret ettiği yönünde yaygın bir kanaat oluşmuştur. Benzer biçimde ilâhî inayet de Tanrı'nın evrende meydana gelen her tekil olayı önceden belirlemesi ve kontrol etmesi şeklinde yorumlanabilmektedir. Tanrı'nın yaratılış üzerindeki mutlak egemenliğinin ise bir tür teolojik determinizmi gerektirdiği savunulmuştur. Buna göre evrende bir düzen varsa ve bu düzen istisnasız yasalara göre işliyorsa gerçekleşen her olayın ya fiziksel düzlemde doğa yasaları tarafından belirlendiği veyahut teolojik düzlemde ilâhî takdir tarafından önceden belirlenmiş olması gerektiği düşünülmüştür. Bununla birlikte düzen, nedensellik ve determinizm arasında varsayılan bu ilişkinin metafizik açıdan zorunlu olup olmadığı tartışmalıdır. Bu bildiri, kozmik düzenin determinizmi gerektirip gerektirmediğini ilâhî inayet problemi çerçevesinde incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmanın temel iddiası, kozmik düzenin determinizmle, ilâhî inayetin ise her tekil olayın nedensel olarak belirlenmesiyle özdeşleştirilmemesi gerektiğidir. Bu doğrultuda kozmik düzen fikriyle ilişkilendirilen nedensellik ve determinizm kavramları analiz edilerek bunların ontolojik olumsallıkla ilişkisi ele alınacaktır. Bu çerçevede evrenin yalnızca mekanik ve zorunlu nedensel ilişkilerden oluşan kapalı bir sistem olarak değil, düzen ile olumsallığın birlikte bulunabildiği bir yapı olarak düşünülmesinin mümkün olduğu savunulacaktır. Olumsallığın Tanrı'nın inayeti ve egemenliğiyle bağdaşmayacağı yönündeki itirazlara karşı, kozmik düzenin determinizmi zorunlu olarak gerektirmediği ileri sürülecektir. İlâhî inayetin Tanrı'nın mükemmel bilgisi, iradesi ve iyiliğini de kapsadığı dikkate alındığında, Tanrı'nın yaratılmış düzen üzerindeki egemenliğinin her tekil olayın deterministik biçimde belirlenmesini gerektirmediği; buna karşılık evrenin belirli bir gayeye yönelmiş olmasının olumsallıkla bağdaşabileceği gösterilmeye çalışılacaktır. Sonuç olarak evrendeki düzen ile olumsallığın, nedensellik ile belirlenmemişliğin birbirleriyle bağdaşabileceği ve söz konusu ilişkinin ilâhî inayet çerçevesinde/bağlamında tutarlı bir biçimde açıklanabileceği savunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: İlâhî İnayet, Kozmik Düzen, Determinizm, Olumsallık, Nedensellik.

Makale id= 255

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0009-0008-7571-5672

6. Sınıf Fen Bilimleri Dersinde Sabit Süratli ve Sabit Hızlı Hareket Konusuna Yönelik Çoklu Kavramsal Değişim Stratejilerine Dayalı Bir Öğretim Materyalinin Geliştirilmesi

Muhabbet Özcan[1], Prof.Dr. Çiğdem Şahin Çakır[2]

[1]Keşap Türk Telekom Ortaokulu
[2]Giresun Eğitim Fakültesi Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü

Özet

Bu araştırmanın amacı, 6. sınıf Fen Bilimleri dersi "Kuvvetin Etkisinde Hareket" ünitesinde yer alan "Sabit Süratli ve Sabit Hızlı Hareket" konusuna yönelik çoklu kavramsal değişim stratejilerine dayalı bir öğretim materyali geliştirmektir. 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli ile hız ve sabit hızlı hareket kavramlarının ilk kez 6. sınıf öğretim programına dâhil edilmesi, öğrencilerin hareket kavramını erken yaşta bilimsel temellerle yapılandırmasını amaçlayan önemli bir program yeniliğidir. Bununla birlikte, sürat ve hız kavramlarının günlük yaşamda ve öğretim sürecinde sıklıkla birbirinin yerine kullanılması, öğrencilerde kalıcı kavram yanılgılarının oluşmasına neden olabilmektedir. Alan yazın, bu yanılgıların yalnızca ortaokul düzeyinde değil, lise ve üniversite düzeyinde de sürdüğünü göstermektedir. Bu durum, kavramsal değişimi destekleyen öğretim materyallerinin geliştirilmesini gerekli kılmaktadır. Araştırma, tasarım tabanlı araştırma yaklaşımı doğrultusunda yürütülmüştür. Geliştirilen öğretim materyali, 5E Öğretim Modeli temel alınarak Tahmin Et–Gözlem Yap–Açıkla (TGA), Kavramsal Değişim Metni, analoji ve kavram karikatürü gibi farklı kavramsal değişim stratejilerinin bütünleştirilmesiyle tasarlanmıştır. Materyalde yer alan etkinlikler, öğrencilerin mevcut düşüncelerini ortaya çıkarmalarını, bilimsel açıklamalarla karşılaştırmalarını ve kavramlarını yeniden yapılandırmalarını destekleyecek biçimde düzenlenmiştir. Hazırlanan materyal; iki fen eğitimi profesörü, bir fizik alan uzmanı, üç fen bilimleri öğretmeni ve bir Türkçe öğretmeninden oluşan uzman grubu tarafından bilimsel içerik, öğretimsel uygunluk, kavramsal değişim stratejilerinin kullanımı, dil ve anlaşılırlık açısından değerlendirilmiş, elde edilen geri bildirimler doğrultusunda revize edilmiştir. Çalışma henüz öğrenci uygulamasını içermediğinden materyalin etkililiğine ilişkin bulgu sunulmamaktadır. Sonuç olarak bu çalışma, 6. sınıf düzeyinde yeni öğretim programına giren sabit süratli ve sabit hızlı hareket konusunun öğretimine yönelik, çoklu kavramsal değişim stratejilerini bütüncül biçimde bir araya getiren özgün bir öğretim materyali örneği sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sürat, Hız, Kavram Yanılgısı, Kavramsal Değişim, 5e Modeli, Öğretim Materyali, Tasarım Tabanlı Araştırma.

Development of An Instructıonal Materıal Based On Multıple Conceptual Change Strategıes for Teachıng Constant Speed and Constant Velocıty in the Sıxth-Grade Scıence Course

Abstract

The aim of this study was to develop an instructional material based on multiple conceptual change strategies for the topic of "Constant Speed and Constant Velocity" in the "Motion Under the Influence of Force" unit of the sixth-grade Science course. The inclusion of the concepts of velocity and constant velocity in the sixth-grade curriculum for the first time with the 2024 Türkiye Century Education Model represents an important curricular innovation aimed at enabling students to construct an understanding of motion based on scientific foundations at an earlier age. However, the concepts of speed and velocity are frequently used interchangeably in everyday life and educational contexts, which may lead to persistent misconceptions among students. The literature indicates that these misconceptions are not limited to middle school students but may also persist at the high school and university levels. This situation highlights the need to develop instructional materials that support conceptual change. The study was conducted using a design-based research approach. The instructional material was designed based on the 5E Instructional Model by integrating different conceptual change strategies, including Predict–Observe–Explain (POE), Conceptual Change Texts, analogy, and concept cartoons. The activities included in the material were structured to support students in eliciting their existing conceptions, comparing them with scientific explanations, and reconstructing their conceptual understanding. The developed material was evaluated by a group of experts consisting of two professors in science education, one physics specialist, three science teachers, and one Turkish language teacher in terms of scientific content, instructional appropriateness, the use of conceptual change strategies, language, and comprehensibility. The material was subsequently revised based on the feedback received from the experts. As the study has not yet involved implementation with students, no claims are made regarding the effectiveness of the material. In conclusion, this study presents an original instructional material that integrates multiple conceptual change strategies within a holistic framework for teaching the topic of constant speed and constant velocity, which has been newly introduced at the sixth-grade level in the revised curriculum.

Keywords: Speed, Velocity, Misconception, Conceptual Change, 5e Model, Instructional Material, Design-Based Research.

Makale id= 157

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0003-0807-0030

Afet Eğitiminde Eylem Yetki Düzeyi Karmaşası: Türkiye'deki Müfredat ve Hazırlık Ölçeklerine İlişkin Eleştirel Bir Analiz

Doç.Dr. Erkan Dündar[1] , Doç.Dr. Ufuk Sözcü[2]

[1]Milli Eğitim Bakanlığı
[2]Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
*Corresponding author: Erkan Dündar

Özet

Türkiye'de öğrencilerin yüksek afet bilgisine karşın düşük hazırlık davranışı sergilemesi, alan yazında kronik bir "bilgi–eylem boşluğu" olarak okunmaktadır. Bu çalışma, söz konusu boşluğun büyük ölçüde pedagojik bir başarısızlık değil, yetişkin merkezli müfredat ve ölçme araçlarının ürettiği bir yöntemsel yapaylık olabileceğini savunmaktadır. Bu amaçla, bir eylemi fiziksel olarak yapabilme ile o eyleme hukuki, ekonomik ve mekânsal olarak yetkili olma arasındaki ontolojik ayrıma dayanan "eylem yetki düzeyi" kavramı geliştirilmiştir. Doküman analizi ve eleştirel kavramsal çözümleme yoluyla, 50 öğrenme çıktısı ile ortaokul-lise öğrencilerine yönelik üç afet hazırlık ölçeği (64 madde), altı kademeli yetki hiyerarşisi ve iki eksenli bir kodlama şeması üzerinden incelenmiştir. Bulgular, öğrenme çıktılarının yarısının somut eyleme gönderme yapmadığını, ölçek maddelerinin ise çoğunlukla çocuğun kendi yetki alanı ile hane ve yerel yönetim düzeyindeki eylemler arasında dağıldığını göstermektedir. Çalışma, bilgi–eylem boşluğunu yeniden okuyarak, çocuğun fiilî yetki alanıyla uyumlu ve adil bir ölçme–değerlendirme paradigmasına geçişi önermektedir. Kavram, tek ülkeye özgü olmayıp aktarılabilir bir çözümleme aracı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Afet Eğitimi, Bilgi–eylem Boşluğu, Eylem Yetki Düzeyi, Müfredat Analizi, Ölçme–değerlendirme.

The Confusion of Action-Authority Levels in Disaster Education: A Critical Analysis of Curricula and Preparedness Scales in Türkiye

Abstract

In Türkiye, students' pattern of high disaster knowledge coupled with low preparedness behavior is read in the literature as a chronic “knowledge–action gap.” This study argues that this gap may, to a large extent, be not a pedagogical failure but a methodological artifact produced by adult-centered curricula and measurement instruments. To this end, the concept of “action-authority level” is developed, grounded in the ontological distinction between being physically able to perform an action and being legally, economically, and spatially authorized to perform it. Through document analysis and critical conceptual analysis, 50 learning outcomes and three disaster-preparedness scales (64 items) developed for middle- and high-school students were examined using a six-level authority hierarchy and a two-axis coding scheme. The findings show that half of the learning outcomes make no reference to a concrete action, whereas the scale items are distributed mostly between the child's own domain of authority and actions at the household and local-government levels. By re-reading the knowledge–action gap, the study proposes a transition toward a fair assessment paradigm aligned with the child's de facto domain of authority. The concept is not specific to a single country; it offers a transferable analytical tool.

Keywords: Disaster Education, Knowledge–action Gap, Action-Authority Level, Curriculum Analysis, Assessment,

Makale id= 238

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0003-1265-9059

Aile Yılında Aileyi Yeniden Düşünmek

Derya Sönmez[1]

[1]Çamlıca İlkokulu Ermenek

Özet

2025 yılı ailenin korunması ve güçlendirilmesi amacıyla Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı tarafından "Aile Yılı" ve 2026-2035 dönemi "Aile ve Nüfus On Yılı" ilan edilmiştir. Araştırmanın amacı anne, baba ve çocuktan oluşan çekirdek ailelerin aile içi iletişimde önemli olan aile kavramı ile ilgili zihinsel algılarını belirlemektir. Ulaşılan alanyazın ışığında bilim ve sanat merkezi (BİLSEM) öğrencilerini ve ebeveynlerinin aile algısı ile ilgili yapılmış olan bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu yüzden aile algısı üzerine BİLSEM öğrenci ve ebeveynleri ile çalışılmamış olunması, araştırmaya değer görülmüş ve araştırma sorunu haline gelmiştir. Bu araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Türkiye'nin Doğu Akdeniz bölümünde yer alan bir bilim ve sanat merkezine devam eden 10 ortaokul öğrencisi ile bu öğrencilerin anne ve babaları olmak üzere toplam 30 kişi oluşturmuştur. Özel yetenekli çocuklar ile ebeveynlerinin aile kavramına ilişkin oluşturdukları metaforlar "koruyucu olarak aile", "değer olarak aile", "güç olarak aile" ve "yol gösterici olarak aile" olmak üzere 4 kategori altında toplanmıştır. Özel yetenekli çocuğa sahip ebeveynler aileyi değer, güç ve yol gösterici olarak görürken özel yetenekli öğrenciler aileyi korumacı ve yardımcı olarak görmektedirler. Tüm bu göstergeler sonucunda özel yetenekli çocukların ve ebeveynlerinin aile kavramına ilişkin oluşturdukları metaforların olumlu ve işlevsel kelimelerden oluştuğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu araştırmada, özel yetenekli çocukların ve ebeveynlerinin aile konusunda geleneksel algı ve anlayışın varlığını muhafaza ettiğinin görüldüğü günümüzde öğrencilerin ve ebeveynlerinin aile algıları ile ilgili bir çerçeve çizilmeye çalışılmıştır. Aile bize toplumun mikro bir fotoğrafını sunduğuna göre bu araştırmanın, aileden hareketle özel yetenekli çocuklara ve ebeveynlerine yönelik çeşitli eğitsel faaliyet, sosyal politika ile eğitim programları geliştirme süreçlerinde bir rehber olarak kullanılması, organizasyonların şekillenmesi ve yönlendirilmesinde katkı sağlaması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Aile, Aile Bağları, Aile İçi İletişim.

Reconsidering the Family in the Year of the Family

Abstract

In 2025, the Presidency of the Republic of Türkiye declared the year as the **“Year of the Family”** with the aim of protecting and strengthening the family, while the period from 2026 to 2035 was designated as the **“Decade of Family and Population.”** The purpose of this study is to identify the mental perceptions of nuclear families, consisting of mothers, fathers, and children, regarding the concept of family, which plays a significant role in intrafamilial communication. A review of the relevant literature revealed no previous studies examining perceptions of the family among students attending Science and Art Centers (BİLSEM) and their parents. Therefore, the lack of research addressing family perceptions among BİLSEM students and their parents was considered worthy of investigation and constituted the primary research problem of the present study. A qualitative research methodology was adopted, employing a **phenomenological research design**. The study group consisted of a total of 30 participants: 10 middle school students attending a Science and Art Center located in the Eastern Mediterranean region of Türkiye and the mothers and fathers of these students. The metaphors generated by gifted students and their parents regarding the concept of family were grouped into four categories: **“family as a protector,” “family as a value,” “family as a source of strength,”** and **“family as a guide.”** While parents of gifted children perceive the family primarily as a source of value, strength, and guidance, gifted students tend to perceive the family as protective and supportive. Overall, the findings indicate that the metaphors generated by gifted children and their parents concerning the concept of family consist predominantly of positive and functional terms. The study seeks to provide a conceptual framework for understanding the family perceptions of gifted students and their parents in a context where traditional perceptions and understandings of the family continue to be maintained.

Keywords: Family, Family Bonds, İntra-Family Communication.

Makale id= 185

Sözlü Sunum

ORCID ID: 009-0006-9474-9259

Arşiv Belgeleri ve Cumhuriyet Dönemi Gazetelerinde Köy Eğitmenliği Uygulaması

Bahar Rüzgar[1]

[1]Düzce Üniversitesi

Özet

Cumhuriyet'in ilk yıllarında kırsal nüfusun eğitim ihtiyacı, sınırlı öğretmen yetiştirme kapasitesi, dağınık yerleşim yapısı ve köylerde görev yapacak personel yetersizliği nedeniyle önemli bir sorun alanı oluşturmuştur. Bu koşullarda geliştirilen köy eğitmenliği uygulaması, yalnızca öğretmensiz köylere eğitim götürmeyi değil, kırsal yaşamı tarım, sağlık, kültür ve toplumsal örgütlenme bakımından da dönüştürmeyi amaçlamıştır. Sarı ve Uz (2017) uygulamanın köy eğitiminin yaygınlaştırılmasındaki işlevine, Erdem (2008) ise siyasal ve ekonomik dönüşüm hedeflerine dikkat çekmektedir. Bu çalışma, köy eğitmenliğinin kuruluş gerekçelerini, örgütsel yapılanmasını, görev alanlarını, mali-idari sorunlarını ve eğitmenlerin mesleki hak taleplerini 1930'ların ikinci yarısından 1950'lere uzanan tarihsel belgeler üzerinden bütüncül biçimde incelemektedir. Bu yönüyle uygulama, erken Cumhuriyet'in köye yönelen modernleşme politikalarının eğitim boyutunu somutlaştırmaktadır. Yöntem Araştırma, nitel araştırma yaklaşımı kapsamında doküman incelemesine dayalı olarak yürütülmüştür. Temel veri kaynağını Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı Cumhuriyet Arşivi belgeleri oluşturmuş; TBMM zabıtları, kanun metinleri ve Cumhuriyet dönemi gazeteleri tamamlayıcı kaynaklar olarak kullanılmıştır. Veriler tematik analizle çözümlenmiş ve farklı belge türleri karşılaştırmalı biçimde değerlendirilmiştir. Bulgular Bulgular, köy eğitmenliğinin öğretmensiz köylere kısa sürede ulaşmayı sağlayan alternatif bir personel modeli olarak kurumsallaştığını göstermektedir. Köylerden seçilen adaylar kısa süreli ve uygulamalı kurslardan geçirilmiş; görev sırasında gezici öğretmenler ve müfettişler aracılığıyla desteklenmiştir. Eğitmenlerin sorumlulukları çocukların öğretimiyle sınırlı kalmamış; yetişkin eğitimi, tarımsal rehberlik, sağlık, okul yapımı, kültürel faaliyetler ve köyün kamusal yaşamına kadar genişlemiştir. Bununla birlikte kısa yetiştirme süresi, yerel koşullar arasındaki farklılıklar ve köylülere yüklenen mali-emek sorumlulukları uygulamada gerilim yaratmıştır. Özellikle 1950'lerde gündeme gelen kadro, ücret, öğretmenliğe geçiş ve emeklilik talepleri, eğitmenlerin uzun süre hizmet vermelerine rağmen güvenceli bir mesleki statüye kavuşamadıklarını ortaya koymuştur; bu durum Sönmez'in (2013) değerlendirmeleriyle de örtüşmektedir. Kaynakça Erdem, Ç. (2008). Cumhuriyet yönetiminin 1930'lu yıllarda köyde ve köylülükte "dönüşüm"ü gerçekleştirme isteğinin bir aracı olarak "köy eğitmen kursları". Gazi Üniversitesi İktisadi ve

İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 10(3), 187–200. Sarı, M., & Uz, E. (2017). Cumhuriyet döneminde köy eğitmen kursları. Turkish History Education Journal, 6(1), 29-55. https://doi.org/10.17497/tuhed.296847 Sönmez, Ş. (2013). Köy eğitmenleri ve kadro sorunları. Karaelmas Eğitim Bilimleri Dergisi, 1(1), 50-61.

Anahtar Kelimeler: Köy Eğitmenliği, Kırsal Eğitim, Cumhuriyet Dönemi, Eğitim Tarihi, Arşiv Belgeleri, Köy Kalkınması.

The Village Instructor System in Archival Documents and Republican-Era Newspapers

Abstract

In the early years of the Republic, meeting the educational needs of the rural population emerged as a major challenge due to limited teacher-training capacity, dispersed settlements, and shortages of personnel willing to work in villages. Developed under these conditions, the village instructor system aimed not only to provide schooling in villages without teachers but also to transform rural life through agriculture, health, culture, and social organization. Sarı and Uz (2017) emphasize its role in expanding rural education, while Erdem (2008) highlights its political and economic transformation goals. This study examines the rationale, organizational structure, duties, financial-administrative problems, and professional rights of village instructors through historical documents covering the late 1930s to the 1950s. Method The study employed qualitative document analysis. Documents from the Republican Archives of the Presidency of the Republic of Türkiye Directorate of State Archives constituted the primary data source, while parliamentary records, legal texts, and Republican-era newspapers were used as supplementary materials. The data were analyzed thematically and comparatively. Findings The findings show that the village instructor system was institutionalized as an alternative personnel model enabling rapid access to villages without teachers. Candidates selected from rural communities received short-term, practice-oriented training and were supported through travelling teachers and inspectors. Their responsibilities extended beyond children's schooling to adult education, agricultural guidance, health, school construction, cultural activities, and village public life. However, short training periods, differences in local conditions, and financial and labor obligations imposed on villagers created significant tensions. Particularly in the 1950s, demands concerning permanent positions, salaries, transition to regular teaching posts, and retirement rights revealed that village instructors remained professionally insecure despite many years of service, consistent with Sönmez's (2013) assessment.

Keywords: Village İnstructors, Rural Education, Republican Period, History of Education, Archival Documents, Rural Development.

Makale id= 122

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0003-4775-4435

Aynı Kesme Puanı, Farklı Ayırt Edicilik: Talıs 2024 Türkiye Verisinde Roc Temelli Standart Belirleme ve Referans Ölçüt Kaynağı

Dr. Öğretim Üyesi Atilla Özdemir[1]

[1]Süleyman Demirel Üniversitesi

Özet

Kusursuz bir referans ölçütün bulunmadığı durumlarda kesme puanları alıcı işletim karakteristiği (ROC) analiziyle belirlenebilir. Ancak referans ölçütün sınıflandırıcıyla aynı madde yanıtlarından türetilmesi doğrudan istatistiksel bağımlılık yaratabilir. Bu durum ayırt edicilik performansını iyimser gösterebilir. Bu araştırmada TALIS 2024 Türkiye ISCED 2 verileri kullanılmıştır. T4WELS, öğretmenlerin mesleki iyi oluş ve stresini yansıtan bir indekstir. Yüksek puanlar daha olumsuz iyi oluşa işaret etmektedir. ISCED 2 kapsamındaki 4.932 öğretmenden 4809'u dört T4WELS maddesinde eksiksiz veriye sahiptir ve örtük sınıf analizine alınmıştır. Ortak ROC örneklemi 4772 öğretmendir. İçsel referans ölçüt, aynı T4WELS maddelerinden elde edilen yüksek risk sınıfıdır. Dışsal referans ölçüt, aynı öğretmenin farklı soru bloğundaki genel iş doyumu maddesine dayanmaktadır. En olumsuz iki yanıt kategorisi iş doyumsuzluğu olarak sınıflandırılmıştır. Ağırlıklı pozitif sınıf oranları %28,5 ve %13,9'dur. Analizlerde TCHWGT ağırlıkları ve Fay düzeltmeli dengelenmiş yinelemeli replikasyon kullanılmıştır. Fay katsayısı 0,5'tir. AUC değerleri ,995 ve ,754'tür. %95 güven aralıkları sırasıyla ,993 ile ,997 ve ,730 ile ,778'dir. Eşleştirilmiş AUC farkı ,241'dir. Bu farkın %95 güven aralığı ,217 ile ,265'tir. Pozitif sınıf oranları iki kattan fazla farklılaşmasına karşın Youden kesme puanları 9,76 ve 9,75'tir. Bu eşikler ağırlıklı dağılımın %70,3 ve %70,1 noktalarına karşılık gelmiştir. T4WELS dört ondalık basamakta 196 farklı değer almıştır. İki eşik arasında yalnızca dokuz öğretmen bulunmaktadır. Duyarlılık ve özgüllük içsel ölçütte ,994 ve ,981'dir. Dışsal ölçütte bu değerler ,634 ve ,755'tir. Pozitif yordayıcı değerler ,954 ve ,294'tür. Keşifsel farklı yanıtlayıcı doğrulamasında 222 okul incelenmiştir. Öğretmen T4WELS ortalaması ile müdür T4PWELS arasındaki ilişki zayıftır. Güven aralığı sıfırı içermektedir. Korelasyon ,186'dır ve %95 güven aralığı -,016 ile ,373'tür. Bulgular, neredeyse özdeş kesme puanlarının belirgin biçimde farklı sınıflama geçerliği kanıtlarına karşılık gelebileceğini göstermektedir. Referans ölçüt kaynağındaki değişim, eşik konumundan çok sınıflama geçerliği kanıtına yansımıştır. ROC temelli standart belirlemede referans ölçütün kaynağı ve sınıflandırıcıyla paylaştığı bilgi açık biçimde değerlendirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Standart Belirleme, Kesme Puanı, Roc Analizi, Kesin Olmayan Referans Ölçüt, Örtük Sınıf Analizi, Talıs 2024.

Same Cut Score, Different Discrimination: Roc-Based Standard Setting and Reference-Criterion Source in Talıs 2024 Türkiye

Abstract

When no perfect reference criterion is available, cut scores can be established using receiver operating characteristic (ROC) analysis. However, deriving the criterion from the same item responses as the classifier can create statistical dependence and inflate apparent discrimination. This study used TALIS 2024 Türkiye ISCED 2 data. T4WELS measures teacher occupational well-being and stress, with higher scores indicating poorer well-being. Of 4,932 teachers, 4,809 had complete T4WELS item data and entered latent class analysis. The common ROC sample included 4,772 teachers. The internal criterion was the high-risk class derived from the same T4WELS items. The external criterion used the same teacher's response to a general job-satisfaction item from another question block. Its two most unfavorable categories defined job dissatisfaction. Weighted positive-class proportions were 28.5% and 13.9%. Analyses used TCHWGT weights and Fay-adjusted balanced repeated replication with k = .5. AUCs were .995 (95% CI [.993, .997]) and .754 (95% CI [.730, .778]). The paired AUC difference was .241 (95% CI [.217, .265]). Despite the more than twofold difference in positive-class proportions, Youden cut scores were 9.76 and 9.75. They corresponded to the 70.3 and 70.1 weighted percentiles. T4WELS took 196 distinct values at four-decimal precision. Only nine teachers fell between the thresholds. Sensitivity/specificity were .994/.981 and .634/.755. Positive predictive values were .954 and .294, respectively. Exploratory cross-respondent validation included 222 schools. Aggregated teacher T4WELS was weakly associated with principal T4PWELS (r = .186, 95% CI [-.016, .373]). Nearly identical cut scores can therefore correspond to markedly different validity evidence for classification. Differences in criterion source appeared more strongly in validity evidence than in threshold location. ROC-based standard setting should explicitly evaluate criterion source and shared information with the classifier.

Keywords: Standard Setting, Cut Score, Roc Analysis, İmperfect Reference Criterion, Latent Class Analysis, Talıs 2024.

Makale id= 187

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0001-9083-6781

Cumhuriyet'in İlk Döneminde (1923-1938) the New York Times Gazetesinde Türkiye'deki Amerikan Okullarının Temsilleri

Öğr.Gör. Ayşegül Övdür Altundal[1]

[1]Düzce Üniversitesi

Özet

Erken Cumhuriyet döneminde eğitim, yeni devletin egemenlik, laiklik ve ulusal kimlik politikalarının temel alanlarından biri olmuştur (Gündüz, 2016). Bu yeniden yapılanmada yabancı ve misyoner okulları, özellikle Amerikan eğitim kurumları hem tarihsel misyoner mirası hem de modernleşmeyle ilişkileri nedeniyle özel bir konum taşımıştır. Robert College ve American College for Girls gibi kurumlar bir yandan Cumhuriyet'in merkeziyetçi ve laik eğitim politikalarına uyum sağlamak zorunda kalmış, diğer yandan toplumsal prestijlerini ve uluslararası bağlarını sürdürmüştür (Kılınç, 2019). Basının bu kurumlara ilişkin anlam ve meşruiyet üretimindeki rolü de önemlidir (Walsh, 2022). Bu araştırma, Amerikan okullarının 1923-1938 yılları arasında The New York Times'ta nasıl temsil edildiğini incelemektedir. Yöntem Araştırma, nitel araştırma yaklaşımı kapsamında doküman incelemesine göre tasarlanmıştır. Veri setini, 1923-1938 yılları arasında The New York Times TimesMachine arşivinden amaçlı olarak seçilen 76 haber, yorum, özellik yazısı ve benzeri metin oluşturmuştur. Belgeler tümevarımsal ve karşılaştırmalı bir yaklaşımla tematik analiz yoluyla çözümlenmiştir. Bulgular Bulgular, Amerikan okullarının The New York Times'ta ikili ve katmanlı bir söylemle temsil edildiğini göstermektedir. Bir yandan bu okullar Cumhuriyet egemenliği, laik denetim, milliyetçi kuşku ve dinî propaganda tartışmaları çerçevesinde izlenen yabancı kurumlar olarak sunulmuştur. Diğer yandan Robert College ve American College for Girls gibi kurumlar prestij, elit yetiştirme, modernleşme, Batılılaşma ve eğitimsel aktarım ile ilişkilendirilmiştir. Haberlerde bu okulların Cumhuriyet'in eğitim düzenlemelerine uyum sağladıkça meşruiyet kazandıkları; öğrenci sayıları, mezunların üstlendiği önemli görevler ve devletle kurulan ilişkiler üzerinden toplumsal değerlerinin güçlendiği görülmüştür. Ayrıca hayırseverlik, liderlik sürekliliği ve misyoner geçmiş, kurumların ulusötesi devamlılığını destekleyen unsurlar olarak öne çıkmıştır. Kaynakça Gündüz, M. (2016). The radical transformations and deep continuities of a decade: Turkish educational policy, 1938–1950. Paedagogica Historica, 52(3), 252-265. Kılınç, R. (2019). Secularism and Christians in Turkey. In Alien citizens: The state and religious minorities in Turkey and France (pp. 39–60). Cambridge University Press. Walsh, O. (2022).

Discourse analysis of print media. In R. Kircher & L. Zipp (Eds.), Research methods in language attitudes (pp. 19-34). Cambridge University Press.

Anahtar Kelimeler: Türkiye'deki Amerikan Okulları; Cumhuriyet'in İlk Yıllarında Türkiye; the New York Times; Misyoner Okulları; Yabancı Okullar.

The Representation of American Schools in Turkey in the New York Times During the Early Republican Period, 1923-1938

Abstract

During the early Republican period, education became one of the principal arenas through which the new Turkish state sought to consolidate sovereignty, secularism, and national identity (Gündüz, 2016). Within this restructuring, foreign and missionary schools, particularly American educational institutions, occupied a distinctive position because of their missionary legacy and association with modernization. Institutions such as Robert College and the American College for Girls were required to adapt to the Republic's centralized and secular educational policies while maintaining their social prestige and international connections (Kılınç, 2019). The press also played an important role in shaping the public meaning and legitimacy of these institutions (Walsh, 2022). This study examines how American schools in Turkey were represented in The New York Times between 1923 and 1938. Method The study was designed within a qualitative research framework using document analysis. The dataset consisted of 76 news reports, feature articles, opinion pieces, and related texts purposively selected from The New York Times TimesMachine archive covering 1923–1938. The documents were analyzed through inductive and comparative thematic analysis. Findings The findings revealed that American schools were represented in The New York Times through a dual and layered discourse. On the one hand, they were portrayed as foreign institutions subject to Republican sovereignty, secular regulation, nationalist suspicion, and scrutiny concerning religious propaganda. On the other hand, institutions such as Robert College and the American College for Girls were associated with prestige, elite formation, modernization, Westernization, and educational transfer. The reports suggested that these schools gained greater legitimacy as they adapted to Republican educational regulations, while their social value was reinforced through student enrollment, prominent alumni, and relations with the state. Philanthropy, leadership continuity, and missionary legacy also emerged as important elements sustaining their transnational institutional continuity.

Keywords: American Schools in Turkey; Early Republican Turkey; the New York Times; Missionary Schools; Foreign Schools.

Makale id= 304

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0001-7084-811-X

Dezavantajlı Okullarda Okul Yöneticilerinin Çok Katmanlı Liderlik Rolleri: Ekolojik Sistemler Kuramı Perspektifinden Yapılandırılmış Bir Alanyazın İncelemesi

Öğr.Gör. Beyza Şahin[1]

[1]Düzce Üniversitesi

Özet

Dezavantajlı okullar; sosyoekonomik yetersizlikler, göç, aile kaynaklarının sınırlılığı, çevresel riskler ve eğitim olanaklarına erişimde yaşanan eşitsizlikler gibi çok boyutlu sorunların eğitim süreçlerini etkilediği okul ortamlarıdır. Bu koşullar, okul yöneticilerinin rollerini okul içi yönetsel ve öğretimsel süreçlerin ötesine taşımakta; aileler, yerel çevre, kamu kurumları, eğitim bürokrasisi ve daha geniş toplumsal yapılarla eş zamanlı etkileşim kurmalarını gerekli kılmaktadır. Bu araştırmanın amacı, dezavantajlı okullarda görev yapan okul yöneticilerinin liderlik rollerini Bronfenbrenner'in Ekolojik Sistemler Kuramı perspektifinden incelemek ve bu rollerin farklı ekolojik düzeylerde nasıl biçimlendiğini ortaya koymaktır. Yöntem: Araştırma, yapılandırılmış alanyazın incelemesi yöntemiyle yürütülmüştür. 2018-2026 yılları arasında yayımlanan çalışmalar; dezavantajlı okul, sosyoekonomik dezavantaj, okul liderliği, sosyal adalet liderliği ve ekolojik sistemler kuramıyla ilişkili Türkçe ve İngilizce anahtar sözcükler kullanılarak taranmıştır. Hakemli dergide yayımlanmış, ampirik nitelik taşıyan ve dezavantajlı okul bağlamı veya okul liderliğinin ekolojik boyutlarıyla doğrudan ilişkili 9'u Türkiye'den, 5'i farklı ülke bağlamlarından toplam 14 çalışma incelemeye alınmıştır. Çalışmalarda raporlanan liderlik uygulamaları ve bağlamsal faktörler mikrosistem, mezosistem, ekzosistem, makrosistem ve kronosistem düzeyleri temelinde kodlanmış ve karşılaştırmalı olarak çözümlenmiştir. Bulgular: İncelenen çalışmaların 13'ünde mikrosistem, 8'inde mezosistem, 7'sinde ekzosistem, 9'unda makrosistem ve yalnızca 1'inde kronosistem düzeyine ilişkin bulgular belirlenmiştir. Mikrosistemde öğretimin geliştirilmesi, öğrenci gereksinimlerinin karşılanması ve öğretmenlerin desteklenmesine yönelik öğretimsel ve destekleyici liderlik; mezosistemde okul-aile ve okul-çevre ilişkilerini güçlendiren iş birliği geliştirici ve arabulucu liderlik öne çıkmıştır. Ekzosistemde kamu kurumları, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşlarıyla ilişkiler üzerinden ağ kurucu ve kaynak geliştirici liderlik; makrosistemde ise yoksulluk, eşitsizlikler, kültürel değerler ve eğitim politikaları karşısında sosyal adalet ve eşitlik odaklı liderlik belirginleşmiştir. Kronosistem boyutunun alanyazında sınırlı biçimde ele alındığı görülmüştür. Bulgular, dezavantajlı okullarda yöneticiliğin farklı ekolojik düzeylerde eş zamanlı ve birbirini tamamlayan roller gerektiren çok katmanlı bir

liderlik pratiği olduğunu göstermektedir. Bu sonuç, dezavantajlı okul liderliğinin bağlamsal ve ilişkisel niteliğinin eğitim yönetimi açısından birlikte değerlendirilmesi gerektiğine işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dezavantajlı Okullar; Okul Liderliği; Ekolojik Sistemler Kuramı; Çok Katmanlı Liderlik; Eğitim Yönetimi.

Multilayered Leadership in Disadvantaged Schools: A Structured Literature Review Through Ecological Systems Theory

Abstract

Disadvantaged schools are educational settings affected by multidimensional challenges such as socioeconomic deprivation, migration, limited family resources, environmental risks, and inequalities in access to educational opportunities. These conditions extend school administrators' roles beyond internal managerial and instructional processes and require interaction with families, local communities, public institutions, educational bureaucracy, and broader social structures. This study aims to examine the leadership roles of school administrators in disadvantaged schools through Bronfenbrenner's Ecological Systems Theory. Method: The study was conducted as a structured literature review. Empirical studies published between 2018 and 2026 were searched using Turkish and English keywords related to disadvantaged schools, socioeconomic disadvantage, school leadership, social justice leadership, and ecological systems theory. Fourteen peer-reviewed studies, nine from Türkiye and five from other national contexts, met the inclusion criteria. Reported leadership practices and contextual factors were coded according to the microsystem, mesosystem, exosystem, macrosystem, and chronosystem levels. Findings: Microsystem-related findings were identified in 13 studies, mesosystem findings in eight, exosystem findings in seven, macrosystem findings in nine, and chronosystem findings in only one. At the microsystem level, instructional and supportive leadership was prominent. At the mesosystem level, collaborative and mediating leadership emerged through school-family and school-community relationships. At the exosystem level, network-building and resource-mobilizing leadership was evident in relationships with public institutions, local governments, and non-governmental organizations. At the macrosystem level, social justice- and equity-oriented leadership was prominent in response to poverty, inequality, cultural values, and educational policies. The chronosystem dimension was addressed only to a limited extent. Overall, leadership in disadvantaged schools appears to be a multilayered practice requiring simultaneous and complementary roles across ecological levels.

Keywords: Keywords: Disadvantaged Schools; School Leadership; Ecological Systems Theory; Multilayered Leadership; Educational Administration.

Makale id= 268

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-6485-254X

Dijital Anadolu Masallarının İlkokul 1. Sınıf Öğrencilerinin Dinleme, Konuşma ve Yaratıcılık Becerilerine Etkisi: Bir Durum Çalışması

Gökçe Çelik[1], Doç.Dr. İlknur Reisoğlu[2]

[1]Milli Eğitim Bakanlığı
[2]Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Zihni Derin Yerleşkesi, Fener, 53100 Rize Merkez/
*Corresponding author: İlknur REİSOĞLU

Özet

Bu araştırmanın amacı, dijital masalların ilkokul 1. sınıf öğrencilerinin dinleme, konuşma ve yaratıcılık becerilerini nasıl geliştirdiğini incelemektir. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseniyle yürütülmüştür. Çalışma grubunu 2025-2026 eğitim-öğretim yılında Rize ilinde bir devlet ilkokulunda öğrenim gören 24 birinci sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Veri toplama araçları olarak haftalık gözlem formları, yarı yapılandırılmış görüşmeler ve yaratıcılık değerlendirme rubriği kullanılmıştır. Uygulama sürecinde Millî Eğitim Bakanlığı ile UNESCO Türkiye Millî Komisyonu iş birliğinde hazırlanan Anadolu Masalları Projesi kapsamındaki dijital masallardan yararlanılmış, sekiz hafta boyunca sekiz farklı dijital masal etkinliklerde kullanılmıştır. Gözlem verileri betimsel istatistiklerle, görüşme verileri ise içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Yaratıcılık rubriği serbest çizim ve üç boyutlu tasarım etkinliklerine uygulanmış, elde edilen bulgular özgünlük, akıcılık, esneklik ve ayrıntılandırma boyutlarından oluşan dört boyutlu bir yaratıcı düşünme modeli çerçevesinde değerlendirilmiştir. Yaratıcılık boyutlarının belirlenmesinde Guilford ve Torrance'ın yaratıcı düşünme kuramından yararlanılmıştır. Sekiz haftalık uygulama sonunda öğrencilerin konuşma becerilerinde yüzde 48.40, dinleme becerilerinde yüzde 11.10 ve yaratıcılık becerilerinde yüzde 99.30 oranında gelişim saptanmıştır. Uygulama sürecinde dinleme ve konuşma becerilerinde düzenli bir ilerleme gözlenirken yaratıcılık becerilerinde özgünlük, akıcılık, esneklik ve ayrıntılandırma boyutlarının tamamında belirgin artış tespit edilmiştir. Görüşme bulguları öğrencilerin dijital masal etkinliklerine yönelik olumlu tutum geliştirdiğini ve etkinlikleri ilgiyle takip ettiklerini ortaya koymuştur. Sürecin sonunda öğrenciler arasındaki başlangıç düzeyindeki farklılıkların azaldığı, beceri düzeylerinin birbirine yaklaştığı görülmüştür. Elde edilen bulgular dijital masalların ilkokul düzeyinde temel dil becerilerinin ve yaratıcılığın geliştirilmesinde etkili bir öğretim aracı olarak kullanılabileceğini ortaya koymaktadır. Araştırma bulguları alanyazındaki benzer çalışmalarla büyük ölçüde örtüşmektedir. Araştırma

sonuçları öğretmenlere sınıf içi uygulamalarında dijital masallardan yararlanmaları yönünde önerilerle desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dijital Masal, Dinleme Becerisi, Konuşma Becerisi, Yaratıcılık, İlkokul.

The Effect of Digital Anatolian Tales On First-Grade Primary School Students' Listening, Speaking, and Creativity Skills: A Case Study

Abstract

This study examined how digital tales contributed to the development of first-grade primary school students' listening, speaking, and creativity skills. The study used a qualitative case study design. The study group included 24 first-grade students at a public primary school in Rize, Türkiye, during the 2025–2026 academic year. The researchers collected data using weekly observation forms, semi-structured interviews, and a creativity assessment rubric. During the eight-week implementation, eight digital tales developed within the Anatolian Tales Project, conducted in collaboration between the Ministry of National Education and the Turkish National Commission for UNESCO, were integrated into weekly classroom activities. We analyzed observation data using descriptive statistics, while we analyzed interview data through content analysis. The creativity rubric was applied to students' free-drawing and three-dimensional design activities, and their creative performance was evaluated across four dimensions: originality, fluency, flexibility, and elaboration, based on Guilford's and Torrance's conceptualizations of creativity. At the end of the eight-week implementation, students demonstrated a 48.4% improvement in speaking skills, an 11.1% improvement in listening skills, and a 99.3% improvement in creativity skills. Listening and speaking skills improved gradually throughout the implementation, while all four dimensions of creativity showed notable gains. The interview findings also showed that students developed positive attitudes toward the digital tale activities and participated in them with interest. In addition, differences in skill levels among students decreased over time, indicating that their performance became more similar by the end of the implementation. Overall, the findings suggest that digital tales can effectively support the development of fundamental language skills and creativity in the early years of primary education. The results are also generally consistent with findings reported in previous studies.

Keywords: Digital Tale, Listening Skills, Speaking Skills, Creativity, Primary School.

Makale id= 303

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-4314-9003

Eğitim Araştırmalarında Çok Faktörlü Liderlik Ölçeğinin Güvenirliği: Bir Güvenirlik Genellemesi Çalışması

Öğr.Gör.Dr. İrem Demir[1] , Prof.Dr. Cem Oktay Güzeller[1]

[1]Yıldız Teknik Üniversitesi

Özet

Çok Faktörlü Liderlik Ölçeği (Multifactor Leadership Questionnaire [MLQ]), dönüşümcü, etkileşimci ve pasif/kaçınmacı liderlik davranışlarının incelenmesinde eğitim araştırmalarında yaygın olarak kullanılan ölçme araçlarından biridir. Bununla birlikte, güvenirlik bir ölçme aracının değişmez bir özelliği değil, belirli örneklem ve uygulama koşullarında elde edilen puanların bir özelliğidir. Bu araştırmanın amacı, eğitim alanında MLQ kullanılarak yürütülen ampirik çalışmalarda raporlanan iç tutarlılık güvenirlik katsayılarını güvenirlik genellemesi yaklaşımıyla sentezlemek ve katsayılar arasındaki değişkenliğin olası kaynaklarını incelemektir. Araştırma meta-analitik bir desen kapsamında yürütülmekte olup veri toplama ve kodlama süreci devam etmektedir. Ön tarama ve uygunluk değerlendirmeleri sonucunda belirlenen 118 araştırma ayrıntılı inceleme ve kodlama sürecine alınacaktır. Çalışmalardan yayın yılı, ülke, eğitim kademesi, katılımcı grubu, örneklem büyüklüğü, kullanılan MLQ formu, madde sayısı, ölçeğin uyarlanma durumu ve raporlanan güvenirlik katsayıları standart bir kodlama formuna aktarılacaktır. MLQ'nun çok boyutlu yapısı dikkate alınarak, yeterli veri bulunması durumunda temel liderlik boyutları ve alt boyutlara ilişkin güvenirlik katsayılarının ayrı ayrı analiz edilmesi planlanmaktadır. Analiz aşamasında uygun istatistiksel dönüşümler sonrasında güvenirlik katsayıları birleştirilecek, çalışmalar arasındaki heterojenlik değerlendirilecek ve yeterli çalışma sayısına ulaşılması durumunda moderatör analizleri gerçekleştirilecektir. Araştırmada, MLQ puanlarına ilişkin güvenirlik katsayılarının çalışmalar arasında farklılaşması ve bu farklılığın örneklem özellikleri, eğitim kademesi, kullanılan form, madde sayısı ve uyarlama özellikleriyle ilişkili olması beklenmektedir. Ancak bu ifadeler tamamlanmamış analizlere ilişkin araştırma beklentilerini yansıtmakta olup kesin bulgular kongrede sunulacaktır. Çalışmanın, eğitim araştırmalarında MLQ güvenirliğine ilişkin güncel bir sentez sunması ve güvenirlik kanıtlarının bağlamsal özellikler dikkate alınarak yorumlanmasına katkı sağlaması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çok Faktörlü Liderlik Ölçeği, Güvenirlik Genellemesi, Eğitim Liderliği, Meta-Analiz, Güvenirlik.

Reliability of the Multifactor Leadership Questionnaire in Educational Research: A Reliability Generalization Study

Abstract

The Multifactor Leadership Questionnaire (MLQ) is widely used in educational research to assess transformational, transactional, and passive/avoidant leadership behaviors. However, reliability is not a fixed property of a measurement instrument; rather, it reflects the consistency of scores obtained under specific sample and administration conditions. This study aims to synthesize the internal consistency reliability coefficients reported in empirical studies using the MLQ in educational settings through a reliability generalization approach and to examine potential sources of variability across studies. The research is being conducted within a meta-analytic framework, and the data collection and coding process is ongoing. Following the preliminary screening and eligibility assessment, 118 studies have been identified for detailed review and coding. Publication year, country, educational level, participant group, sample size, MLQ form, number of items, adaptation status, and reported reliability coefficients will be coded systematically. Considering the multidimensional structure of the MLQ, reliability coefficients for major leadership dimensions and subdimensions will be analyzed separately when sufficient data are available. The analyses will include appropriate statistical transformations of reliability coefficients, assessment of between-study heterogeneity, and moderator analyses where the number of eligible studies permits. It is expected that reliability coefficients will vary across educational contexts and that part of this variability may be associated with sample characteristics, educational level, MLQ form, number of items, and adaptation procedures. These statements represent research expectations rather than completed findings; the final results will be presented at the congress. The study is expected to provide an updated synthesis of MLQ reliability in educational research and contribute to more context-sensitive interpretations of reliability evidence.

Keywords: Multifactor Leadership Questionnaire, Reliability Generalization, Educational Leadership, Meta-Analysis, Reliability.

Makale id= 216

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0009-0006-3203-0302

Eğitim Kurumlarında Öğretmen Dışı Personelin Disiplin ve Özlük Uyuşmazlıkları: Danıştay 12. Dairesi Kararlarına Dayalı Bir Çözümleme

Nefise Kübra Çelik[1]

[1]Düzce Üniversitesi

Özet

Eğitim kurumlarının işleyişi, öğretmen ve yöneticilerin yanı sıra hizmetli, sayman ve diğer destek personelinin görev ve sorumluluklarıyla da şekillenmektedir. Türkiye'de okul yardımcı personelinin okulun insan kaynağının önemli bir bileşeni olduğu, öğrenciler ve yöneticilerle doğrudan etkileşim kurduğu ve çeşitli mesleki ve örgütsel sorunlar yaşadığı belirlenmiştir. Kamu personeline ilişkin disiplin süreçleri ise savunma hakkı, usul güvenceleri ve yargısal denetimle sınırlandırılmaktadır (Demir & Aydın, 2025; Saygın, 2024). Buna karşın öğretmen dışı eğitim personelinin disiplin, göreve devam ve özlük uyuşmazlıklarına ilişkin yargısal çerçeve sınırlı incelenmiştir. Bu araştırmada Danıştay 12. Dairesi kararlarında öğretmen dışı eğitim personeline ilişkin yargısal ölçütlerin ortaya konulması amaçlanmıştır. Yöntem Araştırma, nitel araştırma yaklaşımı kapsamında doküman incelemesi modelinde yürütülmüştür. Veri kaynağını Danıştayın resmî Karar Arama sistemi üzerinden ulaşılan ve belirlenen dâhil etme ölçütlerini karşılayan Danıştay 12. Dairesi'nin sekiz kararı oluşturmuştur. Kararlar; personel statüsü, uyuşmazlığın maddi konusu, hukuki dayanak, ilgili mevzuat, yargısal gerekçe ve karar sonucu bakımından incelenmiştir. Veriler tematik analizle çözümlenmiş, maddi uyuşmazlık konusu ile Danıştayın belirleyici hukuki gerekçesi ayrı kodlanmıştır. Analiz sürecinde kararlar sürekli karşılaştırılmış, benzer hukuki ölçütler bir araya getirilerek ana ve alt temalar oluşturulmuştur. Bulgular Bulgular dört tema altında toplanmıştır: disiplin sürecinde usul ve savunma güvenceleri; öğrenciye karşı davranış ve kurumsal koruma sorumluluğu; göreve devam, mazeret ve hizmet ilişkisinin sona ermesi; personel statüsü ve parasal hakların yargısal korunması. Kararlar, ağır disiplin yaptırımlarında savunma güvencelerinin korunması, devamsızlığın somut delillerle kanıtlanması, sağlık ve diğer mazeretlerin araştırılması ve mali haklarda personelin hukuki statüsü ile fiilî katkısının birlikte değerlendirilmesi gerektiğini göstermiştir. Kaynakça Demir, T., & Aydın, N. (2025). Yüksek mahkeme kararları ışığında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu kapsamında verilen disiplin cezalarının nitel analizi. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 86, 597-627. Saygın,

E. (2024). Devlet Memurları Kanunu ile 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunundaki disiplin hukukuna ilişkin süreler. Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, 58, 147-176.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen Dışı Personel; Disiplin Hukuku; Özlük Hakları; Danıştay.

Disciplinary and Personnel-Rights Disputes Involving Non-Teaching Personnel in Educational Institutions: An Analysis Based On Decisions of the 12th Chamber of the Council of State

Abstract

Introduction The functioning of educational institutions is shaped not only by the duties and responsibilities of teachers and administrators but also by those of service staff, accountants, and other support personnel. In Türkiye, school support staff have been identified as an important component of schools' human resources, interacting directly with students and administrators while also experiencing various professional and organizational problems. Disciplinary procedures concerning public personnel are constrained by the right to defense, procedural safeguards, and judicial review (Demir & Aydın, 2025; Saygın, 2024). Nevertheless, the judicial framework governing disciplinary matters, attendance obligations, and personnel-rights disputes involving non-teaching education personnel has received limited scholarly attention. This study therefore aims to identify the judicial criteria applied to non-teaching education personnel in the decisions of the 12th Chamber of the Council of State. Method The study was conducted using document analysis within a qualitative research approach. The data source consisted of eight decisions of the 12th Chamber of the Council of State retrieved through the Council of State's official Decision Search System and meeting the predetermined inclusion criteria. The decisions were examined in terms of personnel status, the substantive subject of the dispute, legal basis, relevant legislation, judicial reasoning, and outcome. The data were analyzed through thematic analysis, with the substantive subject of each dispute and the decisive legal reasoning of the Council of State coded separately. Throughout the analysis, the decisions were continuously compared, and similar legal criteria were grouped to generate overarching themes and subthemes. Findings The findings were organized under four themes: procedural and defense safeguards in disciplinary proceedings; conduct toward students and institutional responsibility for protection; attendance, valid excuses, and termination of the public service relationship; and judicial protection of personnel status and financial rights. The decisions demonstrated the importance of safeguarding defense rights in severe disciplinary sanctions, establishing absenteeism through concrete evidence, investigating health-related and other excuses, and jointly considering employees' legal status and actual contribution when determining financial rights.

Keywords: Non-Teaching Personnel; Disciplinary Law; Personnel Rights; Council of State.

Makale id= 309

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-8054-6489; 0000-0002-7645-264X; 0000-0002-2548-3745; 0000-0003-3656-6260

Eğitim Yönetimi Doktora Tezlerinin Eğitim Felsefesi Alanıyla İlişkisi Üzerine Bir Çözümleme

Dr. Gülten Türkan Gürer[1], Prof.Dr. Ferudun Sezgin[2], Prof.Dr. Ayhan Ural[2], Prof.Dr. Temel Çalık[3]

[1]Bağımsız Araştırmacı
[2]Gazi Üniversitesi
[3]Gazi Üniversitesi Emekli Öğretim Üyesi
*Corresponding author: Gülten Türkan Gürer

Özet

Bu araştırmanın amacı, Türkiye'de eğitim yönetimi alanında tamamlanan ve eğitim felsefesinin temel kavramlarını konu alan doktora tezlerini ontolojik, epistemolojik ve aksiyolojik açılardan incelemektir. Nitel araştırma yaklaşımında tasarlanan bu çalışmada doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmaya dahil edilecek olan dokümanların belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın verileri, araştırmacılar tarafından belirlenen ölçütler doğrultusunda hazırlanan tez inceleme formuyla toplanmıştır. Bu bağlamda Ulusal Tez Merkezi'nden araştırmanın ölçütlere uygun olarak seçilen, elektronik ortamda tam metinlerine ulaşılabilen ve 2016-2026 yılları arasında eğitim yönetimi doktora programında tamamlanmış 655 doktora tezine ulaşılmış; ardından bu tezlerin başlıkları araştırmacılar tarafından eğitim felsefesi literatürü doğrultusunda oluşturulan eğitim felsefesi temel kavramları listesi bağlamında incelenmiş ve ilk aşamada 176 tezin başlığında eğitim felsefesi temel kavramlarına yer verildiği görülmüştür. Başlık incelemesini geçen aday tezlerin amaç cümleleri incelenmiş; başlıkta belirlenen eğitim felsefesi kavramlarının tezlerin özetlerinde yer alan amaç cümlelerinde de doğrulandığı 159 tez çalışma kapsamına alınmıştır. Araştırmaya dahil edilen tezlerin belirlenme süreci PRISMA akış şeması kullanılarak açıklanmıştır. Verilerin çözümlenmesinde betimsel analizden yararlanılmıştır. Araştırma sonuçları, eğitim yönetimi doktora tezlerinde felsefi yönelimlerin bütüncül ve dengeli bir yapı göstermediğini ortaya koymaktadır. Epistemolojik ve ontolojik sorgulamaların daha sınırlı sayıda tezlerde açıkça yer alması ise dikkat çekici bulgular arasındadır. Araştırma sonuçlarına göre tezlerde eğitim felsefesinin boyutları açısından daha kapsamlı biçimde ele alınmasına ihtiyaç duyulduğu görülmektedir. Bu bağlamda araştırmada

ulaşılan sonuçlar ilgili alanyazınla ilişkilendirilerek tartışılmış ve araştırmanın sonuçları doğrultusunda öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Yönetimi, Eğitim Felsefesi, Epistemoloji, Ontoloji, Aksiyoloji.

Examining Doctoral Dissertations in Educational Administration Through the Lens of Philosophy of Education

Abstract

The aim of this study was to examine, from ontological, epistemological, and axiological perspectives, doctoral dissertations completed in the field of educational administration in Türkiye that addressed the core concepts of philosophy of education. Designed within a qualitative research approach, the study employed document analysis. Criterion sampling, a form of purposive sampling, was used to identify the documents to be included. Data were collected using a dissertation review form developed by the researchers in accordance with the predetermined inclusion criteria. An initial search of the Turkish National Thesis Center identified 654 doctoral dissertations completed in educational administration programs between 2016 and 2026 that met the eligibility criteria and whose full texts were electronically accessible. The titles of these dissertations were subsequently screened against a list of core philosophy-of-education concepts developed by the researchers on the basis of the relevant literature. This initial screening indicated that the titles of 176 dissertations contained at least one core concept associated with philosophy of education. The purpose statements reported in the abstracts of these candidate dissertations were then examined. Ultimately, 159 dissertations in which the philosophy-of-education concepts identified in the titles were also confirmed in the purpose statements were included in the study. The dissertation selection process was documented using a PRISMA flow diagram. The data were analyzed using descriptive analysis. The findings indicate that the philosophical orientations reflected in doctoral dissertations in educational administration do not exhibit a holistic or balanced pattern. Particularly noteworthy is the limited number of dissertations that explicitly engage in epistemological and ontological inquiry. The findings further point to the need for doctoral dissertations in educational administration to address the various dimensions of philosophy of education more comprehensively. Accordingly, the findings were discussed in relation to the relevant literature, and recommendations were proposed based on the study's conclusions.

Keywords: Educational Administration, Philosophy of Education, Epistemology, Ontology, Axiology.

Makale id= 154

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0001-9741-5357

Ergenlerde Sosyal İzolasyonun Siber Aylaklıkla İlişkisinde Gelişmeleri Kaçırma Korkusu, Sosyal Medya Beğenilmeme Korkusu ve Öz Düzenlemenin Seri Aracı Rolü

Doç.Dr. Osman Söner[1], Emine Kaya[2], Zeynep Niğdal Günyer[2], Zeynep Odabaş[1]

[1]İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
[2]Bilinmiyor

Özet

Bu araştırmanın amacı, ergenlerde sosyal izolasyon ile siber aylaklık arasındaki ilişkide gelişmeleri kaçırma korkusu (FoMO), sosyal medya beğenilmeme korkusu ve öz düzenlemenin seri aracı rolünü incelemektir. Araştırma, ilişkisel tarama modeline dayalı nicel bir araştırma olarak gerçekleştirilmiş ve İstanbul ilinde farklı lise türlerinde öğrenim gören 700'ün üzerinde ergen araştırmaya dâhil edilmiştir. Veriler; Hikikomori Sosyal İzolasyon Ölçeği, Sosyal Medya Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği, Sosyal Medya Beğenilmeme Korkusu Ölçeği, Ergenler için Öz Düzenleme Ölçeği ve Siber Aylaklık Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Değişkenler arasındaki ilişkiler Pearson korelasyon analizi ile incelenmiş; araştırmada öne sürülen seri aracılık modeli yapısal eşitlik modellemesi kullanılarak test edilmiştir. Dolaylı etkilerin anlamlılığı 5.000 bootstrap örneklemesine dayalı güven aralıkları aracılığıyla değerlendirilmiştir. Araştırma bulguları, sosyal izolasyonun siber aylaklıkla pozitif yönde ilişkili olduğunu ve sosyal izolasyon düzeyi arttıkça ergenlerin gelişmeleri kaçırma korkusunun da arttığını göstermiştir. FoMO'nun sosyal medya beğenilmeme korkusunu pozitif yönde yordadığı, sosyal medya beğenilmeme korkusunun ise öz düzenlemeyi negatif yönde yordadığı belirlenmiştir. Ayrıca öz düzenlemenin siber aylaklığı negatif yönde yordadığı saptanmıştır. Yapısal modelin verilerle kabul edilebilir düzeyde uyum gösterdiği ve sosyal izolasyonun siber aylaklıkla ilişkisinde FoMO, sosyal medya beğenilmeme korkusu ve öz düzenlemenin oluşturduğu seri dolaylı etkinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir. Bulgular, sosyal açıdan izole olan ergenlerin çevrim içi gelişmeleri kaçırma ve sosyal medyada beğenilmeme konusundaki kaygılarının artabileceğini, bu sürecin daha düşük öz düzenleme ile ilişkili olarak siber aylaklık davranışına zemin hazırlayabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal İzolasyon, Siber Aylaklık, Gelişmeleri Kaçırma Korkusu, Sosyal Medya Beğenilmeme Korkusu, Öz Düzenleme.

The Role of Fear of Missing Out, Fear of Dislike On Social Media, and Serial Mediating in the Relationship Between Social Isolation and Cyberloafing in Adolescents

Abstract

The aim of this study is to examine the serial mediating role of fear of missing out (FOMO), fear of social media disapproval, and self-regulation in the relationship between social isolation and cyberloafing in adolescents. The study was conducted as a quantitative research based on a correlational survey model, and over 700 adolescents attending different types of high schools in Istanbul were included. Data were collected using the Hikikomori Social Isolation Scale, the Social Media Fear of Missing Out Scale, the Social Media Fear of Disapproval Scale, the Self-Regulation Scale for Adolescents, and the Cyberloafing Scale. Relationships between variables were examined using Pearson correlation analysis; the serial mediation model proposed in the study was tested using structural equation modeling. The significance of indirect effects was evaluated through confidence intervals based on a 5,000 bootstrap sample. The research findings showed that social isolation is positively correlated with cyberloafing, and that fear of missing out increases as the level of social isolation increases. It was determined that FoMO (Fear of Not Being Liked on Social Media) positively predicted the fear of not being liked on social media, while the fear of not being liked on social media negatively predicted self-regulation. Furthermore, self-regulation was found to negatively predict cyberloafing. The structural model showed an acceptable level of fit with the data, and the serial indirect effects of FoMO, fear of not being liked on social media, and self-regulation on the relationship between social isolation and cyberloafing were found to be statistically significant. The findings suggest that socially isolated adolescents may experience increased anxiety about missing out on online developments and not being liked on social media, and that this process, associated with lower self-regulation, may pave the way for cyberloafing behavior.

Keywords: Social İsolation, Cyberloafing, Fear of Missing Out, Fear of Not Being Liked On Social Media, Self-Regulation.

Makale id= 316

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0003-2322-4560

Hayat Bilgisi Öğretmeye Hazır Olmak: Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yeterlik Algıları

Dr. Öğretim Üyesi Gonca Babadağ[1]

[1]Manisa Celal Bayar Üniversitesi

Özet

Hayat Bilgisi dersi, öğrencilerin kendilerini, çevrelerini ve toplumsal yaşamı tanımalarını destekleyen; bilgi, beceri ve değerleri yaşamla ilişkilendiren temel derslerden biridir. Bu dersin amaçlarına ulaşmasında sınıf öğretmeninin alan bilgisi kadar öğretim sürecine ilişkin yeterlik algısı da önemli rol oynamaktadır. Sınıf öğretmenliği lisans programında yer alan Hayat Bilgisi Öğretimi dersi, öğretmen adaylarının ilkokul düzeyinde Hayat Bilgisi dersinin öğretimine ilişkin bilgi, beceri ve uygulama yeterliklerinin geliştirilmesine yönelik önemli bir hazırlık süreci sunmaktadır. Dolayısıyla henüz göreve başlamamış olan sınıf öğretmeni adaylarının Hayat Bilgisi dersinin öğretimine yönelik yeterlik algılarının hizmet öncesi dönemde incelenmesi, öğretmen yetiştirme programlarının niteliğinin değerlendirilmesi ve geliştirilmesi açısından önem taşımaktadır. Bu kapsamda araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının Hayat Bilgisi dersinin öğretimine yönelik yeterlik algılarının derinlemesine incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırmada, sınıf öğretmeni adaylarının Hayat Bilgisi dersinin öğretimine yönelik algılarının, bu dersi nasıl anlamlandırdıklarının ve derse yönelik deneyimlerinin açığa çıkarılmasında fenomenoloji deseninden yararlanılmıştır. Araştırmanın katılımcılarının belirlenmesinde ölçüt örnekleme yönteminden yararlanılmıştır. Bu kapsamda sınıf öğretmenliği lisans programında okuyor olmak, Hayat Bilgisi Öğretimi dersini almış olmak ve araştırmaya katılmaya gönüllü olmak ölçütlerinden yararlanılarak 20 sınıf öğretmeni adayından veri toplanmıştır. Araştırmada kişisel bilgi formu, yazılı görüş formu, metafor çalışması ve kelime ilişkilendirme testi gibi farklı veri toplama araçlarından yararlanılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde içerik analizine başvurulmuştur. Araştırmanın bulgularının, sınıf öğretmeni adaylarının Hayat Bilgisi dersinin öğretimine yönelik yeterlik algılarının açığa çıkarılmasına, bu algının oluşumunda etkili olan yaşantıların anlaşılmasına ve Hayat Bilgisi Öğretimi dersinin öğretmen yetiştirme programlarındaki niteliğinin geliştirilmesine ışık tutması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sınıf Öğretmeni Adayı, Hayat Bilgisi Dersi, İlkokul, Öğretmen Eğitimi, Fenomenoloji.

Being Ready to Teach Life Studies: Preservice Classroom Teachers' Perceptions of Competence

Abstract

The Life Studies course is one of the fundamental courses that supports students in understanding themselves, their environment, and social life, while relating knowledge, skills, and values to everyday life. In addition to their subject-matter knowledge, preservice classroom teachers' perceptions of competence regarding the instructional process play an important role in achieving the objectives of this course. The Life Studies Teaching course included in the undergraduate classroom teacher education program provides important preparation for developing preservice classroom teachers' knowledge, skills, and practical competencies related to teaching Life Studies in primary school. Therefore, examining preservice classroom teachers' perceptions of competence regarding the teaching of Life Studies during the pre-service period, before they begin their professional careers, is important for evaluating and improving the quality of teacher education programs. Within this context, the study aims to examine in depth preservice classroom teachers' perceptions of competence regarding the teaching of Life Studies. The phenomenological design was employed to reveal preservice classroom teachers' perceptions regarding the teaching of Life Studies, how they make meaning of the course, and their experiences related to the course. Criterion sampling was used to select the participants. Accordingly, data were collected from 20 preservice classroom teachers based on the criteria of being enrolled in an undergraduate classroom teacher education program, having taken the Life Studies Teaching course, and volunteering to participate in the study. Various data collection instruments were used, including a personal information form, a written response form, a metaphor elicitation task, and a word association test. Data obtained were analyzed using content analysis. The findings are expected to contribute to revealing preservice classroom teachers' perceptions of competence regarding the teaching of Life Studies, understanding the experiences that influence the development of these perceptions, and improving the quality of the Life Studies Teaching course within teacher education programs.

Keywords: Preservice Classroom Teacher, Life Studies Course, Primary School, Teacher Education, Phenomenology.

Makale id= 66

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0003-4069-5970

Hoda İçin Sql Server Tabanlı Bir Veri Altyapısı Prototipi: Akademik ve Sosyal-Duygusal Süreçleri Bütünleştiren Bir Öğrenme Ekosistemi Tasarımı

Dr. Gülsüm Meço[1], Prof.Dr. Numan Çelebi[1]

[1]Sakarya Üniversitesi
*Corresponding author: Gülsüm Meço

Özet

Bu çalışma, yapay zekâ destekli bütüncül dijital öğrenme ekosistemi olarak tasarlanan HoDA modeli için geliştirilen SQL Server tabanlı bir veritabanı prototipini sunmaktadır. HoDA, bu çalışmada 'Holistic Digital Academy' ifadesinin kısaltması olarak kullanılmakta ve akademik öğrenme süreçleri ile sosyal-duygusal destek süreçlerini aynı dijital yapı içinde bütünleştirmeyi amaçlayan bir öğrenme ekosistemi tasarımını ifade etmektedir. Mevcut dijital öğrenme platformları çoğunlukla akademik içerik sunumu, sınav hazırlığı veya performans takibine odaklanmakta; sosyal-duygusal gelişim, mentor desteği, etkinlik yönetimi ve veri temelli kişiselleştirme süreçlerini bütüncül bir yapı içinde ele almakta sınırlı kalmaktadır. Bu ihtiyaçtan hareketle HoDA, akademik öğrenme modüllerini, sosyal-duygusal destek etkinliklerini, kulüp üyeliklerini, seminerleri, yüz yüze etkinlikleri ve ileride geliştirilecek yapay zekâ destekli öneri mekanizmalarını tek bir dijital ekosistemde birleştirmeyi amaçlamaktadır. Meço Dijital Akademi, farklı türde eğitimsel faaliyetleri, kayıt ve ödeme süreçlerini, kulüp üyeliklerini ve sosyal-duygusal destek etkinliklerini aynı yapı içinde barındırması nedeniyle prototip geliştirme sürecinde örnek vaka olarak kullanılmıştır. Çalışma kapsamında Meço Dijital Akademi iş kuralları temel alınarak SQL Server üzerinde ilişkisel bir veritabanı prototipi geliştirilmiştir. Prototipte katılımcılar, sorumlu kişiler, faaliyet türleri, faaliyetler, ders detayları, kulüp üyelikleri, kayıtlar, ödemeler ve ilanlar olmak üzere dokuz tablo tasarlanmış; tablolar arasında birincil ve yabancı anahtar ilişkileri kurulmuştur. Veri bütünlüğünü sağlamak amacıyla CHECK, DEFAULT ve NOT NULL kısıtları kullanılmış; raporlama ve işlem otomasyonu için VIEW, Stored Procedure ve Trigger yapıları oluşturulmuştur. Ayrıca C# Windows Forms arayüzü ile veritabanı bağlantı durumu ve üç otomatik rapor gösterilmiştir. Bu yönüyle çalışma, HoDA modelinin pedagojik hedeflerini destekleyecek veri yönetimi altyapısına ilişkin erken dönem bir prototip sunmakta ve yapay zekâ destekli kişiselleştirilmiş öğrenme sistemleri için ölçeklenebilir bir temel önermektedir.

Anahtar Kelimeler: Hoda, Sql Server, Veritabanı Prototipi, Dijital Öğrenme Ekosistemi, Sosyal-Duygusal Süreçler.

A Sql Server-Based Data Infrastructure Prototype for Hoda: Designing a Learning Ecosystem Integrating Academic and Social-Emotional Processes

Abstract

This study presents a SQL Server-based database prototype developed for the HoDA model, which is designed as an artificial intelligence-supported holistic digital learning ecosystem. In this study, HoDA is used as an abbreviation for "Holistic Digital Academy" and refers to a learning ecosystem design that aims to integrate academic learning processes and social-emotional support processes within the same digital structure. Existing digital learning platforms mostly focus on academic content delivery, exam preparation, or performance tracking; however, they remain limited in addressing social-emotional development, mentor support, event management, and data-driven personalization processes within a holistic structure. Based on this need, HoDA aims to combine academic learning modules, social-emotional support activities, club memberships, seminars, face-to-face events, and artificial intelligence-supported recommendation mechanisms to be developed in the future within a single digital ecosystem. Meço Digital Academy was used as a case example in the prototype development process because it includes different types of educational activities, registration and payment processes, club memberships, and social-emotional support activities within the same structure. Within the scope of the study, a relational database prototype was developed on SQL Server based on the business rules of Meço Digital Academy. In the prototype, nine tables were designed, namely participants, responsible persons, activity types, activities, course details, club memberships, registrations, payments, and announcements; primary and foreign key relationships were established among the tables. To ensure data integrity, CHECK, DEFAULT, and NOT NULL constraints were used; VIEW, Stored Procedure, and Trigger structures were created for reporting and process automation. In addition, the database connection status and three automatic reports were displayed through a C# Windows Forms interface. In this respect, the study presents an early-stage prototype regarding the data management infrastructure that will support the pedagogical goals of the HoDA model and proposes a scalable foundation for artificial intelligence-supported personalized learning systems.

Keywords: Hoda, Sql Server, Database Prototype, Digital Learning Ecosystem, Social-Emotional Processes.

Makale id= 294

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-4373-2127

Kamu Denetçiliği Kurumuna Yapılan Başvurularda Çocuk Haklarına İlişkin Sorun Alanları

Dr. Öğretim Üyesi Zeynep Seda Çavuş[1]

[1]Düzce Üniversitesi

Özet

Çocuk haklarının korunması, çocuğun yalnız korunması gereken bir birey değil; eğitim, sağlık, eşitlik, katılım ve güvenlik haklarının doğrudan öznesi olarak kabul edilmesini gerektirmektedir. Türkiye'de özellikle eğitim hakkına erişimde sosyoekonomik eşitsizlikler ve özel gereksinimlerden kaynaklanan engellerin sürdüğü; buna karşılık çocuk haklarının idari ve yargısal koruma mekanizmalarıyla desteklenmesinin önem taşıdığı belirtilmektedir (Atatanır, 2023; Güveyi, 2026). Bu araştırmanın amacı, Kamu Denetçiliği Kurumuna (KDK) yapılan çocuk hakları bağlantılı başvurularda hangi hak alanlarının ve kamusal sorunların öne çıktığını belirlemektir. Yöntem Araştırma, nitel araştırma yaklaşımı kapsamında doküman incelemesi modeline göre tasarlanmıştır. Veri kaynağını KDK karar veri tabanında yer alan ve çocuk haklarıyla doğrudan ilişkili olduğu belirlenen 83 karar oluşturmaktadır. Kararlar; başvuru konusu, ilgili idare, karar türü ve hak alanı dikkate alınarak oluşturulan inceleme formu aracılığıyla çözümlenmiş, veriler tematik analize tabi tutulmuştur. Kararların tam metinlerinden önce karar konu başlıkları üzerinden yapılan ön inceleme, bulguların ilk tematik çerçevesini oluşturmuştur. Bulgular Ön bulgular, başvuruların altı temel alanda kümelendiğini göstermektedir. İlk alan eğitim hakkı, fırsat eşitliği ve ayrımcılık yasağıdır. Özellikle özel gereksinimli çocukların okul kaydı, destek eğitim, kolaylaştırıcı kişi, gölge öğretmen, BİLSEM süreçleri ve sınavlarda makul düzenleme talepleri dikkat çekmektedir. İkinci alan, akran zorbalığı, şiddet, taciz, okul güvenliği ve ihmal iddiaları üzerinden şekillenen korunma hakkıdır. Üçüncü tema sağlık hakkı ve sağlık hizmetlerine erişimdir; Tip 1 diyabet, tıbbi cihazlar ve sağlık temelli düzenleme talepleri bu grupta öne çıkmaktadır. Diğer temalar, adalet sistemi içindeki çocukların hakları ve aileyle görüşme; oyun, kültür ve boş zaman hakkı; sosyal destek, bakım ve mahremiyet olarak belirlenmiştir. Kaynakça Atatanır, H. (2023). Türkiye'de çocukların eğitim hakkı. Disiplinlerarası Çocuk Hakları Araştırmaları Dergisi, 3(5), 50-63. Güveyi, Ü. (2026). Türk anayasal düzeninde özel gereksinimli çocukların eğitim hakkı. Adalet Dergisi, 76, 459-506. https://doi.org/10.57083/adaletdergisi.1917599

Anahtar Kelimeler: Çocuk Hakları, Kamu Denetçiliği Kurumu, Eğitim Hakkı, Çocuğun Korunması, Tematik Analiz

Problem Areas Concerning Children's Rights in Applications Submitted to the Ombudsman Institution

Abstract

Protecting children's rights requires recognizing children not merely as individuals in need of protection, but as direct rights-holders in relation to education, health, equality, participation, and safety. In Türkiye, barriers to the right to education persist, particularly those arising from socioeconomic inequalities and special educational needs. At the same time, strengthening children's rights through administrative and judicial protection mechanisms remains critically important (Atatanır, 2023; Güveyi, 2026). The aim of this study is to identify the rights-related areas and public-sector problems that are most prominent in applications concerning children's rights submitted to the Ombudsman Institution of Türkiye (KDK). Method The study was designed as document analysis within a qualitative research approach. The data source consisted of 83 decisions available in the KDK decision database that were identified as directly related to children's rights. The decisions were examined using an analysis form developed with reference to the subject of the application, the relevant public authority, the type of decision, and the rights domain involved. The data were then subjected to thematic analysis. Prior to the examination of the full texts of the decisions, a preliminary review based on the subject headings of the decisions was conducted to establish the initial thematic framework for the findings. Findings Preliminary findings indicate that the applications clustered around six major areas. The first concerned the right to education, equality of opportunity, and non-discrimination. Particularly prominent issues included school enrolment of children with special needs, support education, requests for facilitators and shadow teachers, procedures related to Science and Art Centers (BİLSEM), and requests for reasonable accommodation in examinations. The second area concerned the right to protection, particularly in relation to allegations of peer bullying, violence, harassment, school safety, and neglect. The third theme involved the right to health and access to healthcare services, with applications concerning Type 1 diabetes, medical devices, and health-related accommodation requests featuring prominently. The remaining themes were identified as the rights of children within the justice system and contact with family members; the right to play, culture, and leisure; and social support, care, and privacy.

Keywords: Children's Rights, Ombudsman Institution, Right to Education, Child Protection, Thematic Analysis.

Makale id= 276

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-8838-9561, 0000-0002-8643-1017

Kültür Üretken Yapay Zekâ Kabulünü Şekillendiriyor Mu' Öğretmen Adayları Üzerine Yapısal Bir İnceleme

Ayşe Aktaş[1], Doç.Dr. Seyhan Eryılmaz Toksoy[1]

[1]Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi

Özet

Öğretmen adaylarının üretken yapay zekâ teknolojilerini değerlendirme ve kullanma biçimleri yalnızca bu teknolojilerin işlevsel özelliklerine bağlı olmayabilir. Bireylerin kültürel çevre içinde geliştirdikleri değer yönelimleri de teknoloji kabul süreciyle ilişkili olabilir. Bu araştırmada, öğretmen adaylarının bireysel kültürel değerleri ile üretken yapay zekâ kabulüne ilişkin değişkenler arasında öngörülen doğrudan yapısal ilişkilerin incelenmesi amaçlanmıştır. Nicel araştırma yaklaşımının benimsendiği çalışma, ilişkisel araştırma desenine göre yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemini Türkiye'deki devlet üniversitelerinin eğitim fakültelerinde öğrenim gören 1093 öğretmen adayı oluşturmuştur. Veriler, dijital ortamda uygulanan yapılandırılmış bir ölçme aracıyla toplanmıştır. Bireysel kültürel değerler belirsizlikten kaçınma, kolektivizm, uzun vadeli yönelim ve erillik boyutları kapsamında ele alınmıştır. Kültürel değerler ile performans beklentisi, çaba beklentisi, sosyal etki, davranışsal niyet, öz yeterlik, kullanıma yönelik tutum ve alışkanlık arasındaki doğrudan ilişkiler yapısal eşitlik modellemesi kullanılarak incelenmiştir. Bulgular, bireysel kültürel değerler ile performans beklentisi, çaba beklentisi, sosyal etki, davranışsal niyet, öz yeterlik ve alışkanlık arasında pozitif yönde ve istatistiksel olarak anlamlı doğrudan ilişkiler bulunduğunu göstermiştir. Buna karşılık kültürel değerler ile kullanıma yönelik tutum arasındaki doğrudan ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Sonuçlar, bireysel kültürel değerlerin öğretmen adaylarının üretken yapay zekâ kabulüne ilişkin değişkenlerin çoğuyla anlamlı düzeyde ilişkili olabileceğine işaret etmektedir. Bu doğrultuda, öğretmen adaylarının üretken yapay zekâ teknolojilerini kabulünü desteklemeye yönelik çalışmalar planlanırken bireysel kültürel değerlerin de göz önünde bulundurulması yararlı olabilir. Bu araştırmada kültürel değerler birlikte değerlendirildiğinden, gelecek çalışmalarda kültürel değer değişkenleri ile üretken yapay zekâ kabul değişkenleri arasındaki ilişkiler ayrı ayrı sınanabilir. Böylece farklı kültürel değer yönelimlerinin üretken yapay zekâ kabulünün hangi boyutlarıyla ilişkili olduğuna yönelik daha ayrıntılı bulgular elde edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Üretken Yapay Zekâ, Bireysel Kültürel Değerler, Teknoloji Kabulü, Öğretmen Adayları.

Does Culture Shape Generatıve Artıfıcıal Intellıgence Acceptance' a Structural Analysıs About Preservıce Teachers

Abstract

The ways in which preservice teachers evaluate and use generative artificial intelligence technologies may not depend solely on the functional characteristics of these technologies. Value orientations developed within a cultural environment may also be associated with the technology acceptance process. This study aimed to examine the hypothesized direct structural relationships between preservice teachers' individual cultural values and variables related to generative artificial intelligence acceptance. Adopting a quantitative research approach, the study was conducted using a correlational research design. The sample consisted of 1,093 preservice teachers enrolled in faculties of education at public universities in Türkiye. Data were collected using a structured measurement instrument administered digitally. Individual cultural values were examined across the dimensions of uncertainty avoidance, collectivism, long-term orientation, and masculinity. The direct relationships between cultural values and performance expectancy, effort expectancy, social influence, behavioral intention, self-efficacy, attitude toward use, and habit were examined using structural equation modeling. The findings indicated positive and statistically significant direct relationships between individual cultural values and performance expectancy, effort expectancy, social influence, behavioral intention, self-efficacy, and habit. In contrast, the direct relationship between cultural values and attitude toward use was not statistically significant. Overall, the results suggest that individual cultural values may be significantly associated with most variables related to preservice teachers' acceptance of generative artificial intelligence. Accordingly, it may be useful to consider individual cultural values when designing initiatives intended to support preservice teachers' acceptance of generative artificial intelligence technologies. Because cultural values were evaluated collectively in this study, future research may examine the relationships between cultural value variables and generative artificial intelligence acceptance variables separately. Such research may provide a more detailed understanding of which cultural value orientations are associated with different dimensions of generative artificial intelligence acceptance.

Keywords: Generative Artificial İntelligence, İndividual Cultural Values, Technology Acceptance, Preservice Teachers.

Makale id= 57

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0009-0007-7979-0875

Lise ve Üniversite Öğrencilerinin Güzellik Algıları

Hilal Buse Yücel[1], Hafize Beyza Taş[1], Prof. Dr. Gülcan Çetin[1]

[1]Balıkesir Üniversitesi

Özet

Bu çalışmanın amacı, lise ve üniversite öğrencilerinin güzellik algılarını belirlemektir. Bu çalışma, nitel araştırma yaklaşımlarından olgubilim çalışması desenine göre gerçekleştirilmektedir. Çalışma grubu, 2025-2026 eğitim-öğretim yılında Balıkesir merkezde bulunan bir Anadolu Lisesinde öğrenim gören 50'si lise öğrencisi ve Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi kampüsünde bulunan 50'si üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Çalışma grubu, kazara örnekleme ve amaçlı örnekleme yöntemlerine göre seçilmiştir. Veriler; araştırmacılar tarafından geliştirilen Güzellik Algısı Görüş Alma Formu ile toplanmıştır. Veri analizinde; içerik analizi tekniği kullanılmıştır. İçerik analizi; kod, kategori ve temalara ayrılarak yapılmıştır. Daha sonra, elde edilen bulgular tablolar halinde sunulmuştur. Elde edilen sonuçlar; özellikle kız öğrencilerin yüz bakımı, tırnak bakımı, epilasyon ve kirpik lifting gibi uygulamaları hangi nedenlerle tercih ettiklerini ortaya koymaktadır. Bu sonuçlar, öğrencilerin güzellik uygulamalarını çoğunlukla 'güzel görünme isteği' ile gerçekleştirdiğini, bunun yanı sıra sosyal çevre, psikolojik iyi oluş ve kültürel faktörlerin de bu davranışları etkilediğini göstermektedir. Çalışma, gençlerin güzellik algısının tek boyutlu olmadığını, bireysel, sosyal ve kültürel etkenlerin birlikte rol oynadığını ortaya koymakta ve kişisel bakım davranışlarını anlamaya yönelik olarak literatüre katkı sağlamaktadır. Elde edilen sonuçlar, gelecekte yapılacak araştırmalara ve eğitim programlarına temel oluşturabilir.

Anahtar Kelimeler: Güzellik, Algı, Ortaöğretim, Yükseköğretim.

Beauty Perceptions Among High School and University Students

Abstract

The aim of this study is to figure out the impressions of beauty of high school and university students. The study was a qualitative study with a phenomenological research design. The study group consists of 50 high school students from the Central Balıkesir Anatolian High School and 50 university students from Balıkesir University Necatibey Faculty of Education in the 2025-2026 academic year. Participants were selected using purpose-based and convenient sampling methods. Data were collected by the Beauty Perception Opinion Form developed by the researchers. Content analysis was used to analyse the data and findings were coded, categorised and thematised before presentation in tables. The results indicate the reason why female students like beauty practices such as facial care, nail care, epilation and eyelash lifting. The results show that the desire to look beautiful is the main reason for students to engage in beauty practices. However, social environment, psychological well-being and cultural factors influence the behaviors. The study shows that beauty perception in young people is multidimensional and is shaped by personal, social, and cultural factors. It adds to the literature of personal care behaviors and provides a basis for future studies and educational programs.

Keywords: Beauty, Perception, Secondary Education, Higher Education.

Makale id= 243

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0001-9157-3100

Mektuptan Televizyona: Türkiye'de Uzaktan Öğretimin İlk Arayışlarının Basındaki İzleri (1962-1975)

Doç.Dr. Taner Atmaca[1], Dr. Fatih Çetin[2]

[1]Düzce Üniversitesi
[2]Ankara İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Özet

Türkiye'de uzaktan öğretimin tarihsel gelişimi, yükseköğretime erişimi genişletme ve örgün eğitim sisteminin kapasite sorunlarına alternatif çözümler üretme arayışlarıyla yakından ilişkilidir. Cumhuriyet'in ilk yıllarında düşünsel düzeyde tartışılmaya başlanan uzaktan öğretim, 1960'lardan itibaren mektupla öğretim uygulamalarıyla kurumsal bir nitelik kazanmış; 1970'lerde ise yükseköğretime yönelik artan talep nedeniyle daha geniş kitlelere ulaşmıştır (Cansız, 2022; Çekerol, 2023; Şahin, 2021). Türkiye'de uzaktan eğitimin gelişiminde yazılı materyallerin ardından radyo ve televizyon gibi kitle iletişim araçlarının gündeme gelmesi, öğretimin mekândan bağımsızlaştırılmasına yönelik yeni arayışların bir parçası olmuştur (Kırık, 2016). Yöntem Bu araştırmada, Türkiye'de uzaktan öğretimin erken dönem gelişiminin basındaki yansımalarını incelemek amaçlanmıştır. Nitel araştırma yaklaşımı kapsamında doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın veri kaynağını çeşitli gazetelerde 1960'lı-1970'li yıllarda yayımlanan mektupla öğretim, mektupla yükseköğretim ve televizyon destekli öğretime ilişkin haber, köşe yazısı ve ilanlar oluşturmaktadır. İncelenen en erken belgelerden biri, 1962'de Millî Eğitim Bakanlığı Teknik Öğretim Mektupla Öğretim Merkezi'nin mesleki ve teknik eğitime yönelik uygulamalarını göstermektedir. Bulgular Bulgular, mektupla öğretimin başlangıçta örgün eğitime devam edemeyen bireylerin mesleki bilgi ve becerilerini geliştirmeye yönelik tamamlayıcı bir model olarak uygulandığını, 1974-1975 döneminde ise yükseköğretimdeki öğrenci talebine cevap verme işlevinin belirginleştiğini göstermektedir. 1974'te on binlerce öğrencinin sisteme yönelmesi, uygulamanın kitlesel boyuta ulaştığını ortaya koymaktadır. Haberlerde sistemin pedagojik yeterliği, uygulamalı derslerin yürütülmesi, öğrenci-öğretmen etkileşimi ve yüz yüze destek ihtiyacı tartışılmış; 1975'e gelindiğinde televizyonun mektupla öğretimi destekleyen bir eğitim aracı olarak kullanılması gündeme gelmiştir. Bulgular, Türkiye'de uzaktan öğretimin basılı materyal merkezli yapıdan görsel-işitsel araçlarla desteklenen daha karma bir modele yöneldiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Mektupla Öğretim, Uzaktan Eğitim, Televizyonla Öğretim, Yükseköğretim, Eğitim Tarihi.

From Correspondence to Television: Traces of Türkiye's Early Experiments With Distance Education in the Press (1962-1975)

Abstract

The historical development of distance education in Türkiye was closely associated with efforts to expand access to higher education and to develop alternative solutions to the capacity limitations of the formal education system. Although distance education had been discussed conceptually since the early Republican period, it acquired a more institutional character through correspondence education practices from the 1960s onward and reached broader populations in the 1970s in response to increasing demand for higher education (Cansız, 2022; Çekerol, 2023; Şahin, 2021). The introduction of mass communication technologies such as radio and television alongside printed materials represented a further attempt to make education less dependent on physical location (Kırık, 2016). This study aims to examine how the early development of distance education in Türkiye was represented in the press. The study employed document analysis within a qualitative research approach. The data consisted of news reports, newspaper columns, and announcements concerning correspondence education, correspondence-based higher education, and television-supported education published in several newspapers between 1960 and 1980. One of the earliest documents examined concerns the vocational and technical education activities of the Ministry of National Education's Technical Education Correspondence Education Center in 1962. The findings indicate that correspondence education was initially implemented as a supplementary model designed to develop the vocational knowledge and skills of individuals who were unable to participate in formal education. By 1974-1975, however, its role in responding to growing demand for higher education had become increasingly prominent. The enrolment of tens of thousands of students in 1974 demonstrates that the model had acquired a mass character. The newspaper coverage also included debates concerning the pedagogical adequacy of the system, the organization of practical courses, student–teacher interaction, and the need for face-to-face support. By 1975, television was being discussed as a medium capable of supporting correspondence education. Overall, the findings reveal a transition in Türkiye's early distance education experience from a predominantly print-based correspondence model toward a more diversified approach incorporating audiovisual technologies.

Keywords: Education With Letter, Distance Education, Television-Supported Education, Higher Education, History of Education

Makale id= 162

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0009-0008-1060-0110

Mesleki Eğitim Merkezi (Mesem) Öğrencilerinin Kazandığı Mesleki Beceriler ile İşveren Beklentileri Arasındaki Uyum

Ömer Özcan[1], Prof.Dr. Süleyman Göksoy[1]

[1]Düzce Üniversitesi

Özet

Mesleki ve teknik eğitim, öğrencilerin kuramsal bilgiyi iş süreçlerine aktarabilmeleri ve iş gücü piyasasının gerektirdiği yeterlikleri geliştirebilmeleri açısından önemlidir. İşletme temelli öğrenme, teknik becerilerin yanı sıra iş disiplini, iletişim, sorumluluk ve mesleki uyumun gelişmesine olanak sağlamaktadır (Demirkol vd., 2024). Bununla birlikte, mesleki eğitimde sunulan beceriler ile işveren taleplerinin örtüşmemesi istihdama geçişi ve nitelikli iş gücü yetiştirme kapasitesini sınırlayabilmektedir (Lopes vd., 2023). MESEM'e ilişkin işveren araştırmaları uygulamalı eğitimin güçlendirilmesi, mesleki rehberliğin geliştirilmesi ve okul-işletme iş birliğinin artırılması gerektiğine işaret etmektedir (Bağca & Kazancı Tınmaz, 2025). Bu araştırma, MESEM öğrencilerinin kazandıkları mesleki beceriler ile işveren beklentileri arasındaki uyumu incelemektedir. Yöntem Araştırma, nitel araştırma metodolojisine göre yürütülmüştür. Çalışma grubunu, MESEM öğrencilerini işletmelerinde istihdam eden farklı meslek alanlarından 29 işveren oluşturmuştur. Veriler, yarı yapılandırılmış görüşme tekniğiyle toplanmıştır. Görüşmelerden elde edilen veriler, araştırma soruları doğrultusunda içerik analizi ve betimsel analiz teknikleri birlikte kullanılarak çözümlenmiş ve temalar altında yorumlanmıştır. Bulgular Bulgular, MESEM öğrencilerinin işletmeye çoğunlukla sınırlı mesleki bilgi ve beceriyle başladığını ancak iş yeri deneyimi ilerledikçe belirgin gelişim gösterdiklerini ortaya koymuştur. En güçlü kazanımlar teknik ve uygulamalı beceriler, müşteri iletişimi, sorumluluk alma, iş disiplini ve takım çalışmasında görülmüştür. İşverenler, teknik yeterliğin yanında mesleğe istek, öğrenme merakı, etik değerler, iletişim, dikkat, problem çözme ve bağımsız çalışmayı temel beklentiler arasında değerlendirmiştir. Beceri-beklenti uyumu tek biçimli değildir: 12 işveren yüksek, yedi işveren kısmi, altı işveren düşük uyum bildirirken, sekiz işveren uyumun öğrenciden öğrenciye değiştiğini belirtmiştir. Uyumun deneyim, sürekli uygulama ve usta rehberliğiyle arttığı; özellikle üst sınıflarda öğrencilerin bağımsız iş yapabilir hâle geldiği görülmüştür. Buna karşılık teknik bilgi eksikliği, yavaş çalışma, sorumluluk ve problem çözme yetersizlikleri öne çıkmıştır. İşverenler bu farklılıkları öğrencinin mesleki ilgisi, yanlış alan seçimi, teorik eğitimin uygulamayla yeterince bütünleşmemesi, aile yaklaşımı ve okul-işletme iletişiminin niteliğiyle ilişkilendirmiştir.

Anahtar Kelimeler: Mesleki Eğitim, İşyerinde Eğitim, Meslek Liseleri, Eğitim Yönetimi.

Alıgnment Between the Vocatıonal Skılls Acquıred by Vocatıonal Traınıng Center (Mesem) Students and Employer Expectatıons

Abstract

Vocational and technical education is essential for enabling students to transfer theoretical knowledge into workplace practice and develop competencies required by the labour market. Work-based learning supports not only technical skills but also work discipline, communication, responsibility, and occupational adaptation (Demirkol et al., 2024). However, mismatches between vocational skills and employer demands may hinder school-to-work transitions and the development of a qualified workforce (Lopes et al., 2023). Employer-based studies on Vocational Education Centers (MESEM) emphasize the need for stronger practical training, vocational guidance, and school–workplace collaboration (Bağca & Kazancı Tınmaz, 2025). This study examines the alignment between MESEM students' vocational skills and employer expectations. Method This qualitative study involved 29 employers from different occupational sectors who employed MESEM students. Data were collected through semi-structured interviews and analyzed using content and descriptive analysis. The findings were organized and interpreted thematically in line with the research questions. Findings The findings showed that MESEM students generally entered workplaces with limited vocational knowledge and skills but improved considerably through workplace experience. The strongest gains were observed in technical and practical skills, customer communication, responsibility, work discipline, and teamwork. Employers also expected motivation to learn, ethical values, communication, attention, problem-solving, and independent working skills. Skill–expectation alignment varied: 12 employers reported high alignment, seven partial alignment, and six low alignment, while eight indicated substantial differences among students. Alignment improved through experience, continuous practice, and master guidance, particularly as senior students became capable of working independently. Key deficiencies included limited technical knowledge, slow work performance, insufficient responsibility, and weak problem-solving skills. Employers associated these differences with students' occupational interest, inappropriate field choice, inadequate integration of theory and practice, family attitudes, and the quality of school–workplace communication.

Keywords: Vocational Education, Education in the Workplace, Vocational High Schools, Educational Administration.

Makale id= 201

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-6280-8537

Öğretmen Adaylarının Millî Eğitim Akademisine Yönelik Örgütsel Aidiyet Algıları

Dr. Öğretim Üyesi Gülenay Nagihan Kılıç[1], Uzman Aslıhan Uzun[2], Prof.Dr. İbrahim Kocabaş[3]

[1]Fatih Sultan Mehmet Vakıf üniversitesi
[2]Millî Eğitim Bakanlığı
[3]Yıldız Teknik Üniversitesi

Özet

Millî Eğitim Akademileri, öğretmen adaylarının mesleğe hazırlanmasında ve öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği bilgi, beceri, tutum ve değerleri kazandırmada önemli bir işlev kazanmaktadır. Öğretmenlik mesleğine hazırlık süreci, adaylara pedagojik bilgi ve beceri kazandırmanın yanında kurumsal yapı içinde kendilerini kabul edilmiş, değer verilen ve sürece katılabilen üyeler olarak algılamalarını da kapsamaktadır. Bu işlev doğrultusunda akademiler, öğretmen adayları için yeni bir örgütsel deneyim alanı oluştururken, akademinin işleyişinin değerlendirilmesi açısından da önemli veriler sunmaktadır. Bu doğrultuda araştırmanın amacı, Millî Eğitim Akademilerinde hazırlık eğitimi alan öğretmen adaylarının, kuruma yönelik örgütsel aidiyet algılarını ve bu algının oluşmasında rol oynayan etkenleri ortaya koymaktır. Araştırma durum çalışması deseninde tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Millî Eğitim Akademilerinde eğitim alan öğretmen adayları oluşturmaktadır. Veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırma verilerine göre, öğretmen adaylarının büyük çoğunluğu öğretmenlik deneyimine sahip değildir, ancak önemli bir kısmı lisansüstü eğitimini tamamlamıştır. Adayların tamamına yakını da meslek tercihinden memnun olduğunu belirtmektedir. Araştırma bulguları, öğretmen adaylarının aldıkları eğitimin mesleki öğrenmelerini desteklemekle birlikte, teorik bilgi ile uygulama arasındaki kopuklukların mesleki hazırlık sürecinde çeşitli sorunlara yol açtığını göstermektedir. Örgütsel boyutta, akademi eğitiminin akran dayanışmasını artırdığı ve bireylere güç verdiği, gruba katılım deneyimini kolaylaştırdığı ve iletişimi artırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Değerlendirilme kaygısı ile maddi ve fiziki yetersizliklerin de örgütsel aidiyet deneyimlerini olumsuz etkilediği belirlenmiştir. Eğitim sürecinde planlamada yaşanan belirsizlikler, yoğun iş yükü, karara katılımda öğretmen adaylarının görüşlerin sınırlı etkisinin de örgütsel aidiyet deneyimini olumsuz yönde etkilediği belirlenmiştir. Araştırma bulgularının, öğretmen adaylarının Milli Eğitim Akademisini nasıl deneyimlediği ve öğretmen yetiştirme sürecinin örgütsel aidiyet

perspektifinden değerlendirildiğine ilişkin eğitim yönetimi alanına katkı sağlaması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Millî Eğitim Akademisi, Örgütsel Aidiyet, Öğretmen Yetiştirme, Örgütsel Deneyim.

Teacher Candidates' Perceptions of Organizational Belonging to the National Education Academy

Abstract

National Education Academies play a significant role in preparing pre-service teachers for the profession and in equipping them with the knowledge, skills, attitudes, and values required for teaching. The process of preparing for the teaching profession includes not only equipping candidates with pedagogical knowledge and skills, but also helping them perceive themselves as accepted, valued, and participatory members within the institutional structure. In line with this function, the academies create a new organizational experience space for pre-service teachers, while also providing significant data for the evaluation of how the academy itself operates. In this regard, the purpose of the research is to examine the perceptions of organizational belonging—held by teacher candidates undergoing preparatory training at National Education Academies—toward the institution, as well as the factors that contribute to the formation of these perceptions. The research is designed as a case study. The study group consists of pre-service teachers receiving training at the National Education Academies. Data were collected using a semi-structured interview form developed by the researchers. The data obtained were analyzed through content analysis. According to findings, the vast majority of teacher candidates lack teaching experience, yet a significant portion have completed postgraduate studies. Furthermore, nearly all of the pre-service teachers state that they are satisfied with their choice of profession. Research findings indicate that while the education received by pre-service teachers supports their professional learning, the disconnect between theoretical knowledge and practice gives rise to various challenges during the professional preparation process. Research findings indicate that while the education received by pre-service teachers supports their professional learning, the disconnect between theoretical knowledge and practice gives rise to various challenges during the professional preparation process. It has been determined that uncertainties in planning during the educational process, a heavy workload, and the limited influence of pre-service teachers' opinions on decision-making processes negatively affect their sense of organizational belonging. The research findings are expected to contribute to the field of educational administration by shedding light on how pre-service teachers experience the National Education Academy and by evaluating the teacher training process from the perspective of organizational belonging.

Keywords: National Education Academy, Organizational Belonging, Teacher Training, Organizational Experience.

Makale id= 259

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-7579-180X

Öğretmenlerin Yapay Zekâ Entegrasyon Becerilerinin Mesleki Öz Güvenlerine Yansımaları

Dr. Esin Metlilo[1]

[1]Eğitim Bakanlığı

Özet

Bu araştırmanın amacı, öğretmenlerin yapay zeka araçlarını derslerine entegre etme becerileri ile bu sürecin mesleki öz güvenlerine yansımalarının öğretmen görüşleri üzerinden karşılaştırmalı olarak incelemektir. Eğitim teknolojilerindeki devrimsel dönüşüm, öğretmenleri geleneksel yöntemlerden dijital ve yapay zeka destekli bir pedagojiye geçişe zorlamaktadır. Öğretmenlerin bu yeni nesil araçları sınıf ortamına dahil etme kapasiteleri, teknik bir yeterlilik olmanın yanında mesleki kimliklerini tanımlayan bir unsur haline gelmektedir. Mesleki öz güven, öğretmenlerin yapabildikleri ve yapabilecekleri arasında bağlantıyı kurabilme adına var olan kararlılık ve öğrenebilme kapasitedir. Bu kapasite şimdi ve yarınlarda da beklenen yeni imajlara yönelik olumlu bakış açısıdır. Bu bağlamda öğretmenlerin yapay zekayı etkin kullanabilme becerisi, öğretmenin sınıf yönetimindeki otoritesinden, öğrenci karşısındaki modern uzman imajına kadar geniş bir yelpazede mesleki öz güvenini etkilemektedir. Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden "Bütüncül Çoklu Durum Deseni" kullanılmıştır. Çalışma grubu, 2025-26 Eğitim - Öğretim yılı bahar yarı yılında Türkiye Cumhuriyeti Balıkesir ilinden 15 ve Kosova Cumhuriyeti Prizren şehri devlet okullarında çalışan 10 Arnavutça ve Türkçe dilinde eğitim veren farklı branş öğretmenlerinden oluşmaktadır. Yarıyapılandırılmış görüşme formuyla elde edilen veriler aşamalı Tematik Analitik tekniğiyle çözümlenmiştir. Genel olarak öğretmenler, yapay zekayı rutin iş yükünü azaltan ve mesleki süreçleri daha etkin yürütmelerinde katkı sağlayan bir araç olarak gördüklerini ifade etmişlerdir. Yapay zeka kullanımında özellikle yanlış bilgi farkındalığına dikkat ettiklerini, sorunlar oluştuğunda hızlı kararlarla alternatif planlara geçiş sağladıklarını, bu yüzden yapay zekayı öz güvenlerini güçlendiren yine de insan kontrolu gerektiren bir araç olarak gördüklerini vurgulamıştırlar. Ayrıca yapay zekanın öğretmenlerin öz güvenlerini artırabildiğini ve kendilerini geliştirme çabalarında motivasyonlarını desteklediğini bildirmişlerdir. Mesleki öz güven artışı öğretmenlerin yapay zekayı kullanımında sadece teknik işlerin kolaylığı değil aynı zamanda sürekli kendini geliştirme ve mesleki gelişimi destekleyen bir unsur olduğu sonucunu göstermektedir. Öğretmenlerin yapay zekayı gelişi güzel kullanmak yerine bilinçli ve etik bir yaklaşımla ele aldıklarını ve bu doğrultuda tekonoloji kullanımının geliştirilmesinde aktif rol

aldıkları görülmektedir. Bireysel yeterliliklerin tek başına başarılı olamayacağını bu yüzden destekleyici bir örgütsel ortama ihitiyaç duyulduğu ifadeleriyle de örgütsel desteğin önemine vurgu yapılmıştır. Genel olarak değerlendirildiğinde araştırmada elde edilen bulgular ülkeler arası karşılaştırma kapsamında ayrı ülke, ayrı müfredat, ayrı diller ve ayrı kültürler olmasına rağmen dünyanın ortak kullanım uygulaması olan yapay zekâ araçları ile ilgili düşüncelerinde çok sayıda benzerliğin hatta birebir aynı görüşleri bildiren öğretmenlerin olduğu görülmüştür. Bulgular öğretmenlerin yapay zekâ entegrasyon sürecinin mesleki öz güvenlerini destekleyen önemli bir unsur olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Anahtar Kelimeler: Yapay Zekâ, Mesleki Öz Güven, Entegrasyon, Beceri.

Reflections of Teachers' Artificial Intelligence Integration Skills On Their Professional Self - Confidence

Abstract

Teachers' Artificial Intelligence Integration Skills and Their Reflections on Professional Self-Confidence Abstract The aim of this study is to comparatively examine teachers' skills in integrating artificial intelligence tools into their lessons and the reflections of this process on their professional self-confidence. The revolutionary transformation in educational technologies is forcing teachers to shift from traditional methods to a digital and artificial intelligence supported pedagogy. Teachers' ability to integrate these new-generation tools into the classroom is becoming not only a technical skill but also an element that defines their professional identity. Professional self-confidence is the determination and capacity to learn, enabling teachers to connect what they can currently do with what they are capable of doing. This capacity represents a positive perspective regarding the new images expected both now and in the future. In this context, teachers' ability to effectively use artificial intelligence affects their professional self-confidence across a wide spectrum, from their authority in classroom management to their image as a modern expert in front of students. This research utilized the "Holistic Multiple Case Design," a qualitative research method. The study group consisted of 15 teachers from Balıkesir, Republic of Turkey, and 10 teachers from Prizren, Republic of Kosovo, working in state schools and teaching in Albanian and Turkish languages, during the spring semester of the 2025-26 academic year. Data obtained through a semi-structured interview form were analyzed using a hierarchical thematic analysis technique. In general, teachers have stated that they view artificial intelligence as a tool that reduces routine workload and contributes to more efficient professional processes. They emphasized that in the use of artificial intelligence, they pay particular attention to misinformation awareness, enable quick decision-making and switching to alternative plans when problems arise, and therefore see artificial intelligence as a tool that strengthens their self-confidence but still requires human control. They also reported that artificial intelligence can increase teachers' self-confidence and support their motivation in their efforts to improve themselves. The increase in professional self-confidence shows that teachers' use of artificial intelligence is not only about making technical tasks easier, but also about supporting continuous self-improvement and professional development. It is observed that teachers are approaching artificial intelligence with a conscious and ethical attitude rather than using it randomly, and are actively participating in improving the use of this technology. The importance of organizational support was also emphasized, stating that individual abilities alone are not sufficient for success and therefore a supportive organizational environment is needed. Overall, the findings of the study show that despite

having different countries, curricula, languages, and cultures, there are many similarities, and even identical opinions, among teachers regarding artificial intelligence tools, which are commonly used worldwide. The findings reveal that the process of integrating artificial intelligence is a significant factor supporting teachers' professional self-confidence.

Keywords: Keywords: Artificial Intelligence, Professional Self-Confidence, İntegration, Skill.

Makale id= 168

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0003-3661-5544

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Yapay Zekâ Kullanımı ve Yapay Zekâ Destekli Dijital Materyal Geliştirmeye İlişkin Kavramsal Çağrışımları ve Metaforik Algıları

Dr. Muhammed Muzaffer Özhan[1], Prof.Dr. Erhan Şengel[1], Doç.Dr. Ömer Uysal[1], Araştırmacı Merziye Ale[1], Araştırmacı Hilal Ekmekçi[1], Araştırmacı Enes Memişoğlu[1]

[1]Bursa Uludağ Üniversitesi
*Corresponding author: Muhammed Muzaffer Ozhan

Özet

Üretken yapay zekâ (YZ) teknolojilerinin yaygınlaşması, eğitim sisteminin tüm kademelerinde olduğu gibi erken çocukluk eğitiminde de öğretim süreçlerini ve öğretmen rollerini yeniden yapılandırmaktadır. Bu araştırma, okul öncesi öğretmenlerinin (i) eğitimde YZ kullanımı ve (ii) YZ destekli dijital materyal geliştirmeye yönelik kavramsal çağrışımlarını ve metaforik algılarını, uygulamalı bir hizmet-içi eğitim öncesinde ve sonrasında betimsel olarak incelemeyi amaçlamaktadır. Karma yöntem kurgusu içerisinde tek grup ön test–son test yarı deneysel desenle yürütülen çalışmanın ön ölçümüne 45, son ölçümüne 46 okul öncesi öğretmeni katılmış; her iki ölçümü eksiksiz tamamlayan 29 öğretmen üzerinden ise eşleşmiş alt grup analizleri gerçekleştirilmiştir. Veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen ve iki bölümden oluşan çevrimiçi 'Yapay Zekâ Metaforları Formu' aracılığıyla toplanmıştır. Çağrışım verileri içerik analiziyle, metaforik veriler Saban (2004) tarafından önerilen beş aşamalı (adlandırma, tasnif, kategori geliştirme, geçerlik/güvenirlik ve yorumlama) analiz süreciyle incelenmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular, eğitim uygulamasının öğretmenlerin zihinsel temsillerinde soyut retoriklerden somut ve işlevsel bir araç okuryazarlığına doğru belirgin bir dönüşüm yarattığını ortaya koymuştur. Eğitimde YZ kullanımına ilişkin kavramsal çağrışımlarda, ön ölçümde %17,3 olan 'Kolaylaştırıcı Nitelikler' kategorisi son ölçümde %24,3'e yükselmiş; ön ölçümde hiç yer almayan 'Prompt ve YZ Etkileşim Süreçleri' kategorisi ise son ölçümde %4,3 oranında belirginleşmiştir. YZ destekli dijital materyal geliştirme çağrışımlarında ise 'Araç ve Uygulama Adları' kategorisi (Canva, Gemini, AI Studio, NotebookLM vb.) %12,4'ten %29,6'ya sıçrayarak birinci sıraya yerleşmiştir. Metaforik algılarda genel YZ kullanımı bağlamında 'Kolaylaştırıcı ve Hızlandırıcı' kategorisi %13,0'ten %25,9'a yükselerek baskın hâle gelmiş; 'Keşif ve Belirsizlik' (%15,2 -> %9,3) ile 'Dönüştürücü ve Modernleştirici' (%6,5 -> %1,9) gibi soyut kategorilerde gerileme saptanmıştır. Materyal geliştirme metaforlarında ise 'Yaratıcı Zanaatkâr / Sanatçı' kategorisi (%35,3) birincil konumunu korurken, 'Sınırsız Yaratıcılık ve

Zenginlik Alanı' kategorisi %12,5'ten %29,4'e yükselmiş; ön ölçümdeki 'Yenilenme, Gelişim ve Güncellik' (%12,5) kategorisi tamamen ortadan kalkmıştır. Sonuçlar, hizmet-içi öğretmen eğitimlerinin yalnızca teorik anlatımla sınırlı kalmayıp araç deneyimi ve prompt tasarımı pratiklerini içermesi gerektiğini göstermektedir

Anahtar Kelimeler: Yapay Zekâ, Okul Öncesi Eğitimi, Metafor Analizi, Kavram Çağrışımı, Dijital Materyal Geliştirme, Öğretmen Eğitimi, Karma Yöntem.

Conceptual Associations and Metaphorical Perceptions of Preschool Teachers Regarding the Use of Artificial Intelligence and the Development of Aı-Supported Digital Materials

Abstract

The proliferation of generative artificial intelligence (AI) technologies is reshaping instructional processes and professional teaching roles in early childhood education. This study aims to descriptively examine preschool teachers' conceptual associations and metaphorical perceptions regarding (i) the use of AI in education and (ii) AI-assisted digital material development, before and after an applied in-service training program. Conducted using a single-group pretest-posttest quasi-experimental design within a mixed-methods framework, the study involved 45 preschool teachers in the pre-test and 46 in the post-test, with a matched sample of 29 participants analyzed for individual category transitions. Data were collected via an online 'AI Metaphors Form' comprising conceptual association and metaphor production sections. Conceptual associations were analyzed using content analysis, while metaphoric data were processed following Saban's (2004) five-step methodology (naming, sorting/filtering, category development, validity/reliability, and interpretation). Findings revealed that the training program initiated a clear transformation in teachers' mental representations, shifting from abstract rhetoric to functional, tool-oriented literacy. In conceptual associations regarding AI use, 'Facilitative Attributes' rose from 17.3% to 24.3%, while 'Prompt and AI Interaction Processes' (absent in the pre-test) reached 4.3%. For AI-assisted material development associations, 'Tool and Application Names' (e.g., Canva, Gemini, AI Studio, NotebookLM) surged from 12.4% to 29.6%, becoming the leading category. In metaphor analysis, 'Facilitator and Accelerator' became the dominant category for general AI use (rising from 13.0% to 25.9%), whereas abstract categories such as 'Exploration and Uncertainty' (15.2% -> 9.3%) and 'Transformative and Modernizing' (6.5% -> 1.9%) declined. In material development metaphors, 'Creative Artisan / Artist' maintained its primary position (35.3%), while 'Unlimited Creativity and Richness' increased from 12.5% to 29.4%. The pre-test category 'Renewal and Modernity' (12.5%) disappeared in the post-test. These results demonstrate that in-service teacher professional development should move beyond theoretical discussions to incorporate direct hands-on tool experience and prompt engineering practice.

Keywords: Artificial İntelligence, Preschool Education, Metaphor Analysis, Concept Association, Digital Material Development, Teacher Training, Mixed Methods.

Makale id= 96

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000 0002 0299 7647

Okul Ortamında Değer Algısı Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Uzman Sümeyye Doğan[1], Dr. Volkan Alparslan Kılıç[2]

[1]Şehit Özcan Kan Fen Lisesi
[2]Körfez Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

Özet

Bu araştırmanın amacı, lise öğrencilerinin okul ortamında deneyimledikleri temel insani ve toplumsal değerlere ilişkin algılarını çok boyutlu olarak belirlemeye yönelik geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı geliştirmektir. Ölçek geliştirme sürecinde öncelikle değerler eğitimi, okul iklimi ve öğrenci tutumlarına ilişkin alan yazın incelenmiş; saygı, hoşgörü, doğruluk-dürüstlük, empati-duyarlılık, adalet-etik ve dayanışma alanları temelinde bir madde havuzu oluşturulmuştur. Hazırlanan maddeler kapsam geçerliğinin değerlendirilmesi amacıyla eğitim bilimleri, psikoloji ve ölçme-değerlendirme alanlarından yedi uzmanın görüşüne sunulmuş; uzman görüşleri doğrultusunda maddeler kapsam, dil ve anlaşılırlık açısından düzenlenmiştir. Ölçeğin yapı geçerliğini belirlemek amacıyla 315 lise öğrencisinden elde edilen veriler üzerinde Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA) gerçekleştirilmiştir. Analiz sonucunda KMO değeri .799 olarak hesaplanmış ve Bartlett Küresellik Testi anlamlı bulunmuştur (χ^2=6839.273, p<.001). AFA sonucunda 28 madde ve altı faktörden oluşan bir yapı elde edilmiş ve bu faktörlerin toplam varyansın %74,18'ini açıkladığı belirlenmiştir. AFA ile ortaya konulan yapının farklı bir örneklemde doğrulanması amacıyla 309 lise öğrencisinden elde edilen veriler üzerinde AMOS programı kullanılarak Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) gerçekleştirilmiştir. DFA sonucunda χ^2/df=3.452, RMSEA=.051, NFI=.966, GFI=.901, AGFI=.971 ve SRMR=.077 uyum değerleri elde edilmiştir. Bulgular birlikte değerlendirildiğinde, geliştirilen Okul Ortamında Değer Algısı Ölçeği'nin lise öğrencilerinin okul ortamındaki değer algılarını saygı, hoşgörü, doğruluk-dürüstlük, empati-duyarlılık, adalet-etik ve dayanışma olmak üzere altı boyutta değerlendirmeye yönelik geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Değer Algısı, Değerler Eğitimi, Okul Ortamı, Ölçek Geliştirme, Geçerlik ve Güvenirlik

Development of the Perception of Values in the School Environment Scale: A Validity and Reliability Study

Abstract

This study aimed to develop a valid and reliable measurement instrument for multidimensionally assessing high school students' perceptions of fundamental human and social values experienced in the school environment. The scale development process began with a review of the literature on values education, school climate, and student attitudes. An initial item pool was developed based on six domains: respect, tolerance, truthfulness-honesty, empathy-sensitivity, justice-ethics, and solidarity. The items were reviewed by seven experts in educational sciences, psychology, and measurement and evaluation to establish content validity and were revised in terms of content, language, and clarity based on expert feedback. To examine the construct validity of the scale, Exploratory Factor Analysis (EFA) was conducted using data obtained from 315 high school students. The Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) value was .799, and Bartlett's Test of Sphericity was statistically significant (χ^2=6839.273, p<.001). The EFA yielded a six-factor structure consisting of 28 items, accounting for 74.18% of the total variance. To confirm the factor structure identified through EFA in an independent sample, Confirmatory Factor Analysis (CFA) was conducted using AMOS with data from 309 high school students. The CFA yielded the following fit indices: χ^2/df=3.452, RMSEA=.051, NFI=.966, GFI=.901, AGFI=.971, and SRMR=.077. Overall, the findings indicate that the Perception of Values in the School Environment Scale is a valid and reliable measurement instrument for assessing high school students' perceptions of values across six dimensions: respect, tolerance, truthfulness-honesty, empathy-sensitivity, justice-ethics, and solidarity.

Keywords: Perception of Values, Values Education, School Environment, Scale Development, Validity and Reliability

Makale id= 137

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-3757-1056

Okul Temelli Çevre Eğitimi Bağlamında Ortaokul Öğrencilerinin Çevresel Farkındalık ve Davranış Eğilimlerinin İncelenmesi

Uzman Öğretmen Mehmet Alyanak[1], Uzman Öğretmen Burak Atatekin[1]

[1]Milli Eğitim Bakanlığı
*Corresponding author: Mehmet Alyanak

Özet

Çevre eğitiminin temel amaçlarından biri, öğrencilerin çevresel sorunlara ilişkin bilgi ve farkındalık geliştirmelerinin yanı sıra bu kazanımları günlük yaşamlarında çevreyi korumaya yönelik davranışlara dönüştürebilmeleridir. Bu açıdan okullar, yalnızca çevresel bilginin aktarıldığı değil, aynı zamanda çevresel sorumlulukların geliştirilip deneyimlendiği temel öğrenme ortamlarıdır. Bu araştırmada ortaokul öğrencilerinin çevresel farkındalık ve davranış eğilimlerinin belirlenmesi, bu özelliklerin sınıf düzeyi ve cinsiyete göre incelenmesi ve elde edilen bulguların okul temelli çevre eğitimi bağlamında değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırma nicel araştırma yaklaşımı çerçevesinde tarama modeliyle yürütülmüştür. Çalışma grubunu Antalya ilindeki farklı devlet ortaokullarında 5–8. sınıflarda öğrenim gören 547 öğrenci oluşturmuştur. Veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen, 22 maddeden ve Çevresel Farkındalık ile Çevresel Davranış Eğilimi olmak üzere iki boyuttan oluşan beşli Likert tipi Çevresel Farkındalık ve Davranış Ölçeği ile toplanmıştır. Ölçeğin toplam Cronbach alfa güvenirlik katsayısı .897 olarak hesaplanmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistikler, bağımsız örneklemler t testi, tek yönlü varyans analizi ve ilişkili örneklemler t testi kullanılmıştır. Bulgular, öğrencilerin genel ölçek puan ortalamasının 3.97 (SS=.64) olduğunu göstermiştir. Toplam ölçek puanlarının sınıf düzeyi ve cinsiyete göre anlamlı biçimde farklılaşmadığı belirlenmiştir. Buna karşılık öğrencilerin Çevresel Farkındalık boyutundaki puanlarının (M=4.10, SS=.69), Çevresel Davranış Eğilimi boyutundaki puanlarından (M=3.74, SS=.80) anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır, $t(546)=11.50$, $p<.001$, $d=.49$. Araştırma sonuçları, öğrencilerin çevresel farkındalık düzeylerinin çevresel davranış eğilimlerinden anlamlı biçimde yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Her iki boyutta da sınıf düzeyi ve cinsiyete göre anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. Bu sonuçlar, öğrencilerin çevresel sorunlara ilişkin farkındalıklarının davranış eğilimlerine aynı düzeyde yansımadığını göstermektedir. Bu nedenle okul temelli çevre eğitiminde bilgi ve farkındalık kazandırmanın yanı sıra, öğrencilerin

çevresel sorumluluklarını günlük yaşamda uygulamalarına olanak sağlayan katılım ve uygulama temelli öğrenme yaşantılarına daha fazla yer verilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çevre Eğitimi, Çevresel Farkındalık, Çevresel Davranış Eğilimi, Ortaokul Öğrencileri, Okul Temelli Çevre Eğitimi.

Examining Middle School Students' Environmental Awareness and Behavioral Tendencies in the Context of School-Based Environmental Education

Abstract

Environmental education aims not only to improve students' knowledge and awareness of environmental problems but also to support the translation of these gains into environmentally responsible behaviors. Schools therefore play a key role in developing both environmental awareness and responsibility. This study aimed to examine middle school students' environmental awareness and behavioral tendencies, determine whether they differed by grade level and gender, and evaluate the findings within the context of school-based environmental education. The study employed a quantitative survey design. The study group consisted of 547 students enrolled in Grades 5–8 at different public middle schools in Antalya, Türkiye. Data were collected using the researcher-developed Environmental Awareness and Behavior Scale, a 22-item, five-point Likert-type instrument with two dimensions: Environmental Awareness and Environmental Behavioral Tendency. The overall Cronbach's alpha coefficient was .897. Descriptive statistics, independent-samples t tests, one-way analysis of variance, and paired-samples t tests were used. The students' overall mean score was 3.97 (SD=.64). Total scores did not differ significantly by grade level or gender. However, scores for Environmental Awareness (M=4.10, SD=.69) were significantly higher than those for Environmental Behavioral Tendency (M=3.74, SD=.80), $t(546)=11.50$, $p<.001$, $d=.49$. The results show that students' environmental awareness exceeds their behavioral tendencies, while neither dimension differs significantly by grade level or gender. This gap indicates that awareness of environmental problems is not reflected to the same extent in students' behavioral tendencies. School-based environmental education should therefore move beyond knowledge acquisition and provide more participatory and practice-based learning experiences that enable students to apply environmental responsibility in daily life.

Keywords: Environmental Education, Environmental Awareness, Environmental Behavioral Tendency, Middle School Students, School-Based Environmental Education.

Makale id= 135

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0009-0008-0248-739X, 0000-0001-8816-287X

Okul Yöneticilerinin Çevik Liderlik Davranışları ile Öğretmenlerin Bireysel Yenilikçilikleri Arasında Psikolojik Güvenliğin Düzenleyici Rolü

Aylin Çotuk[1], Dr. Öğretim Üyesi Şebnem Yazıcı[2]

[1]Milli Eğitim Bakanlığı
[2]Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi

Özet

Değişim, yenileşme tüm örgütlerde olduğu gibi eğitim kurumlarının da önemli konuları arasında yer almaktadır. Öğretmenlerin değişen eğitim taleplerini karşılamaları, yeni öğretim uygulamalarına, yöntemlere açık olmaları giderek daha da önemli hale gelmiştir. Bu durumda okul yöneticilerinin esnek, işbirlikçi çevik liderlik davranışı öğretmenlerin yenilikçi tutum sergilemelerinde önemli bir işleve sahiptir. Araştırma sonuçları, çevik liderin öğretmenlerin değişimin inceliklerini öğrenebilecekleri ve uygulayabilecekleri ortamlar oluşturdukları, seslerini duyurabildikleri, mesleki gelişimlerini desteklediklerine işaret etmektedir. Çevik liderlik ile öğretmenlerin yenilikçilik arasındaki bu olumlu ilişki kabul edilse de tüm koşullarda gerçekleşmeyebilir. Özellikle değişim gibi zorlayıcı ve belirsizlik barındıran durumlarda öğretmenlerin yenilikçi tutum sergilemeleri psikolojik olarak kendilerini güvende hissetmelerine bağlı olabilir. Bu araştırmanın amacı okul yöneticilerinin çevik liderlik davranışları ile öğretmenlerin bireysel yenilikçilik arasındaki ilişkide psikolojik güvenliğin düzenleyici rolünü incelemektir. Araştırmanın çalışma grubu basit tesadüfi örnekleme yöntemiyle belirlenen, İstanbul ili Anadolu yakasında kamuya bağlı okullarda görev yapan 400 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Veriler SPSS Process Macro Programı Model 1 ile çözümlenmiştir. Bulgular, çevik liderlik ile hem psikolojik güven hem de bireysel yenilikçilik arasında anlamlı ve pozitif ilişkiler olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca, psikolojik güvenin çevik liderlik ile bireysel yenilikçilik arasındaki ilişkide düzenleyici bir rol oynadığı belirlenmiştir (β=0,204, 95% CI=[LLCI=0.1194, ULCI=0.2890], $p<0.001$). Basit eğim analizine göre çevik liderlik davranışları ile bireysel yenilikçilik arasındaki ilişki psikolojik güvenliğin yüksek olduğunda daha güçlü olduğu tespit edilmiştir (β=0,2035, $p<0.001$). Araştırma sonuçları, öğretmenlerin bireysel yenilikçiliğinin desteklenmesinde okul yöneticilerinin çevik liderlik davranışlarının yanı sıra öğretmenlerin hata yapma korkusu olmadan yeni fikirlerini ifade edebilecekleri, uygulayabilecekleri psikolojik açıdan güvenli okul ortamlarının oluşturulmasının önemini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Liderlik, Çevik Liderlik, Psikolojik Güven, Bireysel Yenilikçilik, Okul Yöneticileri.

The Moderating Role of Psychological Safety in the Relationship Between School Administrators' Agile Leadership Behaviors and Teachers' Individual Innovativeness

Abstract

Change and innovation are important issues for educational institutions, as they are for all organizations. Teachers' ability to respond to changing educational demands and their openness to new teaching practices and methods have become increasingly important. In this context, school administrators' flexible and collaborative agile leadership behaviors may play an important role in teachers' innovative attitudes. Previous research indicates that agile leaders contribute to creating environments that facilitate teachers' adaptation to change, enable them to express their views, and support their professional development. However, although a positive relationship between agile leadership and teachers' innovativeness has been reported, this relationship may not occur uniformly across all conditions. Particularly in challenging and uncertain situations associated with change, teachers' willingness to adopt innovative attitudes may depend on the extent to which they feel psychologically safe. Accordingly, this study aimed to examine the moderating role of psychological safety in the relationship between school administrators' agile leadership behaviors and teachers' individual innovativeness. The study group consisted of 400 teachers working in public schools on the Anatolian side of Istanbul, selected through simple random sampling. A quantitative correlational survey design was employed, and the data were analyzed using Model 1 of the PROCESS macro for SPSS. The findings revealed significant positive relationships between agile leadership, psychological safety, and individual innovativeness. Psychological safety also significantly moderated the relationship between agile leadership and individual innovativeness. Simple slope analysis showed that the positive relationship between agile leadership and individual innovativeness was stronger at higher levels of psychological safety. These findings suggest that teachers' individual innovativeness is associated with both school administrators' agile leadership behaviors and psychologically safe school environments. Therefore, creating school environments in which teachers can share and implement new ideas without fear of making mistakes or being negatively evaluated is particularly important.

Keywords: Leadership, Agile Leadership, Psychological Safety, Individual Innovation, School Administrators.

Makale id= 163

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0009-0009-8318-3263

Okul Yönetimine İlişkin Karar Senaryolarında Yönetici ve Yapay Zekâ Kararlarının Karşılaştırmalı Analizi

Elif Çelik[1]

[1]Düzce Üniversitesi

Özet

Okul yönetiminde karar verme, yöneticilerin deneyim, bilgi, sezgi, etik değerlendirme ve örgütsel koşulları birlikte dikkate aldığı çok boyutlu bir süreçtir. Son yıllarda yapay zekâ sistemlerinin eğitim yönetiminde veri analizi, problem çözme ve karar desteği amacıyla kullanılmaya başlanması, insan ve yapay zekâ temelli kararların nasıl farklılaştığı sorusunu gündeme getirmiştir. Yapay zekâ büyük veri kümelerini hızlı ve sistematik biçimde değerlendirebilirken, okul yöneticileri kararlarında ilişkisel, duygusal ve bağlamsal unsurları daha fazla dikkate alabilmektedir. Bu araştırma, farklı eğitim kademelerinde görev yapan okul yöneticilerinin kararları ile yapay zekâ tarafından üretilen kararları karşılaştırarak benzerlik ve farklılıkları ortaya koymayı amaçlamaktadır. Yöntem Araştırma nitel araştırma yaklaşımı doğrultusunda yürütülmüştür. Çalışma grubunu 2025-2026 eğitim öğretim yılında Düzce ilinde görev yapan 16 okul yöneticisi oluşturmuştur. Katılımcılar okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise kademelerinden eşit sayıda olmak üzere her kademeden dört yönetici seçilerek belirlenmiştir. Veriler yüz yüze gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Görüşmelerde okul yönetiminde karşılaşılabilecek problem durumlarını içeren senaryo temelli sorular kullanılmıştır. Aynı senaryolar yapay zekâ sistemine de sunulmuş ve üretilen yanıtlar kaydedilmiştir. Okul yöneticilerinin kararları ile yapay zekâ tarafından oluşturulan kararlar gerekçelendirme biçimleri, öncelikler, çözüm seçenekleri ve karar eğilimleri açısından karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir. Bulgular Bulgular, okul yöneticilerinin kararlarında insan ilişkileri, empati, öğrenci ve öğretmenlerin duygusal durumları ile geçmiş deneyimlere daha fazla yer verdiğini göstermiştir. Yapay zekâ ise senaryolara daha sistematik, kural temelli ve rasyonel çözümler üretme eğilimi sergilemiştir. Yöneticilerin bazı durumlarda çatışmayı azaltmak veya kişileri korumak amacıyla esnek kararlar aldığı, yapay zekânın ise mevzuat, eşitlik ve prosedürel tutarlılığı daha fazla önceledeği görülmüştür. Bununla birlikte her iki karar kaynağının da öğrenci yararı, okul güvenliği ve adalet ilkelerinde büyük ölçüde benzerleştiği belirlenmiştir. Yapay zekâ daha tutarlı seçenekler üretirken, yöneticiler bağlama duyarlılık ve insani değerlendirme açısından daha güçlü görünmüştür.

Anahtar Kelimeler: Okul Yönetimi, Yapay Zeka, Karar Alma.

A Comparatıve Analysıs of School Admınıstrators' and Artıfıcıal Intellıgence Decısıons in School Management Decısıon Scenarıos

Abstract

Introduction Decision-making in school management is a multidimensional process in which administrators consider experience, knowledge, intuition, ethical judgment, and organizational conditions simultaneously. In recent years, the growing use of artificial intelligence systems in educational administration for data analysis, problem-solving, and decision support has raised questions about how human and AI-based decisions differ. While AI can process large datasets rapidly and systematically, school administrators may place greater emphasis on relational, emotional, and contextual factors. This study aims to identify similarities and differences by comparing the decisions of school administrators working at different educational levels with those generated by artificial intelligence. Method The study was conducted within a qualitative research framework. The study group consisted of 16 school administrators working in Düzce during the 2025–2026 academic year. Four administrators were selected from each educational level: preschool, primary school, middle school, and high school. Data were collected through face-to-face semi-structured interviews. Scenario-based questions representing potential problems in school management were used during the interviews. The same scenarios were also presented to an artificial intelligence system, and its responses were recorded. The decisions of school administrators and those generated by AI were comparatively analyzed in terms of reasoning patterns, priorities, solution alternatives, and decision-making tendencies. Findings The findings showed that school administrators placed greater emphasis on interpersonal relationships, empathy, the emotional states of students and teachers, and past experience in their decision-making. Artificial intelligence, by contrast, tended to produce more systematic, rule-based, and rational solutions to the scenarios. Administrators sometimes adopted flexible decisions to reduce conflict or protect individuals, whereas AI placed greater emphasis on regulations, equality, and procedural consistency. Nevertheless, both decision sources largely converged on the principles of student well-being, school safety, and fairness. While AI generated more consistent alternatives, school administrators appeared stronger in terms of contextual sensitivity and human judgment.

Keywords: School Administration, Artificial Intelligence, Decision Taking.

Makale id= 186

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0009-0000-7026-4448

Ortaöğretim Öğrencilerinin Görüşlerine Göre Öğretmen Otoritesini Belirleyen Faktörler

İmran Ünal[1]

[1]Düzce Üniversitesi

Özet

Öğretmen otoritesi, sınıf yönetimi, öğrenci katılımı, akademik süreçler ve öğretmen–öğrenci ilişkilerinin niteliği üzerinde belirleyici bir role sahiptir. Bununla birlikte öğretmen otoritesi yalnızca öğretmenin resmî konumundan kaynaklanmamakta; mesleki yeterlik, iletişim biçimi, adalet anlayışı, kişilik özellikleri ve öğrencilerle kurulan ilişkinin niteliği gibi farklı unsurlardan etkilenmektedir. Özellikle ortaöğretim döneminde öğrencilerin öğretmeni nasıl algıladıkları, otoritenin kabul edilmesi ve sürdürülmesi açısından önem taşımaktadır. Öğrencilerin otoriteyi hangi davranış ve özelliklerle ilişkilendirdiklerinin belirlenmesi, etkili sınıf yönetiminin anlaşılmasına katkı sağlayabilir. Bu araştırmanın amacı, ortaöğretim öğrencilerinin görüşlerine göre öğretmen otoritesini belirleyen temel faktörleri ortaya koymaktır. Yöntem Araştırma nitel araştırma yaklaşımı kapsamında fenomenoloji metodolojisine göre yürütülmüştür. Veriler, yedi farklı lisede öğrenim gören toplam 350 öğrenciden yarı yapılandırılmış yazılı görüşme formları aracılığıyla toplanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi ve betimsel analiz teknikleri kullanılarak çözümlenmiş; öğrencilerin ortak ve farklı görüşleri temalar altında sınıflandırılmıştır. Bulgular Bulgular, öğrencilerin öğretmen otoritesini yalnızca disiplin sağlama veya kuralları uygulama gücüyle ilişkilendirmediklerini göstermiştir. Öğretmenin alan bilgisi ve mesleki yeterliği, öğrencilere adil davranması, tutarlı olması, etkili iletişim kurması ve öğrenciler arasında ayrım yapmaması otoriteyi güçlendiren başlıca faktörler olarak öne çıkmıştır. Öğrenciler ayrıca sakin, özgüvenli ve kararlı öğretmenlerin sınıfta daha fazla kabul gördüğünü belirtmiştir. Buna karşılık bağırma, tehdit etme, aşırı cezalandırma, öğrenciyi küçük düşürme ve tutarsız davranma gibi uygulamaların öğretmen otoritesini zayıflattığı ifade edilmiştir. Bulgular, öğretmen otoritesinin korkudan çok saygı, güven, adalet ve mesleki yeterlik temelinde kurulduğunda daha sürdürülebilir olduğunu ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen Otoritesi, Ortaöğretim Öğrencileri, Sınıf Yönetimi, Öğretmen-Öğrenci İlişkileri, Mesleki Yeterlik, Öğrenci Görüşleri.

Factors Determıning Teacher Authorıty Accordıng to the Vıews of Secondary School Pupıls

Abstract

Authority does not derive solely from formal status; it is also shaped by factors such as professional competence, communication style, fairness, personality traits, and the quality of relationships established with students. Particularly at the secondary education level, students' perceptions of teachers are important for the acceptance and maintenance of authority. Identifying the behaviors and characteristics that students associate with teacher authority may contribute to a better understanding of effective classroom management. This study aims to identify the main factors that determine teacher authority according to the views of secondary school students. Method The study was conducted within a qualitative research approach using phenomenology as the methodological framework. Data were collected from a total of 350 students attending seven different high schools through semi-structured written forms. The data were analyzed using content analysis and descriptive analysis, and students' common and differing views were organized under thematic categories. Findings The findings indicated that students did not associate teacher authority solely with maintaining discipline or enforcing rules. Teachers' subject-matter knowledge and professional competence, fairness, consistency, effective communication, and equal treatment of students emerged as major factors strengthening authority. Students also reported that calm, self-confident, and decisive teachers were more likely to be accepted as authoritative in the classroom. In contrast, shouting, threatening, excessive punishment, humiliating students, and inconsistent behavior were perceived as factors weakening teacher authority. Overall, the findings suggest that teacher authority is more sustainable when it is based on respect, trust, fairness, and professional competence rather than fear.

Keywords: Teacher Authority, Secondary School Students, Classroom Management, Teacher–student Relationships, Professional Competence, Student Views.

Makale id= 219

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0009-0006-3626-5790

Ortaokul Öğrencilerine Yönelik Fen Deneylerine Karşı Tutum Ölçeği'nin (Fedet) Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Araştırmacı Melisa Basbay[1], Prof.Dr. Sedat Karaçam[1]

[1]Düzce Üniversitesi

Özet

Bu araştırmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin fen deneylerine yönelik tutumlarını belirlemeye yönelik geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı geliştirmektir. Ölçek geliştirme süreci madde havuzu oluşturma, açımlayıcı faktör analizi ve doğrulayıcı faktör analizi olmak üzere üç aşamada yürütülmüştür. Madde havuzu oluşturma aşamasında, ilgili alan yazın incelenmiş ve yapılan çalışmalardan maddeler çekilmiştir. Bunun yanında ortaokul öğrencilerinin tutumlarını belirlemek açık uçlu sorulardan oluşan bir anket öğrencilere uygulanmış ve öğrencilerin yanıtları betimsel olarak analiz edilerek elde edilen ifadeler madde havuzuna eklenmiştir. Sonuçta 32 maddelik taslak ölçek hazırlanmıştır. Taslak ölçeğin kapsam ve yapı geçerliğini belirlemek amacıyla altı fen eğitimi uzmanı ile bir ölçme ve değerlendirme uzmanı olmak üzere toplam yedi uzmandan görüş alınmıştır. Uzman görüşleri doğrultusunda düzenlenen ölçeğin faktör yapısını irdelemek için sürecin ikinci aşamasında açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA), Bolu ve Düzce illerindeki beş farklı okulda öğrenim gören 529 öğrenciden elde edilen veriler üzerinde yürütülmüştür. AFA sonucunda faktör yükleri .575 ile .786 arasında değişen toplam 21 maddenin tek faktör altında toplandığı ve ölçeğin bu hali ile toplam varyansın %46.858'ini açıkladığı ve ölçeğin α=.05 düzeyinde Cronbach alfa güvenirlik katsayısı ise .942 olarak tespit edilmiştir. Son aşamada ise tek faktörlü yapıya sahip ölçeğin faktör yapısını sınamak amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yapılmıştır. Bunu için ölçek aynı illerdeki farklı okullarda öğrenim gören 154 öğrenciye uygulanmıştır. Yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda faktör yükleri .352 ile .935 arasında değişen 21 madde ile faktör arasında hesaplanan uyum indislerinden uyum iyiliği indisinin (GFI) 0.962, Tucker-Lewis İndisi (TLI) 0.957, Yaklaşık hataların ortalama karekökü indisi (RMSEA) 0.0292 ve χ^2/sd oranı 1.136 olup model-veri uyumunun iyi düzeyde olduğunu ortaya koymuştur. Ölçeğin Cronbach alfa katsayısı .857 olarak belirlenmiştir. Sonuç olarak bulgular, 21 maddeden oluşan Fen Deneylerine Karşı Tutum Ölçeği'nin (FEDET) ortaokul öğrencilerinin fen deneylerine yönelik tutumlarını değerlendirmede kullanılabilecek, geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Fen Deneyleri Yönelik Tutum, Fen Deneylerine Yönelik Tutum Ölçeği, Ölçek Geliştirme, Ölçme.

Development of Theattitude Scale Towards Science Experiments (Asse) for Middle School Students: A Validity and Reliability Study

Abstract

The purpose of this study is to develop a valid and reliable measurement tool to determine middle school students' attitudes toward science experiments. The scale development process was conducted in three stages: item pool generation, exploratory factor analysis, and confirmatory factor analysis. During the item pool generation stage, the relevant literature was reviewed, and items were extracted from previous studies. Additionally, an open-ended questionnaire was administered to students to determine their attitudes, and the students' responses were analyzed descriptively to incorporate the derived statements into the item pool. Consequently, a 32-item draft scale was prepared. To determine the content and construct validity of the draft scale, expert opinions were obtained from a total of seven experts, comprising six science education specialists and one measurement and evaluation specialist. In the second stage of the process, exploratory factor analysis was performed to examine the factor structure of the scale, which was revised in accordance with expert opinions. Exploratory Factor Analysis (EFA) was conducted on data collected from 529 students studying in five different schools in the provinces of Bolu and Düzce. The EFA results indicated that a total of 21 items, with factor loadings ranging from .575 to .786, were loaded under a single factor, accounting for 46.858% of the total variance, and the Cronbach's alpha reliability coefficient of the scale was determined as .942 at the α= .05 level. In the final stage, Confirmatory Factor Analysis (CFA) was conducted to test the factor structure of the single-factor scale. For this purpose, the scale was administered to 154 students studying at different schools in the same provinces. The confirmatory factor analysis results yielded a Goodness of Fit Index (GFI) of 0.962, a Tucker-Lewis Index (TLI) of 0.957, a Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) of 0.0292, and a χ^2/df ratio of 1.136 for the 21 items with factor loadings ranging from .352 to .935, demonstrating a good level of model-data fit. The Cronbach's alpha coefficient of the scale was determined as .857. Consequently, the findings indicate that the Attitude Scale toward Science Experiments (ASSE), consisting of 21 items, is a valid and reliable measurement tool that can be used to assess middle school students' attitudes toward science experiments.

Keywords: Attitude Towards Science Experiments, Attitude Towards Science Experiments Scale, Scale Development, Measurement.

Makale id= 284

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0001-9231-7344

Özel Gereksinimli Çocuklarda Problemli Ekran Kullanımı: Riskler, Etkiler ve Yönetim Yaklaşımları

Araştırmacı Erol Bedirhan Biçer[1], Doç.Dr. Müzeyyen Eldeniz Çetin[1]

[1]Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
*Corresponding author: Erol Bedirhan Biçer

Özet

Dijital teknolojilerin çocukların günlük yaşamındaki artan yeri, özel gereksinimli çocuklarda ekran ve dijital medya kullanımının riskler, olası yararlar ve ebeveyn yönetimi boyutlarıyla birlikte ele alınmasını önemli hâle getirmektedir. Bu araştırmanın amacı, özel gereksinimli çocuklarda ekran ve dijital medya kullanımının yaygınlığı ve örüntülerini, problemli kullanımla ilişkili bireysel, ailesel ve çevresel özellikleri, davranışsal, sosyal, psikolojik ve gelişimsel sonuçları, ebeveyn tutum ve yönetim stratejilerinin rolünü ve dijital teknolojilerin bildirilen olası yararlarını bütüncül biçimde incelemektir. Araştırmada anlatısal derleme yöntemi benimsenmiştir. İncelenen çalışmaların araştırma desenleri, yetersizlik grupları, yaş aralıkları ve ölçme araçları bakımından heterojen olması nedeniyle bu yöntem mevcut kanıtların esnek ve bütüncül biçimde değerlendirilmesine uygun görülmüştür. Başlangıçta 19 tam metin çalışma değerlendirilmiş, ekran veya dijital medya kullanımıyla ilişkili olmayan bir çalışma kapsam dışı bırakılmış ve 18 çalışma değerlendirme havuzunda kalmıştır. Araştırmanın amaçlarıyla doğrudan ilişkili sekiz çalışma ana senteze alınmıştır. Bu çalışmaların bulguları, araştırmanın amaçları doğrultusunda önceden oluşturulan kategoriler altında sınıflandırılarak içerik analizi ile incelenmiş; metodolojik heterojenlik nedeniyle bulgular istatistiksel olarak birleştirilmemiştir. Bulgular, özel gereksinimli çocuklarda ekran ve dijital medya kullanımının geniş bir değişkenlik gösterdiğini ve birçok çalışmada yüksek kullanım düzeyleri bildirildiğini, ancak bu örüntünün tüm çalışmalar ve gruplar açısından tutarlı olmadığını göstermektedir. Problemli kullanımla çeşitli bireysel, ailesel ve çevresel özellikler arasında ilişkiler bildirilmiş olmakla birlikte nedensel sonuçlara ulaşılamamaktadır. Ekran kullanımı bazı çalışmalarda saldırganlık, problem davranışlar ve diğer etkinliklere ayrılan zamanın azalmasıyla ilişkili bulunurken, özellikle otizm spektrum bozukluğu olan çocuklarda uyku sonuçlarına ilişkin kanıtlar yetersiz ve tutarsızdır. Ebeveyn tutumları ve yönetim stratejileri önemli bir bağlam oluşturmakta; dijital teknolojilerin öğrenme, iletişim, öz düzenleme ve terapötik kullanım açısından olası yararları da bildirilmektedir. Bu bulgular, riskler ile olası yararların aynı

çerçevede ve dikkatle değerlendirilmesi gerektiğine işaret etmektedir. Sonuç olarak, yüksek ekran süresi tek başına problemli kullanım veya dijital bağımlılık göstergesi olarak değerlendirilmemeli; dijital medya kullanımı süre, içerik, amaç, bireysel gereksinimler ve aile bağlamı birlikte dikkate alınarak ele alınmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Özel Gereksinimli Çocuklar, Ekran Kullanımı, Problemli Ekran Kullanımı, Dijital Bağımlılık, Ebeveyn Yönetimi.

Problematic Screen Use Among Children With Special Needs: Risks, Effects, and Management Approaches

Abstract

Digital technologies are increasingly embedded in children's lives, making it important to examine screen and digital media use among children with special needs regarding risks, potential benefits, and parental management. This study aimed to examine the prevalence and patterns of screen and digital media use; individual, family, and environmental characteristics associated with problematic use; behavioral, social, psychological, and developmental outcomes; parental attitudes and management strategies; and potential benefits of digital technologies. A narrative review approach was adopted because the included studies were heterogeneous in research design, disability group, age range, and measurement tools. Initially, 19 studies were assessed; one unrelated to screen or digital media use was excluded, leaving 18 studies. Eight studies relevant to review aims were included in the main synthesis. Their findings were classified under predefined categories and analyzed using content analysis; due to methodological heterogeneity, findings were not statistically pooled. Screen and digital media use varied among children with special needs, with high levels reported in many studies, although this pattern was not consistent across studies and groups. Problematic use was associated with individual, family, and environmental characteristics, but causal conclusions cannot be drawn. In some studies, screen use was associated with aggression, problem behaviors, and reduced time for other activities, whereas evidence regarding sleep outcomes, particularly among children with autism spectrum disorder, was limited and inconsistent. Parental attitudes and management strategies constituted an important context, while potential benefits were reported for learning, communication, self-regulation, and therapeutic applications. These findings suggest that risks and potential benefits should be considered together and interpreted cautiously. In conclusion, high screen time alone should not be regarded as an indicator of problematic use or digital addiction; digital media use should be evaluated by considering duration, content, purpose, individual needs, and family context.

Keywords: Children With Special Needs, Screen Use, Problematic Screen Use, Digital Addiction, Parental Management.

Makale id= 126

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0001-6286-4873

Resimli Çocuk Kitaplarında Metin-Görsel Etkileşimi ve Çocuk Edebiyatı İlke ve Değerleri: Sara Şahinkanat'ın 'yavru Ahtapot Olmak Çok Zor 'adlı Eseri Üzerine Bir İnceleme

Prof.Dr. Serdar Bulut[1]

[1]Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi

Özet

Çocuk edebiyatı ürünleri, çocukların dilsel, bilişsel ve sosyal gelişimlerini destekleyen; aynı zamanda dinleme, konuşma, okuma ve görsel okuma gibi temel dil becerilerinin geliştirilmesine katkı sağlayan önemli eğitim araçlarıdır. Özellikle resimli çocuk kitapları, yazılı metin ile görsel unsurların birlikte anlam oluşturmasına imkân sağlaması bakımından çocukların dilsel ve görsel anlam kurma süreçlerinde önemli bir işleve sahiptir. Bu araştırmanın amacı, Sara Şahinkanat'ın Yavru Ahtapot Olmak Çok Zor adlı resimli çocuk kitabını çocuk edebiyatı ve Türkçe eğitimi açısından incelemektir. Araştırmada nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiş, veri toplama yöntemi olarak doküman analizi kullanılmıştır. Eser; fiziksel ve biçimsel özellikleri, metin-görsel ilişkisi, konu ve tema, karakterler, dil ve anlatım özellikleri, okunabilirlik düzeyi ve değer aktarımı bakımından incelenmiştir. İnceleme sonucunda eserin sade ve anlaşılır bir dil yapısına sahip olduğu, kısa ve devrik cümlelerin yanı sıra şiirsel söyleyişe imkân sağlayan ses benzerliklerinden yararlanıldığı belirlenmiştir. Bu özelliklerin çocukların dilsel farkındalıklarının ve metni anlamlandırma süreçlerinin desteklenmesine katkı sağlayabilecek nitelikte olduğu görülmüştür. Ayrıca metin ile görseller arasında belirgin bir anlam bütünlüğünün bulunduğu ve görsellerin metinde aktarılan olay, kişi ve çevre unsurlarını desteklediği tespit edilmiştir. Eserde öz kabul, sevgi, yardımseverlik, cesaret ve farklılıklara saygı gibi değerlerin öne çıktığı; bu değerlerin çocukların sosyal ve duyuşsal gelişimleriyle birlikte dil eğitiminin anlam ve iletişim boyutuna katkı sağlayabilecek biçimde sunulduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ateşman'ın okunabilirlik formülüne göre eserin okunabilirlik puanı 73,99 olarak hesaplanmıştır. Sonuç olarak Yavru Ahtapot Olmak Çok Zor adlı eserin yalnızca bir çocuk edebiyatı ürünü olarak değil, yazılı ve görsel göstergeleri bir araya getiren, çocukların dilsel anlamlandırma, görsel okuma ve değerleri kavrama süreçlerini destekleyebilecek nitelikte bir eğitim materyali olarak değerlendirilebileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Eğitimi, Çocuk Edebiyatı, Resimli Çocuk Kitapları, Görsel Okuma, Dil Eğitimi, Değer Aktarımı, Okunabilirlik.

Text-Image Interaction in Children's Picture Books and the Principles and Values of Children's Literature: An Analysis of Sara Şahinkanat's Work 'yavru Ahtapot Olmak Çok Zor'

Abstract

The aim of this study is to examine Sara Şahinkanat's illustrated children's book, *Yavru Ahtapot Olmak Çok Zor* (It Is Very Hard to Be a Baby Octopus), from the perspectives of children's literature and Turkish language education. A qualitative research approach was adopted, and document analysis was employed as the data collection method. The work was analyzed in terms of its physical and formal characteristics, text-image relationship, subject and theme, characters, language and narrative style, readability level, and the transmission of values. The analysis revealed that the work possesses a simple and clear linguistic structure, utilizing short and inverted sentences as well as sound similarities that facilitate a poetic tone. These features were found to contribute to supporting children's linguistic awareness and their processes of making sense of the text. Furthermore, a distinct semantic coherence was observed between the text and the visuals, with the visuals reinforcing the events, characters, and environmental elements conveyed in the text. It was concluded that values such as self-acceptance, love, helpfulness, courage, and respect for differences are highlighted in the work and are presented in a manner that contributes to the meaning and communication dimensions of language education, alongside children's social and affective development. Based on Ateşman's readability formula, the work's readability score was calculated as 73.99. In conclusion, it is considered that the work titled *Yavru Ahtapot Olmak Çok Zor* can be evaluated not merely as a piece of children's literature, but also as an educational resource—combining written and visual signs—capable of supporting children's processes of linguistic meaning-making, visual literacy, and the comprehension of values.

Keywords: Turkish Language Education, Children's Literature, Children's Picture Books, Visual Reading, Language Education, Value Transmission, Readability.

Makale id= 80

Sözlü Sunum

ORCID ID: ORCID: 0009-0008-4732-7269

Sakarya'dakı Ortaokul Öğrencılerının Deprem Okuryazarlığı ve Depremın Medyadakı Rolüne İlışkın Algılarının İncelenmesı

Hilal Yıldırım[1], Mehmet Uymaz[1], Burcu Karagöz [1]

[1]Sakarya Üniversitesi

Özet

Bu araştırmanın amacı, Sakarya ilinde öğrenim gören ortaokul öğrencilerinin deprem okuryazarlığı düzeylerini belirlemek ve depremin medyadaki rolüne ilişkin algılarını incelemektir. Araştırma, 2025-2026 eğitim-öğretim yılında Sakarya ilindeki 6., 7. ve 8. sınıf öğrencileri arasında gerçekleştirilmiştir. Toplam 350 öğrenci, basit seçkisiz örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Veri toplama araçları olarak kişisel bilgi formu, deprem okuryazarlığı ölçeği ve medyanın deprem algısına etkisi ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizi, SPSS ile frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma, bağımsız örneklem t-testi, tek yönlü ANOVA ve korelasyon analizi kullanılarak çözümlenmiştir. Araştırma bulguları, öğrencilerin genel olarak deprem okuryazarlığı düzeylerinin orta ve yüksek seviyelerde olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin deprem öncesi, sırası ve sonrasında yapılması gereken temel davranışlar konusunda yeterli bilgiye sahip oldukları belirlenmiştir. Ancak, uygulamalı afet hazırlığı ve risk azaltma becerilerinde eksiklikler gözlemlenmiştir. Özellikle, afet toplanma alanlarının krokisini çizebilme ve deprem anında asansör kullanma gibi konularda düşük puanlar alınmıştır. Ayrıca, öğrencilerin medya algılarının karma bir yapı sergilediği, medyanın bilgilendirici rolüne ilişkin algıların orta düzeyde olduğu, ancak güvenilirlik konusunda düşük puanlar aldığı tespit edilmiştir. Cinsiyet değişkenine göre kız öğrencilerin deprem okuryazarlığı puanlarının erkek öğrencilere göre anlamlı olarak daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Araştırmada katılımcıların sınıf dağılımı, cinsiyet ve aile eğitim düzeyleri gibi demografik değişkenler de analiz edilmiş; 6., 7. ve 8. sınıf öğrencileri arasında farklılıklar incelenmiş, deprem haberlerini takip etme oranı ve daha önce deprem yaşama deneyimi gibi faktörlerin okuryazarlık düzeyleriyle ilişkisi değerlendirilmiştir. Bulgular eğitim politikaları için yol göstericidir. Sonuç olarak, Sakarya'daki ortaokul öğrencilerinin deprem konusunda belirli bir bilinç düzeyine sahip oldukları, ancak bu bilincin geliştirilmesine ihtiyaç duyulduğu görülmektedir. Eğitim programlarında deprem okuryazarlığına daha fazla yer verilmesi, okullarda düzenli afet tatbikatlarının yapılması ve öğrencilerin güvenilir medya kaynaklarına yönlendirilmesi önerilmektedir. Bu bulgular, afet bilincinin artırılması ve toplumsal dayanıklılığın güçlendirilmesi açısından önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Deprem Okuryazarlığı, Medya Algısı, Ortaokul Öğrencileri, Sakarya, Afet Eğitimi.

An Examination of the Earthquake Literacy of Middle School Students in Sakarya and Their Perceptions of the Role of Earthquakes in the Media

Abstract

This research aims to assess the earthquake literacy levels of middle school students in Sakarya and to explore their perceptions of the media's role in relation to earthquakes. Conducted during the 2025-2026 academic year, the study involved 350 students from 6th, 7th, and 8th grades, selected through simple random sampling. Data collection utilized a personal information form, an earthquake literacy scale, and a scale measuring the media's impact on earthquake perception. The analysis was performed using SPSS, employing various statistical methods including frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, independent samples t-test, one-way ANOVA, and correlation analysis. The findings reveal that students generally possess medium to high levels of earthquake literacy. They demonstrate adequate knowledge regarding essential behaviors to adopt before, during, and after an earthquake. However, notable deficiencies were identified in practical disaster preparedness and risk reduction skills, particularly in areas such as drawing maps of disaster assembly points and understanding the dangers of using elevators during an earthquake. Furthermore, students exhibited a mixed perception of media, with moderate views on its informative role but lower scores regarding its reliability. Gender differences were also significant, as female students scored higher in earthquake literacy compared to their male counterparts. The study also analyzed demographic variables, including grade distribution, gender, and family education levels, and examined differences among students in different grades. Factors such as the frequency of following earthquake news and previous earthquake experiences were evaluated in relation to literacy levels. In conclusion, while middle school students in Sakarya show a certain level of awareness about earthquakes, there is a clear need for further development of this awareness. Recommendations include enhancing earthquake literacy in educational programs, conducting regular disaster drills in schools, and guiding students towards reliable media sources to improve disaster awareness and societal resilience.

Keywords: Earthquake Literacy, Media Perception, Middle School Students, Sakarya, Disaster Education.

Makale id= 65

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-2288-2222

Sosyal Bilgiler Eğitiminde Dijital Sorunlara İlişkin Araştırma Eğilimlerinin Haritalanması: 1996–2025 Dönemine Ait Bibliyometrik Bir Analiz

Dr. Ebru Eskici[1]

[1]Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Özet

Bu araştırmanın amacı sosyal bilgiler eğitiminde dijital sorunlara ilişkin uluslararası literatürün bilimsel üretim eğilimlerini, kavramsal yapısını, tematik yönelimlerini ve iş birliği ağlarını bibliyometrik analiz yoluyla ortaya koymaktır. Bu çalışmada dijital sorunlar, teknoloji kullanımıyla sınırlı bir alan olarak değil; dijital vatandaşlık, medya ve bilgi okuryazarlığı, yapay zekâ, dezenformasyon, dijital etik ve veri okuryazarlığı gibi temalar üzerinden sosyal bilgiler eğitimiyle ilişkili biçimde ele alınmıştır. Araştırmanın verileri Web of Science Core Collection veri tabanında yapılan tarama ile elde edilmiştir. 1996–2025 dönemini kapsayan 236 İngilizce makale, derleme makale ve erken erişim kaydı R tabanlı bibliometrix paketi ve Biblioshiny arayüzü kullanılarak analiz edilmiştir. Performans analizi kapsamında yıllık yayın üretimi, kaynaklar, yazarlar, ülkeler ve yüksek atıflı yayınlar; bilimsel haritalama kapsamında ise yazar anahtar kelimeleri, eğilim konuları, ortak anahtar kelime ağı, tematik harita ve ülkeler arası iş birliği ağı incelenmiştir. Bulgular, literatürün özellikle 2022 sonrasında hızla büyüdüğünü ve 2025 yılında en yüksek yayın sayısına ulaştığını göstermektedir. Kavramsal yapı yurttaşlık eğitimi, dijital vatandaşlık, vatandaşlık eğitimi, medya okuryazarlığı ve bilgi okuryazarlığı ekseninde yoğunlaşırken; yapay zekâ ve üretken yapay zekâ son dönemde belirginleşen yeni araştırma yönelimleri olarak ortaya çıkmıştır. Ortak anahtar kelime ağı ve tematik harita, dijital sorunların sosyal bilgiler eğitiminde vatandaşlık eğitimi, medya ve bilgi okuryazarlığı, enformasyon bozukluğu ve yapay zekâ eksenlerinde çok boyutlu bir araştırma alanı oluşturduğunu ortaya koymuştur. Çalışma, sosyal bilgiler eğitiminde dijital sorunlara ilişkin literatürün nicel gelişimini ve kavramsal yönelimlerini birlikte ele alarak, alanın dijital vatandaşlık, medya ve bilgi okuryazarlığı, dijital etik ve yapay zekâ ekseninde genişlediğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler Eğitimi; Dijital Sorunlar; Dijital Vatandaşlık; Medya Okuryazarlığı; Bilgi Okuryazarlığı; Yapay Zekâ.

Mapping Research Trends Related to Digital Challenges in Social Studies Education: A Bibliometric Analysis of the 1996–2025 Period

Abstract

The aim of this study is to examine the scientific production trends, conceptual structure, thematic orientations, and international collaboration networks of the literature on digital challenges in social studies education through bibliometric analysis. In this study, digital challenges are not treated merely as issues related to technology use; rather, they are examined in relation to social studies education through themes such as digital citizenship, media and information literacy, artificial intelligence, disinformation, digital ethics, and data literacy. The data were obtained from the Web of Science Core Collection database. A total of 236 English-language articles, review articles, and early access records covering the period between 1996 and 2025 were analyzed using the R-based bibliometrix package and the Biblioshiny interface. Within the scope of performance analysis, annual scientific production, sources, authors, countries, and highly cited publications were examined. Within the scope of science mapping, author keywords, trend topics, co-word network, thematic map, and country collaboration network were analyzed. The findings indicate that the literature has expanded rapidly, particularly after 2022, and reached its highest publication volume in 2025. While the conceptual structure is concentrated around civic education, digital citizenship, citizenship education, media literacy, and information literacy, artificial intelligence and generative AI have emerged as prominent recent research trends. The co-word network and thematic map show that digital challenges in social studies education constitute a multidimensional research area shaped around citizenship education, media and information literacy, information disorder, and artificial intelligence. By examining both the quantitative development and conceptual orientations of the literature, this study reveals that the field has expanded along the axes of digital citizenship, media and information literacy, digital ethics, and artificial intelligence.

Keywords: Social Studies Education; Digital Challenges; Digital Citizenship; Media Literacy; Information Literacy; Artificial Intelligence.

Makale id= 326

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-6023-922X

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarına Yönelik "topluluklar ve Çocuklar İçin Felsefe" (P4cc) Dersi Öğretim Programının Geliştirilmesi Bağlamında İhtiyaç Analizi

Dr. Kıymet Değirmenci Toraman[1], Prof.Dr. Sevilay Yıldız[1], Prof.Dr. Fahri Kılıç[1]

[1]Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
*Corresponding author: Kıymet DEĞİRMENCİ TORAMAN

Özet

Topluluklar ve Çocuklar İçin Felsefe (P4C/P4CC), Matthew Lipman'ın felsefi temelli düşünmelerin artırılmasının önemi doğrultusunda ortaya koyduğu, düşünme becerileri gibi birçok becerinin artırılmasına olanak sağlayan pedagojik bir eğitim modeli ve yaklaşımıdır. Bu araştırmanın amacı, ilgili yaklaşım temelinde sosyal bilgiler öğretmeni yetiştirme süreçlerinin desteklenmesine katkı sağlayacak olan bir ders öğretim programının geliştirilmesine yönelik ihtiyaçların belirlenmesini sağlamaktır. Nitel araştırma yöntemiyle gerçekleştirilen araştırmanın verileri paydaş görüşlerinden, verilerin analizleri ise içerik analizi ile elde edilmiştir. Öğretim programının geliştirilmesine yönelik genel bağlamın ortaya konulmasını sağlamak için alan yazındaki çeşitli destekleyici dokümanlardan faydalanılmıştır. Tüm bu görüşlerden yola çıkıldığında sosyal bilgiler öğretmen adaylarına yönelik P4C yaklaşımıyla yapılandırılacak bir ders programının tasarımına yönelik ihtiyaçlarının "felsefeye ve P4C'ye ilişkin farkındalık", "sosyal bilgiler alanıyla ilişkilendirme", "içerik düzenleme", "öğrenme yaşantıları" ve "süreç temelli ölçme-değerlendirme" gibi beş temel tema altında toplandığı sonuçlarına erişilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda öğretim programının modüller çerçevesinde hedef, öğrenme çıktısı, öğrenme yaşantıları, ölçme ve değerlendirme düzeylerinde bileşenleri biçimlendirilerek meydana getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, P4c/p4cc, Öğretmen Yetiştirme, Öğretim Programı.

Needs Analysıs in the Context of Developıng the "phılosophy for Communıtıes and Chıldren" (P4cc) Curriculum for Socıal Studıes Teacher Candıdates

Abstract

Philosophy for Communities and Children (P4C/P4CC) is a pedagogical educational model and approach—developed by Matthew Lipman based on the importance of fostering philosophically grounded thinking—that enables the enhancement of various skills, such as thinking skills. The aim of this research is to identify the needs for developing a curriculum that will contribute to supporting the social studies teacher training processes based on the relevant approach. The research, conducted using a qualitative research method, obtained data from stakeholder opinions, and the data was analyzed using content analysis. Various supporting documents from the literature were utilized to establish the general context for curriculum development. Based on these insights, it was concluded that the needs regarding the design of a course program structured around the P4C approach for prospective social studies teachers could be categorized under five key themes: "awareness of philosophy and P4C," "integration with the field of social studies," "content organization," "learning experiences," and "process-based assessment and evaluation." Based on these results, the curriculum was developed by shaping its components—objectives, learning outcomes, learning experiences, and assessment and evaluation levels—within a modular framework.

Keywords: Social Studies, P4c/p4cc, Teacher Training, Curriculum.

Makale id= 180

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-7268-6545

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarını Mikro-Yeterliliklerle Desteklemek: Bir Çerçeve Önerisi

Dr. Çağrı Demirtaş[1]

[1]Adıyaman Üniversitesi

Özet

Yükseköğretimde değişen bilgi ve beceri gereksinimleri, öğretmen adaylarının lisans programlarıyla sınırlı kalmayan, kısa süreli ve doğrulanabilir öğrenme deneyimleriyle desteklenmesini gerekli kılmaktadır. Bu araştırmanın amacı, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının alan eğitimi ve mesleki gelişim gereksinimlerine yönelik bir mikro-yeterlilik çerçevesi geliştirmektir. İnsan katılımcının bulunmadığı araştırma, nitel araştırma yaklaşımı içerisinde doküman incelemesi ve çerçeve geliştirme çalışması olarak tasarlanmıştır. Çalışma grubunu Yükseköğretim Kurulunun 'Yükseköğretim Kurumlarında Mikro Yeterlilikler Çerçevesine İlişkin Usul ve Esaslar' metni, Avrupa Birliği'nin mikro-yeterliliklere ilişkin Konsey Tavsiye Kararı, Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Lisans Programı oluşturmaktadır. Veriler; öğrenme çıktısı, iş yükü, yeterlilik düzeyi, ölçme ve değerlendirme, katılım biçimi, başarı ölçütü, kalite güvencesi, tanınma, taşınabilirlik ve biriktirilebilirlik boyutlarından oluşan doküman inceleme formuyla toplanmıştır. Belgeler tümdengelimsel betimsel analizle çözümlenmiş ve kodlar karşılaştırma matrisi üzerinde eşleştirilmiştir. Bulgular, YÖK ve Avrupa Birliği çerçevelerinin ölçülebilir öğrenme çıktıları, iş yükü, geçerli değerlendirme, kalite güvencesi ve taşınabilir belgelendirme ilkelerinde büyük ölçüde örtüştüğünü; mevcut sosyal bilgiler öğretmenliği programında ise ilişkili yeterliliklerin çoğunlukla ders düzeyinde ve birbirinden bağımsız biçimde yer aldığını göstermektedir. Bu doğrultuda tarihsel kanıt kullanımı, coğrafi bilgi sistemleri ve mekânsal düşünme, dijital vatandaşlık ve bilgi doğrulama, tartışmalı konuların öğretimi, yerel ve sözlü tarih uygulamaları ile yapay zekâ destekli öğretim tasarımı ve etik olmak üzere altı mikro-yeterlilik alanı belirlenmiştir. Önerilen çerçevede her mikro-yeterlilik için hedef öğrenen grubu, ölçülebilir öğrenme çıktıları, AKTS temelli iş yükü, öğrenme etkinlikleri, performans görevi veya portfolyo biçimindeki öğrenme kanıtları, başarı ölçütleri, kalite güvencesi ve dijital rozet bilgileri tanımlanmıştır. Mikro-yeterliliklerin bağımsız alınabilmesi, daha kapsamlı yeterlilikler altında biriktirilebilmesi ve lisans programındaki seçmeli derslerle ilişkilendirilebilmesi öngörülmüştür. Araştırma, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yeterliliklerini görünür,

doğrulanabilir ve taşınabilir öğrenme kanıtlarına dönüştürecek programların geliştirilmesi için uygulanabilir bir temel sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mikro-Yeterlilik, Sosyal Bilgiler Eğitimi, Öğretmen Adayı, Öğretmen Eğitimi, Çerçeve Geliştirme.

Supporting Prospective Social Studies Teachers Through Micro-Credentials: A Proposed Framework

Abstract

Changing knowledge and skill requirements in higher education make it necessary to support teacher candidates with short, verifiable learning experiences extending beyond undergraduate courses. This study aims to develop a micro-credential framework addressing the subject-specific and professional needs of prospective social studies teachers. The study, which includes no human participants, was designed as qualitative document analysis and framework development. Its document set consists of the Turkish Council of Higher Education's Principles and Procedures Regarding the Micro-Credentials Framework in Higher Education Institutions, the European Union Council Recommendation on micro-credentials, the General Competencies for the Teaching Profession, and the Undergraduate Social Studies Teacher Education Program. Data were collected through a document review form covering learning outcomes, workload, qualification level, assessment, participation, achievement criteria, quality assurance, recognition, portability, and stackability. The documents were examined through deductive descriptive analysis, and the codes were aligned in a comparative matrix. Findings indicate that the Turkish and European frameworks substantially converge on measurable learning outcomes, workload, valid assessment, quality assurance, and portable certification. However, related competencies in the current social studies teacher education program are generally presented at course level and independently from one another. Accordingly, six micro-credential areas were identified: historical evidence, geographic information systems and spatial thinking, digital citizenship and information verification, teaching controversial issues, local and oral history, and artificial intelligence-supported instructional design and ethics. For each area, the proposed framework defines the target group, measurable learning outcomes, ECTS-based workload, learning activities, performance tasks or portfolios as evidence, achievement criteria, quality assurance, and digital badge information. Micro-credentials may be completed independently, stacked under broader qualifications, and linked to elective courses in the undergraduate program. The study offers an applicable basis for transforming prospective social studies teachers' competencies into visible, verifiable, and portable evidence of learning.

Keywords: Micro-Credentials, Social Studies Education, Prospective Teachers, Teacher Education, Framework Development.

Makale id= 242

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-1977-9419

Türkçe Ders Kitaplarında Yer Alan Öz Değerlendirme Ölçeklerinin Dil Becerileri Bağlamında İncelenmesi

Dr. Öğretim Üyesi Nurşen Yıldırım[1]

[1]Malatya Turgut Özal Üniversitesi

Özet

Bu araştırmanın amacı, 2025-2026 eğitim-öğretim yılında Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde 5. sınıflarda okutulan Türkçe ders kitaplarında yer alan öz değerlendirme uygulamalarını dört temel dil becerisi (okuma, yazma, dinleme/izleme ve konuşma) bağlamında incelemektir. Nitel araştırma yaklaşımlarından doküman analizi deseniyle yürütülen çalışmanın veri kaynağını, ders kitaplarındaki etkinliklerde (10 adet) ve tema sonlarında yer alan (24 adet) toplam 34 öz değerlendirme ölçeği oluşturmaktadır. Verilerin analizinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, öz değerlendirme ölçeklerinin dil becerilerine göre dengeli bir dağılım göstermediği; üretici dil becerilerinin alıcı dil becerilerine kıyasla çok daha detaylı ve geniş nitelikte ele alındığı tespit edilmiştir. Nitekim yazma becerisine yönelik ölçeklerde toplam 25 farklı ölçüt, konuşma becerisine yönelik ölçeklerde toplam 18 farklı ölçüt bulunmakla beraber; okuma için 10, dinleme/izleme için ise 9 ölçüte yer verilmiştir. Ayrıca etkinlik içi süreç odaklı formların tamamının konuşma ve yazma etkinliklerinde yoğunlaştığı; okuma ve dinleme/izlemeye yönelik öz değerlendirme formuna yer verilmediği görülmüştür. Elde edilen bulgular doğrultusunda, Türkçe ders kitaplarındaki öz değerlendirme araçlarının dört temel dil becerisini kapsayacak şekilde dengelenmesi ve anlama becerilerine yönelik üst düzey düşünme ölçütlerinin artırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Öğretimi, Öz Değerlendirme, Dil Becerileri, Ders Kitabı İncelemesi, Öğrenen Özerkliği.

An Analysis of Self-Assessment Scales in Turkish Textbooks in the Context of Language Skills

Abstract

The purpose of this study is to examine the self-assessment practices included in Turkish language textbooks used in 5th grade classes under the Ministry of National Education during the 2025–2026 academic year in the context of the four basic language skills (reading, writing, listening/watching, and speaking). Conducted using the document analysis design—one of the qualitative research approaches—the study's data source consists of a total of 34 self-assessment scales found in textbook activities (10 scales) and at the end of themes (24 scales). Descriptive analysis was used to analyze the data. The results of the study revealed that the self-assessment scales did not show a balanced distribution across language skills; productive language skills were addressed in a much more detailed and comprehensive manner compared to receptive language skills. Indeed, while the scales targeting writing skills included a total of 25 different criteria and those targeting speaking skills included a total of 18 different criteria, only 10 criteria were included for reading and 9 for listening/viewing. Furthermore, it was observed that all activity-based, process-oriented forms were concentrated in speaking and writing activities, while no self-assessment forms were included for reading and listening/viewing. Based on these findings, it is recommended that the self-assessment tools in Turkish textbooks be balanced to cover all four core language skills and that higher-order thinking criteria related to comprehension skills be increased.

Keywords: Turkish Language İnstruction, Self-Assessment, Language Skills, Textbook Analysis, Learner Autonomy.

Makale id= 32

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0001-9563-0440

Türkiye Yüzyılı Maarif Model'inin Uygulama Sonuçlarının Analizi: Paydaş Görüşleri

Doç.Dr. Hacı Hüseyin Taşar[1]

[1]Adıyaman Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Özet

Günümüzde ulusal ve uluslararası arenada meydana gelen gelişmeler, ülkelerin eğitim programlarını ve uygulamalarını da etkilemektedir. Özellikle toplumun eğitim sistemine ilişkin beklentilerinin değişmesi öğretim programlarının güncellenmesini zorunlu kılmaktadır. Bu zorunluluktan dolayı Millî Eğitim Bakanlığı, 21. yüzyıl insan profiline uygun bireyler yetiştirmek amacıyla 2024 yılında; Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) geliştirerek uygulanmaya koymuştur. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, Türkiye'nin kültürel değerlerini çağdaş eğitim yeterlilikleriyle bütünleştirerek öğrencilerin çok yönlü gelişimini desteklemeyi amaçlayan önemli bir reform özelliği taşımaktadır. Bu çalışmada TYMM'nin uygulama sonuçlarının, okul paydaşı görüşlerine göre incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaca uygun olarak; okul paydaşlarının TYMM'ye; ilişkin algıları nasıldır? uygulama sonuçların ilişkin görüşleri nasıldır? İlişkin sorunları nasıl tanımlanmaktadır? Sorunların çözümüne ilişkin önerileri nelerdir? Sorularına cevap aranmıştır. Çalışma, nitel temelde desenlenen betimsel bir araştırma özelliği taşımaktadır. Çalışmaya ilişkin veriler; "DergiPark", "TRDizin" ve "Google Scholar" veri tabanlarına "Türkiye Yüzyılı", "Maarif Modeli"," Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli", "okul paydaşları" anahtar kelimeleri kullanılarak toplanmıştır. Yapılan ilk taranmada araştırma konusuyla ilgili 53 makaleye ulaşılmıştır. Araştırma kapsamına alınacak makalelere karar vermek için iki öğretim üyesinin görüşleri temelinde araştırmacı tarafından geliştirilen "dahil etme- hariç tutma kriterleri" temel alınmıştır. Söz konusu kriterler; "DergiPark", "TRDizin" ve "Google Scholar" veri tabanında yer alma, "araştırma amacına uygun olama" ve "çift kör hakemli bilimsel araştırma makalesi özelliği taşıma" biçiminde oluşturulmuştur. Bu kriterleri taşıyan 21 makale araştırma kapsamına alınmıştır. Araştırma kapsamına alınan makalelerin; 17'sinde öğretmen, 2'sinde okul müdürleri ve 2'sinde öğretmen adayları katılımcı olarak alınmıştır. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeline ilişkin paydaş görüşlerini yansıtan makalelerden 2 tanesi 2024, 17 tanesi 2025, 1 tanesi ise 2026 yılında yayınlanmıştır. Söz konusu makale çalışmalarının; 18'i nitel, 2'si karma, 1'i nicel araştırma özelliği taşımaktadır. Araştırmaya ilişkin bulgu, sonuç ve öneriler tam özet ve makale raporunda sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Yüzyılı, Maarif Modeli, Paydaş Görüşleri.

Analysis of the Implementation Results of the Turkish Century Education Model: Stakeholder Views

Abstract

Today, developments at the national and international levels are also affecting the education programs and practices of countries. In particular, changing societal expectations regarding the education system necessitate the updating of curricula. Due to this necessity, the Ministry of National Education, aiming to cultivate individuals suitable for the 21st-century human profile, developed and implemented the Turkish Century Education Model (TYMM) in 2024. The Turkish Century Education Model is a significant reform that aims to support the multifaceted development of students by integrating Turkey's cultural values with contemporary educational competencies. This study aims to examine the results of the TYMM implementation according to the opinions of school stakeholders. Accordingly, the study seeks answers to the following questions: What are the perceptions of school stakeholders regarding the TYMM? What are their opinions regarding the implementation results? How are the related problems defined? What are their suggestions for solving these problems? The study is a descriptive research designed on a qualitative basis. The data for the study are as follows: Data was collected from the "DergiPark," "TRDizin," and "Google Scholar" databases using the keywords "Turkish Century," "Education Model," "Turkish Century Education Model," and "school stakeholders." The initial search yielded 53 articles related to the research topic. Inclusion and exclusion criteria, developed by the researcher based on the opinions of two faculty members, were used to determine which articles would be included in the research. These criteria were: inclusion in the "DergiPark," "TRDizin," and "Google Scholar" databases; suitability for the research objective; and being a double-blind peer-reviewed scientific research article. 21 articles meeting these criteria were included in the research. Of the articles included, 17 involved teachers, 2 involved school principals, and 2 involved prospective teachers as participants. Of the articles reflecting stakeholder opinions on the Turkish Century Education Model, 2 were published in 2024, 17 in 2025, and 1 in 2026. Of these articles, 18 are qualitative, 2 are mixed-methods, and 1 is quantitative. The findings, conclusions, and recommendations related to the research will be presented in a full abstract and article report.

Keywords: The Turkish Century, the Education Model, Stakeholder Views.

Makale id= 252

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0003-2875-8406

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli 5, 6 ve 7. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarında İklim Okuryazarlığı ve Sürdürülebilirliğe Yönelik Öğrenme Görevlerinin İncelenmesi

Dr. Akife Kurt[1]

[1]Millî Eğitim Bakanlığı

Özet

Bu araştırmanın amacı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli doğrultusunda hazırlanan 5, 6 ve 7. sınıf Türkçe ders kitaplarında iklim okuryazarlığı ve sürdürülebilirlikle ilişkili öğrenme görevlerini belirlemek ve bu görevlerin öğrencileri bilgi edinmeden değerlendirme, çözüm üretme ve eyleme uzanan süreçte nasıl konumlandırdığını incelemektir. Araştırmada doküman incelemesi yönteminden yararlanılmıştır. Bu doğrultuda her sınıf düzeyinde iki kitap olmak üzere toplam altı Türkçe ders kitabında yer alan metinler ve bu metinlere bağlı öğrenme görevleri incelenmiştir. Verilerin analizinde UNESCO'nun Sürdürülebilir Kalkınma için Eğitim çerçevesinde tanımlanan bilişsel, sosyo-duygusal ve davranışsal öğrenme alanları ana kategoriler olarak temel alınmıştır. Alt kategorilerin oluşturulmasında iklim okuryazarlığı ve eylem yeterliği yaklaşımlarından yararlanılmıştır. Kategorilerin tutarlı biçimde uygulanmasını sağlamak amacıyla tüm kitaplar aynı kodlama ölçütleri doğrultusunda yeniden incelenmiştir. Çalışmanın sonucunda iklim okuryazarlığı ve sürdürülebilirlikle ilişkili 22 öğrenme görevi belirlenmiştir. Görevlerin tamamında bilişsel, %90,9'unda sosyo-duygusal, %27,3'ünde ise eylemle ilişkili unsurlar belirlenmiştir. Görevler, öğrenciden beklenen temel işlem doğrultusunda sınıflandırıldığında %68,2'sinin analitik, %18,2'sinin çözüm odaklı, %9,1'inin bilgilendirici ve %4,5'inin katılım simülasyonu niteliğinde olduğu belirlenmiştir. Bunun yanı sıra öğrencilerin gerçek yaşamda çevresel bir eylemi planlamalarını, uygulamalarını ve sonuçlarını değerlendirmelerini gerektiren herhangi bir göreve rastlanmamıştır. Bulgular, Türkçe ders kitaplarında sürdürülebilirlikle ilişkili sorgulama, farkındalık ve sorumluluk unsurlarının belirgin olduğunu; buna karşılık bilgiden gerçek yaşam eylemine geçişi sağlayabilecek öğrenme görevlerinin geliştirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Iklim Okuryazarlığı, Sürdürülebilirlik, Türkçe Ders Kitapları, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli.

An Examination of Learning Tasks Related to Climate Literacy and Sustainability in Grade 5, 6, and 7 Turkish Language Textbooks Developed in Accordance With the Century of Türkiye Education Model

Abstract

The aim of this study is to identify learning tasks related to climate literacy and sustainability in Grade 5, 6, and 7 Turkish language textbooks developed in accordance with the Century of Türkiye Education Model and to examine how these tasks position students within a process extending from knowledge acquisition to evaluation, solution development, and action. The study employed document analysis. Accordingly, the texts and their associated learning tasks in a total of six Turkish language textbooks -two at each grade level- were examined. In the analysis of the data, the cognitive, socio-emotional, and behavioral learning domains defined within UNESCO's Education for Sustainable Development framework were adopted as the main analytical categories. The subcategories were developed with reference to approaches to climate literacy and action competence. To ensure the consistent application of the categories, all textbooks were re-examined using the same coding criteria. The analysis identified 22 learning tasks related to climate literacy and sustainability. Cognitive elements were identified in all tasks, socio-emotional elements in 90.9%, and action-related elements in 27.3%. When the tasks were classified according to the primary process expected of students, 68.2% were analytical, 18.2% were solution-oriented, 9.1% were informational, and 4.5% involved simulated participation. In addition, no task was identified that required students to plan and implement an environmental action in a real-life context and evaluate its outcomes. The findings indicate that elements of inquiry, awareness, and responsibility related to sustainability are prominent in Turkish language textbooks; however, there is a need to develop learning tasks that can support the transition from knowledge to real-world action.

Keywords: Climate Literacy, Sustainability, Turkish Language Textbooks, Century of Türkiye Education Model.

Makale id= 261

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000000200628899

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Türkçe Ders Kitaplarındaki Ana Metinlerin Pısa Durumsal Bağlamları Açısından İncelenmesi: 5. ve 6. Sınıf Örneği

Uzman Can Çara[1]

[1]Fırat Üniversitesi

Özet

Bu araştırmanın amacı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında hazırlanan 5. ve 6. sınıf Türkçe ders kitaplarında yer alan ana metinleri PISA 2018 Okuma Çerçevesindeki durumsal bağlamlar açısından incelemektir. Araştırma, nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde doküman incelemesiyle yürütülmüştür. İnceleme materyalini 5. sınıf 1. ve 2. kitap ile 6. sınıf 1. ve 2. kitapta yer alan toplam 60 ana metin oluşturmaktadır. Okuma, dinleme/izleme ve serbest okuma bölümlerindeki ana metinler kapsama alınmış; etkinlik yönergeleri, üretim görevleri, çalışma kâğıtları, bilgi kutuları ve bağımsız dijital içerikler kapsam dışında tutulmuştur. Kodlama sürecinde PISA'nın kişisel, kamusal, eğitsel ve mesleki durum kategorileri esas alınmıştır. OECD'nin "situation" tanımı doğrultusunda sınıflandırma metnin konusuna göre değil; özgün kullanım amacı, varsayılan hedef kitlesi ve kullanım bağlamına göre yapılmıştır. Bu nedenle ders kitabında yer alan edebî, biyografik veya genel ilgi amaçlı bir metin yalnızca sınıfta kullanıldığı için eğitsel kabul edilmemiş; doğrudan öğretim için üretilmiş materyaller eğitsel, geniş topluma yönelik kurumsal bilgilendirme ile ortak oyun/etkinlik kuralları kamusal, iş bulma veya işyerindeki anlık görevleri yerine getirmeye yönelik metinler ise mesleki bağlamda değerlendirilmiştir. Bulgular, 60 metnin 49'unun (%81,7) kişisel, 6'sının (%10,0) kamusal ve 5'inin (%8,3) eğitsel bağlamda yer aldığını; mesleki bağlamda metin bulunmadığını göstermektedir. Beşinci sınıfta 24 kişisel, 4 kamusal ve 2 eğitsel; altıncı sınıfta ise 25 kişisel, 2 kamusal ve 3 eğitsel metin belirlenmiştir. Araştırma, incelenen ana metinlerin PISA durumsal bağlamları bakımından dağılımını, metinlerin özgün kullanım amaçlarını esas alan bir kodlama yaklaşımıyla ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Pısa, Durumsal Bağlam, Türkçe Ders Kitapları, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, Doküman İncelemesi.

Examining the Main Texts in Turkish Language Textbooks in Terms of Pısa Situation Categories: the Case of Grades 5 and 6

Abstract

This study aims to examine the main texts included in Grade 5 and Grade 6 Turkish language textbooks developed within the framework of the Türkiye Century Education Model in terms of the situation categories defined in the PISA 2018 Reading Framework. The study was conducted using document analysis within a qualitative research approach. The study material consisted of 60 main texts included in the first and second textbooks for Grade 5 and the first and second textbooks for Grade 6. Main texts appearing in reading, listening/viewing, and free-reading sections were included, whereas activity instructions, text-production tasks, worksheets, information boxes, and independent digital content were excluded. The coding process was based on PISA's personal, public, educational, and occupational situation categories. In accordance with the OECD definition of "situation," texts were classified not according to their subject matter, but according to their original purpose of use, intended audience, and context of use. Accordingly, literary, biographical, or general-interest texts were not classified as educational merely because they appeared in a textbook; materials specifically designed for instruction were coded as educational, institutional information intended for the wider public and rules governing shared games or activities as public, and texts intended for finding employment or carrying out immediate workplace tasks as occupational. The findings showed that 49 of the 60 texts (81.7%) were classified as personal, 6 (10.0%) as public, and 5 (8.3%) as educational, while no texts were identified in the occupational category. At Grade 5, 24 texts were personal, 4 public, and 2 educational; at Grade 6, 25 were personal, 2 public, and 3 educational. The study presents the distribution of the main texts across PISA situation categories through a coding approach based on their original purposes of use.

Keywords: Pısa, Situation Categories, Turkish Language Textbooks, Türkiye Century Education Model, Document Analysis.

Makale id= 282

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-9898-265X

Türkiye'de Eğitim Alan Azerbaycanlı ve Türk Dünyası Öğrencileri: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Örneği

Prof. Dr. Cemal Avcı[1], Araştırmacı Nazlı Mustafayeva[1]

[1]Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Özet

Azerbaycan'dan Türkiye'ye eğitim amacıyla öğrenci gönderilmesi olgusunun tarihi kökleri XX. yüzyılın başlarına, özellikle 1919 yılında Azerbaycan Halk Cumhuriyeti döneminde atılan adımlara kadar uzanmaktadır. 1919 yılında Azerbaycan Halk Cumhuriyeti 100 gencin devlet bütçesiyle yurt dışında eğitim almasını kararlaştırmış ve bu kapsamda ilk aşamada 6 öğrencinin Osmanlı Devleti'ne gönderilmesi planlanmıştır. Millî eğitim ve geleceğin devlet kadrolarını oluşturma gayesi taşıyan bu vizyoner karar neticesinde öğrenciler, 14 Ocak 1920 tarihinde eğitim amacıyla yurt dışına uğurlanmıştır. Bu adım, iki kardeş ülke arasındaki ilmî ve kültürel iş birliğinin ilk resmî nişanelerinden biri olarak tarihe geçmiştir. 1991 yılında Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla birlikte ise Azerbaycan ve diğer Türk dünyası cumhuriyetleri ile Türkiye arasındaki siyasi, ekonomik, kültürel ve en önemlisi eğitim alanındaki ilişkiler yepyeni bir döneme girmiştir. Bu dönemin en stratejik girişimlerinden biri olan "Büyük Öğrenci Projesi" sayesinde, 1992–1993 eğitim-öğretim yılından itibaren başta Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan ve Türkmenistan olmak üzere Türk dünyasının dört bir yanından binlerce öğrenci Türkiye'deki üniversitelerde yükseköğrenim görmeye başlamıştır. Bu araştırma, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi örneğinden hareketle, Azerbaycanlı, Türkmenistanlı, Kazakistanlı, Özbekistanlı ve diğer Türk dünyası öğrencilerinin yükseköğretim ortamındaki konumunu, dil ve kültür deneyimlerini, sosyal ilişkilerini ve mezuniyet sonrası faaliyetlerini incelemektedir. Çalışmada mevcut istatistiki veriler ve ikincil kaynaklar doküman analizi yöntemiyle ele alınmış, mevcut istatistiki raporlar, kurumsal veriler ve ilgili literatür taramalarından elde edilen veriler sistematik bir şekilde değerlendirilmiştir". Türk dünyasından öğrencilerin Türkiye'ye gelmesi, yalnızca bir eğitim ve öğrenci hareketliliği değil; ortak tarih, dil, kültür ve coğrafi bağların modern dönemde yeniden canlandırılmasının en somut ve kalıcı adımıdır.

Anahtar Kelimeler: Türk Dünyası, Büyük Öğrenci Projesi, Uluslararası Öğrenciler, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi.

Students From Azerbaijan and the Turkic World Studying in Turkiye: the Case of Abant İzzet Baysal University

Abstract

The historical roots of sending students from Azerbaijan to Turkiye for educational purposes date back to the early 20th century, specifically to the steps taken during the Azerbaijan Democratic Republic in 1919. In 1919, the Azerbaijan Democratic Republic decided to fund the education of 100 young people abroad through the state budget, and in this context, it was planned to send an initial group of 6 students to the Ottoman Empire. As a result of this visionary decision aimed at national education and shaping the future state cadres, the students were seen off abroad for education on January 14, 1920. This step went down in history as one of the first official signs of scientific and cultural cooperation between the two brotherly countries. Following the dissolution of the Soviet Union in 1991, relations between Turkiye and Azerbaijan, along with other Turkic republics, entered a brand-new era in political, economic, cultural, and most importantly, educational fields. Thanks to the "Great Student Project," one of the most strategic initiatives of this period, thousands of students from all corners of the Turkic world—primarily Azerbaijan, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Uzbekistan, and Turkmenistan—began receiving higher education in Turkish universities starting from the 1992–1993 academic year. Based on the case of Bolu Abant İzzet Baysal University, this research examines the position of students from Azerbaijan, Turkmenistan, Kazakhstan, Uzbekistan, and other parts of the Turkic world within the higher education environment, along with their language and culture experiences, social relations, and post-graduation activities. In the study, existing statistical data and secondary sources were handled through a document analysis method, systematically evaluating data obtained from institutional records and relevant literature reviews. The arrival of students from the Turkic world to Turkiye is not merely an educational and student mobility, but rather the most concrete and enduring step toward the revitalization of shared historical, linguistic, cultural, and geographical bonds in the modern era.

Keywords: Turkic World, Great Student Project, International Students, Bolu Abant Izzet Baysal University.

Makale id= 325

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0001-5187-3694

Türkiye'de Yapay Zekâ ve Dil Eğitimi Araştırmaları: 2021–2026 Dönemine İlişkin Bir İnceleme

Doç.Dr. Ömer Faruk Kadan[1]

[1]Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi

Özet

Yapay zekâ teknolojilerindeki gelişmeler, son yıllarda dil öğretimi ve öğrenimi süreçlerinde önemli değişimlere yol açmıştır. Özellikle üretken yapay zekânın ve büyük dil modeli tabanlı uygulamaların yaygınlaşması; dil becerilerinin geliştirilmesi, materyal üretimi, geri bildirim, ölçme ve değerlendirme, kişiselleştirilmiş öğrenme ve öğretmen desteği gibi alanlarda yeni araştırma olanaklarının ortaya çıkmasını sağlamıştır. Bu çalışmanın amacı, 2021–2026 döneminde Türkiye'de yapay zekâ ile dil eğitimi arasındaki ilişkiyi inceleyen bilimsel çalışmaların gelişimini ve temel araştırma eğilimlerini ortaya koymaktır. Çalışma kapsamında Web of Science ve Scopus veri tabanları kapsam dışında bırakılmış; Türkiye'deki akademik üretimi daha doğrudan yansıtan DergiPark, TR Dizin ve YÖK Ulusal Tez Merkezi kaynakları esas alınmıştır. Tarama sürecinde "yapay zekâ", "yapay zeka", "artificial intelligence", "ChatGPT", "üretken yapay zekâ", "dil eğitimi", "dil öğretimi", "yabancı dil öğretimi", "Türkçe öğretimi", "yabancı dil olarak Türkçe", "İngilizce öğretimi" ve bunlarla ilişkili kavramlardan yararlanılmıştır. Çalışmalar; yayın yılı, yayın türü, dil alanı, dil becerisi, yapay zekâ aracı, katılımcı grubu, araştırma yöntemi ve araştırma amacı açısından incelenmiştir. Ön bulgular, Türkiye bağlamında yapay zekâ ile dil eğitimi arasındaki ilişkiyi doğrudan ele alan çalışmaların özellikle 2023 yılından sonra belirginleştiğini, konu çeşitliliği ile yayın sayısının ise 2025 ve 2026 yıllarında önemli ölçüde arttığını göstermektedir. Çalışmaların önemli bir bölümünün öğretmenlerin, öğretmen adaylarının ve öğrencilerin görüşlerine odaklandığı; ChatGPT'nin ise en sık ele alınan yapay zekâ aracı olarak öne çıktığı görülmektedir. Bununla birlikte, yazma, ölçme ve değerlendirme, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ve yapay zekâ destekli materyal geliştirme gibi daha uygulamalı araştırma alanları da son yıllarda görünürlük kazanmıştır. Bulgular, Türkiye'de yapay zekâ ve dil eğitimi araştırmalarının henüz yeni olmakla birlikte hızlı bir gelişim gösteren bir araştırma alanı olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zekâ, Üretken Yapay Zekâ, Chatgpt, Dil Eğitimi, Yabancı Dil Öğretimi, Türkçe Öğretimi.

Artificial Intelligence and Language Education Research in Türkiye: A Review of the 2021–2026 Period

Abstract

Developments in artificial intelligence technologies have led to significant changes in language teaching and learning processes in recent years. In particular, the widespread adoption of generative artificial intelligence and large language model-based applications has opened up new research opportunities in areas such as language skill development, material production, feedback, assessment and evaluation, personalized learning, and teacher support. The purpose of this study is to reveal the development and core research trends of scientific studies examining the relationship between artificial intelligence and language education in Türkiye during the 2021–2026 period. Within the scope of the study, Web of Science and Scopus were excluded, and reliance was placed exclusively on DergiPark, TR Dizin, and the YÖK National Thesis Center, which more directly reflect academic production in Turkey. During the screening process, terms such as “yapay zekâ,” “yapay zeka,” “artificial intelligence,” “ChatGPT,” “üretken yapay zekâ,” “dil eğitimi,” “dil öğretimi,” “yabancı dil öğretimi,” “Türkçe öğretimi,” “yabancı dil olarak Türkçe,” “İngilizce öğretimi,” and related concepts were used. The studies were examined in terms of publication year, publication type, language domain, language skill, artificial intelligence tool, participant group, research method, and research purpose. Preliminary findings indicated that studies directly addressing the relationship between artificial intelligence and language education within the Turkish context became prominent particularly after 2023, while topic diversity and publication volume increased significantly in 2025 and 2026. A substantial portion of the studies focused on the perspectives of teachers, pre-service teachers, and students, with ChatGPT emerging as the most frequently discussed artificial intelligence tool. Conversely, more applied research—such as writing, assessment and evaluation, teaching Turkish as a foreign language, and AI-supported material development—has gained visibility in recent years. The findings indicate that research on artificial intelligence and language education in Turkey represents a novel yet rapidly evolving field of study.

Keywords: Artificial Intelligence, Generative Artificial Intelligence, Chatgpt, Language Education, Foreign Language Teaching, Turkish Language Teaching.

Makale id= 77

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0003-1234-3919

Üniversite Öğrencilerinin Yapay Zekâya Yönelik Tutumları: Cinsiyet, Sınıf Düzeyi, İnternette Geçirilen Süre ve Algılanan Bilgi Düzeyi Bağlamında Bir İnceleme

Doç.Dr. Ali Orhan[1]

[1]Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Özet

Teknoloji tarihinin belki de en hızlı ilerleyen alanlarından biri olan yapay zekâ, kısa sürede ekonomik faaliyetlerden bilimsel üretime, siyasal karar alma süreçlerinden eğitim uygulamalarına kadar geniş bir yelpazede etkisini hissettirmeye başlamıştır. Dijitalleşmenin ve internet erişiminin yaygınlaşmasıyla birlikte, yapay zekâ artık soyut bir kavram olmaktan çıkıp gündelik yaşamın sıradan bir parçası hâline gelmiştir; öyle ki bugün pek çok birey farkında olsun ya da olmasın en az bir yapay zekâ uygulamasını rutin olarak kullanmaktadır (Luan vd., 2020). Bu yaygınlaşmadan nasibini alan sektörlerden biri de eğitimdir: öğretim süreçlerinin niteliğini artırmaya hizmet edebilecek yapay zekâ tabanlı çözümler, hem öğrenenlere hem de öğretenlere önemli fırsatlar sunmaya başlamıştır (Hwang et al., 2023). Söz konusu potansiyelin fark edilmesiyle birlikte, eğitim bağlamında yapay zekâya duyulan güven ve geliştirilen tutumların ne yönde şekillendiğini anlamaya, bu tutumların ardındaki dinamikleri açığa çıkarmaya yönelik akademik merakın da giderek büyüdüğü söylenebilir (Schepman & Rodway, 2022). Öte yandan, Türkiye özelinde yürütülen çalışmalara bakıldığında, üniversite düzeyindeki öğrencilerin yapay zekâya ilişkin genel eğilimlerini ve bu eğilimleri belirleyen unsurları konu alan araştırmaların henüz yeterli birikime ulaşmadığı fark edilmektedir. Bu noktadan hareketle, bu araştırmanın üç temel amacı bulunmaktadır: üniversite öğrencilerinin yapay zekâya karşı genel tutum düzeylerini ortaya koymak; bu tutumların cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre anlamlı biçimde ayrışıp ayrışmadığını test etmek; ve söz konusu tutumların günlük internette geçirilen süre ve algılanan yapay zekâ bilgisi ile arasındaki ilişkisini incelemektir. Araştırmaya 337 üniversite öğrencisi (173 kadın, 164 erkek) katılmış; veriler, demografik bilgi formu ile Schepman ve Rodway (2020) tarafından geliştirilen, Kaya vd. (2024) tarafından Türkçeye uyarlanan Yapay Zekâya Yönelik Genel Tutum Ölçeği ile toplanmıştır. Beşli Likert tipindeki ölçek, pozitif ve negatif tutumlar olmak üzere iki boyutta toplam 20 maddeden oluşmaktadır. Uyarlama çalışmasında güvenirlik katsayıları pozitif boyut için 0.82, negatif boyut için 0.84 iken, bu çalışmada sırasıyla 0.94, 0.85 ve toplamda 0.88 olarak hesaplanmıştır. Bulgular, üniversite öğrencilerinin yapay zekâya yönelik genel tutum

düzeylerinin yüksek olduğunu göstermektedir. Öte yandan bu tutumların cinsiyete (t(337) = -0.365; p > 0.05) ve sınıf düzeyine (F(337) = 0.249; p > 0.05) göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir. Ayrıca, günlük internette geçirilen süre (β=0.133, t(337) = 2.476, p < 0.05) ve algılanan yapay zekâ bilgisi (β=0.275, t(337) = 5.121, p < 0.05) değişkenleri yapay zekâya yönelik tutumları anlamlı bir şekilde yordamaktadır ve bu tutumlara ilişkin varyansın %11'ini açıklamaktadır. Kurulan regresyon denklemi istatistiki olarak anlamlıdır (F(2,336) = 21.584, p < 0.05).

Anahtar Kelimeler: Yapay Zeka Tutum, Demografik Değişkenler, Algılanan Yapay Zeka Bilgisi, Üniversite Öğrencileri.

University Students' Attitudes Toward Artificial Intelligence: An Examination in the Context of Gender, Grade Level, Daily Internet Usage, and Perceived Knowledge Level

Abstract

Artificial intelligence, arguably one of the fastest-advancing fields in the history of technology, has rapidly begun influencing a broad range of domains, from economic activity and scientific production to political decision-making and educational practice. With the spread of digitalization and internet access, AI has moved beyond an abstract concept to become an ordinary part of daily life; today, most individuals—knowingly or not—routinely use at least one AI application (Luan et al., 2020). Education is among the sectors most affected by this expansion: AI-based solutions capable of enhancing instructional quality now offer significant opportunities to both learners and educators (Hwang et al., 2023). Recognizing this potential, academic interest in understanding how trust in and attitudes toward AI develop in educational contexts, and in uncovering the dynamics underlying these attitudes, has been steadily growing (Schepman & Rodway, 2022). However, research conducted in Türkiye specifically on university students' general tendencies toward AI, and the factors shaping these tendencies, remains insufficient. Accordingly, this study has three main aims: to determine university students' general attitudes toward AI; to test whether these attitudes differ significantly by gender and grade level; and to examine their relationship with daily internet usage and perceived AI knowledge. A total of 337 university students (173 female, 164 male) participated and data were collected using a demographic form and the General Attitudes toward Artificial Intelligence Scale, developed by Schepman and Rodway (2020) and adapted into Turkish by Kaya et al. (2024). This five-point Likert-type scale consists of 20 items across two dimensions: positive and negative attitudes. Reliability coefficients were 0.82 (positive) and 0.84 (negative) in the adaptation study, and 0.94, 0.85, and 0.88 (overall) in this study. Findings indicate that university students hold high general attitudes toward AI. These attitudes did not differ significantly by gender (t(337)= -0.365; p > 0.05) or grade level (F(337) = 0.249; p > 0.05). Also, daily internet usage (β= 0.133, t(337) = 2.476, p < 0.05) and perceived AI knowledge (β=0.275, t(337)=5.121, p<0.05) significantly predicted attitudes toward AI, explaining 11% of the variance. The regression model was statistically significant (F(2,336) = 21.584, p < 0.05).

Keywords: Artificial İntelligence Attitude, Demographic Variables, Perceived Artificial İntelligence Knowledge, University Students.

Makale id= 244

Sözlü Sunum

ORCID ID: Yağmur Yılmaz ORCİD: 0009000823163992 Bilal Yıldırım ORCİD: 0000000162255859

X ve Y Kuşağı Okul Müdürlerinin Yönetim Tarzları ile Öğretmenlerin Motivasyonel Kararlılıkları Arasındaki İlişki

Araştırmacı Yağmur Yılmaz[1], Prof.Dr. Bilal Yıldırım[1]

[1]Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi
*Corresponding author: Yağmur Yılmaz

Özet

Eğitim örgütlerinde yöneticilerin benimsedikleri yönetim tarzları, öğretmenlerin çalışma yaşamlarını, örgütsel bağlılıklarını ve motivasyon düzeylerini etkileyen önemli faktörler arasında yer almaktadır. Öğretmenlerin mesleki süreçlerde karşılaştıkları güçlükler karşısında hedeflerine bağlı kalabilmeleri ve çabalarını sürdürebilmeleri açısından motivasyonel kararlılık önemli bir yeterlilik olarak değerlendirilmektedir. Bununla birlikte, farklı kuşaklara mensup okul yöneticilerinin yönetim anlayışlarının öğretmenlerin motivasyonel kararlılıklarıyla nasıl bir ilişki içerisinde olduğunun incelenmesi, eğitim yönetimi alanında önem taşımaktadır. Özellikle X ve Y kuşaklarının farklı toplumsal, ekonomik ve teknolojik koşullarda yetişmiş olmaları, yönetim anlayışlarında ve örgütsel ilişkilere yaklaşımlarında farklılıklar ortaya çıkarabilmektedir. Bu bağlamda araştırmanın amacı, X ve Y kuşağı okul müdürlerinin yönetim tarzları ile öğretmenlerin motivasyonel kararlılık düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modelinde tasarlanmıştır. Araştırmanın örneklemini, 2025-2026 eğitim-öğretim yılında Balıkesir ili Altıeylül ve Karesi ilçelerinde bulunan ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında görev yapan 400 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada veriler, öğretmenlerin algıladıkları müdür yönetim tarzlarını belirlemek amacıyla Algılanan Müdür Yönetim Tarzı Ölçeği ve öğretmenlerin motivasyonel kararlılık düzeylerini ölçmek amacıyla Motivasyonel Kararlılık Ölçeği aracılığıyla toplanmıştır. Elde edilen verilerin analizinde istatistik paket programından yararlanılmaktadır. Bu kapsamda öncelikle değişkenlere ilişkin betimsel istatistiklerin incelenmesi, ardından X ve Y kuşağı okul müdürlerinin yönetim tarzları ile öğretmenlerin motivasyonel kararlılıkları arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla korelasyon ve regresyon analizlerinin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Araştırmanın, kuşak farklılıklarını eğitim yönetimi perspektifinden ele alarak okul yöneticilerinin yönetim yaklaşımları ile öğretmenlerin motivasyonel kararlılıkları arasındaki ilişkinin anlaşılmasına katkı sağlaması beklenmektedir.

Ayrıca elde edilecek bulguların, okul yönetiminde etkili ve öğretmen motivasyonunu destekleyen yönetim uygulamalarının geliştirilmesine yönelik öneriler sunması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: X kuşağı, Y kuşağı, Yönetim Tarzı, Motivasyon.

The Relationship Between the Management Styles of Generation X and Y School Principals and the Motivational Commitment of Teachers

Abstract

The management styles adopted by school administrators in educational organizations are among the significant factors influencing teachers' working lives, organizational commitment, and motivation levels. Motivational persistence is considered an important competency in terms of enabling teachers to remain committed to their goals and sustain their efforts when faced with challenges in their professional lives. Furthermore, examining the relationship between the management approaches of school administrators from different generations and teachers' motivational persistence is of particular importance in the field of educational administration. In particular, the fact that Generation X and Generation Y have grown up under different social, economic, and technological conditions may lead to differences in their management approaches and attitudes toward organizational relationships. In this context, the aim of this study is to examine the relationship between the management styles of Generation X and Generation Y school principals and teachers' levels of motivational persistence. The study was designed using the correlational survey model, one of the quantitative research methods. The sample consists of 400 teachers working in primary and secondary education institutions in the Altıeylül and Karesi districts of Balıkesir during the 2025–2026 academic year. Data were collected using the Perceived Principal Management Style Scale to determine teachers' perceptions of their principals' management styles and the Motivational Persistence Scale to measure teachers' levels of motivational persistence. Statistical software is being used to analyze the collected data. Within this scope, descriptive statistics are being examined, and correlation and regression analyses are planned to determine the relationship between the management styles of Generation X and Generation Y school principals and teachers' motivational persistence. The study is expected to contribute to understanding the relationship between school administrators' management approaches and teachers' motivational persistence by addressing generational differences from the perspective of educational administration. Furthermore, the findings are expected to provide recommendations for developing effective management practices that support teacher motivation in educational organizations.

Keywords: Generation X, Generation Y, Management, Motivation, Teacher.

Makale id= 307

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0003-2158-7632 /ORCID 0009-0007-2515-2229

Yabancılara Türkçe Öğretiminde En Yaygın Kullanılan Ders Kitaplarındaki Kültürel Öğelerin İçeriksel Analizi ve Beceri Bazlı Değerlerlendirilmesi

Doç.Dr. Muhammet Nurullah Cicioğlu[1], Öğr.Gör. Zuhal Güler[1]

[1]Bursa Teknik Üniversitesi

Özet

Bir toplumun tarihinde oluşturduğu ve nesilden nesle aktardığı maddî ve manevî değerler bütünü olan kültür, içinde bulunduğu toplumun devamlılığını sağlayan en önemli unsurlardan biridir. Milletlere ait kültürel özelliklerin korunarak nesilden nesle aktarılmasının en önemli aracı ise dildir. Sadece bir toplumun kullandığı dildeki kelimelere bakarak dahi o toplumun yaşayış biçiminden davranışlarına, yiyecek içecek kültüründen dinî inanışlarına ve hatta etkileşimde bulunduğu diğer topluluklarla ilgili bilgilere bile ulaşmak mümkündür. Bu kapsamda dil, kültürel belleği taşıyan bir hazine görevi görmektedir ve devamlılığı ise kültürün devamlılığı için olmazsa olmaz bir unsur olarak görülmektedir. Günümüzde küreselleşme sürecinin toplumlar arası iletişimi ve etkileşimi artırmasıyla birlikte gelişmiş toplumların dillerinin yaygınlaşması da hızlanmıştır. Dillerin yabancı dil olarak öğretilmesinin yaygınlaşmasıyla birlikte Avrupa ülkeleri öncülüğünde başlatılan çalışmaların bir neticesi olarak dil öğretiminin standartlaştırılması amacıyla 2001 yılında Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni (CEFR) oluşturulmuştur. Bu metin, yabancı dil öğretiminde temel dil becerilerinin geliştirilmesi ve dil ile birlikte yer verilmesi hedeflenen kültürel unsurlar ve temel değerler sunulmuştur. Bu çalışmanın amacı, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarındaki kültürel unsurların temel dil becerileri doğrultusunda ve CEFR metni çerçevesinde incelenmesi ve kültürel ürünlerin daha iyi aktarılmasıyla ilgili öneriler ortaya koymaktır. Çalışmada yabancılara Türkçe öğretimi alanında daha önce yapılmış çalışmaların tespit edilmesi amacıyla "literatür tarama", yabancılara Türkçe öğretimi alanında devlet üniversiteleri bünyesinde hazırlanmış olan ve en yaygın kullanılan "İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı", Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı", "Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı" gibi kitapların incelenmesinde "doküman inceleme" ve kültürel öğelerin tespiti amacıyla ise "betimsel analiz" ve "içerik analizi" yöntemlerine başvurulmuştur. Yapılan incelemelerde, anılan ders kitaplarında yer alan kültürel unsurların tüm becerilerde eşit oranda verilmediği ve mevcut durumların CEFR'da tavsiye edilen ölçütler çerçevesinde günümüz teknolojisinin sunduğu imkânlardan da yararlanılarak tekrar değerlendirilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yabancılara Türkçe Öğretimi, Dil, Kültür.

Content Analysıs and Skıll-Based Evaluatıon of Cultural Elements in the Most Wıdely Used Textbooks for Teachıng Turkısh to Foreıgners

Abstract

Culture, which is the entirety of material and spiritual values created by a society throughout its history and transmitted from generation to generation, is one of the most important elements ensuring the continuity of the society in which it exists. Language is the most important means of preserving and transmitting the cultural characteristics of nations from one generation to another. Even by examining only the words used in the language of a society, it is possible to obtain information about various aspects of that society, from its way of life and behaviors to its food and beverage culture, religious beliefs, and even the other communities with which it interacts. Within this context, language serves as a treasure that carries cultural memory, and its continuity is regarded as an indispensable element for the continuity of culture. Today, with the globalization process increasing communication and interaction among societies, the spread of the languages of developed societies has also accelerated. As a result of the increasing prevalence of teaching languages as foreign languages, the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) was established in 2001 with the aim of standardizing language teaching as a result of studies initiated under the leadership of European countries. This framework presents the development of basic language skills in foreign language teaching, as well as the cultural elements and fundamental values intended to be included alongside language. The aim of this study is to examine the cultural elements in textbooks for teaching Turkish as a foreign language in accordance with basic language skills and within the framework of the CEFR, and to put forward recommendations regarding the better transmission of cultural products. In the study, the “literature review” method was employed to identify previous studies conducted in the field of teaching Turkish to foreigners; “document analysis” was used to examine the most widely used textbooks prepared within state universities in the field of teaching Turkish to foreigners, such as İstanbul Turkish for Foreigners Coursebook, Yeni Hitit Turkish for Foreigners Coursebook, and Gazi Turkish for Foreigners Coursebook; and “descriptive analysis” and “content analysis” methods were employed to identify cultural elements. The examinations revealed that the cultural elements included in the aforementioned textbooks are not presented equally across all skills and that the current situation needs to be reevaluated within the framework of the criteria recommended by the CEFR, also making use of the opportunities provided by today's technology.

Keywords: Teaching Turkish to Foreigners, Language, Culture.

Makale id= 333

Sözlü Sunum

ORCID ID: https://orcid.org/0000-0003-4924-9205

Belirtisiz İsim Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adlarına Hâl Eklerinin Getirilişi Hakkında: Kocaeli, Gölbaşı, Beyoğlu, Zeytinburnu ve Pınarbaşı Örnekleri

Prof.Dr. Burak Telli[1]

[1]Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Özet

Bu çalışmada, ilgili yer adlarından hareketle belirtisiz isim tamlaması şeklinde kurulan yapılara hâl eklerinin getirilmesindeki farklılıklar üzerinde durulacaktır. Başlıkta verilen yer adları, sonuna hâl eklerinin getirlişi yönünden yazılı medyada ve diğer yazılı kaynaklarda farklı kullanımlara sahiptir. "Bu kullanım farklılıklarının sebebi nedir? Kullanım farklılıklarında bir ölçüt bulunmakta mıdır ya da konuşurların tercihleri mi bunu belirlemektedir?" sorularına cevap aranacaktır. Söz konusu kullanım farklılıklarının arkasında 3. teklik iyelik ekinin aslında bir çekim eki olmasına rağmen belirtisiz isim tamlaması yapısında yapım eki görevi üstlenmesi ve söz konusu yapının özel ad durumunda olması bulunmaktadır. Bu iki durum beraberce hâl eki getirilen yer adının yazımında farklılıklar oluşturmaktadır. Şöyle ki yer adı olmayan bu yapıdaki kelime grubuna 3. teklik iyelik eki getirildiğinde kalıplaşma olsa da hal eki öncesinde zamir n'sini alarak bir kullanım gerçekleşir ancak yer adları özel ad oldukları için söz konusu yapıdaki kelime gruplarının kalıplaşmış olması beklenir ve getirilen hâl eki belirtisiz isim tamlaması yapısına değil de müstakilen bir sözcüğe geliyor şekliyle eklenmektedir. Bu durumda da zamir n'sinin kullanılmasına gerek kalmamaktadır. Güncel Türkçe Sözlük'te de Kocaeli maddesinde "Kocaeli, -yi" şeklinde sözcük verilmiştir. Yani bu sözcükte kalıplaşma olduğu düşünülmüş ve zamir n'si olmadan yazılması gerektiği gösterilmiştir. Başlıkta verdiğimiz diğer yer adları konusunda Türkçe Sözlük böyle bir tespite gitmemiştir. 3. teklik iyelik eki belirtisiz isim tamlamalarında bazen tamlamayı tek bir anlam ve adeta yapıya dönüştürür ve müdahaleye kapalı hale getirir. Bu da çoğu zaman söz konusu yapının terimleşmesiyle meydana gelmektedir ve bu örnekler sözlükte de ayrı birer madde başı olarak verilmektedir: diş fırçası, okul öncesi, baş havlusu vb. Belirtisiz isim tamlaması yapısındaki yer adlarında da bu üstelik özel ad olmalarına rağmen kalıplaşma beklenirken bu durumu görmek her zaman mümkün değildir. Söz konusu bu durumlar sözcüklerin yazımına yansımakta, doğru-yanlış yazım hangisi olduğu konusunda tereddüt oluşmakta ve kullanım birliği konusunda ayrışmalara sebep olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: 3. Teklik İyelik Eki, Belirtisiz İsim Tamlaması, Yer Adları, İmlâ.

On the Attachment of Case Suffixes to Place Names Formed As Indefinite Noun Compounds: the Examples of Kocaeli, Gölbaşı, Beyoğlu, Zeytinburnu, and Pınarbaşı

Abstract

This study focuses on the variations in how case suffixes are attached to structures formed as indefinite noun phrases based on specific place names. The place names mentioned in the title exhibit differing usage patterns in print media and other written sources regarding the attachment of case suffixes. The study seeks to answer the following questions: "What is the reason for these usage differences? Is there a specific criterion governing these variations, or are they determined by speaker preference?" Underlying these usage differences is the fact that the third-person singular possessive suffix—normally an inflectional suffix—functions as a derivational suffix within the structure of an indefinite noun phrase, combined with the fact that the structure in question involves a proper noun. These two factors together create variations in the orthography of the place name when a case suffix is applied. Specifically, when the third-person singular possessive suffix is added to a word group of this type that is *not* a place name, the structure becomes lexicalized (fixed); consequently, the case suffix is preceded by the pronominal "n" (e.g., *-n-i*). However, since place names are proper nouns, the corresponding word groups are expected to be lexicalized as single units; thus, the case suffix is attached as if to a single, independent word rather than to the indefinite noun phrase structure itself. In this instance, the use of the pronominal "n" is unnecessary. Indeed, the *Current Turkish Dictionary* lists the entry for "Kocaeli" as "Kocaeli, -yi," indicating that the word is considered lexicalized and should be written without the pronominal "n." The dictionary does not make a similar determination regarding the other place names mentioned in the title. In indefinite noun phrases, the third-person singular possessive suffix sometimes transforms the phrase into a single semantic and structural unit, rendering it resistant to modification. This frequently occurs when the structure in question evolves into a specific term—examples of which appear as separate dictionary headwords, such as *diş fırçası* (toothbrush), *okul öncesi* (preschool), and *baş havlusu* (hair towel). However, this phenomenon is rarely observed in place names that follow the indefinite noun phrase structure; despite being proper nouns—where one might expect such lexicalization—they do not typically undergo this process. These situations are reflected in the orthography of the words, leading to uncertainty regarding correct spelling and causing inconsistencies in usage.

Keywords: 3. Singular Possessive Suffix, Indefinite Noun Phrases, Place Names, Spelling.

Makale id= 232

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0001-7387-7370

Besim Atalay Yayımındaki Et-Tuḫfetü'z-Zekiyye Fi'l-Luġati't-Türkiyye Sözlüğünde Yer Alan Soru İşaretli Kelimeler ve Anlam Değerleri

Prof.Dr. Gülhan Türk[1]

[1]Yozgat Bozok Üniversitesi

Özet

Bu çalışma, Memlûk-Kıpçak Türkçesi sahasının en hacimli sözlüklerinden biri olan et-Tuḫfetü'z-Zekiyye fi'l-Luġati't-Türkiyye üzerinedir. Araştırmanın amacı, eserin 1945 yılındaki ilk neşrinde okunamadığı veya anlamlandırılamadığı için soru işaretiyle bırakılan şüpheli kelimeleri aydınlatarak dönemin söz varlığına katkı sağlamaktır. İncelemede tarihsel nitelikli metin neşri ve karşılaştırmalı dil analizi yöntemi kullanılmıştır. Bu doğrultuda, metindeki karmaşık yazımları çözebilmek adına Orta Çağ ana Arapça sözlükleri, tarihsel dil verileri ve döneme ait diğer çağdaş eserler karşılaştırmalı olarak taranmıştır. Yapılan incelemeler sonucunda belirlenen beş kritik örnekte önemli bulgulara ulaşılmıştır. İlk olarak anlamı boş bırakılan "ir" kelimesinin Eski Türkçede "erken zaman" anlamına gelen bir zaman zarfı olduğu saptanmıştır. İkinci olarak "nazani" kelimesinin Türkçe "naz" kelimesine Arapça nispet eki getirilerek oluşturulmuş özgün bir melez yapı olduğu ortaya konmuştur. Üçüncü örnekte "süti" kelimesinin Arapça nispet ekiyle türetilmiş "sütü bol olan" anlamına geldiği saptanmıştır. Son iki örnekte ise Türkçe karşılık sanılan "mira" ve "şara" kelimelerinin aslında yazım hatasına uğramış Arapça kökenli kelimeler olduğu ispatlanmıştır. Sonuç olarak bu çalışma, tarihsel sözlüklerdeki karanlık noktaları netleştirerek metin neşri çalışmalarının yöntemine ve sözlük bilim araştırmalarına katkı sunmuştur.

Anahtar Kelimeler: *et-Tuḫfetü'z-Zekiyye fi'l-Luġati't-Türkiyye*, et-Tuḫfetü'z-Zekiyye fi'l-Luġati't-Türkiyye, Memlûklar, Memlûk-Kıpçak Türkçesi.

Abstract

This study focuses on et-Tuḫfetü'z-Zekiyye fi'l-Luġati't-Türkiyye, one of the most voluminous dictionaries in the field of Mamluk-Kipchak Turkish. The purpose of the research is to contribute to the vocabulary of the period by clarifying the ambiguous words that were left with a question mark because they could not be read or interpreted in the initial publication of the work in 1945. The method of historical textual editing and comparative linguistic analysis was

used in the study. In this direction, in order to resolve the complex orthography in the text, medieval primary Arabic dictionaries, historical linguistic data, and other contemporary works of the period were scanned comparatively. As a result of the examinations, significant findings were reached in five critical examples. First, it was determined that the word "ir", the meaning of which was left blank, is a time adverb meaning "early time" in Old Turkic. Second, it was revealed that the entry "nazani" is a hybrid structure derived from the Turkish word "naz" with an Arabic nisba suffix. Third, the word "süti" was found to mean "having plenty of milk" with the Arabic nisba suffix. In the last two examples, it was proven that the words "mira" and "shara", which were assumed to be Turkish equivalents, were actually misspelled Arabic words. Consequently, this study has contributed to the methodology of textual editing and lexicographical research by clarifying the obscure points in historical dictionaries.

Keywords: *et-Tuḥfetü'z-Zekiyye fi'l-Luġati't-Türkiyye*, Mamluks, Mamluk-Kipchak Turkish.

Makale id= 121

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0009-0007-4358-0390

Cengiz Dağcı'nın Korkunç Yıllar Romanında Millî Kimlik ve Vatan Bilinci

Öğr.Gör. Onur Can[1]

[1]Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Özet

Cengiz Dağcı'nın Korkunç Yıllar adlı romanı, Kırım Türklerinin Sovyet yönetimi ve İkinci Dünya Savaşı şartları altında yaşadığı siyasal, toplumsal ve kültürel kırılmaları bireysel hayat hikâyesi üzerinden görünür kılan eserlerden biridir. Romanın merkezinde yer alan Sadık Turan'ın çocukluk yıllarından savaş dönemine uzanan tecrübeleri, ait olduğu toplumun değerlerini koruma çabasını yansıtır. Bu çalışmanın amacı, Korkunç Yıllar'da millî kimliğin hangi değerler etrafında şekillendiğini ve vatan bilincinin kahramanın düşünce ve duygu dünyasında nasıl karşılık bulduğunu incelemektir. Romanda millî kimlik, Sadık Turan'ın yaşadığı kayıplar, karşılaştığı baskılar ve geçmişle kurduğu bağ aracılığıyla belirginleşir. Babasının tutuklanması, ailenin ekonomik ve sosyal bakımdan ağır şartlarla karşı karşıya kalması, Sadık'ın eğitim hayatının kesintiye uğraması ve yaşadığı çevrenin kültürel dokusuna yönelik müdahaleler, kahramanın zihin dünyasında izler bırakır. Özellikle Tokal Camii'nin minaresinin yıkılması, fiziksel bir yapının ortadan kaldırılmasının ötesinde, Sadık'ın dinî değerlerine yöneltilmiş bir müdahale olarak anlamlandırılır. Minarenin yıkılışında yaşadığı sarsıntı, mekân ile kimlik arasındaki ilişkinin romandaki en belirgin görünümlerinden birini oluşturur. Benzer biçimde Bahçesaray, Han Sarayı, camiler ve mezarlar, geçmiş ile bugün arasında bağ kurarak vatanın üzerinde yaşanan bir toprak parçası olmadığını; tarih ve aidiyetle anlam kazanan bir değer olduğunu ortaya koyar. Dil ve alfabe üzerindeki değişiklikler de romanda kimliğe yönelik müdahalenin önemli göstergelerindendir. Sadık'ın ana dilinin farklı

bir alfabe ile yazılması karşısında duyduğu rahatsızlık, dilin geçmişi, aileyi ve mensubiyet duygusunu taşıyan temel bir kültürel unsur olduğunu göstermektedir Korkunç Yıllar'da millî kimlik vatan, dil, din ve kültürel hafızanın birbirini tamamlayan ilişkisi içerisinde kurulmaktadır. Sadık Turan'ın şahsında vatan bilinci ise doğup büyüdüğü yere duyduğu bağlılığın yanı sıra kültürel mensubiyet ve ortak hafıza ile bütünleşmektedir. Bu yönüyle roman, savaşın ve siyasal baskının meydana getirdiği bireysel trajedileri anlatırken aynı zamanda Kırım Türklerinin kimliklerini muhafaza etme iradesini edebî çerçevede görünür kılan güçlü bir vatan ve aidiyet anlatısı niteliği taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Cengiz Dağcı, Korkunç Yıllar, Millî Kimlik, Vatan Bilinci, Kırım.

National Identity and Homeland Consciousness in Cengiz Dağcı's Korkunç Yıllar

Abstract

Cengiz Dağcı's novel Korkunç Yıllar portrays the political, social, and cultural ruptures experienced by the Crimean Tatars under Soviet rule and during the Second World War through the life of its central character, Sadık Turan. Sadık's experiences from childhood to wartime reflect the struggle to preserve the values of the community to which he belongs. This study examines the values through which national identity is shaped in Korkunç Yıllar and explores how the consciousness of homeland is reflected in the protagonist's intellectual and emotional world. In the novel, national identity becomes visible through Sadık's losses, the pressures he faces, and his bond with the past. His father's arrest, the family's difficult economic and social conditions, the interruption of his education, and interventions in the cultural fabric of his environment leave lasting traces on his mind. The destruction of the minaret of Tokal Mosque, in particular, signifies more than the demolition of a physical structure; it represents an intervention in Sadık's religious values. Likewise, Bahçesaray, the Khan's Palace, mosques, and graves connect past and present, revealing homeland as a value shaped by history and belonging rather than merely a geographical space. Changes imposed on language and the alphabet also function as significant forms of intervention in identity. Sadık's discomfort at seeing his mother tongue written in a different alphabet demonstrates that language carries the past, family ties, and a sense of belonging. Ultimately, Korkunç Yıllar constructs national identity through the interrelationship of homeland, language, religion, and cultural memory. Sadık's consciousness of homeland is closely linked to cultural belonging and collective memory. In this respect, the novel presents both the individual tragedies caused by war and political oppression and the Crimean Tatars' determination to preserve their identity.

Keywords: Cengiz Dağcı, Korkunç Yıllar, National İdentity, Homeland Consciousness, Crimea.

Makale id= 236

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-5527-9200

Değişen Aile, Değişen Kuşaklar: Lessing ve Kulin'de Aile Kurumu ve Kuşaklararası İlişkiler

Doç.Dr. Olgahan Bakşi Yalçın[1]

[1]Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Özet

Aile, bireylerin kimliklerini geliştirdikleri, toplumsal beklentileri müzakere ettikleri ve aidiyet duygusunu deneyimledikleri temel toplumsal kurumlardan biridir. Bununla birlikte, kuşaklararası ilişkiler; değişen kültürel değerlerin, toplumsal cinsiyet rollerinin ve mahremiyet anlayışlarının ailenin anlamını ve sınırlarını nasıl yeniden şekillendirdiğini ortaya koymaktadır. Bu çalışma, Doris Lessing'in The Grandmothers (2003) ve Ayşe Kulin'in Bir Varmış Bir Yokmuş (2015) adlı eserlerini aile kurumunun ve kuşaklararası ilişkilerin temsili bağlamında karşılaştırmalı olarak incelemektedir. Farklı kültürel ve tarihsel bağlamlarda ortaya çıkan bu iki eser, geleneksel aile yapılarının istikrarını sorgularken bireysel arzular ile toplumsal olarak kabul edilmiş beklentiler arasındaki gerilimleri de ele almaktadır. Lessing'in The Grandmothers adlı eserinde iki anne ile oğulları arasındaki alışılmadık ilişkiler; annelik, mahremiyet, cinsellik ve ailevi sorumluluk arasındaki geleneksel sınırları belirsizleştirmektedir. Kulin'in Bir Varmış Bir Yokmuş adlı eseri ise aile ilişkilerini Türkiye'nin değişen toplumsal ve kültürel yapısı içerisinde ele alarak evlilik, annelik, toplumsal cinsiyet rolleri ve bireysel özerklik bağlamında kuşaklar arasındaki farklılıkları ön plana çıkarmaktadır. Her iki eserde de kuşaklararası ilişkiler, yerleşik değerlerin aktarıldığı; ancak aynı zamanda bu değerlerin sorgulandığı ve yeniden müzakere edildiği alanlara dönüşmektedir. Bu iki eseri karşılaştırmalı bir çerçevede ele alan çalışma, ailenin sabit ve homojen bir kurum olmaktan ziyade kuşaklararası değişim tarafından şekillenen dinamik bir toplumsal alan olarak nasıl kurgulandığını incelemektedir. Çalışma, Lessing ve Kulin'in kuşaklararası ilişkiler aracılığıyla geleneksel aile yapılarının istikrarsızlığını görünür kıldıklarını ve değişen toplumsal cinsiyet normlarının, bireysel arzuların ve toplumsal değerlerin aile kavramının anlamını sürekli olarak yeniden şekillendirdiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Aile Kurumu; Kuşaklararası İlişkiler; Toplumsal Cinsiyet Rolleri; Annelik; Karşılaştırmalı Edebiyat.

Changing Families, Changing Generations: Family Institution and Intergenerational Relationships in Lessing and Kulin

Abstract

The family constitutes one of the fundamental social institutions through which individuals develop their identities, negotiate social expectations, and experience belonging. At the same time, relationships between generations reveal how changing cultural values, gender roles, and understandings of intimacy reshape the meanings and boundaries of family. This paper offers a comparative analysis of Doris Lessing's The Grandmothers (2003) and Ayşe Kulin's Bir Varmış Bir Yokmuş (2015), focusing on the representation of the family institution and intergenerational relationships. Although the two works emerge from different cultural and historical contexts, both question the stability of conventional family structures and explore the tensions between individual desires and socially established expectations. In Lessing's The Grandmothers, the unconventional relationships between the two mothers and their sons destabilize traditional boundaries between motherhood, intimacy, sexuality, and familial responsibility. Kulin's Bir Varmış Bir Yokmuş, meanwhile, situates family relationships within the changing social and cultural landscape of Turkey, foregrounding generational differences in relation to marriage, motherhood, gender roles, and individual autonomy. In both works, intergenerational relationships become spaces in which established values are transmitted but also questioned and renegotiated. By bringing these two texts into dialogue, the paper examines how family functions not as a fixed or homogeneous institution but as a dynamic social space shaped by generational change. This study argues that both Lessing and Kulin use intergenerational relationships to expose the instability of conventional family structures and to demonstrate how changing gender norms, individual desires, and social values continually redefine the meaning of family.

Keywords: Family Institution; Intergenerational Relationships; Gender Roles; Motherhood; Comparative Literature.

Makale id= 225

Sözlü Sunum

ORCID ID: https://orcid.org/0000-0001-8861-1620

Er- ve Et- Yardımcı Fiilinin Ekleşerek Kullanıldığı Yapılar ve Oluşturdukları Türemiş Fiiller

Prof.Dr. Nadir İlhan[1]

[1]Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi

Özet

Dünya dilleri içerisinde eklemeli dil grubunda yer alan Türkçe'nin ek sistemine bakıldığında bir kısım ekler başlangıçtan beri varken yani eski yazılı belgelerde yer alırken bir kısım ekler sonradan ortaya çıkmışlardır. Başlangıçtan beri var olan eklerin bir kısmı hiç değişime uğramamışken bazı eklerin ise çeşitli fonetik değişimlere uğradığı da bilinmektedir. Sonradan ortaya çıkan eklere bakıldığında bu eklerin hepsinin aynı yolla ortaya çıkmadıkları da eklerin oluşum süreçleri ve meydana çıkış şekilleri göz önünde bulundurulduğunda tespit edilebilmektedir. Sonradan ortaya çıkan eklerin bir kısmı var olan eklerin birleşmesiyle oluşurken, bir kısmı bazı kelime köklerinin ekleşmesiyle, bir kısmı da kelime kökleri ile eklerin birleşmesiyle ortaya çıkmışlardır. Türkçede yardımcı fiillerin ekleşmesi hususunda Türkçede Kelimelerin Ekleşmesiyle Ortaya Çıkan Ekler adlı yazısında İlhan: "… ekleşen fiiller içerisinde yoru-, tur-, kıl-, er, et-, … gibi fiiller yardımcı fiil olarak kullanılırken ekleşerek görevli morfolojik birimler (ekler) ortaya çıkarmışlardır." diyerek bazı yardımcı fiillerin zaman içerisinde ek konumuna geldiklerini ifade etmiştir. Kelime köklerinin ekleşmesiyle ortaya çıkan ekler daha çok isim çekim eki (vasıta hali), fiil çekim ekleri (kip ve şahıs ekleri) iken bazı kelimelerin ekleşmesiyle de yapım ekleri ortaya çıkmıştır. Yorı- fiilinin ekleşmesiyle yor- şimdiki zaman; tur- fiilinin ekleşmesiyle DIr- bildirme kipi ekleri ortaya çıktığı gibi er- ve et- yardımcı fiillerinin ekleşmesiyle de isimden fiil yapan ekler oluşmuştur. Er- yardımcı fiilinin ekleşmesiyle bir kısım isim ve sıfat niteliğindeki kelimelerden fiil türeten yapım eki –r-/-Ar- ortaya çıkmıştır. "baş-ar-, bol-ar-, boz-ar-, ev-er-, deli-er- (delir-), göğ-er-, kaba-er- (kabar-), kız-ar, kara-er-, sarı-er-, yaş/yeş-er-" vb. gibi. Et- yardımcı fiilinin ekleşerek de "don-et- (donat-), göz-et-, uz-at-, yön-et-" vb. yapılarda görüldüğü gibi et- yardımcı fiilinin ekleşmesiyle isimden fiiller türeten –At- yapım eki ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kök, Kelime, Fiil, Ek, Ekleşme, Yapım Eki.

Structures in Whıch the Auxılıary Verb Er- and Et- Are Used in Addıtıon and the Derıvatıve Verbs They Form

Abstract

When we look at the affix system of Turkish, which is in the agglutinative language group among the world languages, while some affixes have existed since the beginning, that is, they are found in old written documents, some affixes emerged later. While some of the affixes that have existed since the beginning have not changed at all, it is also known that some affixes have undergone various phonetic changes. When we look at the affixes that emerged later, it is seen that not all of these affixes emerged in the same way. While some of the affixes that emerged later were formed by the combination of existing affixes, some emerged by the combination of some word roots, and some emerged by the combination of word roots and affixes. In his article titled "Suffixes Emerging from the Suffixation of Words in Turkish" on the subject of the suffixation of auxiliary verbs in Turkish, İlhan said: "… Among the suffixed verbs, verbs such as yoru-, tur-, kıl-, er, et-, … were used as auxiliary verbs and they emerged as morphological units (suffixes) by becoming suffixes." and expressed that some auxiliary verbs have become suffixes over time. While the suffixes that emerged with the suffixation of word roots are mostly noun inflectional suffixes (instrumental case), verb inflectional suffixes (modal and personal suffixes), derivational suffixes have emerged with the suffixation of some words. With the suffixation of the verb yorı-, the present tense suffix yor- emerged; with the suffixation of the verb tur-, the indicative mood suffix DIr- emerged; and with the suffixation of the auxiliary verbs er- and et-, suffixes that make verbs from nouns emerged. With the suffixation of the auxiliary verb er-, the derivational suffix –r-/-Ar-, which derives verbs from some adjectival words, has emerged. "baş-ar-, bol-ar-, boz-ar-, ev-er-, deli-er- (delir-), göğ-er-, kaba-er- (kabar-), kız-ar, kara-er-, sarı-er-, yaş/yeş-er-" etc. With the addition of the auxiliary verb et-, as seen in structures such as "don-et- (donat-), göz-et-, uz-at-, yön-et-" etc., the derivational suffix –At- emerged, which derives verbs from nouns by adding the auxiliary verb et-.

Keywords: Root, Word, Verb, Suffix, Suffixation, Derivational Suffix.

Makale id= 218

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-0423-837x

Eski Türkçeden Bugüne Gastronomi Terimleri

Prof.Dr. Türker Barış Bulduk[1], Şeyma İçyer[1]

[1]Adıyaman Üniversitesi

Özet

Dil, kültürün sürekliliğini sağlayan en önemli unsurdur. Dünyanın en eski milletlerinden biri olan Türklerin kültür tarihinde mutfak kültürünün ayrı bir yeri vardır. Orta Asya'daki göçebe yaşamdan modern döneme kadarki tarihsel süreçte Türklerin yaşadığı coğrafyalar, etkileşim hâlinde bulunduğu kültürler, ekonomik faaliyetler, tarım ve hayvancılık yöntemleri, göçebe ve yerleşik yaşam tarzları ile değişen beslenme alışkanlıklarını Türkçenin söz varlığı içinde bulabilmek mümkündür. Bu çalışmada, Eski Türkçe döneminden günümüz Türkiye Türkçesine kadar uzanan tarihî süreçteki gastronomi ile ilgili söz varlığını ortaya çıkarmak ve bu söz varlığının dönemler arasındaki devamlılığı ve değişimini incelemek amaçlanmaktadır. Çalışmada öncelikle Eski Türkçe dönemine ait Köktürkçe ve Eski Uygur Türkçesi metinlerinden başlanarak bu dönemde tespit edilen sözcüklerin Dîvânu Lugâti't-Türk ve Dede Korkut Hikâyelerine yansıması ve ardından Türkiye Türkçesinde ne şekilde kullanıldıkları belirlenecektir. İnceleme kapsamında temel gıda maddeleri, ekmek ve unlu mamüller, et ve av hayvanları, et ürünleri, süt ve süt ürünleri, sebzeler, meyveler, baklagiller, yağlar ve yağlı tohumlar, baharatlar ve tatlandırıcılar, yemek adları, tatlılar, içecekler, kuruyemişler değerlendirilecektir. Bu terimlerin Türkçenin tarihî metinlerindeki ilk kullanımları, şekil ve anlam özellikleri, Eski Türkçeden Orta Türkçeye geçişteki devamlılığı, anlam değişmeleri ve dil kayıplarıyla başka kültürlerle etkileşim neticesinde dilimize yerleşen söz varlığı belirlenecektir. Araştırmada Eski Türkçe dönemine ait sözlükler, Dîvânu Lugâti't-Türk, Dede Korkut Hikâyeleri, Derleme Sözlüğü ve Güncel Türkçe Sözlük temel kaynaklar olarak kullanılacak ve elde edilen veriler dönem, anlam, şekil ve kullanım sürekliliği bakımından sınıflandırılacaktır. Böylece Türkçenin gastronomi alanındaki söz varlığının Türkçenin kültürel tarihindeki derinliği ve sürekliliği ortaya konacak, bazı sözcüklerin yüzyıllar boyunca korunduğu, bazılarının şekil ve anlam değişikliğine uğradığı ve bir bölümünün de zamanla kullanım dışı kaldığı gösterilecektir. Bu çalışmanın, Türkçenin mutfak kültürü özelinde, Türkçenin kültür tarihi ile söz varlığı arasındaki ilişkinin ortaya konmasına katkı sunması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe, Eski Türkçe, Dîvânu Lugâti't-Türk, Dede Korkut Hikâyeleri, Derleme Sözlüğü, Güncel Türkçe Sözlük, Gastronomi.

Gastronomy Terms From Old Turkish to the Present Day

Abstract

Language is the most important element that ensures the continuity of culture. The culinary culture holds a special place in the cultural history of the Turks, one of the world's oldest nations. In the historical period from nomadic life in Central Asia to the modern period, it is possible to find the geographies where Turks live, the cultures they interact with, economic activities, agricultural and livestock farming methods, nomadic and sedentary lifestyles and changing eating habits in the vocabulary of Turkish. Dec Turkish Turkish language In this study, it is aimed to reveal the existence of words related to gastronomy in the historical process extending from the Old Turkish period to the modern Turkish of Turkey and to examine the continuity and change of this word existence between periods. In Turkish Turkish Language study, the words identified in this period will be reflected in Divanu Lugati't-Türk and Dede Korkut Stories starting from the Köktürk and Old Uyghur Turkish texts belonging to the Old Turkish period and then it will be determined how they are used in Turkish. Basic foodstuffs, bread and bakery products, meat and game animals, meat products, milk and dairy products, vegetables, fruits, legumes, oils and oil seeds, spices and flavorings, food names, sweets, beverages, nuts will be evaluated within the scope of the review. Turkish Turkish historical texts, the first uses of these terms, shape and meaning characteristics, continuity of transition from Old Turkish to Middle Turkish, changes in meaning and language loss as a result of interaction with other cultures will be determined the vocabulary that has settled in our language. Turkish dictionaries of the Old Turkish period, Divanu Lugati't-Türk, Dede Korkut Stories, Compilation Dictionary and the Current Turkish Dictionary will be used as the main sources in the research and the data obtained will be classified in terms of period, meaning, form and continuity of usage. Thus Turkish vocabulary in the field of gastronomy will be revealed to the depth and continuity of Turkish cultural history, it will be shown that some words have been preserved for centuries, some have undergone shape and meaning changes and some of them have fallen out of use over time. Dec Turkish Turkish culinary culture In particular, this study is expected to contribute to the identification of the relationship between the cultural history of the Turkish language and the existence of the word.

Keywords: Turkish, Old Turkish, Divanu Lugati't-Turk, Dede Korkut Stories, Compiled Dictionary, Current Turkish Dictionary, Gastronomy.

Makale id= 67

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-7547-3174

Haldun Taner'in Öykülerinde Sınıflı Toplum Yapısının Sembolik Eleştirisi

Dr. Öğretim Üyesi Hanife Özer[1]

[1]Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Özet

Bu çalışmada, Türk edebiyatının önemli kalemlerinden Haldun Taner'in Konçinalar, Sancho'nun Sabah Yürüyüşü ve Şişhane'ye Yağmur Yağıyordu adlı öyküleri mercek altına alınarak yazarın bu metinlerde kurguladığı "sınıflı toplum yapısı"nın sembolik düzlemde nasıl inşa edildiği ve ne şekilde eleştirdiği incelenecektir. Taner, söz konusu öykülerinde toplumsal dokunun temelini oluşturan sınıflaşma sorunsalını odağına almış; bu sorunsalın bir uzantısı olarak da sınıflar arasındaki gerilimli ilişkiyi gerek toplumun genel işleyişi gerekse bireyin psikolojik dünyası üzerindeki yansımaları bağlamında ortaya koymuştur. Yazar, her üç öyküsünde de toplumsal yapıdaki bu sınıfsal çatışmaların, toplumun değer yargılarının yozlaşmasına, bireyin ise özünden ve insani değerlerinden koparak hem kendisine hem de içinde yaşadığı çevreye yabancılaşmasına vurgu yapmaktadır. Öykülerde problem olarak belirlediğimiz toplumsal sınıf ilişkilerinin ele alınmasında dikkat çeken en belirgin yön ise çeşitli semboller aracılığı ile betimlenmiş olmalarıdır. Taner, bu ilişkileri doğrudan ideolojik bir söylemle değil, Konçinalar'da iskambil kâğıtları hiyerarşisi, Sancho'nun Sabah Yürüyüşü'nde sahiplerinin sınıfsal konumlarını yansıtan köpekler, Şişhane'ye Yağmur Yağıyordu'da proleter bir at; toplumdaki çeşitli sınıfları temsil eden semboller olarak karşımıza çıkmaktadır. Her üç sembolik sistem de aynı anda hem toplumsal bir harita hem de eleştirel bir araç işlevi görerek "tahakküm, ayrım ve sembolik şiddet" mekanizmalarını görünür hâle getirmektedir. Pierre Bourdieu'nün "alan, habitus ve sembolik sermaye" kavramlarından yararlandığımız çalışmamız, adı verilen üç öyküdeki sınıflı toplum yapısının ontolojik olarak belirlenmesi, bu yapı içinde yer alan sınıflar arasındaki ilişkilerin ve iktidar mücadelelerinin ele alınması, bu ilişkiler/mücadeleler neticesinde toplum düzeninde ve bireyin iç dünyasında meydana gelen olumsuz etkilerinin tartışılması şeklinde üç bölümden oluşacaktır. Bu bütüncül yaklaşım, Haldun Taner'in öykücülüğündeki toplumsal eleştirinin derinliğini ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Haldun Taner Öyküleri, Sosyal Sınıf, Sembolik Eleştiri, Bourdieu, Habitus.

The Symbolic Critique of Class-Based Social Structure in Haldun Taner's Stories

Abstract

This study examines three stories by Haldun Taner, one of the significant authors of Turkish literature: Konçinalar, Sancho's Morning Walk, and It Was Raining in Şişhane. The aim is to analyze how Taner constructs the idea of a "class-based social structure" in symbolic terms and how he criticizes it. In these texts, Taner places the problem of social stratification at the center. He shows the tense relations between classes and their reflections both on the functioning of society and on the psychological world of the individual. In all three stories, he emphasizes that class conflicts lead to the corruption of social values and cause the individual to lose his essence and human values, becoming alienated from himself and his environment. The most striking aspect in the representation of class relations is that they are described through symbols. Taner does not use direct ideological discourse. Instead, in Konçinalar he presents the hierarchy of playing cards, in Sancho's Morning Walk the dogs reflect the social positions of their owners, and in It Was Raining in Şişhane a proletarian horse appears as a symbol. Each symbolic system functions both as a social map and as a critical tool, making visible the mechanisms of domination, distinction, and symbolic violence. This study uses Pierre Bourdieu's concepts of "field, habitus, and symbolic capital" and it is organized into three sections: first, the ontological determination of the class-based social structure depicted in the stories; second, the analysis of relations and power struggles between classes; and third, the discussion of their negative effects on social order and on the inner world of the individual. This holistic approach aims to show the depth of social criticism in Taner's storytelling.

Keywords: Haldun Taner's Stories, Social Class, Symbolic Critique, Bourdieu, Habitus.

Makale id= 278

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0001-9328-0950

Halkın ve Hakkın Kılıcı Olarak Köroğlu

Dr. Öğretim Üyesi Suzan Orçan[1]

[1]Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi

Özet

Bu çalışma tarih öncesinden günümüze uzanan bir süreklilik içerisinde yer alan Köroğlu anlatılarını geleneksel bir sembol olan hem araç hem de amacın kendisine dönüşen kılıç ve ona yüklenen kutsiyet üzerinden analiz etmeyi amaçlamaktadır. Nitel araştırma yöntemi ile mevcut kaynakların taranmasıyla gerçekleştirilen araştırmada temel mesele kılıç-tüfek sembolizmini, geleneksel-modern, kutsal-profan karşıtlığı içerisinde değerlendirmektir. Tüfeğin icadıyla birlikte maddi anlamdan manevi katlarına kadar her türlü sembolik temsilini ve kullanım alanını kaybeden kılıç; modernizmle birlikte profanlaşmış ve sahip olduğu anlam bütünlüğünü maddi alanın sınırlarına bırakmıştır. Kendini halkın ve hakkın kılıcı olarak tanımlayan Köroğlu, "Tüfek icat oldu, mertlik bozuldu. Eğri kılıç kında paslanmalıdır." demek zorunda kalmıştır. Köroğlu'nun adaletin kılıcı olması, savaşı ve mücadeleyi manevi anlamda meşrulaştıran bir zemin üzerinden değerlendirerek Hak yolu ile özdeşleşen bir manaya yükselten anlamı aşikâr etmektedir. Kılıç, kutsala hizmet edecek şekilde metafizik hakikatle bütünleşerek eyleme dönüşmekte sadece savaşma aleti olmanın ötesinde, kişiyi bizzat kendisine dönüştüren, İlahi adaletin kendisi aracılığıyla âleme yayıldığı bir vasıta olma anlamını izhar etmektedir. Bu husus da bizzat savaşçı yiğidin kendisinin manevi katlarda yolculuk eden, Hz. Ali'nin elinden yiğitlik badesini içen, Hızır tarafından rüyasında ziyaret edilen, üçler, yediler, kırklardan medet uman, şahsi benliğinden geçerek, kendi benliğini Hakkın emrine tabi kılmış bir kahraman olarak Köroğlu'nu karşımıza çıkarmaktadır. Geleneksel anlamda kılıç tüm kültür ve geleneklerde inançla ve manevi tahakkukla özdeşleşen bir savaşçılık anlamını taşırken, modernizmle birlikte tüfeğin icadı, kılıcın manevi intikalde sahip olduğu sembolik değeri ve aktarımı da kesintiye uğratmış, savaşçılık metafizik bağlamından uzaklaşmıştır. Ruh ve bedeni birlikte terbiye eden savaşçılık eğitimi sona ermekle birlikte geleneksel savaşçı grupları modernizmin karşısında yenik düşmüştür.

Anahtar Kelimeler: Köroğlu, Kılıç, Tüfek, Gelenek, Kutsal, Modernizm.

Makale id= 221

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0001-7706-4115

Industrialization and Victorian Materialism in Elizabeth Gaskell's North and South

Prof.Dr. Berna Köseoğlu[1]

[1]Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Özet

The Victorian novelist, Elizabeth Gaskell, in her industrial novel North and South (1855), depicts, in a realistic convention, the impact of the Industrial Revolution upon the Victorian society, portraying the social and economic gap between the rural south and the industrial north. Highlighting the conflicts between the employers and the employees through the reflections of workers' strike, Gaskell criticizes the indifference of employers towards the distress of the working class, suffering from poverty, class distinction, and hard working conditions. In this sense, in the novel, the materialistic understanding of the capitalist 19th century English society, which was dominant in the Victorian society, can be observed. Therefore, in this paper, the effects of industrialism on the lives of Victorian lower-class people will be explored through the reflections of Gaskell in her realistic novel North and South. The destructiveness of the Industrial Revolution, leading to the rise of materialism in the Victorian society, will be examined in this paper by questioning the contradictions between the wealthy and the poor Victorian characters in the novel, so the realistic portrayal of Victorian materialism during the period of the Industrial Revolution in Gaskell's novel North and South will be analyzed in the light of the discussions regarding the rise of materialism in the Victorian society.

Anahtar Kelimeler: Elizabeth Gaskell, North and South, Victorian Period, Industrialization, Materialism

Industrialization and Victorian Materialism in Elizabeth Gaskell's North and South

Abstract

The Victorian novelist, Elizabeth Gaskell, in her industrial novel North and South (1855), depicts, in a realistic convention, the impact of the Industrial Revolution upon the Victorian society, portraying the social and economic gap between the rural south and the industrial north. Highlighting the conflicts between the employers and the employees through the reflections of workers' strike, Gaskell criticizes the indifference of employers towards the distress of the working class, suffering from poverty, class distinction, and hard working conditions. In this sense, in the novel, the materialistic understanding of the capitalist 19th century English society, which was dominant in the Victorian society, can be observed. Therefore, in this paper, the effects of industrialism on the lives of Victorian lower-class people will be explored through the reflections of Gaskell in her realistic novel North and South. The destructiveness of the Industrial Revolution, leading to the rise of materialism in the Victorian society, will be examined in this paper by questioning the contradictions between the wealthy and the poor Victorian characters in the novel, so the realistic portrayal of Victorian materialism during the period of the Industrial Revolution in Gaskell's novel North and South will be analyzed in the light of the discussions regarding the rise of materialism in the Victorian society.

Keywords: Elizabeth Gaskell, North and South, Victorian Period, Industrialization, Materialism.

Makale id= 331

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-5825-8034

Kilisli Zihnî Divanı'nda Müzik Terimlerinin Tevriyeli Kullanımıyla Yazılmış Bir Gazel

Prof.Dr. Hasan Şener[1]

[1]Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Özet

Klasik Türk edebiyatında, anlam dünyasının önemli unsurlarından birini, gelenek içerisinde oluşan ve şairler tarafından farklı bağlamlarda yeniden yorumlanan mazmunlar oluşturmaktadır. Bu bağlamda mûsikî, yalnızca şiirde ahenk ve ses unsurunu destekleyen bir sanat alanı olarak değil, aynı zamanda çeşitli anlam katmanlarının oluşturulmasına imkân sağlayan zengin bir kaynak olarak karşımıza çıkmaktadır. Divan şairleri; çalgı adları, makam ve usul isimleri, mûsikî terimleri ve bu terimlerle ilişkili unsurları şiirin anlam ve hayal dünyasına dâhil ederek estetik ve çok katmanlı söyleyişler meydana getirmişlerdir. Özellikle tevriye sanatına imkân veren mûsikî terimleri, hem gerçek anlamlarıyla mûsikî alanına gönderme yapmakta hem de şiirin sevgili, âşık, aşk, ayrılık, meclis ve tabiat gibi temel unsurlarıyla ilişkilendirilebilecek ikinci anlamlar kazanmaktadır. Mûsikî terimlerini şiirlerinde çeşitli anlam ilişkileri içerisinde kullanan şairlerden biri de Kilisli Zihnî'dir. Zihnî'nin Divan'ında çalgı adları, makam isimleri ve çeşitli mûsikî terimlerinin dikkat çekici bir yoğunlukta kullanıldığı görülmektedir. Şairin özellikle makam adlarından yararlanarak oluşturduğu anlam ilişkileri, onun şiir dilinin önemli özelliklerinden birini teşkil etmektedir. Bu kullanımın en dikkat çekici örneklerinden biri, baştan sona mûsikî terimlerinin yoğun biçimde yer aldığı ve söz konusu terimlerin tevriyeli kullanıldığı bir gazeldir. Gazel, yalnızca mûsikî terminolojisinin şiire aktarılması bakımından değil, aynı zamanda bu terimlerin bağlam içerisinde kazandıkları ikinci anlamlar ve oluşturdukları çağrışım alanları bakımından da incelenmeye değer niteliktedir. Bu bildiride öncelikle Kilisli Zihnî Divanı'nda yer alan mûsikî unsurları, çalgı adları, makam ve usul isimleri ile mûsikîye ilişkin diğer terim ve deyimler tespit edilerek sınıflandırılacaktır. Ardından mûsikî terimlerinin şiir içerisinde hangi anlam ve işlevlerle kullanıldığı değerlendirilecek; özellikle makam adlarının tevriye, telmih, tenasüp ve benzeri söz sanatlarıyla kurduğu ilişkiler üzerinde durulacaktır. Çalışmanın merkezinde ise mûsikî terimleri üzerine kurulan gazel yer alacak; gazelin her bir beyti, kullanılan terimlerin mûsikî alanındaki gerçek anlamları ile şiir bağlamında kazandıkları ikinci anlamlar dikkate alınarak açıklanacaktır. Böylece gazelin anlam örgüsü, mûsikî terminolojisi ile klasik şiirin mazmun ve söz sanatları arasındaki ilişki çerçevesinde ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kilisli Zihnî, Zihnî Divanı, Klasik Türk Şiiri, Mûsikî, Mûsikî Makamları, Mûsikî Terimleri, Tevriye.

Makale id= 334

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0003-4779-1658

Kısasü'l-Enbiya'da İletişim Fiilleri: Olumsuz Duygu Bildiren Fiiller

Arş.Gör. Büşranur Aslan[1]

[1]Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Özet

Duygular insan hayatının ayrılmaz birer parçalarıdır. İnsanlar hayatı, duyguları ile anlamlandırır ve aktarırlar. Dilin yapı taşlarından fiiller, çeşitli gruplarda incelenmektedir. Fiillerin semantik olarak incelenmesiyle mental fiiller ortaya çıkmaktadır. Mental fiiller, genel olarak duyu, duygu ve biliş fiilleri olarak gruplandırılmaktadır. Mental fiillerin alt dallarından biri olan duygu filleri, dilin söz varlığı içinde duygusal durumu anlatması bakımından dikkate değer fiil grubudur. Bu çalışma, dinî-tasavvufi metin geleneğinde önemli bir yere sahip olan Kısasü'l-Enbiya (Peygamber Kıssaları) eserini dil bilimi ilkeleri çerçevesinde ele almaktadır. Çalışmanın temel amacı, metinde yer alan karakterlerin ve peygamberlerin insanlarla, kavimleriyle ya da Yaratıcı ile kurdukları iletişim süreçlerinde olumsuz duyguları aktarma biçimlerini ve bu amaçla kullanılan iletişim fiillerini incelemektir. Çalışmada, iletişim eylemleri dil bilimsel kategorilere ayrılarak incelenmekte; özellikle öfke, üzüntü, korku, sitem, endişe, pişmanlık ve uyarılarda bulunma gibi olumsuz duygu durumlarını ifade eden fiillere odaklanılmaktadır. Çalışma, olumsuz duyguların dilde yalnızca doğrudan sözcüklerle değil, sözel iletişim fiillerinin (azarlamak, sitem etmek, uyarmak, şikâyet etmek vb.) kullanımıyla da nasıl biçimlendiğini ortaya koymaktadır. Yapılan analizler, olumsuz gibi görünen duygu ifadelerinin kıssa anlatılarında aslında öğretici, sakındırıcı ve ikna edici birer iletişim stratejisi olarak işlev gördüğünü göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Kısasü'l-Enbiya, Mental Fiiller, İletişim Fiilleri, Duygu Fiilleri

Communicative Verbs in Kısasü'l-Enbiya: Verbs Expressing Negative Emotions

Abstract

Emotions are an integral part of human life. People give meaning to life through their emotions and convey them to others. Verbs, which are the building blocks of language, are studied in various categories. The semantic analysis of verbs gives rise to mental verbs. Mental verbs are generally categorised as sensory, emotional and cognitive verbs. Emotional verbs, one of the sub-categories of mental verbs, constitute a noteworthy group of verbs within the lexicon in terms of their ability to describe emotional states. This study examines the work *Kısasü'l-Enbiya* (Stories of the Prophets), which holds an important place in the tradition of religious and Sufi texts, within the framework of linguistic principles. The primary aim of the study is to examine the ways in which the characters and prophets in the text convey negative emotions in their communication processes with people, their tribes or the Creator, and the communicative verbs used for this purpose. In this study, communicative acts are analysed by categorising them according to linguistic criteria; particular focus is placed on verbs expressing negative emotional states such as anger, sadness, fear, reproach, anxiety, remorse and admonishment. The study reveals how negative emotions are shaped in language not only through direct words but also through the use of verbal communication verbs (such as to scold, to reproach, to warn, to complain, etc.). The analyses show that expressions of emotion which appear to be negative actually function as instructive, cautionary and persuasive communication strategies within narrative texts.

Keywords: Kısasü'l-Enibya,mental Verbs, Verbs of Communication, Verbs of Emotion.

Makale id= 228

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0001-7874-3830

Kutadgu Bilig'de Çocukların Yetiştirilmesi Üzerine Bir Değerlendirme

Doç.Dr. Birol İpek[1]

[1]Fırat Üniversitesi

Özet

Üzerinde en çok çalışma yapılan eserlerden biri de şüphesiz Yusuf Has Hacib'in, Kutadgu Bilig isimli eseridir. Karahanlı devleti zamanında Karahanlı Türkçesi ile yazmıştır. Nasihatname tarzında bir siyasetname olan Kutadgu Bilig'de işlenen konu şüphesiz Türk-Müslüman "ideal insan" tipidir. Yusuf Has Hâcib, kendi devrindeki ideal bir insanda bulunması gereken vasıflar üzerinde durmuştur. Yusuf Has Hâcib'in bu eserinde, özellikle eğitim ve öğretime yer veren beyitlere de rastlanmaktadır. Çalışmada Türklerde çocukların aile ortamında küçüklükten itibaren nasıl terbiye edilerek yetiştirilmesi gerektiği konusunda Kutadgu Bilig'de tespit edilen beyitlerle anlatmaya çalışılmıştır. Anne ve babanın bir çocuk üzerinde nasıl etkileri olduğu, gerek dışarıdaki insanlara karşı, gerekse çocuğun kendi anne-babasına, kardeşlerine ve komşulara karşı nasıl bir tutum içerisinde olması gerektiği anlatılmıştır. Anne ve babanın belirli bir yaşa kadar kız-erkek çocuklarına hem anlatarak hem öğreterek nasıl eğitmeleri gerektiği izah edilmiştir. Tarih boyunca Türk milletini yaşatan iki temel unsur vardır. Birincisi daima güçlü bir ordusu; ikincisi güçlü bir aile yapısıdır. Türk milletinin büyük devletler ve imparatorluklar kurmasının temelinde şüphesiz sağlam bir aile yapısının olduğu bilinen bir gerçektir. Çünkü aileler toplumu toplum da devleti meydana getirmektedir. Bu çalışmada eserde birçok beyit tespit edildi. Ancak çalışmanın kapsamını daraltmak için bu beyitlerin hepsi incelenmiş sadece belli başlı beyitler çalışmaya dâhil edilmiştir. Çalışma, beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde "Bir Çocuk İçin Bilginin Önemi" ni anlatan beyitler verilmiştir. İkinci bölümde "Bir Çocukta Olması Gereken Erdemler Neler Olmalıdır" beyitlerine yer verilmiştir. Üçüncü bölümde "Çocukların Nasıl Terbiye Edilmesi İle İlgili Beyitler" verilmiştir. Dördüncü bölümde "Çocuk Terbiyesinde Babanın Rolü" ile ilgili beyitler üzerinde durulmuştur. Beşinci bölümde "Kadın (Anne) İle İlgili" beyitlere yer verilmiştir. Altıncı bölümde "Anne Babanın Çocuk Terbiyesindeki Önemi"ni anlatan beyitlere yer verilmiştir. Bilgi güçtür. Bütün kapıların anahtarıdır. Aileye zarar veren en önemli unsurlar cahillik, batıl inançlar, tembellik, başıbozukluk, manevi değerlerin yeterince bilinmemesi şeklinde sayılabilir

Anahtar Kelimeler: Kutadgı Bilig, Aile, Eğitim, Çocuk, Dayak.

An Evaluatıon of Chıld Rearıng in Kutadgu Bilig

Abstract

One of the most studied works is undoubtedly Yusuf Has Hacib's Kutadgu Bilig. He wrote it in Karakhanid Turkish during the Karakhanid state. The main theme of Kutadgu Bilig, a political treatise in the style of a book of advice, is undoubtedly the Turkish-Muslim "ideal human being." Yusuf Has Hâcib focused on the qualities that an ideal person should possess in his time. In this work by Yusuf Has Hâcib, one can also find verses that particularly address education and learning. This study attempts to explain, using verses from Kutadgu Bilig, how children should be raised and educated within the family environment from a young age in Turkish culture. It describes the influence parents have on a child, and how the child should behave towards others, as well as towards their own parents, siblings, and neighbors. The study also explains how parents should educate their children, both boys and girls, through both instruction and teaching up to a certain age. Throughout history, two fundamental elements have sustained the Turkish nation. Firstly, a consistently strong army; secondly, a strong family structure. It is a well-known fact that the foundation of the Turkish nation's ability to establish great states and empires undoubtedly lies in a strong family structure. Because families form society, and society forms the state. In this study, many couplets were identified in the work. However, in order to narrow the scope of the study, not all of these couplets were examined, and only certain key couplets were included in the study. The study consists of five sections. The first section presents couplets describing "The Importance of Knowledge for a Child." The second section includes couplets on "What Virtues Should a Child Possess?" The third section contains couplets on "How Children Should Be Raised." The fourth section focuses on couplets related to "The Role of the Father in Child Rearing." The fifth section includes couplets related to "Women (Mothers)." The sixth section contains couplets describing "The Importance of Parents in Child Rearing." Knowledge is power. It is the key to all doors. The most important factors that harm a family can be listed as ignorance, superstition, laziness, recklessness, and insufficient knowledge of moral values.

Keywords: Kutadgu Bilig, Family, Education, Child, Bashing.

Makale id= 17

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-1214-9641

Nedîm'in Kaleminden Kış Tasviri

Öğr.Gör.Dr. Nilüfer Karadavut[1]

[1]Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Klâsik Türk edebiyatında şairler, sadece içinde yaşadıkları toplumun günlük hayatına, âdet, gelenek ve göreneklerine değil, dış dünyaya, tabiata ve tabiatta meydana gelen değişimlere de kayıtsız kalmamış, tabiatı ve mevsimleri kendine özgü estetik anlayışıyla yorumlamıştır. Bu bağlamda, tabiata ve mevsimlere ait unsurlar farklı vesilelerle şiire konu edilmesinin ötesinde bahariyye, cemreviyye, temmuziye, hazaniyye, şitâiyye gibi edebi türler oluşturacak kadar kendine yer bulmuştur. Arapça kökenli şitâ kelimesinden gelen şitâiyye, edebiyat terimi olarak kış mevsiminin, kar, soğuk ve fırtına gibi unsurların tasvir edildiği manzum ve mensur eserleri tanımlamaktadır. Şitâiyyeler, genellikle kasidelerin teşbîb (nesîb) bölümlerinde yer almakla birlikte, müstakil manzumeler olarak da bulunur. Özellikle XVI. yüzyıldan itibaren yaygınlık kazanan şitâiyyelerde klasik Türk şairleri kışı genellikle şiddetli soğukları, insanları kapalı mekânlara hapsedişi ve toprağın donması gibi özellikleriyle şiirlerde işlemişlerdir. Şairler, bu tasvirleri yaparken hikâye etme, betimleme, sahneleme gibi çeşitli anlatım tekniklerini kullanarak kış imgesini estetik bir şekilde şiirlerde ifade eder. Bununla birlikte şitâiyyeler, yalnızca tabiat tasvirleri sunmakla kalmaz; aynı zamanda Osmanlı kültüründe tabiatın şiire aksini ve klasik Türk şiirinin hayatla irtibatını ortaya koyması bakımından da büyük önem taşır. Bu çalışmada, Nedîm'in Dîvânı'nda Sultan Ahmet ve İbrahim Paşa vasfında kaleme alınan "Kasîde-i Şitâiyye Der-Zımn-ı Medh-i Pâdişâh-ı Cihân Ahmed Hân ve Vasf-ı İbrahîm Pâşâ" başlıklı kasidesi üzerinde durulacaktır. 18. yüzyılda Lale Devri'nin bütün özelliklerini şiirine yansıtan ve kendine has üslûbuyla anılan Nedîm, şiirlerinde gerçekçi ve somut tasvirler yapar. İncelenecek olan kasidenin teşbîb bölümü kışın anlatıldığı şitâiyye özelliğindedir. Bu bağlamda Nedîm'in anlatım tekniği ve kışa ait unsurlara nasıl yer verdiği ve yaşadığı dönemde kışla ilgili hangi âdetleri şiire malzeme yaptığı ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Klasik Türk Şiiri, Nedîm, Kaside, Şitâiyye, Kış Tasviri.

Winter Depiction From the Pen of Nedim

Abstract

In classical Turkish literature, poets were not indifferent to the daily life, customs, and traditions of their society, nor to the external world and seasonal changes; instead, they interpreted nature and seasons through their unique aesthetic understanding. In this context, elements of nature and the seasons were not merely subjects of poetry on various occasions but gained enough prominence to form specific literary genres such as bahariyye (spring), cemreviyye (the fall of heat), temmuziye (July/summer), hazaniyye (autumn), and shitaiyya (winter). Shitaiyya, derived from the Arabic word shita (winter), defines as a literary term both poetic and prose works that describe the winter season, including elements like snow, cold, and storms. While shitaiyyas are generally found in the teshbib (nesib) sections of kasidas, they also exist as independent poems. In these works, which gained widespread popularity from the 16th century onwards, classical Turkish poets generally depicted winter through its severe cold, its tendency to confine people to indoor spaces, and the freezing of the earth. Poets employed various narrative techniques such as storytelling, description, and staging to express the image of winter aesthetically. Furthermore, shitaiyyas do not only offer depictions of nature; they also hold great importance in revealing how nature was reflected in poetry within Ottoman culture and the connection of classical Turkish poetry with real life. This study focuses on Nedîm's kasida titled "Kasîde-i Şitâiyye Der-Zımn-ı Medh-i Pâdişâh-ı Cihân Ahmed Hân ve Vasf-ı İbrahîm Pâşâ," written in praise of Sultan Ahmed and Ibrahim Pasha. Nedîm, who reflected all the characteristics of the Tulip Era in his poetry during the 18th century and is renowned for his unique style, provides realistic and concrete descriptions. The teshbib section of the kasida under analysis bears the characteristics of a shitaiyya. In this regard, this study aims to reveal Nedîm's narrative technique, how he incorporated winter elements, and which winter-related customs of his period he utilized as poetic material.

Keywords: Classical Turkish Poetry, Nedîm, Kasida, Shitaiyya, Winter Description.

Makale id= 267

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-7313-8575

Nostromo: A Story of Colonıal Modernıty

Dr. Öğretim Üyesi Halil İbrahim Arpa[1]

[1]Çankırı Karatekin Üniversitesi
*Corresponding author: Halil İbrahim Arpa

Joseph Conrad's late novel *Nostromo* came into existence when he thought his muse from the seas ended. With its multiple perspectives from various characters and its achronological narration, this novel can compete with the best of Tolstoy and Dostoyevsky for some scholars. As well as its rhetorical success, this article will look at how Conrad fictionalised a modernising space, San Tomé silver mine, that is not progressing, paradoxically. By doing this, it will unpack the discourses of Eurocentric 'development' narration with the help of decolonial thinkers: Anibal Quijano, Enrique Dussel, Sylvia Wynter, Walter Mignolo, Ramon Grosfoguel, Nelson Maldonado-Torres, and Sabelo Ndlovu-Gatsheni. This study will unfold the coloniality of power in Sulaco, the coloniality of being of its coloniser settlers, and the coloniality of knowledge — a way of knowing predicated on ego-politics, geo-politics, and body-politics of knowledge — of its residents. Unlike French philosopher Jacques Rancière's 2017 book *The Edges of Fiction*, this work does not read the novel from the point of modernism but modernity. By laying bare the limits in his sympathy, it argues how a Shakespearean universalisation falls short throughout its pages. The society in Costaguana is far from being multiracial; it is based on the colonial triadic model instead. Alongside its criticism of imperialism, Conrad's puts another book on the shelf of the so-called Latin American library, narrating a peripheral country destined to repeat coup d'états. Decolonial studies is becoming louder within literary theories, and this reading of *Nostromo* will present a new angle of view from the point of literature by pondering on the unimagined redistribution of power.

Keywords: Nostromo, Decoloniality, Coloniality of power, Coloniality of being, Coloniality of knowledge.

Makale id= 330

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0001-5582-7070

Ömer Seyfettin Hikâyelerinde Yazılı Kültür Unsurları: Okuma, Yazma ve Edebî Metinler

Dr. Öğretim Üyesi Elif Paliçko[1]

[1]Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Özet

Millî edebiyatın inşasında kurucu isimlerden biri olan Ömer Seyfettin (1884-1920), kısa bir ömür sürmesine rağmen geride oldukça hacimli bir külliyat bırakmıştır. Yazın hayatına şiirle başlayan Ömer Seyfettin, Türk hikâyesinin öncü isimlerinden biri olarak anılmış ve kendisinden sonraki hikâye yazarları üzerinde etkili olmuştur. Çeşitli edebî türlerde eser veren yazar, sanat, edebiyat ve dil üzerine kaleme aldığı fikir yazılarıyla da döneminin edebî tartışmalarında etkin bir rol üstlenmiştir. Özellikle hikâyelerinde gözlem ve deneyimlerinden yararlanan Ömer Seyfettin, dönemin sosyopolitik gelişmelerine ve Türk kültürüne ilişkin çeşitli unsurları da kurmaca dünyasına taşımıştır. 1911 yılında Genç Kalemler dergisinde "Yeni Lisan" hareketini başlatan öncü isimlerinden biri olan Ömer Seyfettin, sade ve anlaşılır bir dil aracılığıyla millî bir edebiyatın oluşmasını savunmuştur. Bu anlayış, onun yazarlık faaliyetinin yanı sıra okurla kurduğu ilişki açısından da önem taşımaktadır. Ömer Seyfettin'in hikâyelerinde okuma, yazma ve çeşitli edebî metinlerle karşılaşma biçimlerinin sıklıkla kurmaca dünyanın bir parçası hâline geldiği görülmektedir. "Aşk Dalgası", "Tarih Ezelî Bir Tekerrürdür", "Sahir'e Karşı", "Boykotaj Düşmanı", "Erkek Mektubu", "Bahar ve Kelebekler", "Harem" ve "Fon Sadriştayn'ın Oğlu" başta olmak üzere çeşitli hikâyelerinde karakterler yalnızca olay örgüsünü taşıyan kişiler olarak değil, aynı zamanda okuyan, yazan ve farklı metinlerle ilişki kuran bireyler olarak kurgulanmaktadır. Karakterlerin okur ve metin üreticisi olarak konumlandırılması, onların estetik deneyimlerini, zihinsel dünyalarını ve çevreleriyle kurdukları iletişimi şekillendiren unsurlardan biri olarak öne çıkmaktadır. Bu çalışmada, Ömer Seyfettin'in hikâyelerinde karakterlerin yazılı kültürle kurduğu ilişki; okuma ve yazma eylemleri ile hikâyelerde yer verilen edebî metin türleri üzerinden incelenecektir. Bu doğrultuda, yazılı kültür unsurlarının karakterlerin gündelik yaşamındaki, zihinsel ve estetik dünyasındaki işlevleri ele alınacak; okuma ve yazma pratiklerinin karakterlerin kimliklerinin

ve çevreleriyle ilişkilerinin kurulmasındaki rolü değerlendirilecektir. Böylece Ömer Seyfettin'in hikâyelerinde yazılı kültürün bireysel yaşantı, estetik deneyim ve okurluk pratiğiyle kurduğu ilişki ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ömer Seyfettin, Türk Hikâyesi, Yazılı Kültür, Okuma, Yazma, Okur Tipi.

Elements of Written Culture in Ömer Seyfettin's Short Stories: Reading, Writing, and Literary Texts

Abstract

Ömer Seyfettin (1884–1920), one of the founding figures in the development of national literature, left behind a substantial body of work despite his short life. Ömer Seyfettin, who began his literary career with poetry, is regarded as one of the pioneers of the Turkish short story and has influenced subsequent short-story writers. The author, who produced works in various literary genres, also played an active role in the literary debates of his time through his essays on art, literature, and language. Ömer Seyfettin, who drew particularly on his observations and experiences in his stories, also incorporated various elements related to the sociopolitical developments of the era and Turkish culture into his fictional world. Ömer Seyfettin, one of the leading figures who launched the "Yeni Lisan" movement in the magazine Genç Kalemler in 1911, advocated for the development of a national literature through the use of a simple and accessible language. This perspective is significant not only in terms of his writing but also in terms of the relationship he establishes with his readers. In Ömer Seyfettin's stories, it is evident that the ways in which characters read, write, and encounter various literary texts often become part of the fictional world. "Aşk Dalgası", "Tarih Ezelî Bir Tekerrürdür", "Sahir'e Karşı", "Boykotaj Düşmanı", "Erkek Mektubu", "Bahar ve Kelebekler", "Harem" and "Fon Sadrıştayn'ın Oğlu" among others, the characters in his various stories are portrayed not merely as figures who drive the plot, but also as individuals who read, write, and engage with different texts. The positioning of characters as readers and text producers emerges as one of the key factors shaping their aesthetic experiences, their mental worlds, and the communication they establish with their surroundings. In this study, the relationship between the characters in Ömer Seyfettin's short stories and written culture will be examined through the acts of reading and writing, as well as the types of literary texts featured in the stories. In this context, the functions of elements of written culture in the characters' daily lives and in their mental and aesthetic worlds will be examined; the role of reading and writing practices in shaping the characters' identities and their relationships with their surroundings will be evaluated. In this way, an effort will be made to reveal the relationship that written culture establishes with individual experience, aesthetic experience, and the practice of reading in Ömer Seyfettin's stories.

Keywords: Ömer Seyfettin, Turkish Short Story, Written Culture, Reading, Writing, Reader Type.

Makale id= 142

Sözlü Sunum

ORCID ID: https://orcid.org/0000-0003-2494-9627

Osmanlı Türkçesi Öğretiminde Kaf–kef Yanılgısını Önlemeye Yönelik Çizelge Odaklı Bir Çalışma

Prof.Dr. Muhammet Fatih Alkayış[1]

[1]İnönü Üniversitesi

Özet

Bu çalışmanın amacı; içerisinde kaf (ق) veya kef (ك) harfi bulunan Arapça ve Farsça kökenli bazı kelimelerin Türkçedeki telaffuzlarında ortaya çıkan karışıklığı (farklılığı) gösteren ve Osmanlı Türkçesi öğretiminde kolaylık sağlamayı hedefleyen bir çizelge hazırlamaktır. Oğuz grubunun tarihî kollarından biri olan Osmanlı Türkçesi, bugün fakültelerimizin Türk Dili ve Edebiyatı, Tarih gibi bölümlerinde temel ders olarak, bazı bölümlerde ise seçmeli ders olarak okutulmaktadır. Osmanlı Türkçesi döneminden kalma metinler için "Arap harfli Türkçe metinler" ibaresi kullanılmaktadır. Latin alfabesinde "k" ile gösterilen işaret, Arap alfabesindeki "kaf" ve "kef" harflerinin her ikisini birden karşılamaktadır. Aslında "kaf" ve "kef" birbirinden farklı harflerdir. Arapça ve Farsçadan Türkçeye geçmiş bazı kaf-kef'li kelimeler, Türkçede kaynak dillerdekinden (Arapça ve Farsçadan) farklı biçimde telaffuz edildiği için bu durum Osmanlı Türkçesi öğretiminde bir zorluk olarak karşımıza çıkmaktadır. Yani bu kelimelerin Türkiye Türkçesindeki telaffuzlarında, asıllarından farklı olarak, "kaf" ve "kef" sesleri birbirlerinin yerine geçmiş bulunmaktadır. Değerlendirme bölümünde yer alan çizelge, bu hataların ortadan kalkmasına ve Osmanlı Türkçesi öğretiminde karşılaşılan bu zorluğun aşılmasına yardımcı olacak nitelikte hazırlanmıştır. Mesela Arapça kökenli "ikbal" kelimesinin ikinci harfi aslen "kaf" (ق)'tır. Ancak bu ses Türkçede "kef" (ك) olarak telaffuz edilir. Yine Arapça kökenli "emlak" kelimesinin sonundaki harf aslen "kef" (ك)'tir. Ancak bu ses Türkçede "ḳ" (ق) olarak telaffuz edilir. Bu durum anlaşılırlık açısından herhangi bir sorun çıkarmaz, çünkü bu kelimeler Türkçenin kalınlık incelik uyumuna göre okunmaktadır. Ancak Osmanlı Türkçesi öğretimi açısından durum farklıdır. Bilindiği gibi Osmanlı Türkçesinde kullanılan Arapça ve Farsça kökenli kelimeler asıllarına uygun biçimde yazılır. Bu nedenle, söz konusu kelimelerin okunuşunda Türkiye Türkçesindekinden farklı telaffuzlar ortaya çıkabilmektedir. İnce sıralı olup da içerisinde "kaf" (ق) harfi bulunan ve kalın sıralı olup da içerisinde "kef" (ك) harfi bulunan Arapça-Farsça kökenli kelimelerin listesinin verildiği bu çalışma (bu liste konuyla ilgili bütün kelimeleri içermemektedir) Osmanlı Türkçesini öğrenenler için bir kolaylık sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Türkçesi Öğretimi, Arapça-Farsça Alıntılar, “kaf” ve “kef” Harfleri.

Makale id= 329

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0001-6494-3276

Polisiye Roman Özellikleri Bağlamında Suat Derviş'in Ankara Canavarı Romanı

Dr. Öğretim Üyesi Hatice Yıldız[1]

[1]Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Özet

Cumhuriyet dönemi kadın romancıları arasında öne çıkan isimlerden biri olan Hatice Suat Derviş'in yazarlık serüveni çeşitli gazete ve dergilerde yayımladığı öyküler ve fıkralarla başlamıştır. 1930'lu yıllarda Cumhuriyet, Haber, Son Posta, Tan gibi gazetelerde hikâye, röportaj, gezi yazısı ve tefrika romanlarıyla yer alan Suat Derviş, bireyselden toplumsala uzanan bir çizgide eserlerini kaleme almıştır. İlk romanlarında aşk, yalnızlık, kıskançlık, ölüm gibi bireysel temalara öncelik veren yazar, gazetecilik yaptığı dönemde halkı yakından gözlemleme fırsatı bulmuştur. Bu durum, Derviş'in romantik kurmacanın çerçevesinden sıyrılarak gerçekçi bir edebiyat anlayışına yönelmesine sebep olmuştur. Yoksulluk, ezilen kadınlar, sosyal adaletsizlik Suat Derviş'in olgunluk eserlerinde işlediği temalar olarak karşımıza çıkmaktadır. Toplumcu-gerçekçi edebiyatın bir temsilcisi olarak anılan yazar, bununla birlikte geçimini sağlamak için popüler roman tefrikalarına da imza atmıştır. Kimini müstear adlarla yayımladığı ve gazete sayfalarında kalan tefrika romanlarından biri de polisiye edebiyata dahil edilebilecek olan Ankara Canavarı'dır. Daha sonra kitaplaştırılmış bu eser, ilk olarak 1948 senesinde Kudret gazetesinde tefrika edilmiş, 1952'de ise Son Telgraf gazetesinde resimli roman olarak tekrar yayımlanmıştır. 1940'lı yılların Ankara'sında; Etlik, Keçiören, Bahçelievler gibi semtlerde geçen romanı odağında, arka arkaya işlenen üç cinayet yer almaktadır. Vahşi cinayetlerin arkasındaki sır perdesini aralamaya çalışan bir gazeteci, eserin baş kahramanıdır. Polisiye kurgularda aranan gizem ve merak unsurunun metnin sonuna kadar taşındığı Ankara Canavarı, katilin kimliği ile de ayrıca dikkatleri çekmektedir. Suat Derviş'in geçim kaygısıyla kaleme aldığı ve kurgusal olarak kimi aksaklıklar içeren roman, yazarın edebi kişiliğini ve dönemin polisiye anlayışını anlamak bakımından incelenmesi gereken değerli bir metindir. Bu çalışmada Derviş'in Ankara Canavarı adlı romanı popüler edebiyat ve polisiye kurgu bağlamında analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Suat Derviş, Ankara Canavarı, Polisiye Roman, Modern Türk Edebiyatı, Popüler Edebiyat.

Suat Derviş's Novel Ankara Canavari in the Context of Crime Novel Characteristics

Abstract

Hatice Suat Derviş, began her literary journey by publishing short stories and columns in various newspapers. She contributed stories, interviews, travelogues, and serialized novels to newspapers such as Cumhuriyet, Haber, Son Posta, and Tan, crafting works that spanned the spectrum from the personal to the societal. While her early novels prioritized individual themes —such as love, loneliness, jealousy, and death— her career in journalism gave her the opportunity to observe the public closely. This experience led her to move beyond the confines of romantic fiction toward a more realistic literary approach. Poverty and social injustice emerged as key themes in Derviş's mature works. Although recognized as a representative of social-realist literature, she also penned popular serialized novels to earn a living. One such serial —some of which were published under pseudonyms and remained confined to newspaper pages— is Ankara Canavarı,, a work that can be classified as crime fiction. Later published in book form, this work was first serialized in the Kudret newspaper in 1948 and subsequently republished as an illustrated serial in Son Telgraf in 1952. Set in 1940s Ankara—specifically in neighborhoods like Etlik, Keçiören, and Bahçelievler—the novel centers on a series of three consecutive murders. The protagonist is a journalist who attempts to unravel the mystery behind these brutal killings. Ankara Canavarı —a work that sustains the mystery and suspense characteristic of crime fiction right up to the very end— also draws particular attention due to the identity of the killer. Although Suat Derviş penned the novel out of financial necessity and it contains certain narrative flaws, it remains a valuable text for understanding both the author's literary persona and the era's approach to the crime genre. This study analyzes Derviş's novel Ankara Canavarı within the context of popular literature and crime fiction.

Keywords: Suat Derviş, Ankara Canavarı, Crime Novel, Modern Turkish Literature, Popular Literature.

Makale id= 28

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-2265-4836 / 0000-0002-9009-2572

Türk Çizgi Filmlerinde Argo Söylemler

Öğr.Gör.Dr. Vildan Öncül[1] , Öğr.Gör.Dr. Seyfullah Öztürk[1]

[1]Ondokuz Mayıs Üniversitesi
*Corresponding author: Seyfullah Öztürk

Özet

Anne karnından itibaren çevreyi algılamaya başlayan çocuklar, dünyaya geliş anından başlayarak bilişsel bakımdan hızlı bir gelişme dönemine girer. Başlangıçta yakın çevresindeki nesneler ve insanlar odak noktasıdır ve çevresiyle iletişim kurmaya başlamasıyla birlikte sevdikleri bazı kişi ve karakterleri rol model olarak almaya başlar. Başta anne-baba olmak üzere yakın çevre zamanla yerini çocuğun iletişim kurduğu daha geniş bir çevreye bırakır. Teknolojinin icadından önce çocuğun iletişim kuracağı geniş çevreye ulaşması dış dünyaya çıkmasıyla mümkün olurken günümüzde her çocuk dış dünyayı evin içine getiren bir teknolojinin içine doğmaktadır. Televizyon, bilgisayar ve cep telefonundan gelen görsel girdiler çocuğa gelişim sürecinde sürekli bilgi aktarımı yapmakta ve çocuk bu bilgiye önce bilinçsiz bir şekilde maruz kalmakta sonrasında da gönüllü olarak izlemek istemektedir. Ailenin ilgisinden kalan boşluklar reklamlar, çizgi filmler, animasyonlar yoluyla doldurulmaktadır. Özellikle çocuklara yönelik hazırlanan çizgi film ve animasyonların, çocukların bilinçaltını nasıl şekillendirdiği düşünülerek, iyi seçilmesi gerekmektedir. Bu çalışmada Türkiye'de çocuklara yönelik hazırlanan çizgi filmlerde argo sözcüklerin kullanımı konusuna odaklanılmıştır. Türk çocukları tarafından en çok izlenen Rafadan Tayfa, Pepee, Niloya, Kukuli, Köstebekgiller, Kral Şakir adlı çizgi filmler incelenmiş; argo diyebileceğimiz sokak dili kullanımı olan iki çizgi film tespit edilmiştir. Bu nedenle çalışmanın evreni olarak Rafadan Tayfa ve Kral Şakir çizgi filmleri ele alınmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmış, veri toplanması nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Her iki çizgi filmden 10'ar bölüm izlenerek argo sözcükler tespit edilmiş ve kullanım bağlamları incelenmiştir. Çalışmanın sonucunda argo söylemlerin Kral Şakir adlı çizgi filmde daha yoğun olduğu, küfür dili olmasa da argo sayılabilecek hitaplar ve sokak dili barındırdığı gözlemlenmiştir. Çocukların ilgiyle izlediği bu yerli yapımın çocuk dil gelişimini etkileyebileceği düşünülerek argo kullanımının yeniden gözden geçirilmesi ve olumsuz rol model yaratımının önüne geçilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Edimbilim, Söylembilim, Çocuk Dili, Argo Söylemler, Çizgi Filmler.

Slang Discourses in Turkish Cartoons

Abstract

Children, who begin perceiving the environment from the womb, enter a period of rapid cognitive development starting from the moment of birth. Initially, objects and people in the immediate surroundings are the focal point, and as they begin to establish communication with their environment, they start taking certain people and characters they like as role models. The immediate family, including the parents, gradually gives way to a broader social circle with which the child interacts. Before the invention of technology, when a child went out into the outside world, he had reached to a wide environment which is communicate, but today every child is born into a technology that brings the outside world into the house. Visual inputs from television, computer and mobile phone constantly transmit information to the child during the development process, and the child is first exposed to this information unconsciously, and then voluntarily wants to watch it. The gaps left by the family's attention are filled through advertisements, cartoons, and animations. Cartoons and animations prepared especially for children should be chosen well considering how they shape children's subconscious. This study focuses on the use of slang words in cartoons prepared for children in Turkey. The most-watched cartoons by Turkish children, Rafadan Tayfa, Pepee, Niloya, Kukuli, Köstebekgiller, and Kral Şakir were examined, and two cartoons have been identified that use street language, which can be considered slang. Therefore, the cartoons Rafadan Tayfa and Kral Şakir were chosen as the universe of study. The study used the qualitative research method, data collection was carried out using the document review method, a qualitative research method. By watching 10 episodes from each cartoon series, slang words were identified and their usage contexts were examined. As a result of the study, it was observed that slang discourses are more intense in the cartoon Kral Şakir, and there are addresses and street language that can be considered slang, although not profanity language. Considering that this domestic production, which children watch with interest, may affect children's language development, it is recommended to reconsider the use of slang and prevent the creation of negative role models.

Keywords: Pragmatics, Discourse Analysis, Children's Language, Slang Discourses, Cartoons.

Makale id= 328

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-8440-3549

Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun Hatıralarında Yazar ve Şairler

Dr. Öğretim Üyesi Zeynep Şener[1]

[1]Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Özet

Milli Edebiyat ve Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı'nın önde gelen isimlerinden biri olan Yakup Kadri Karaosmanoğlu, roman başta olmak üzere birçok edebî türde eser vermiştir. Aristokrat bir ailede yetişen ve aldığı eğitim ile kalemini geliştiren Yakup Kadri, yazdığı eserlerde Türk toplumunun siyasî, edebî ve kültürel yapısına dair birçok hususun önemle üzerinde durur. Edebiyat sahasında olduğu kadar ülkenin siyasi sahasında da yer alan ve Millî mücadeleye hem fiili hem de düşünce boyutunda destek veren Yakup Kadri'nin yazdığı beş anı kitabıyla dönemin toplumsal ve siyasi koşullarını takip edebilmek mümkündür. Tanık olunan olayların, belirli bir zaman sonra ve kişisel bir bakış açısıyla ele alındığı anı türü edebiyat kadar sosyoloji alanını da ilgilendiren ve bireysel olduğu kadar toplumsal yapıyı da bünyesinde barındıran bir türdür. Sırasıyla, Zoraki Diplomat (1955), Anamın Kitabı (1957), Vatan Yolunda (1958), Politikada 45 Yıl (1968) ve Gençlik ve Edebiyat Hatıraları (1969) isimleriyle anılarını kitaplaştıran Yakup Kadri, çocukluk ve aile yıllarından diplomatlık ve elçilik yıllarına, Millî mücadele yıllarından dönemin önemli edebî figürleriyle olan ilişkilerine dair deneyimlerini ve izlenimlerini okura aktarır. Anılarında yer alan yazar ve şairlerin onun hayatındaki rolü elbette kalemini yönlendirmesinde de etkili olmuştur. Bu çalışmada, döneminin önemli kalemlerinden olan Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun söz konusu anı kitapları incelenerek bu eserlerde yer alan yazar ve şairlerin onun ve eserlerinin üzerindeki etkisi ele alınacaktır. Söz konusu edebiyatçıların ne zaman ve hangi yönüyle Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun hayatında yer edindiği analiz edilecektir. Yazarın yakın dostu Ahmet Haşim ve Yahya Kemal Beyatlı'nın yanı sıra Halide Edip Adıvar, Refik Halit Karay ve Süleyman Nazif'in de aralarında yer aldığı birçok isim ve onlara dair sunulan anılar ile Yakup Kadri'nin devrine bakış açısı sunulur. Dolayısıyla söz konusu çalışmanın neticesinde elde edilen verilerle dönemin edebî panoramasına bir katkıda bulunulması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Türk Edebiyatı, Anı, Otobiyografik Anlatı.

Writers and Poets in Yakup Kadri Karaosmanoğlu's Memoirs

Abstract

Yakup Kadri Karaosmanoğlu, a prominent figure in the National Literature and Republican-era Turkish Literature movements, produced works across various literary genres, most notably the novel. Raised in an aristocratic family and having honed his writing skills through his education, Yakup Kadri places significant emphasis on various aspects of Turkish society's political, literary, and cultural fabric in his works. The memoir—a genre in which witnessed events are recounted after the fact from a personal perspective—intersects with the fields of sociology and literature alike, encompassing both individual experiences and the broader social structure. In his memoirs -published sequentially as Zoraki Diplomat (1955), Anamın Kitabı (1957), Vatan Yolunda (1958), Politikada 45 Yıl (1968) and Gençlik ve Edebiyat Hatıraları (1969)- Yakup Kadri conveys his experiences and impressions regarding his childhood and family life, his years as a diplomat and ambassador, the period of the National Struggle, and his relationships with significant literary figures of the time. The roles played in his life by the writers and poets featured in his memoirs naturally influenced the direction of his writing. This study examines the relevant memoirs of Yakup Kadri Karaosmanoğlu -a prominent literary figure of his era- to explore the impact these writers and poets had on him and his work. It analyzes when and in what capacity these literary figures became part of Yakup Kadri Karaosmanoğlu's life. Through the recollections shared about numerous figures -including his close friends Ahmet Haşim and Yahya Kemal Beyatlı, as well as Halide Edip Adıvar, Refik Halit Karay, and Süleyman Nazif- the study presents Yakup Kadri's perspective on his era. Ultimately, the study aims to contribute to the understanding of the literary landscape of the period based on the findings obtained.

Keywords: Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Turkish Literature, Memoir, Autobiographical Narrative.

Makale id= 53

Sözlü Sunum

ORCID ID: https://orcid.org/0000-0002-9261-0281

“biz Filologlar…” : Filolojinin Eski Mezopotamya'da Doğumu Üzerine Bir İnceleme

Araştırmacı Deniz Ilgaz [1]

[1]Ankara Üniversitesi

Özet

Nietzsche’nin 1875’te ölmek üzere olan bir meslek olarak tanımladığı filoloji disiplinin doğum tarihi, klasik filoloji’nin kurucusu olan Friedrich August Wolf’un Göttingen Üniversitesi’ne kaydolduğu gün (1777) olarak kabul edilir. Klasik filolojiyi Yunan ve Latin antik çağından gelen metinlerle ilişkilendiren eski paradigma, son on yıllık dönemde ‘Dünya Filolojisi’ paradigması başlığı altında yeniden değerlendirilmeye alınmıştır. Eski paradigma, filoloji disiplininin kökenini, ‘obelos (dikey çizgi)’ u icat eden İskenderiyeli dilbilimci Zenodotos’a dayandırır. Ancak, Eski Mezopotamya aktarım geleneği üzerine yapılan filolojik çalışmalar ve bu alanın konusu olan çiviyazılı metinlere dayanan filolojik bulgular bu tezi çürütmektedir. Zenodotos’un Batı filolojisinin temel taşı olduğunu söyleyen Montanari’nin savını çürüten Lambert, Babilli kâtiplerin KUR_2 işaretini daha 400 yıl öncesinden aynı maksatla kullanmış olduklarını ortaya koymuştur. Ayrıca, kâtipler, Sumerce ve Akadca nadir kelime ve işaret listeleri ile Sumerce’nin karmaşık fiil zincirini açıklayan gramer metinlerini derlemişler, çiviyazısının paleografik gelişimini incelemişler, işaretlerin eski versiyonlarını listelemişlerdir. Doğru metne ulaşmak için birden fazla el yazmasını karşılaştırmışlar, kopyaladıkları el yazmasındaki kırık bölümleri ‘*hēpu*/kırık’ kelimesiyle not ederken, aynı metnin farklı kopyalarındaki değişimleri ‘*šaniš*/alternatif’ kelimesiyle veya iki nokta üstüste anlamına gelen ‘kama/glossenkeile’ ile işaretlemişler, zor logogramların, nadir kullanılan hece değerlerinin okunuşunu göstermek veya kopyası çıkartılan ana tabletlerin fiziksel durumlarını açıklamak için satır yanlarına veya aralarına ve tabletlerin kenarlarına şerhler düşmüşler, Sumerce-Akadca ikidilli çeviri metinleri düzenlemişler, edebî ve dinî metinler üzerine yorum metinleri yazmışlardır.

Bu bildiride, Eski Mezopotamya yazılı kültürünün özünü oluşturan sözlük ve işaret listeleri, şerh, çeviri ve yorum faaliyetlerinden oluşan örneklemlerden yola çıkılarak, daha önceden Eski Yunan ve Latin antik çağı ile ilişkilendirilen filolojinin Eski Mezopotamya’da doğmuş olduğu tezi savunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Filoloji Tarihi, Dünya Filolojisi, Eski Mezopotamya, Çiviyazılı Metinler, Sumerce, Akadca.

"WE PHILOLOGISTS…": A STUDY ON THE BIRTH OF PHILOLOGY IN ANCIENT MESOPOTAMIA

The birth date of philology, which Nietzsche described as a dying profession in 1875, is generally accepted as 1777, the year Friedrich August Wolf, the founder of classical philology, enrolled at the University of Göttingen. Over the past decade, the old paradigm linking classical philology to ancient Greek and Latin texts has been questioned under the "World Philology" paradigm. The old paradigm traces the discipline's origins to the Alexandrian linguist Zenodotus, who invented the "obelos" (vertical line). However, philological studies on the ancient Mesopotamian transmission tradition and findings from cuneiform texts disprove this theory. Lambert refuted Montanari's claim that Zenodotus is the foundation of Western philology by revealing that Babylonian scribes used the KUR2 sign for the exact same purpose 400 years earlier. Additionally, scribes compiled lists of rare Sumerian and Akkadian words and signs, as well as grammar texts explaining the complex Sumerian verb chain. They studied the paleographic development of cuneiform and listed older versions of signs. To reach the correct text, they compared multiple manuscripts. They marked broken sections in their copies with the word "hēpu" (broken). They noted variations across different copies with the word "šaniš" (alternative) or marked them with a "kama/glossenkeil," which functions like a colon. They added glosses next to the lines, between the lines, or on the edges of the tablets to indicate the pronunciation of difficult logograms and rare syllable values, or to explain the physical condition of the master tablets being copied. They also produced Sumerian-Akkadian bilingual translations and wrote commentaries on literary and religious texts.

Based on examples of dictionaries, sign lists, glosses, translations, and commentaries that form the core of ancient Mesopotamian written culture, this paper argues that philology—previously associated with ancient Greek and Latin antiquity—was actually born in ancient Mesopotamia.

Keywords: Ancient Mesopotamia, History of Philology, World Philology, Cuneiform Texts, Sumerian, Akkadian.

Makale id= 264

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0009-0004-2102-5204

“süçig Sab”dan “ısmıɣtikan”a Sinsi Kavramı Üzerine

Dr. Servet Ertekinoğlu[1]

Özet

Son yıllarda Anadolu ağızları üzerine yapılan araştırmalar ivme kazanmış olsa da, sahanın bütünüyle tarandığını söylemek güçtür. Nitekim ağız araştırmalarının uzağında, kıyıda köşede kalmış ve gün ışığına çıkarılmayı bekleyen ciddi bir söz varlığı mevcuttur. Doğu Anadolu Grubu ağızları içerisinde tasnif edilen Ahlat ağzı da bu zenginliğin izlerini barındırmaktadır. Bu bildiride, Ahlat yöresinde "sinsi, içten pazarlıklı" anlamlarında kullanılan ısmıɣtikan (sessiz diken) birleşik sözcüğünden yola çıkılarak, Türk dilinin bilinen en eski yazılı metinlerinden günümüze kadar "sinsi" kavramını karşılayan kelimelerin tarihsel seyri incelenecektir. Yazıtlarda bu anlamda bir sözcüğe rastlamıyoruz. Ancak süçig sab “tatlı söz” kalıbı bir olumsuzluğu imlemektedir. Eski Uygurcada yaş- “sürünerek gizlenmek, sinmek, saklanmak”, yaşur- “saklamak, gizlemek”, yaşurukı “saklı olan, gizli”, yaşut “gizli” sözcükleri bulunmaktadır. DLT’de yaşru “gizli”, yaşruş- “gizlemekte birleşmek”, yaşsa- “gizlemek istemek, yaşur- “örtmek; örtülmek; gizlemek”, yaşurgan “her zaman gizleyen”, yaşut “gizli” sözcükleri geçer. Bu sözcükler doğrudan sinsi kavramını karşılamasa da gizlilik anlamlarıyla

örtüşmektedirler. Sinsi sözcüğüne ise ilk defa XVI. yüzyılda Filippo Argenti'nin Regola der Parlare Turco (1533) rastlamaktayız. Ancak kökü sin- "bir şeye gömülmek; emilmek, sindirilmek" anlamıyla Eski Türkçeden günümüze kadar kullanılagelen bir sözcük olmuştur. ısmıhtikan sadece dar bir bölgede kullanılırken aynı yapıda oluşmuş sarı çıyan sözcüğü daha geniş kabul görmüştür. Netice itibarıyla bu bildiri, hem Anadolu ağızlarında derlenmeyi bekleyen söz varlığının dil tarihi açısından önemine dikkat çekmeyi hem de "sinsi" kavramının Türkçenin tarihsel evrelerindeki yapısal gelişimini bilimsel bir çerçevede ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ismıẖtikan, Süçig Sab, Ahlat Ağzı, Etimoloji, Söz Varlığı.

From 'süçig Sab' to 'ısmıẖtikan': On the Concept of Insidiousness

Abstract

Although research on Anatolian dialects has gained momentum in recent years, it is difficult to assert that the field has been comprehensively surveyed. Indeed, far removed from the center of dialectal studies, a substantial corpus of vocabulary remains marginalized, waiting to be brought to light. The Ahlat dialect, classified within the Eastern Anatolian Group dialects, harbors the vestiges of this very richness. In this paper, starting from the compound word ısmıẖtikan (silent thorn)—utilized in the Ahlat region to denote "insidious" or "underhanded"—the historical trajectory of words corresponding to the concept of insidiousness will be examined, spanning from the oldest known written texts of the Turkish language to the present day. We do not encounter a word bearing this precise meaning in the runic inscriptions. However, the formulation süçig sab (sweet word) implies a certain negativity. Old Uyghur contains words such as yaş- (to hide by crawling, to cower, to conceal oneself), yaşur-(to hide, to conceal), yaşurukı (that which is hidden, secret), and yaşut (secret). The Dīwān Lughāt al-Turk features the terms yaşru (secret), yaşruş- (to unite in hiding), yaşsa- (to wish to hide), yaşur- (to cover; to be covered; to conceal), yaşurgan (one who constantly conceals), and yaşut (secret). Although these words do not directly correspond to the concept of insidiousness, they coalesce around their shared connotations of secrecy. As for the word sinsi itself, we first encounter it in the sixteenth century within Filippo Argenti's Regola del Parlare Turco (1533). Nonetheless, its root sin- (to sink into something; to be absorbed, to be suppressed) has remained in continuous usage from Old Turkic down to the modern era. While ısmıẖtikan is restricted to a narrow geographical confine, the term sarı çıyan (yellow centipede), structurally forged in the same manner, has garnered far wider acceptance. Ultimately, this paper endeavors both to draw attention to the linguistic-historical significance of the vocabulary awaiting compilation within Anatolian dialects, and to elucidate, within a rigorous scientific framework, the structural evolution of the concept of insidiousness across the historical epochs of the Turkish language.

Keywords: Ismıẖtikan, Süçig Sab, Ahlat Dialect, Etimology, Vocabulary.

Makale id= 251

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-2083-7487 -- 0009-0007-6537-642X

Askerlerin Dinledikleri Müziklerin Mesleklerinden Kaynaklanan Stresle Başa Çıkmadaki Rolü

Prof.Dr. Nesrin Kalyoncu[1], Araştırmacı Yağmur Çakıcı[2]

[1]Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
[2]İstanbul Teknik Üniversitesi

Özet

Stres, bireylerin günlük yaşamı dışında meslek yaşamlarını da çeşitli şekillerde etkileyen bir faktördür. Örgütsel stres olarak da ifade edilen iş stresi, bireyin çalıştığı ortamda işe özgü rol ve görevleri yerine getirirken yaşayabileceği stres olup; yapılan işin fiziksel ve psişik yükü yanı sıra bireylerin alışılmış yaşam düzeninin bozulması, rutin görevlerinden çıkmaları veya diğer insanlarla sosyal etkileşimleri gibi farklı etkenlerden kaynaklanabilir. Askerlik, zorlukları ve ciddi sorumlulukları olan meslek gruplarından biridir. Askerler meslek yaşamında; iş yoğunluğu, hiyerarşik düzen, nöbet tutmak, her an göreve gitmeye hazır olmak, olağan dışı olaylara müdahale etmek, aileden uzakta olmak vb. durumlar ile karşı karşıya kalmaktadır. Askeri çalışma ortamlarındaki sorumluluklar ve zorlayıcı durumlar bireyi fiziksel ve psikolojik açılardan yıpratma potansiyeli taşıdığından; gerginlik, kaygı ve stres gibi sorunlara yol açabilir. Diğer yandan; müzik dinlemek stres ile başa çıkmada etkili araçlar arasında gösterilmektedir ve müzik, diğer aktivitelerden farklı olarak hem zihni hem duyguları hem de bedeni aynı anda harekete geçirme gücüne sahiptir. Özellikle, disiplinli ve bazı durumlarda hayati riskleri olan askerî yaşamda; müziğin rahatlama, kaygı ve stres azaltma gibi etkilerinin olup olmadığı önemli bir araştırma konusu olarak ortaya çıkmaktadır. Uluslararası alan yazında, bu konuyu ele alan bazı çalışmalar mevcuttur: Örneğin, müziğin savaş veya teröre bağlı Travma Sonrası Stres Bozukluğu (TSSB) tanısı almış askerlerde olumlu duygu oluşumunu desteklediği (Bensimon, Amir ve Wolf, 2008); askerlik yaşamına uyum sağlamakta güçlük çeken ve risk grubunda bulunan askerlerin özellikle genel stres düzeylerini ve rol kaynaklı stres düzeylerini azalttığı (Yoon, 2012) saptanmıştır. Bu bağlamda araştırmamızın amacı, askerlerin dinledikleri müziklerin "mesleklerinden" ve "görevlerinden" kaynaklanan stresle başa çıkmadaki rolünü incelemektir. Araştırma tarama modelinde yürütülmüş olup, veriler yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi ile toplanmıştır. Çalışma grubu ise, Türkiye'nin Karadeniz Bölgesi'nde bulunan bir Jandarma Komutanlığı'nda araştırmaya gönüllü olarak katılan 19 askerden oluşmaktadır. Verilerin analizi sonucunda; askerlerin müzik dinleme alışkanlıkları, tercihleri ve stresle ilişkisi hususunda çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Araştırmanın en genel bulgusu ise;

müziğin mesleki stresle başa çıkmada çalışma grubundaki her asker için ‘stres giderici’ bir rol oynamadığı, daha çok psikolojik yıpranmaya karşı askerleri koruyabilecek ve motivasyonlarını yükseltebilecek bir rolü olduğu yönündedir.

Anahtar Kelimeler: Askerlik Mesleği, Mesleki Stres, Stres ile Başa Çıkma, Stresle Müzik Yoluyla Başa Çıkma.

The Role of Musıc in Copıng Wıth Occupatıonal Stress Among mılıtary Personnel

Abstract

Stress is a factor that affects not only individuals’ daily lives but also their professional lives in various ways. Occupational stress, also frequently termed organizational stress, refers to the stress an individual may experience while fulfilling job-specific roles and tasks in their work environment. It can originate from various factors, including the physical and psychological workload of the tasks performed, the disruption of established daily routines, deviation from standard duties, or interpersonal interactions within the social environment. Military service is one of the professions characterized by profound challenges and significant responsibilities. In their professional lives, military personnel encounter diverse stressors, such as high workloads, strict hierarchical structures, guard duties, operational readiness for immediate deployment, intervention in extraordinary incidents, and prolonged separation from their families. Since the rigorous responsibilities and demanding conditions inherent in military environments possess the potential to deplete individuals both physically and psychologically, they can precipitate adverse outcomes such as tension, anxiety, and heightened stress. Conversely, listening to music is highlighted as an effective coping mechanism; unlike other activities, music has the unique capacity to simultaneously stimulate the mind, emotions, and body. Particularly within the military context -characterized by rigid discipline and, certain circumstances, existential risks- evaluating whether music facilitates relaxation and mitigates anxiety and stress emerges as a significant line of inquiry. The international literature features several studies addressing this phenomenon: For instance, empirical evidence indicates that music interventions foster positive emotion regulation in soldiers diagnosed with combat- or terrorism-related Post-Traumatic Stress Disorder (PTSD) (Bensimon, Amir, & Wolf, 2008). Furthermore, music has been shown to reduce both global and role-based stress levels among at-risk soldiers experiencing military maladjustment (Yoon, 2012). In this context, the present study aims to investigate the role of music listening by soldiers in coping with the stress arising from their “profession” and “duties.” Employing a survey research design, the data were collected through the semi-structured interviews. The study group comprises 19 soldiers who voluntarily participated in the research at a Gendarmerie Command located in the Black Sea Region of Türkiye . Data analysis yielded significant insights into the soldiers' music listening habits, musical preferences, and their effects on their stress levels. The most general finding of the research is that music does not play a “stress-relieving” role for every soldier within the study group when coping with occupational stress; rather, it plays a protective role against psychological burnout while concurrently enhancing their motivation.

Keywords: Military Profession, Occupational Stress, Stress Coping, Music-Based Coping Mechanisms.

Makale id= 312

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0009-0004-2334-951X

Çağdaş Figüratif Resimde Fotoğrafik Kaynağın Dönüşümü: Darrel Ellıs, Marlene Dumas ve Chuck Close Üzerine Karşılaştırmalı Bir İnceleme

Ersan Polat[1]

[1]Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Özet

Fotoğrafın ortaya çıkışıyla birlikte resim ve fotoğraf arasındaki ilişki, modern ve çağdaş sanatın önemli tartışma alanlarından biri hâline gelmiştir. Zaman içerisinde fotoğraf, yalnızca gerçekliği kaydeden bir araç olmaktan çıkarak sanatçılar için yeniden yorumlanabilen ve dönüştürülebilen önemli bir görsel kaynak niteliği kazanmıştır. Özellikle çağdaş figüratif resimde fotoğrafik görüntü, doğrudan aktarılan bir gerçeklik yerine sanatçının kişisel, teknik, biçimsel ve kavramsal müdahaleleriyle yeniden üretilen bir yaratım alanına dönüşmektedir. Bu çalışma, çağdaş figüratif resimde fotoğrafik kaynağın geçirdiği dönüşüm süreçlerini Darrel Ellis, Marlene Dumas ve Chuck Close'un sanatsal üretimleri üzerinden karşılaştırmalı olarak incelemektedir. Araştırmanın amacı, üç sanatçının fotoğrafik görüntüyü resimsel üretimin farklı aşamalarında nasıl dönüştürdüğünü ve bu dönüşümlerin bellek, kimlik, duygu, temsil ve görsel yapı açısından oluşturduğu farklılıkları ortaya koymaktır. Çalışmada nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiş; literatür taraması, sanatçı ve eser incelemesi ile karşılaştırmalı analiz yöntemlerinden yararlanılmıştır. İnceleme sürecinde Ellis'in aile fotoğrafları ve kişisel görsel arşivleri bellek, kimlik ve yeniden üretim bağlamında; Dumas'ın kişisel ve kamusal görsel kaynakları boyasal, duygusal ve kavramsal müdahaleler bağlamında; Close'un fotoğrafik portreleri ise ızgara sistemi, parçalı yapı ve sistematik resimsel kurgu açısından ele alınmıştır. Elde edilen değerlendirmeler, fotoğrafın üç sanatçıda da pasif bir aktarım aracı olarak kalmadığını, farklı sanatsal üretim yöntemleri aracılığıyla yeniden yapılandırıldığını göstermektedir. Ellis'te bellek ve kişisel arşiv, Dumas'ta duygu ve resimsel müdahale, Close'da ise sistematik yapılandırma öne çıkmaktadır. Bu farklılıklar, fotoğrafik kaynağın sanatçıların özgün üretim süreçleri içinde farklı anlam katmanları kazanabildiğini ayrıca göstermektedir. Sonuç olarak fotoğrafik kaynak, çağdaş figüratif resimde yalnızca bir referans değil, yeni biçimsel ve kavramsal anlamların oluşumuna katkı sağlayan etkin bir yaratım unsuru hâline gelmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çağdaş Figüratif Resim, Fotoğrafik Kaynak, Resimsel Dönüşüm, Bellek, Karşılaştırmalı Analiz.

The Transformation of the Photographic Source in Contemporary Figurative Painting: A Comparative Analysis of Darrel Ellis, Marlene Dumas, and Chuck Close

Abstract

Since the emergence of photography, the relationship between painting and photography has become an important area of discussion in modern and contemporary art. Over time, photography has moved beyond being a means of recording reality and has become a visual source that can be reinterpreted and transformed by artists. In contemporary figurative painting, the photographic image is not simply transferred as a direct representation of reality; rather, it is reconstructed through the artist's personal, technical, formal, and conceptual interventions. This study comparatively examines the transformation of photographic sources in contemporary figurative painting through the artistic practices of Darrel Ellis, Marlene Dumas, and Chuck Close. The aim is to identify how these three artists transform photographic images at different stages of pictorial production and to reveal differences produced by these transformations in relation to memory, identity, emotion, representation, and visual structure. The study adopts a qualitative research approach and employs literature review, artist and artwork examination, and comparative analysis. Ellis's family photographs and personal visual archives are considered in relation to memory, identity, and reproduction; Dumas's personal and public visual sources are examined through painterly, emotional, and conceptual interventions; and Close's photographic portraits are evaluated in terms of grid systems, fragmented structures, and systematic pictorial construction. The evaluations indicate that photography does not remain a passive means of visual transfer in the practices of these three artists, but is reconstructed through different artistic modes of production. Memory and personal archives become prominent in Ellis's practice, emotion and painterly intervention in Dumas's, and systematic pictorial construction in Close's. Consequently, the photographic source becomes more than a reference in contemporary figurative painting; it functions as an active element of artistic creation that contributes to the formation of new formal and conceptual meanings.

Keywords: Contemporary Figurative Painting, Photographic Source, Pictorial Transformation, Memory, Comparative Analysis.

Makale id= 203

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0001-8691-4919

Çocukların Gözünden Türkü Yolu: Gezici Müzik Atölyesi Sonrası Oluşturulan Resimlerin Görsel Tasarım Açısından İncelenmesi

Öğr.Gör. Ümit Öztürk[1]

[1]Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Özet

Çocuk resimleri, toplumlara dair yaşanmışlıkların, duygu dünyasının ve kültürel bağların görsel bir dille ifade edildiği iletişim araçlarından biridir. Sanat eğitimi kapsamında şekillendirilen ve üretilen resimler, çocukların çevrelerini ve müzik dünyasını nasıl algıladıklarını ve kültürel deneyimlerini nasıl anlamlandırdıklarını ortaya koyan özgün veriler sunmaktadır. Bu yönüyle Gezici Müzik Atölyesi–Türkü Yolu Projesi sonrasında çocukların ortaya koyduğu resimler, atölyelerin görsel hafızaya aktarımını incelemek için önemli bir veri kaynağı teşkil etmektedir. Çalışmanın amacı, proje sonrasında projeye katılan çocuklar tarafından hazırlanan resimleri görsel tasarım ilkeleri çerçevesinde ele alarak söz konusu etkinliğin çocukların görsel anlatımına ve kültürel algısına yansımalarını ortaya koymaktır. Çalışma, çocuk resimlerinin kültürel deneyimlerin görsel temsillerini ortaya koyması ve mobil sanat eğitimi uygulamalarının değerlendirilmesi bakımından önem taşımaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu, Gezici Müzik Atölyesi–Türkü Yolu Projesi kapsamında etkinliklere katılan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmada bu çocuklar tarafından hazırlanan toplam kırk resim incelenmiştir. Çalışma söz konusu resimler ve bu görsellere ilişkin tahlillerle sınırlıdır. Araştırmada nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiş olup veriler çocukların ürettiği görseller, gözlem notları ve proje süresince elde edilen kayıtlar üzerinden toplanmıştır. Resimler, görsel tasarım açısından kompozisyon, renk kullanımı, figür yerleşimi, müzikal ve kültürel unsurların temsili ölçütleri çerçevesinde betimsel analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir. Tahlil edilen resimlerde çocukların koro, bağlama, dilsiz kaval, sahne düzeni, gezici müzik atölyesi aracı ve birlikte müzik yapma deneyimlerini resmettikleri gözlemlenmiştir. Kompozisyon, renk kullanımı ve figür yerleşimlerinde etkinlik sırasında dikkatlerini çeken kültürel ve müzikal unsurların öne çıktığı, bazı resimlerde ise özgün yorumların ve yaratıcı görsel anlatımların geliştiği görülmüştür. Sonuç olarak proje kapsamında elde edilen çocuk resimlerinin, etkinlik sırasında yaşanan kültürel ve müzikal deneyimlerin görsel bellekteki yansımalarını ortaya koyduğu değerlendirilmiştir. Bu bulgular, Gezici Müzik Atölyesi–Türkü Yolu Projesi kapsamında edinilen deneyimlerin çocukların görsel anlatımlarına kültürel ve müzikal ögeler aracılığıyla yansıdığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Türk Halk Müziği, Çocuk Resimleri, Görsel Anlatım, Görsel Tasarım, Kültürel Bellek, Türk Halk Müziği Çalgıları.

The Turkısh Song Path Through Chıldren's Eyes: A Vısual Desıgn Analysıs of the Drawıngs Created After a Travelıng Musıc Workshop

Abstract

Children's drawings are a means of communication through which lived experiences, emotional worlds, and cultural connections are expressed in a visual language. Drawings created and shaped within the framework of art education provide unique insights into how children perceive their surroundings and the world of music, and how they make sense of their cultural experiences. In this regard, the drawings produced by the children following the Traveling Music Workshop–Turkish Folk Song Trail Project serve as an important data source for examining how the workshops are transferred into visual memory. The aim of this study is to analyze the drawings prepared by the participating children after the project, within the framework of visual design principles, to reveal how the activity is reflected in the children's visual expression and cultural perception. The study is significant in terms of how children's drawings reveal visual representations of cultural experiences and the evaluation of mobile art education programs.The study group consists of students who participated in activities as part of the Traveling Music Workshop–Türkü Yolu Project. A total of forty drawings created by these children were examined in the study. The study is limited to these drawings and the analyses of these visuals. A qualitative research approach was adopted in the study, and data were collected from the visuals produced by the children, observation notes, and recordings obtained during the project. The drawings were evaluated using a descriptive analysis method based on criteria such as composition, use of color, figure placement, and the representation of musical and cultural elements from a visual design perspective.In the analyzed drawings, it was observed that the children depicted their experiences with the choir, the bağlama, the dilsiz kaval, the stage setup, the mobile music workshop vehicle, and making music together.

Keywords: Turkish Folk Music, Children's Drawings, Visual Narrative, Visual Design, Cultural Memory, Turkish Folk Music Instruments.

Makale id= 72

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0009-0007-0279-3074

Iran El Dokuması Tekstillerinin Modern Kadın Giyim Tasarımına Uyarlanması

Öğr.Gör. Elnaz Hadidi[1], Doç. Dr. Ayben Pakolpakçıl[1]

[1]Nişantaşı Ünıversitesi

Özet

Bu çalışma, İran'ın köklü el dokuma tekstil geleneklerini sürdürülebilir moda çerçevesinde yeniden değerlendirmeyi ve bunları çağdaş kadın giyim tasarımına uyarlamayı amaçlayan tasarım odaklı bir araştırmayı sunmaktadır. Tarihsel olarak, İran'ın çeşitli bölgelerinde üretilen el dokuma tekstiller, doğal liflerin kullanımı, küçük ölçekli üretim sistemleri, el işçiliği ve uzun ürün yaşam döngüleri yoluyla sürdürülebilirliği somutlaştırmıştır. Sürdürülebilir moda alanındaki son çalışmalar öncelikle malzeme inovasyonu, döngüsellik ve çevre dostu üretim yöntemlerine odaklanmıştır. Bununla birlikte, geleneksel tekstil bilgisinin çağdaş moda tasarımına entegrasyonu yeterince araştırılmamıştır. Özellikle, el yapımı tekstillerin hem kültürel miras varlıkları hem de sürdürülebilir tasarım malzemeleri olarak rolü, modern moda sistemlerinde yeterince ele alınmamıştır. Araştırma iki aşamada gerçekleştirilmiştir. Birinci aşamada, İran el dokuma tekstilleri, hammaddeler, dokuma teknikleri, desen özellikleri, fonksiyonel kullanımları ve sosyo-kültürel üretim bağlamları açısından sistematik olarak analiz edilmiştir. İkinci aşamada ise, bu tekstillerin çağdaş modaya entegrasyon potansiyelini değerlendirmek için bir tasarım geliştirme süreci yürütülmüştür. Boho-casual estetiğinden ilham alan altı parçalık bir kadın giyim koleksiyonu geliştirildi ve teknik çizim, kalıp geliştirme ve prototip üretimi yoluyla iki tasarım hayata geçirildi. Bulgular, İran el dokuma tekstillerinin doğal malzeme bileşimi, dayanıklılığı ve düşük etkili üretim süreçleri nedeniyle sürdürülebilirlik ilkeleriyle doğal olarak uyumlu olduğunu göstermektedir. Tasarım aşaması, bu tekstillerin kültürel kimliklerinden ödün vermeden modern silüetlere başarıyla uyarlanabileceğini ortaya koymuştur. Bu, geleneksel malzemelerin çağdaş moda sistemlerine entegre edilmesinin sürdürülebilir tasarıma yönelik uygulanabilir bir yol olarak potansiyelini vurgulamaktadır. Çalışma, sürdürülebilir modanın yalnızca malzeme inovasyonu yoluyla değil, aynı zamanda kültürel mirasın korunması ve yerel üretim ekosistemlerinin desteklenmesi yoluyla da güçlendirilebileceğini göstererek alana katkıda bulunmaktadır. Geleneksel İran tekstillerinin boho-casual estetiğine entegrasyonu, çağdaş tüketici beklentileriyle uyumlu ve el sanatlarını teşvik eden yeni bir tasarım yaklaşımı sunmaktadır. Gelecekteki araştırmalar, ölçeklenebilirlik, tüketici algısı ve geleneksel tekstillerin küresel moda pazarlarına daha geniş entegrasyonunu incelemelidir.

Anahtar Kelimeler: İran El Dokuma Tekstilleri, Sürdürülebilir Moda, Boho-Günlük Tasarım, Kadın Giyim Koleksiyonu, Geleneksel Kumaşlar.

Adaptıng Iranıan Handwoven Textıles to Modern Women's Clothıng Desıgn

Abstract

Abstract. This study presents a design-focused investigation that aims to reassess Iran's deep-rooted hand-woven textile traditions within the framework of sustainable fashion and to adapt them to contemporary womenswear design. Historically, hand-woven textiles produced across various regions of Iran have embodied sustainability through the use of natural fibers, small-scale production systems, manual craftsmanship, and long product lifecycles. Recent studies in sustainable fashion have primarily focused on material innovation, circularity, and eco-efficient production methods. However, the integration of traditional textile knowledge into contemporary fashion design remains underexplored. In particular, the role of hand-crafted textiles as both cultural heritage assets and sustainable design materials has not been sufficiently addressed within modern fashion systems. The research was conducted in two phases. In the first phase, Iranian hand-woven textiles were systematically analysed in terms of raw materials, weaving techniques, pattern characteristics, functional uses, and their socio-cultural production contexts. In the second phase, a design development process was carried out to evaluate the integration potential of these textiles into contemporary fashion. A six-piece womenswear collection inspired by boho-casual aesthetics was developed, with two designs realised through technical drawing, pattern development, and prototype production. The findings demonstrate that Iranian hand-woven textiles inherently align with sustainability principles due to their natural material composition, durability, and low-impact production processes. The design phase revealed that these textiles can be successfully adapted to modern silhouettes without compromising their cultural identity. This highlights the potential of integrating traditional materials into contemporary fashion systems as a viable pathway toward sustainable design. The study contributes to the field by demonstrating that sustainable fashion can be strengthened not only through material innovation but also through the preservation of cultural heritage and the support of local production ecosystems. The incorporation of traditional Iranian textiles into boho-casual aesthetics offers a novel design approach that aligns with contemporary consumer expectations while promoting craftsmanship. Future research should explore scalability, consumer perception, and broader integration of traditional textiles into global fashion markets.

Keywords: Iranian Hand-Woven Textiles, Sustainable Fashion, Boho-Casual Design, Women's Clothing Collection, Traditional Fabrics.

Makale id= 191

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-4352-7879

Klarnet Müzik İcra Yeteneğinin Hayat Boyu Gelişiminde Çevresel Faktörler

Prof.Dr. Ayşe Gülriz Germen[1]

[1]Anadolu Üniversitesi

Özet

Bu çalışma, klarnet icra yeteneğinin gelişimini yalnızca doğuştan gelen biyolojik bir miras olmaktan çıkarıp, çevresel faktörlerle sürekli etkileşim içinde şekillenen dinamik bir süreç olarak ele almaktadır. Bronfenbrenner'ın ekolojik sistemler kuramını temel alan çalışma, yeteneğin aile ortamı, kültürel çevre, eğitim kurumları, akran etkileşimi ve sosyoekonomik koşullar gibi iç içe geçmiş sistemlerle nasıl biçimlendiğini Türkiye'deki üç farklı müzik bağlamı üzerinden incelemektedir. İlk olarak, Batılı müzik eğitim modelini benimseyen ve standart Böhm sistemi klarnet kullanımını esas alan devlet konservatuvarlarındaki kurumsal çevre değerlendirilmektedir. Bu bağlamda, okulların büyük şehirlerde yoğunlaşması taşradan gelen yetenekli öğrenciler için ekonomik ve coğrafi engeller oluştururken, öğrencilerin standart Batı repertuvarı ile kendi ailelerinin benimsediği Türk müziği formları arasında sıkışması ciddi bir kimlik gerilimine yol açmaktadır. İkinci bağlam olan Türk müziği geleneğinde ise klarnet, Batı eğitiminin müfredatında yer almayan çeyrek sesler, süsleme kalıpları ve makamsal seyir anlayışı gibi tamamen farklı teknik beceriler gerektirecek biçimde icra edilmektedir. Bu alanda yetişen icracılar için en kritik çevresel faktör, kurumsal eğitimin beklentileri ile aile ve topluluk çevresinin sunduğu kültürel müzikal girdi arasındaki dengeyi zedelemeden kurabilmektir. Üçüncü olarak, özellikle Trakya, Ege ve İç Anadolu'daki Roman geleneğinde merkezi bir yere sahip olan ve daha parlak tınılı Albert sistemiyle çalınan sol (G) klarnet pratiği incelenmektedir. Bu enformel ortamda öğrenme, formel kurumların tamamen dışında, baba-oğul veya usta-çırak ilişkisiyle ve kulaktan aktarımla gerçekleşmekte; notasyon sistemi genellikle işlevsiz kalmaktadır. Çocuklar çok erken yaşta performans bağlamlarına dahil olarak anlık doğaçlama kapasitelerini hızla geliştirmekte ve konservatuvarın aksine geri bildirimi öğretmenden değil, doğrudan dans edenlerin ve dinleyicilerin coşkusundan almaktadır. Ancak bu icracılar sosyoekonomik güçlükler, toplumsal ayrımcılık ve müziğin doğrudan geçim kaynağı olmasının getirdiği yoğun ekonomik baskılarla da mücadele etmek zorundadır. Sonuç olarak araştırma, yeteneğin hiçbir bağlamda tek tip bir süreçle gelişmediğini, her çevrenin kendine özgü güçlü yanları ve kırılganlıkları olduğunu vurgulamaktadır. Bu doğrultuda, öğrencilerin yaşadığı kültürel kimlik çatışmasını azaltmak için konservatuvar müfredatlarına Türk makamları ve usul sisteminin entegre edilmesi; ayrıca sol klarnet geleneğindeki enformel öğrenme pratiklerinin

somut olmayan kültürel miras olarak belgelenip akademik araştırmalara konu edilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Klarnet Eğitimi, Çevresel Faktörler, Hayat Boyu Gelişim, Sol Klarnet, Roman Müziği, Türk Müziği, Konservatuvar.

Makale id= 318

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0001-5311-6726

Mitolojik Olarak Kuş İmgesi: Sultan Hüseyin Baykara Divan'ındaki Halkâr Tasarımlarındaki Kuş Tasvirleri

Doç.Dr. Sevda Emlak[1]

[1]İzmir Demokrasi Üniversitesi

Özet

Erken devirlerden itibaren Türk sanatında önemli bir yer edinen hayvan üslubu, farklı sanat alanlarında tezyinî bir unsur olarak kullanılmıştır. Üsluplaştırılmış hayvan figürleri, özellikle yazma eserlerin sayfa kenarlarında uygulanan halkâr tezyinatında ve minyatür sahnelerinde dikkat çekmektedir. Bu figürler arasında yer alan kuş tasvirleri ise sahip oldukları mitolojik, sembolik ve kültürel anlamlar doğrultusunda kitap sanatlarında yer almaktadır. Çalışmada Hüseyin Baykara Divan'ındaki Halkâr tasarımlarındaki kuş mitleri mitolojik anlatıları ile ele alınmıştır. Eserin halkâr tasarımlarında Simurg, Kaz ve Tavus kuşlarına yer verilmiştir. Eserin 10 varağında Simurg, 4 varağında Kaz, 2 varağında ise Tavus kuşu tasvirleri yer almaktadır. Altın ile yapılan stilize edilmiş kuş tasvirleri bitkisel motifler içerinde bir bütünlük içerisinde resmedilmiştir. Kuş figürleri, tarih boyunca farklı toplumların kültürel ve düşünsel dünyasında doğayla sınırlı kalmayarak sembolik ve manevi değerler taşıyan imgeler olarak varlık göstermiştir. Gökyüzü ile yeryüzü arasında hareket edebilmeleri ve kendilerine özgü yaşam biçimleri, kuşların mitolojik anlatılarda ve edebî metinlerde çeşitli anlamlarla ilişkilendirilmesine zemin hazırlamıştır. Türk sanatında, kültüründe ve edebiyatında kuşlar; aşk, özlem, ruhsal arayış, güzellik ve manevi yolculuk gibi kavramların aktarılmasında başvurulan önemli semboller arasında yer almıştır. Mitolojik ve sembolik anlatılarda Simurg; güç, iyilik ve kötülük arasındaki mücadele, koruyuculuk ve yeniden doğuş kavramlarıyla ilişkilendirilmektedir. Tavus kuşu; şöhret, güzellik ve ölümsüzlük gibi temsili sembolleri ile Kaz ise kutsallık, ilahi güç, bilgelik ve güzellik kavramlarıyla ilişkilendirilen bir figür olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda hayvan figürleri içerisinde özellikle kuşlar, ilmi ve edebî eserlerde mitolojik anlatılarla zenginleşen, çok katmanlı sembolik anlamlar taşıyan figürler arasında önemli bir yere sahiptir. İncelenen halkâr tezyinatında kullanılan Simurg, Tavus kuşu ve Kaz gibi kuş figürleri, mitolojide taşıdıkları metaforik anlamların yanı sıra, şairin dizelerinde ortaya koyduğu anlam dünyasının sanatçı tarafından yorumlanması ve yeniden tasavvur edilmesi sonucunda tezyinat içerisinde biçim kazanmıştır. Bu yönüyle kuş tasvirleri, yalnızca tezyini bir unsur olmayıp edebî anlatının görsel bir dile dönüştürülmesinde önemli bir işlev üstlenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Halkâr Tasarımı, Mitojik Kuşlar, Hayvan Sembolleri Simurg, Tavus Kuşu, Kaz.

The Bird Image in Mythological Context: Depictions of Birds in the Halkâr Designs of the Divan of Sultan Husayn Bayqara

Abstract

Since the early periods, the animal style, which has occupied an important place in Turkish art, has been employed as an ornamental element in various artistic fields. Stylized animal figures are particularly prominent in halkâr ornamentation applied to the margins of manuscripts and in miniature scenes. Among these figures, depictions of birds have found a place in the arts of the book in accordance with the mythological, symbolic, and cultural meanings they embody. This study examines the bird myths represented in the halkâr designs of the Divan of Sultan Husayn Bayqara together with their mythological narratives. The halkâr designs of the manuscript include depictions of the Simurgh, goose, and peacock. Depictions of the Simurgh appear on 10 folios, the goose on 4 folios, and the peacock on 2 folios. The stylized bird depictions executed in gold are rendered harmoniously among the vegetal motifs, forming an integrated composition. Throughout history, bird figures have existed in the cultural and intellectual worlds of different societies not merely as elements of nature but as images carrying symbolic and spiritual values. Their ability to move between the sky and the earth, together with their distinctive modes of life, has provided a basis for associating birds with various meanings in mythological narratives and literary texts. In Turkish art, culture, and literature, birds have been among the important symbols employed to convey concepts such as love, longing, spiritual quest, beauty, and the spiritual journey. In mythological and symbolic narratives, the Simurgh is associated with concepts such as strength, the struggle between good and evil, protection, and rebirth. The peacock appears as a symbolic figure representing fame, beauty, and immortality, while the goose is associated with concepts of sacredness, divine power, wisdom, and beauty. In this context, birds, among animal figures, occupy a significant place as figures bearing multilayered symbolic meanings enriched by mythological narratives in scholarly and literary works. The bird figures represented in the examined halkâr ornamentation, particularly the Simurgh, peacock, and goose, acquire form within the ornamentation not only through the metaphorical meanings they carry in mythology but also as a result of the artist's interpretation and reimagining of the semantic world conveyed in the poet's verses. From this perspective, the bird depictions function not merely as ornamental elements but also as significant means through which the literary narrative is transformed into a visual language.

Keywords: Halkâr Design, Mythological Birds, Animal Symbols, Simurgh, Peacock, Goose.

Makale id= 204

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0001-9165-4381

Mobil Sanat Eğitimi Yoluyla Somut Olmayan Kültürel Mirasın Aktarımı: Gezici Müzik Atölyesi–türkü Yolu Projesinin İncelenmesi

Doç.Dr. Can Doğan[1]

[1]Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Özet

Geleneksel Türk halk müziği, Anadolu'nun kültürel miras birikiminin kuşaklar arasında aktarılmasında önemli bir fonksiyon icra eder. İnsanların duygu ve düşüncelerini sesler yoluyla aktardığı bu kadim sanat, kültürel kimliğin gelişiminde kritik bir rol üstlenmektedir. Özellikle kırsal bölgelerde öğrenim gören öğrencilerin geleneksel çalgılarla ve uygulamalı müzik etkinlikleriyle karşılaşma imkânlarının sınırlı olması, kültürel aktarım bakımından erişim esaslı bir sorun oluşturmaktadır. Bu çalışmada "Gezici Müzik Atölyesi–Türkü Yolu Projesi", mobil sanat eğitimi modeliyle geleneksel Türk halk müziğinin tanıtılması, öğrencilerin türküler ve halk çalgılarıyla doğrudan etkileşime girmesi ve somut olmayan kültürel mirasa yönelik farkındalık oluşturulması açısından incelenmiştir. Proje, 10 Nisan-16 Haziran 2026 tarihleri arasında Bolu il merkezi ve ilçelerinde uygulanmış, 10 okulda 1200'ü aşkın öğrenciye ulaşılmış ve 20 etkinlik gerçekleştirilmiştir. Bunun yanı sıra 40'ı aşkın öğretmen ve 100'ü aşkın gönüllü bu süreçte yer almıştır. Uygulamalarda sekiz geleneksel çalgıya yer verilmiş, ilçelerde "Türkü Yolu Çocuk Koroları" kurulmuş, yetenek taramalarıyla belirlenen öğrencilerin toplu söyleme ve aktif müzik yapma süreçlerine katılımı sağlanmıştır. Üniversite öğrencileri saz ve medya ekiplerinde icra, koro rehberliği, saha organizasyonu, kayıt ve dijital içerik üretimi görevleri üstlenmiştir. Çalışmada karma yöntem yaklaşımı benimsenmiş; veriler gözlem, anket, görüşme, proje raporları, etkinlik kayıtları ve katılımcı geri bildirimlerinden elde edilmiş, nicel veriler betimsel istatistiklerle, nitel veriler betimsel analizle değerlendirilmiştir. Somut olmayan kültürel mirasın aktarımı öğrencilerin türkü repertuvarına katılması, geleneksel çalgıları tanıması, aktif müzik yapması ve bu deneyimi geri bildirimlerine yansıtması üzerinden değerlendirilmiştir. Öğrenci geri bildirimlerinde çalgıları öğrenme, türkü dinleme ve söyleme, etkinlikten memnuniyet duyma ve belirli çalgılara ilgi gösterme temaları öne çıkmıştır. Bu göstergeler, projenin geleneksel müzik unsurlarının tanınması, uygulanması ve deneyimlenmesi yoluyla kültürel aktarımı desteklediğini göstermektedir. Sonuç olarak proje, geleneksel Türk halk müziğini öğrencilerin bulunduğu çevreye taşıyan ve kültürel mirasla

doğrudan etkileşim kurmalarını sağlayan uygulanabilir bir mobil sanat eğitimi modeli olarak değerlendirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Gezici Müzik Atölyesi, Somut Olmayan Kültürel Miras, Kültürel Aktarım, Türk Halk Müziği, Türküler, Türk Halk Müziği Çalgıları.

Transmıssıon of Intangıble Cultural Herıtage Through Mobıle Arts Educatıon: An Examınatıon of the Travelıng Musıc Workshop–türkü Yolu Project

Abstract

Traditional Turkish folk music plays a significant role in passing down Anatolia's cultural heritage from one generation to the next. This ancient art form, through which people express their emotions and thoughts through sound, plays a critical role in the development of cultural identity. The limited opportunities for students, particularly those in rural areas, to engage with traditional instruments and hands-on music activities presents a significant access-based challenge in terms of cultural transmission. In this study, the "Traveling Music Workshop—Turkish Folk Song Trail Project" was examined in terms of promoting traditional Turkish folk music through a mobile arts education model, enabling students to interact directly with folk songs and traditional instruments, and raising awareness of intangible cultural heritage. The project was implemented between April 10 and June 16, 2026, in the central city and districts of Bolu, reaching over 1,200 students in 10 schools and conducting 20 events. In addition, more than 40 teachers and over 100 volunteers participated in this process. The activities featured eight traditional musical instruments; "Turkish Folk Song Route Children's Choirs" were established in the districts, and students identified through talent screenings were given the opportunity to participate in group singing and active music-making sessions. University students took on roles in the saz and media teams, including performance, choir direction, field organization, recording, and digital content production. The study adopted a mixed-methods approach; data were collected through observation, surveys, interviews, project reports, activity records, and participant feedback. Quantitative data were analyzed using descriptive statistics, while qualitative data were analyzed using descriptive analysis. The transmission of intangible cultural heritage was assessed through students' participation in the folk song repertoire, their familiarity with traditional instruments, their active engagement in music-making, and how they reflected this experience in their feedback.

Keywords: Traveling Music Workshop, Intangible Cultural Heritage, Cultural Transmission, Turkish Folk Music, Folk Songs, Turkish Folk Music Instruments.

Makale id= 92

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0003-0611-9048

Türk Müziğinde Çocuk Şarkıları Besteciliğinde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

Prof.Dr. Kubilay Kolukırık[1]

[1]Kırşehir Ahi Eavran Üniversitesi

Özet

Çocuk şarkıları, çocukların bilişsel, duyuşsal, dilsel ve müziksel gelişimlerini destekleyen en önemli eğitim materyallerinden biridir. Erken çocukluk döneminden itibaren müzik yoluyla edinilen kazanımlar, çocukların estetik algılarının gelişmesine, dil becerilerinin güçlenmesine, yaratıcılıklarının desteklenmesine ve kültürel kimliklerinin oluşmasına önemli katkılar sağlamaktadır. Bu nedenle çocuklar için bestelenen eserlerin yalnızca sanatsal açıdan başarılı olması yeterli olmayıp, aynı zamanda gelişimsel, eğitsel ve kültürel gereksinimlere uygun olarak tasarlanması gerekmektedir. Çocuk şarkılarının bestelenmesinde ise melodik güzelliğin yanında çocuk gelişimi, dil özellikleri, prozodi, makam, usûl, ses sınırları ve pedagojik ilkelerin bütüncül bir anlayışla ele alınması önem taşımaktadır. Bu araştırmanın amacı, Türk müziğinde çocuk şarkısı besteciliğinde dikkat edilmesi gereken temel ilkeleri ortaya koymak ve bu ilkelerin eğitim müziği besteciliğine sağlayacağı katkıları değerlendirmektir. Araştırma nitel araştırma deseninde gerçekleştirilmiş olup doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın veri kaynaklarını çocuk gelişimi, müzik eğitimi, Türk müziği kuramı, çocuk edebiyatı ve bestecilik alanındaki ulusal ve uluslararası literatür ile araştırmacının çocuk şarkıları üzerine gerçekleştirdiği bestecilik çalışmaları oluşturmaktadır. Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir. Araştırma bulguları; yaş gruplarına uygun ses alanının belirlenmesi, doğal konuşma vurgusuna uygun prozodi kullanımı, sade ve akılda kalıcı melodik yapıların tercih edilmesi, çocukların kolaylıkla uygulayabileceği ritmik kalıpların kullanılması, pedagojik hedeflere uygun makam seçimi ve kültürel değerleri destekleyen güfte içeriklerinin başarılı çocuk şarkılarının temel bileşenleri olduğunu göstermektedir. Ayrıca ezgi, güfte, makam, ritim ve eğitim hedefleri arasındaki uyumun şarkıların öğrenilebilirliğini, kalıcılığını ve eğitimde kullanılabilirliğini artırdığı belirlenmiştir. Sonuç olarak araştırma, Türk müziğine dayalı çocuk şarkısı besteciliği için sistematik, uygulanabilir ve pedagojik temellere dayanan bir yaklaşım önererek, bestecilere, müzik eğitimcilerine ve öğretmen yetiştirme programlarına kuramsal ve uygulamalı katkılar sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk Şarkıları, Türk Müziği, Bestecilik, Makam, Prozodi, Müzik Eğitimi.

Considerations in Composing Children's Songs in Turkish Music

Abstract

Children’s songs are among the most important educational materials supporting children’s cognitive, affective, linguistic, and musical development. Musical experiences acquired during early childhood contribute significantly to the development of aesthetic perception, language skills, creativity, and cultural identity. Therefore, compositions for children should not only demonstrate artistic quality but also be designed in accordance with developmental, educational, and cultural needs. Composing children’s songs requires a holistic approach that integrates child development, linguistic characteristics, prosody, makam (modal structure), usûl (rhythmic patterns), vocal range, and pedagogical principles alongside melodic appeal.This study aims to identify the fundamental principles that should be considered in composing children’s songs within the tradition of Turkish music and to evaluate their contributions to educational music composition. The research employed a qualitative design using the document analysis method. Data sources included national and international literature on child development, music education, Turkish music theory, children’s literature, and composition, together with the researcher’s own compositional studies on children’s songs. The data were analyzed through descriptive analysis.The findings indicate that successful children’s songs are characterized by age-appropriate vocal ranges, prosody aligned with the natural stress patterns of speech, simple and memorable melodic structures, rhythmic patterns that children can perform with ease, makams selected in accordance with pedagogical objectives, and lyrics that reinforce cultural values. Moreover, coherence among melody, lyrics, makam, rhythm, and educational objectives enhances the learnability, retention, and educational effectiveness of children’s songs.In conclusion, this study proposes a systematic, practical, and pedagogically grounded framework for composing children’s songs based on Turkish music. The proposed model provides theoretical and practical guidance for composers, music educators, curriculum developers, and teacher education programs while contributing to the development of culturally responsive educational music literature.

Keywords: Children's Songs, Turkish Music, Composition, Makam, Prosody, Music Education.

Makale id= 2

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-9949-1342

Yapay Zekâ Müzik mi Üretiyor, Yoksa İstatistiksel Örüntüleri mi Taklit Ediyor' Zaman-Frekans Düzleminde Bir İnceleme

Arş.Gör.Dr. Uğur Baloğlu[1]

[1]Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi

Özet

Bu çalışma, yapay zekâ tabanlı müzik üretim sistemlerinin çıktılarını temsil biçimleri ve istatistiksel modelleme yaklaşımları bağlamında, zaman-frekans düzleminde incelemektedir. Ayrık token ve sürekli latent temsillerden beklenebilecek akustik izler kuramsal olarak türetilmiş, transient yapıların bulanıklaşması, harmonik yapının zayıflaması ve spektral enerjinin odak kaybederek yayılması olmak üzere üç hipotez sınanmıştır. Bu hipotezler, temsil ve üretim mekanizmalarından türetilen beş aday artefakt sınıfından miks düzeyindeki dosyalarla sınanabilen üçüne dayanmaktadır. Pilot nitelikteki çalışmada Suno v6 ile tek bir pop-rock prompt'undan üretilen 10 kayıt, David Bowie'nin *Reality* (2025 remaster) albümünden seçilen 10 ticari kayıtla karşılaştırılmıştır. Ses düzeyleri eşitlenen kayıtlarda atak, harmonik ve spektral özellikler ile üst bant sınırı ölçülmüş, mastering kaynaklı dinamik farkların etkisi ayrıca sınanmıştır. Gruplar Mann-Whitney U testi ve Bonferroni düzeltmesiyle karşılaştırılmış, sonuçların analiz kararlarına duyarlılığı ek kontrollerle incelenmiştir. Analizlerde transient bulanıklaşması gözlenmemiştir. Suno kayıtlarında atak yükselme süresi daha kısadır (medyan 8,5 ve 11,8 ms), ancak fark yalnızca en güçlü vuruşlar incelendiğinde belirgin biçimde küçülmektedir. Suno kayıtlarında dakikadaki vuruş sayısının daha yüksek olması, bu farkın bir bölümünün perküsyon yoğunluğundan kaynaklanabileceğini düşündürmektedir. Harmonik-rezidüel enerji oranında hipotezi destekleyen bir fark bulunmamıştır. Spektral enerji Suno kayıtlarında yüksek frekanslara kaymıştır. 8–16 kHz bandının toplam güçteki payı yaklaşık 5,4 dB yüksek, 250 Hz–2 kHz bandının payı ise yaklaşık 1,8 dB düşüktür. Bu fark limiter uygulanmış kayıtlarda da korunmuştur. Suno kayıtlarının tamamında yaklaşık 20 kHz'te sabit bir üst bant sınırı gözlenmiştir. Farklar beklenen bozulmadan çok, spektral kayma ve sabit bir işleme izi biçiminde ortaya çıkmıştır. Örneklemin küçük olması ve grupların eşleştirilmemiş olması nedeniyle bulgular genellenmemekte, yalnızca incelenen kayıtlar için betimleyici olarak yorumlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Üretken Yapay Zekâ, Suno, Zaman-Frekans Analizi, Transient, Ses Temsili.

Is Artificial Intelligence Producing Music or Imitating Statistical Patterns? An Examination in the Time-Frequency Domain

Abstract

This study examines the outputs of artificial intelligence-based music generation systems in the time-frequency domain, in the context of representation formats and statistical modelling approaches. Acoustic traces expected from discrete-token and continuous-latent representations were derived theoretically, and three hypotheses were tested, namely smearing of transient structures, weakening of harmonic structure and unfocused spreading of spectral energy. These correspond to the three of five candidate artefact classes that can be tested on mix-level files. In this pilot study, 10 recordings generated with Suno v6 from a single pop-rock prompt were compared with 10 commercial recordings selected from David Bowie's *Reality* (2025 remaster). After loudness matching, attack, harmonic and spectral properties and the upper band limit were measured, and the effect of mastering-related dynamics differences was tested separately. Groups were compared with the Mann-Whitney U test and Bonferroni correction, and sensitivity analyses were run. No transient smearing was observed. Attack rise times were shorter in the Suno recordings (median 8.5 versus 11.8 ms), although the difference shrank markedly when only the strongest hits were analysed. The higher hit rate of the Suno recordings suggests that part of this difference reflects percussion density. The harmonic-to-residual energy ratio showed no difference supporting the hypothesis. Spectral energy in the Suno recordings was shifted towards higher frequencies, with the share of the 8–16 kHz band in total power about 5.4 dB higher and that of the 250 Hz–2 kHz band about 1.8 dB lower. This shift persisted after limiting. A fixed upper band limit at about 20 kHz was observed in all Suno recordings. The differences appeared as a spectral shift and a fixed processing trace rather than as the expected degradation. Given the small and unmatched sample, the findings are descriptive and limited to the recordings examined.

Keywords: Generative Artificial Intelligence, Suno, Time-Frequency Analysis, Transient, Audio Representation.

Makale id= 265

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0003-2252-3390

Dijital Kültürün Gölgesinde Dilimiz ve Değerlerimiz: Lise Gençliğinin Söz Varlığında Yabancılaşma Eğiliminin Etkenleri

Dr. Mehmet Yıldırım[1]

[1]Isparta Şehit Tevhit Akkan Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi

Özet

Bu araştırma, öğrencilerin gerek günlük iletişim süreçlerinde gerekse sosyal medya platformlarında, Türkçenin söz varlığına ait olmayan kelimeleri kullanım sıklığında gözlemlenen artış, kullanılan dilde değer yozlaşmasının sebeplerinin ortaya konulması amacıyla tasarlanmıştır. Çalışmanın temel amacı; söz konusu dil yozlaşmasının ardındaki sosyolojik, ekonomik ve kültürel belirleyicileri irdelemektir. Araştırmanın evren ve örneklemini; fen, sosyal bilimler, spor ve görsel sanatlar liselerinde öğrenim gören öğrenciler oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini, il sınırları içerisinde öğrenim görmekte olan, 9. ve 10. sınıf seviyesindeki toplam 243 lise öğrencisi oluşturmuştur. Bu çeşitlilik, farklı eğitim programlarına tabi öğrencilerin değerlerimiz açısından kelime tercih alışkanlıklarının karşılaştırmalı olarak analiz edilmesine olanak tanıyacağı düşünülmüştür. Veri toplama aracı olarak, değerlerimiz açısından öğrencilerin kelime dağarcığını şekillendiren değişkenleri tespit etmeye yönelik yapılandırılmış bir anket kullanılmıştır. Elde edilen bulgular; öğrencilerin kelime tercihleri ve kullandıkları dilin değerlerimiz açısından kitle iletişim araçları (TV, sosyal medya), aile, öğretmen, cinsiyet ve akran grubu gibi faktörlerden anlamlı düzeyde etkilendiğini göstermektedir. Ayrıca, çevresel etkileşimlerin yabancı kökenli sözcük ve argo kullanımını artırdığı da tespit edilmiştir. Değişkenler arasındaki ilişkiyi derinlemesine analiz etmek maksadıyla Ki-Kare testi uygulanmış; analiz neticesinde çevre, cinsiyet ve sosyal medya

faktörlerinin kelime kullanımı üzerinde istatistiksel olarak belirleyici bir etkisi olduğu saptanmıştır. Araştırma sonuçları, sosyal çevrenin dil kullanımı üzerindeki baskın rolünü teyit etmekle birlikte araştırmanın değerlerimiz bağlamında dilimizi koruma ve öğrencilerin kelime dağarcığını etkileyen faktörlerin tespiti açısından literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Din Eğitimi, Değer, Dil Gelişimi, Sosyal Medya, Öğrenci, Söz Varlığı.

Our Language and Values in the Shadow of Digital Culture: Determinants of the Alienation Tendency in High School Youth's Vocabulary

Abstract

This study was designed to identify the underlying reasons for the observed increase in the frequency with which students employ words foreign to the Turkish lexicon - both in daily interpersonal communication and across digital social media platforms - and the resulting value erosion reflected in language use. The primary objective of the research is to examine the sociological, economic, and cultural determinants driving this linguistic degradation. The research population and sample comprise students enrolled in science, social sciences, sports, and visual arts high schools. Specifically, the sample consists of a total of 243 ninth - and tenth - grade secondary school students studying within the provincial borders. This institutional diversity was intended to enable a comparative analysis of the lexical habits and preferences of students subjected to distinct educational curricula from the perspective of core cultural values. A structured questionnaire designed to identify the variables shaping students' vocabulary was utilised as the data collection instrument. The empirical findings indicate that students' word choices and linguistic expressions are significantly influenced by mass media (television, social media), family, educators, gender, and peer groups. Furthermore, environmental interactions were determined to intensify the adoption of slang and foreign-origin words. To analyse the relationships between these variables in depth, a Chi-Square test of independence was performed; the analysis established that environmental factors, gender, and social media exert a statistically significant determinant effect on vocabulary usage. While corroborating the predominant role of the social environment in shaping linguistic practices, the results of this research are expected to contribute to the scholarly literature in terms of preserving the Turkish language within the context of foundational values and identifying the key determinants governing students' vocabulary acquisition.

Keywords: Religious Education, Value, Language Development, Social Media, Student, Lexicon.

Makale id= 83

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0003-2209-5971

Adabımuaşeret Dersi Öğretim Programının Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi

Ayşe Nur Yıldırım[1]

[1]Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi

Özet

Toplumsal yaşamın sürdürülebilirliği, görgü ve nezaket kurallarının kuşaktan kuşağa aktarılmasına bağlıdır. Ancak toplumsal ve ailevi yapılardaki hızlı dönüşümler, geleneksel aktarım mekanizmalarının zayıflamasına neden olmuş ve bu sorumluluğun bir kısmının formal eğitime devredilmesini gerekli kılmıştır. Bu doğrultuda Millî Eğitim Bakanlığı, 2023 yılında Adabımuaşeret dersini ortaöğretim kademesinde seçmeli ders olarak yürürlüğe koymuştur. Söz konusu ders, öğrencilere günlük hayatta karşılaşabilecekleri sosyal durumlarda uygun davranış biçimlerini kazandırmayı hedeflemektedir. Bu çalışma, Adabımuaşeret Dersi Öğretim Programı'nı değerler eğitimi bağlamında incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmada değer ile adabımuaşeret arasındaki ilişki tutum-davranış ekseninde ele alınmış; adabımuaşeret, değerin yalnızca davranışsal bir yansıması değil, erdem etiği geleneğinde vurgulandığı üzere tekrarlanan davranış yoluyla değerin içselleştirilmesini sağlayan bir pekiştirme mekanizması olarak kavramsallaştırılmıştır. Araştırmanın veri kaynağını, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 2023 yılında yayımlanan Ortaöğretim Adabımuaşeret Dersi Öğretim Programı oluşturmaktadır. Yöntem olarak nitel araştırma desenlerinden doküman analizi kullanılmış; analiz birimi olarak programın kendi iç sınıflandırmasında her kazanımın altında belirtilen Değerler ibaresi esas alınmıştır. Veriler betimsel analiz tekniğiyle çözümlenmiş, her değerin ünite ve kazanım düzeyindeki geçme sıklığı kodlanarak matrisler hâlinde değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda programın yedi ünitesindeki 23 kazanım taranarak on kök değerin (adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik) dağılımı çıkarılmış, toplam 77 değer-kazanım eşleşmesi tespit edilmiştir. Bulgulara göre öz denetim ve saygının en baskın değerler olduğu, adaletin ise yalnızca tek bir kazanımda yer aldığı belirlenmiştir. Çalışma, programın davranış-merkezli, aktarım ve karakter eğitimi yaklaşımlarının bir bileşimine dayanan tutarlı bir yapı sergilediği; ancak değerlerin programa farklı ağırlıklarla dağıldığı sonucuna ulaşmıştır. Bu bağlamda adalet gibi nispeten az yer bulan değerlerin telafi edici etkinliklerle zenginleştirilmesi, programın değer dağılımının daha dengeli hâle getirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Adabımuaşeret, Değerler Eğitimi, Öğretim Programı, Kök Değerler, Karakter Eğitimi.

Examination of the Adabımuaşeret Course Curriculum in Terms of Values Education

Abstract

The sustainability of social life depends on the intergenerational transmission of etiquette and manners. Rapid transformations in social and family structures have weakened traditional transmission mechanisms, making it necessary to transfer part of this responsibility to formal education. Accordingly, the Ministry of National Education introduced the elective Etiquette (Adabımuaşeret) course at the secondary level in 2023, aiming to help students acquire appropriate behavior for social situations in daily life. This study examines the Etiquette Course Curriculum within the context of values education. The relationship between values and etiquette is addressed along an attitude-behavior axis; etiquette is conceptualized not as a mere reflection of values but, as emphasized in virtue ethics, as a mechanism through which values are internalized via repeated behavior. The data source is the Secondary Education Etiquette Course Curriculum, published by the Ministry of National Education in 2023. Employing document analysis, the study uses the explicit Values statements listed under each learning outcome as the unit of analysis. Data were analyzed descriptively, coding the frequency of each value at the unit and outcome level through matrices. Accordingly, 23 learning outcomes across seven units were examined to determine the distribution of ten core values (justice, friendship, honesty, self-control, patience, respect, love, responsibility, patriotism, helpfulness), yielding 77 value-outcome matches. Findings indicate that self-control and respect are the most dominant values, while justice appears in only a single outcome. The study concludes that the curriculum exhibits a coherent structure combining transmission-based and character education approaches, though values are distributed with varying degrees of emphasis. It is recommended that underrepresented values such as justice be enriched through compensatory activities and that the distribution be made more balanced.

Keywords: Etiquette (Adabımuaşeret), Values Education, Curriculum, Core Values, Character Education.

Makale id= 287

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0009-0006-5072-2433

Allah'ın İsimlerinin Mekkî Sûrelerdeki Kullanımı: Kelâmî Zihniyet İnşası Bağlamında Bir Analiz

Öğr.Gör. Reyhan Kaleli[1]

[1]Dokuz Eylül Üniversitesi

Özet

Bu çalışma, Kur'ân-ı Kerîm'de Allah'ın isimlerinin (esmâ-i hüsnâ) Mekkî sûrelerdeki kullanım biçimlerini, semantik, tarihsel ve kelâmî bağlamlarıyla birlikte analiz etmeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın temel problemi, ilâhî isimlerin Mekkî nüzûl sürecinde yalnızca sıfat kategorileri olarak değil, aynı zamanda tevhid merkezli bilinç inşası ve zihniyet dönüşümünün epistemik araçları olarak nasıl işlev gördüğü sorusu etrafında şekillenmektedir. Bu makale, esmâ-i hüsnânın Mekkî dönemde özellikle tevhid, rubûbiyet, kudret, yaratma, ilim, mutlak otorite ve ulûhiyet vurgusu ekseninde yapılandığını ortaya koymayı hedeflemektedir. Araştırmanın metodolojisi nüzûl kronolojisine dayalı olup, ilâhî isimlerin geçtiği ayetler kapsamlı bir şekilde incelenmiştir. Çalışmada bağlam analizi (siyak-sibak), kavramsal ağ çözümlemesi ve kelâmî tasnif yöntemleri kullanılarak veriler sistematik biçimde değerlendirilmiştir. Bu analitik yaklaşım, ilâhî isimlerin Mekkî sûrelerdeki tedricî (kademeli) sunuşunun, Müslüman zihniyetinin inşasındaki stratejik rolünü ortaya koymaktadır. Mekkî sûrelerde ilâhî isimlerin, çok tanrılı inanç yapısının çözülmesi, putperest zihniyetin tasfiyesi ve tevhid merkezli yeni bir Tanrı tasavvurunun inşası sürecinde kurucu bir işlev üstlendiği savunulmaktadır. Böylece esmâ-i hüsnânın Mekkî dönemde yalnızca inanç öğretimi değil, aynı zamanda bilinç dönüştürücü, pedagojik ve zihniyet kurucu bir yapı olarak işlev gördüğü ortaya konulmaktadır. Çalışma, bu yaklaşım üzerinden Mekkî dönemin, tevhid tasavvurunun kavramsal temellerinin atıldığı kurucu bir zihniyet inşa süreci olduğunu göstermeyi ve esmâ-i hüsnâ literatürüne kelâm merkezli özgün bir metodolojik katkı sunmayı amaçlamaktadır

Anahtar Kelimeler: Esmâ-i Hüsnâ, Mekkî Sûreler, Kelâm, Tevhid, Rubûbiyet, Ulûhiyet

The Use of the Divine Names in Meccan Surahs: An Analysis Within the Construction of Kalām-Based Mentality

Abstract

This study aims to analyze the usage patterns of the names of Allah in the Meccan sūrahs of the Qur'an, together with their semantic, historical, and theological contexts. The central problem of the research is shaped around the question of how the divine names functioned during the Meccan revelation process—not merely as categories of attributes, but also as epistemic instruments for constructing tawḥīd-centered consciousness and transforming mentality. This article aims to demonstrate that the beautiful names of Allah were structured in the Meccan period specifically around an emphasis on tawḥīd , rubūbiyyah qudrah (power), creation, knowledge, absolute authority, and ulūhiyyah. The research methodology is based on the chronology of revelation (nuzūl), and the verses containing divine names have been examined comprehensively. The study employs contextual analysis (siyāq-sibāq), conceptual network analysis, and kalāmī classification methods for systematic evaluation of the data. This analytical approach reveals the strategic role of the divine names' gradual presentation in the Meccan sūrahs within the construction of Muslim mentality. It is argued that in the Meccan sūrahs, the divine names assumed a constitutive function in the process of dismantling the polytheistic belief structure, dissolving the polytheistic mentality, and constructing a new, tawḥīd-centered conception of God. In this way, it is demonstrated that al-asmāʾ al-ḥusnā during the Meccan period functioned not merely as doctrinal instruction of belief, but also as a structure that transformed consciousness and served a pedagogical and mentality-constructing role. Through this approach, the study aims to demonstrate that the Meccan period was a foundational process of mindset-formation in which the conceptual groundwork of the conception of tawhid was laid, and to offer an original, kalam centered methodological contribution to the literature on kalam.

Keywords: Al-Asmāʾ Al-Ḥusnā (The Beautiful Names of Allah), Meccan Sūrahs, Kalām (Islamic Theology), Tawḥīd (Divine Unity), Rubūbiyyah (Lordship),, Ulūhiyyah (Divinity).

Makale id= 271

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0001-8958-1099

Demografik Dönüşümün Sosyo-Ekonomik ve Sosyo-Dini Boyutları Çerçevesinde 2026-2035 Türkiye Aile ve Nüfus On Yılı Vizyon Belgesinin Eleştirel Bir Değerlendirmesi

Dr. Öğretim Üyesi Emrah Eker[1]

[1]Iğdır Üniversitesi

Özet

Türkiye'de toplam doğurganlık hızının yenilenme seviyesi olan 2,1'in belirgin şekilde altına düşerek 1,48'e gerilemesi ve ilk evlenme yaşının yükselmesi, toplumsal yapıyı derin bir demografik dönüşümle yüz yüze bırakmıştır. Bu tablo karşısında ilan edilen "Türkiye Aile ve Nüfus On Yılı Vizyon Belgesi (2026–2035)", evlilik müessesesinin teşvikini ve doğurganlık hızının artırılmasını temel stratejik öncelikler arasında tanımlamaktadır. Ancak geçmişten bugüne uygulanan teşviklerin doğurganlıktaki gerilemeyi durduramamış olması, benimsenen politika araçlarının zeminindeki sosyo-ekonomik, sosyo-kültürel ve psiko-sosyal dinamiklerin bütüncül bir yaklaşımla yeniden değerlendirilmesini zorunlu kılmaktadır. Bu bildiri; sosyoloji ve ilahiyat disiplinlerinin kesişiminde Türkiye Aile ve Nüfus On Yılı Vizyon Belgesi'nin evliliği teşvik ve doğurganlığı artırma hedeflerini eleştirel bir süzgeçten geçirmektedir. Çalışmada; artan yaşam maliyetleri, konut ve geçim sıkıntıları, çalışma hayatındaki yapısal kısıtlar ve iş-aile dengesindeki zorluklar gibi sosyo-ekonomik etkenlerin yanı sıra; uzayan eğitim süreçleri, kadın-erkek rollerindeki dönüşüm ve yükselen evlilik yaşı analiz edilmektedir. Sosyo-ekonomik baskıların ve değişen manevi/dini algıların bireysel karar alma süreçleri üzerindeki somut etkileri ortaya konularak, makro politika söylemleri ile toplumsal gerçeklik arasındaki makas görünür kılınmaktadır. Sonuç olarak, bireylerin maruz kaldığı ekonomik kırılganlıkları ve zihniyet dönüşümlerini doğrudan merkeze almayan sembolik desteklerin sınırlılığı vurgulanmakta; Vizyon Belgesi'nin sahaya dokunan, ekonomik refahı ve sosyo-kültürel dinamikleri eş zamanlı gözeten sürdürülebilir politikalar geliştirmesine katkı sağlayacak yapıcı öneriler sunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Aile ve Nüfus 10 Yılı, Vizyon Belgesi, Doğurganlık Hızı, Politika, Sosyo-Dini Dönüşüm.

A Critical Evaluation of the 2026–2035 Türkiye Family and Population Decade Vision Document Within the Framework of Socio-Economic and Socio-Religious Dimensions of Demographic Transformation

Abstract

In Türkiye, the sharp decline of the total fertility rate to 1.48—falling significantly below the replacement level of 2.1—and the rising age at first marriage have confronted the social structure with a profound demographic transformation. In response to this trend, the declared "Türkiye Family and Population Decade Vision Document (2026–2035)" defines the promotion of the institution of marriage and the increase of the fertility rate among its core strategic priorities. However, the inability of past and present incentives to halt the decline in fertility necessitates a holistic re-evaluation of the socio-economic, socio-cultural, and psycho-social dynamics underlying the adopted policy instruments. At the intersection of sociology and theology, this paper critically examines the Vision Document's goals of encouraging marriage and boosting fertility. In addition to socio-economic factors such as rising living costs, housing and financial difficulties, structural constraints in working life, and challenges in work-family balance, the study analyzes prolonged educational processes, the transformation of gender roles, and the rising age at marriage. By revealing the concrete impacts of socio-economic pressures and shifting spiritual/religious perceptions on individual decision-making processes, the paper highlights the gap between macro policy rhetoric and social reality. In conclusion, the limitations of symbolic support measures that fail to directly center the economic vulnerabilities and mindset transformations experienced by individuals are emphasized. Furthermore, constructive recommendations are presented to contribute to the Vision Document's development of sustainable policies that resonate on the ground while simultaneously addressing economic well-being and socio-cultural dynamics.

Keywords: Family and Population Decade, Vision Document, Fertility Rate, Policy, Socio-Religious Transformation.

Makale id= 62

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0003-4414-8317

Duygudan Eyleme: Merhametin Gerçek Değeri

Dr. Öğretim Üyesi Kenan Karagöz[1]

[1]Düzce Üniversitesi

Özet

Bireyin iç ve dış dünyasında meydana gelen gelişmelerin etkisiyle şekillenen duygular, çoğu zaman davranışa dönüşmeden anlık psikolojik tepkiler olarak ortaya çıkmakta ve kısa süre içerisinde etkisini yitirmektedir. Oysa her duygu, bireysel ve toplumsal düzlemde belirli bir karşılığa sahip olup olumlu ya da olumsuz sonuçlar doğurma potansiyeli taşımaktadır. Dolayısıyla davranışlara yansımayan duyguların, bireyin ahlaki gelişimine ve sosyal hayatına anlamlı bir katkı sağlaması pek mümkün değildir. Merhamet de yalnızca bir duygu olarak kaldığında ahlaki bir değer üretme işlevini yerine getirememektedir. Onu sıradan bir acıma duygusundan veya gizli kibirden ayıran temel özellik, erdemli davranışlara dönüşebilme kapasitesidir. Davranışla desteklenmeyen merhamet, bir tarafta acıyan, diğer tarafta ise acınan kişinin yer aldığı tek yönlü hiyerarşik bir ilişki biçimine dönüşme riski taşımaktadır. Merhametin ahlaki ve toplumsal bir değere dönüşmesini sağlayan temel unsur ise ilgidir. İlgi, yalnızca duygusal yakınlığı ifade eden bir kavram olmayıp bireyin, karşısındaki kişinin ihtiyaçlarını fark etmesini ve bu doğrultuda sorumluluk üstlenmesini de kapsamaktadır. Bu yönüyle ilgi, somut davranışlarla desteklendiğinde merhametin etkisini derinleştirmekte; onu bireysel bir duygu olmaktan çıkararak sosyal sorumluluğun belirleyici unsurlarından biri hâline getirmektedir. Tebliğ, duygudan eyleme dönüşen merhametin gerçek değerini, ilgi ve sorumluluk ekseninde ortak bir bilince nasıl dönüşebileceğini Hz. Muhammed özelinde ele alan bir çalışmadır.

Anahtar Kelimeler: Merhamet, Raûf, Sahabî, Sosyal Sorumluluk, Ortak Bilinç, Güven.

From Emotion to Action: the True Value of Compassion

Abstract

Emotions, shaped by the influence of developments occurring within an individual's internal and external worlds, often manifest as instantaneous psychological responses without turning into behavior, and lose their impact within a short period. Yet, every emotion has a specific counterpart on both an individual and social level, carrying the potential to yield positive or negative outcomes. Consequently, it is hardly possible for emotions that are not reflected in behaviors to make a meaningful contribution to an individual's moral development and social life. Compassion, likewise, cannot fulfill its function of producing a moral value when it remains merely as an emotion. The fundamental characteristic that distinguishes it from an ordinary feeling of pity or hidden arrogance is its capacity to transform into virtuous behaviors. Compassion unsupported by behavior carries the risk of turning into a one-way hierarchical relationship model, with the pitying party on one side and the pitied party on the other. The essential element that enables compassion to transform into a moral and social value is care. Care is not a concept that merely denotes emotional closeness; it also encompasses an individual's recognition of the needs of the other person and assuming responsibility accordingly. In this respect, when supported by concrete behaviors, care deepens the impact of compassion, removing it from being an individual emotion and making it one of the determining factors of social responsibility. This paper is a study that addresses the true value of compassion—which transforms from emotion to action—and how it can evolve into a collective consciousness along the axis of care and responsibility, specifically through the example of Prophet Muhammad.

Keywords: Compassion, Raûf, Sahâbî, Social Responsibility, Collective Consciousness, Trust.

Makale id= 136

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0009-0007-2743-1387

Hz. İbrâhim Örnekliğinde Erken Dönem Sûfî ve Tasavvuf Klasiklerinde Hullet Kavramı

Hasan Koç[1]

[1]Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Özet

Bu çalışmada tasavvuf düşüncesinde önemli bir yere sahip olan hullet kavramı ve Hz. İbrâhim'in halîlliği ele alınmıştır. Öncelikle Hz. İbrâhim'in halîl oluşu, Kur'ân ayetleri ve tasavvufî tefsirler ışığında değerlendirilmiştir. Sûfîler tarafından Hz. İbrâhim'in halîlliğinin belirli bir olaya değil, hayatı boyunca sergilediği teslimiyet, sadâkat, tevhîd mücâdelesi ve Allah'a yönelik mutlak sevgisine bağlandığı tespit edilmiştir. Onun ateşe atılması, hicreti, evlatla imtihanı ve diğer sınanmaları, sûfîler tarafından kalbin mâsivâdan temizlenmesi ve Allah'a tam yönelişin tezâhürleri olarak yorumlanmıştır.

Çalışmanın ikinci bölümünde Kur'ân-ı Kerîm ve hadislerde geçen hullet kavramının anlam çerçevesi incelenmiş, kavramın insanlar arasındaki dostluklardan farklı olarak Allah ile kul arasındaki özel bir yakınlığı ifade ettiği ortaya konulmuştur. Tasavvuf geleneğinde hulletin muhabbet, mârifet ve ilâhî seçilmişlik ile ilişkisi değerlendirilmiş; Muhâsibî (ö. 243/857), Cüneyd-i Bağdâdî (ö. 297/909), Ebû Tâlib el-Mekkî (ö. 386/996), Kuşeyrî (ö. 465/1072) ve diğer sûfîlerin konu hakkındaki görüşleri incelenmiştir. Bu çerçevede hulletin, kulun Allah dışındaki her şeyden arınması ve ilâhî sevgi ile kuşatılması neticesinde gerçekleşen vehbî bir makâm olduğu görülmüştür.

Çalışmanın kapsamı, Hz. İbrâhim'in halîlliğiyle doğrudan ilişkili olan Kur'ân ayetleri, hadis rivayetleri ve erken dönemde yazılmış klasik tasavvuf kaynaklarıyla sınırlandırılmıştır. Başta Ebû Tâlib el-Mekkî, Kuşeyrî, Serrâc (ö. 378/988), Kelâbâzî (ö 380/990), Gazâlî (ö. 505/1111), Hakîm et-Tirmizî (ö. 320/932) ve İbn Atâ (ö. 309/922) gibi sûfî müelliflerin eserleri olmak üzere konuya ışık tutan temel kaynaklar esas alınmıştır. Bunun yanında gerekli görülen yerlerde klasik tefsir literatürüne de müracaat edilmiştir. Ancak araştırmanın temel ekseni tasavvufî yorumlar olduğundan, kelâmî ve felsefî tartışmalara yalnızca konunun anlaşılmasına katkı sağlayacak ölçüde yer verilmiştir.

Sonuç olarak bu çalışma, Hz. İbrâhim'in halîlliğini tasavvufî perspektiften değerlendirmeyi ve hullet kavramının sûfî düşüncede kazandığı anlam katmanlarını ortaya koymayı hedeflenmiştir. Böylece hem tasavvuf literatüründe nispeten sınırlı incelenmiş bir kavrama dikkat çekilmesi hem de Hz. İbrâhim'in manevî şahsiyetinin sûfî gelenekteki yansımalarının daha iyi anlaşılmasına katkı sağlanması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tasavvuf, Hullet, Hz. İbrâhim, Tasavvuf Klasikleri.

The Concept of Khulla in Early Sufi Works and Classical Sufi Literature: the Example of Prophet Abraham

Abstract

This study examines the concept of *khulla* (divine intimacy) and the status of Prophet Abraham as *Khalīl Allāh* (the Intimate Friend of God), both of which hold an important place in Sufi thought. First, Abraham's status as God's intimate friend is evaluated in the light of Qur'anic verses and Sufi interpretations of the Qur'an. It is established that Sufis attribute Abraham's *khulla* not to a single event, but to his lifelong submission, sincerity, struggle for monotheism, and absolute love for God. His being cast into the fire, migration, trial through his child, and other tests are interpreted by Sufis as manifestations of the purification of the heart from all that is other than God (*mā siwā*) and of complete devotion to Him.

The second part of the study explores the semantic framework of the concept of *khulla* as it appears in the Qur'an and hadith. It demonstrates that, unlike ordinary human friendship, *khulla* signifies a distinctive form of intimacy between God and His servant. The relationship of *khulla* with love (*maḥabba*), gnosis (*maʿrifa*), and divine election is examined within the Sufi tradition through the views of prominent Sufi scholars, including al-Muḥāsibī (d. 243/857), Junayd al-Baghdādī (d. 297/909), Abū Ṭālib al-Makkī (d. 386/996), and al-Qushayrī (d. 465/1072). Within this framework, *khulla* emerges as a divinely bestowed spiritual station (*maqām*), attained through the purification of the servant from everything other than God and being encompassed by divine love.

The scope of the study is limited to Qur'anic verses, hadith reports, and classical Sufi sources from the early period that are directly relevant to Abraham's status as God's intimate friend. Particular attention is paid to the works of major Sufi authors, including Abū Ṭālib al-Makkī, al-Qushayrī, al-Sarrāj (d. 378/988), al-Kalābādhī (d. 380/990), al-Ghazālī (d. 505/1111), Ḥakīm al-Tirmidhī (d. 320/932), and Ibn ʿAṭāʾ (d. 309/922). Classical Qur'anic exegesis is also consulted where necessary. However, since the primary focus of the research is on Sufi interpretations, theological and philosophical discussions are addressed only to the extent that they contribute to understanding the subject.

Ultimately, this study aims to evaluate Abraham's status as *Khalīl Allāh* from a Sufi perspective and to reveal the various layers of meaning that the concept of *khulla* acquired in Sufi thought.

In doing so, it seeks both to draw attention to a concept that has received relatively limited scholarly attention in Sufi literature and to contribute to a deeper understanding of the reflections of Abraham's spiritual character within the Sufi tradition.

Keywords: Tasawwuf, Khulla, Prophet Ibrahim, Classical Sufi Texts.

Makale id= 113

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-4611-6135

Islâm Dünyasında İlmin ve Siyasetin Kesişme Mekânı Olarak Camiler: Emeviler Dönemi

Dr. Seyhan Dobra[1]

Özet

İslâmın ilk dönemlerinden itibaren insanın, yaratıcı ve toplumla olan münasebetlerinde etkili olan ve bireylerde maneviyatı önceleyen mekânlardan biri olarak cami yapıları dikkat çekmiştir. Câmiler İslâm düşünce geleneğinde yalnızca fiziki olarak tuğla ve kireçten müteşekkil yapılar olarak görülmemiştir. Bu merkezler, ibâdet mekânı olmalarının yanı sıra çeşitli faaliyetlerin de deruhte edildiği alanlar olmuştur. Camilerde öncelikli olarak hemen her kesimden insanın istifadesine sunulmuş ders halkalarında fıkıh, hadis, tefsir gibi şer-i ilimlere ilâveten mantık ve cedel gibi diğer disiplinlere de yer verilmiştir. Bu yapılar kurulduğu ilk yıllarda daha çok ilim müesseseleri olarak işlev göstermiştir. Ancak zamanla bazı İslâm devletlerinin atfettiği misyonla siyasi birtakım faaliyetlerin de odağı hâline gelmiştir. Zaman zaman mahkeme, adliye sarayı, ordu karargâhı, yabancı elçilerin kabul edildiği merkezler, istişare meclisleri, bölge ve mahallenin durumunun müzâkere edildiği mekânlar olarak da kullanılan camilerin bu bildiride Emeviler zamanında dikkat çeken kullanım şekliyle eğitim ve siyasi fonksiyonları irdelenmiştir. Emeviler tarafından Mescid-i Nebevî'nin birer şubesi konumunda bulunan camilerde İslâmi ilimler temelinde siyasi gruplar üstü bir din anlayışının uygun bir üslupla anlatılması İslâm, toplum ve devlet maslahatı açısından önem arz etmiştir. Bu kapsamda siyasal iktidarın cami ile ilişki biçimi ve sonuçları ekseninde bu yapıların iktidarı meşrulaştırma mekânı olarak görülmesi temelinde toplumu belli bir dini-siyasi düşünce doğrultusunda değiştirme, dönüştürme ve yönlendirme aracı olarak görüldüğü vurgusu yapılmıştır. Bu durumun bir sonucu olarak Emeviler döneminde yürütülen cami politikasında siyasi propaganda ilmi fonksiyonunun zaman zaman önüne geçmiştir. Mezkûr dönem camilerinin bu şekilde değerlendirilmesi, ikâme edilmek istenen siyasal sisteme dinî bir karakter kazandırma ve dolayısıyla yeni yönetim şeklini meşrû hale getirme amacına dönüktür.

Anahtar Kelimeler: Camiler, Emeviler Dönemi, İslami İlimler, Siyaset Alanı.

Mosques As the Intersection of Knowledge and Politics in the Islamic World: the Umayyad Period

Abstract

Since the early days of Islam, mosque structures have stood out as spaces that shape the individual's relationship with the Creator and society, while prioritizing spirituality. In the tradition of Islamic thought, mosques were not viewed merely as physical structures composed of brick and mortar; beyond serving as places of worship, they were also venues where various activities were conducted. Study circles open to people from all walks of life incorporated not only religious sciences such as fiqh (jurisprudence), hadith (prophetic traditions), and tafsir (exegesis), but also disciplines like logic and dialectics. While these structures initially functioned primarily as centers of learning, the missions assigned to them by certain Islamic states eventually transformed them into hubs for political activity. Mosques served at various times as courts of law, military headquarters, centers for receiving foreign envoys, consultative councils, and venues for deliberating local affairs. This paper examines their educational and political functions, focusing specifically on the notable ways they were utilized during the Umayyad era. Functioning as extensions of the Masjid al-Nabawi (the Prophet's Mosque), these mosques played a significant role in promoting a non-partisan understanding of religion grounded in the Islamic sciences, thereby contributing to the welfare of Islam, society, and the state. In this context, the paper highlights how political authorities utilized mosques not only to legitimize their power, but also as instruments to alter, transform, and steer society in alignment with specific religious-political ideologies. As a result, political propaganda occasionally took precedence over scholarly functions in the mosque policy pursued during the Umayyad era. Approaching the mosques of this period in such a manner was aimed at imparting a religious character to the political system sought to be established, thereby legitimizing the new form of governance.

Keywords: Mosques, Umayyad Period, Islamic Sciences, Political Sphere.

Makale id= 33

Sözlü Sunum

ORCID ID: https://orcid.org/0000-0001-9976-1632

Mushafın Gayb Penceresi: Yazma Mushafların Sonunda Saklı Falnameler

Dr. Öğretim Üyesi Ömer Suat İnan[1]

[1]Mersin Üniversitesi

Özet

Semavi dinler; Yahudilik, Hıristiyanlık ve İslamiyet, toplumsal yapıyı en çok etkileyen inanç sistemleri olmuştur. Günlük hayatın yanı sıra sanat dallarını da şekillendirerek edebiyatı etkileyen bu dinlere ait kutsal metinler, zengin birer kaynak niteliğindedir. İslam dininin kutsal metni Kur'an-ı Kerîm, İslami Türk edebiyatının başlıca kaynağı olarak kabul edilmiştir. Kur'an'ın tesiriyle tevhîd manzumeleri, satırlararası tercümeler, ayet iktibas/telmihleri, esma-i hüsna şerhleri ve kısas-ı enbiyalar gibi edebî türler doğmuştur. Ayrıca hat, tezhip, cilt ve ebru gibi estetik sanatlar aracılığıyla Kur'an-ı Kerîm'e görsel bir zenginlik kazandırılmaya çalışılmıştır. Zaman içerisinde Kur'an-ı Kerim'e eklenen bir diğer unsur ise fal olmuştur. Geleceği bilme arzusunun ortaya çıkardığı fal sanatı, insanlık tarihinin en çok merak duyulan sanatlarından biri olmuştur. Falda geleceğe dair tahminde bulunmak amacıyla; yıldız, kum, kıyâfet, firâset, ırâfet, reml, iltilâc ve kitap metinleri gibi çeşitli vasıtalar kullanılmıştır. Kitap metinleri ile en çok bakılan fal türü, Kur'an'a dayalı hazırlanan metinler olmuştur. İslam dininin yasakladığı fal, adab ve usulünün meşru bir zemine oturtturulması ve hayra yormayı, tevekkülü, sabrı aşılayan tefe'ül geleneğinin etkisiyle zamanla bir edebî türe dönüşerek falname türünü ortaya çıkarmıştır. Bu türün en yaygın örneklerinden biri Kur'an fallarıdır. Kur'an-ı Kerîm'in sonuna eklenen bu fallar ayet veya harfe dayalı fallar olarak ikiye ayrılmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden belge analizinin kullanıldığı bu çalışmada, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yazma Eserler Veritabanı'nda tespit edilen ve falname barındıran el yazması Mushaflar incelenmiştir. Falnameler, ayet veya harfe dayalı oluşlarına göre tasnif edilmiştir. Çalışmada, Mushafların yalnızca birer ibadet unsuru değil, aynı zamanda sosyal hayatın da canlı bir parçası olduğu ortaya konmaya çalışılmıştır. Müstakil veya mecmua içindeki Kur'an fallarının el yazması Mushaf-ı Şerifler bünyesindeki varlığı gösterilerek literatüre katkı sağlanması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türk İslam Edebiyatı, El Yazma Mushaf, Falname, Kur'an Falı, Ayet. Harf.

The Ghayb Window of the Qur'an: Fortune-Tellings Hidden At the End of the Manuscript Qur'ans

Abstract

The Abrahamic religions Judaism, Christianity, and Islam have been the belief systems that have most profoundly influenced social structure. The sacred texts of these religions, which have shaped not only daily life but also the arts and influenced literature, serve as rich sources of inspiration. The Qur'an, the sacred text of Islam, is recognized as the primary source of Islamic Turkish literature. Under the influence of the Qur'an, literary genres such as poems on tawhid, interlinear translations, quotations and allusions to verses, commentaries on the beautiful names of God, and narratives of the prophets have emerged. Additionally, efforts were made to enrich the visual appeal of the Holy Qur'an through aesthetic arts such as calligraphy, bookbinding, and marbling. Another element added to the Holy Qur'an over time was fortune-telling. Although fortune-telling is prohibited in Islam, it gradually evolved into a literary genre under the influence of the tradition of divination, giving rise to fortune-telling books. One of the most common examples of this genre is Qur'anic divination. These divinations, appended to the end of the Holy Qur'an, are divided into two categories: those based on verses and those based on letters. In this study, which employs the qualitative research method of document analysis, manuscript Qur'ans containing divination texts identified in the Manuscript Database of the Presidency of the Turkish Manuscripts Institution were examined. The fortune-telling sections were classified according to whether they were based on verses or letters. The study sought to demonstrate that the manuscript Qur'an were not merely elements of worship but also a vibrant part of social life. The aim was to contribute to the literature by demonstrating the presence of standalone or anthology-based Qur'anic fortune-telling sections within the manuscript Qur'ans.

Keywords: Turkish Islamic Literature, Manuscript Qur'an, Book of Divination, Qur'anic Divination, Verse, Letter.

Makale id= 310

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-4874-7512

Osmanlı Halk Kültüründe Mushafın Koruyucu ve Kutsal Nesne Olarak İşlevi

Birol Çınar[1]

[1]Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

Özet

Kur'an-ı Kerim, Osmanlı toplumsal ve kültürel hayatında yalnızca okunan, ezberlenen ve tefsir edilen kutsal bir metin olarak değil; aynı zamanda maddi bir nesne olarak da derin bir anlam taşımaktadır. Mushaf, Osmanlı halk kültüründe doğumdan ölüme uzanan hayat döngüsü boyunca koruyucu, meşrulaştırıcı ve kutsiyet atfedilen bir nesne işlevi üstlenmiştir. Beşiğe asılması, yolculuklarda üstte taşınması, hastalarda baş ucuna konulması, yemin törenlerinde kullanılması ve cenaze ritüellerindeki yeri, mushafın salt dinî bir metin olmaktan öte, halk inançlarıyla iç içe geçmiş işlevsel bir kutsal nesneye dönüştüğünü ortaya koymaktadır. Bu pratikler, mushafın hem bireysel hem de toplumsal düzeyde güvenlik, bereket ve meşruiyet sağlayan bir nesne olarak algılandığını göstermektedir. Bu çalışma, Osmanlı halk kültüründe mushafın koruyucu ve kutsal nesne olarak üstlendiği işlevleri halkbilim perspektifinden incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, halk inanışları, Osmanlı gündelik hayatı ve yazma mushaf kültürüne ilişkin mevcut literatürün sistematik taranması yoluyla hazırlanmıştır. Mushafın koruyucu nesne olarak kullanımı; nazar, büyü ve kötü ruhlardan korunma, bereket ve şifa arayışı ile yemin ve ant bağlamlarında ele alınmaktadır. Ayrıca mushafın mekân, beden ve ritüel pratikleriyle kurduğu ilişki, maddi kültür ve kutsal nesne teorileri çerçevesinde değerlendirilmektedir. Bu yaklaşım, kutsal metnin yalnızca okuma ve anlama nesnesi olarak değil, aynı zamanda toplumsal pratiklerin merkezinde yer alan canlı ve işlevsel bir nesne olarak da ele alınması gerektiğini ortaya koymaktadır. Araştırmada mushafın Osmanlı halk hayatındaki maddi ve sembolik boyutu ortaya konularak, kutsal metin ile halk inancı arasındaki ilişki somut pratikler üzerinden analiz edilmektedir. Böylece yazma mushaf araştırmalarına halkbilim perspektifinden özgün bir katkı sunulması, aynı zamanda Osmanlı toplumunda dinî metnin gündelik hayattaki işlevsel dönüşümünün anlaşılmasına yardımcı olunması hedeflenmektedir. Bu yönüyle çalışma, dinî metinlerin halk kültüründeki yerini ve dönüşümünü anlamaya yönelik yeni bir bakış açısı sunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mushaf, Osmanlı Halk Kültürü, Koruyucu Nesne, Halk İnançları, Kutsal Metin.

The Function of the Mushaf As a Protective and Sacred Object in Ottoman Folk Culture

Abstract

The Qur'an was not merely a sacred text to be read, memorized, and interpreted in Ottoman social and cultural life; it also carried profound meaning as a material object. Throughout the life cycle—from birth to death—the mushaf functioned as a protective, legitimizing, and sanctified object in Ottoman folk culture. Its placement above the cradle, its being carried on the upper body during journeys, its position at the bedside of the sick, its use in oath-taking ceremonies, and its role in funeral rituals demonstrate that the mushaf transcended the status of a purely religious text and became a functional sacred object intertwined with popular beliefs. These practices reveal that the mushaf was perceived as an object that provided security, blessing, and legitimacy at both individual and social levels. This study aims to examine the functions of the mushaf as a protective and sacred object in Ottoman folk culture from a folklore perspective. The research is based on a systematic review of the existing literature on folk beliefs, Ottoman daily life, and the culture of handwritten mushafs. The use of the mushaf as a protective object is analyzed in the contexts of protection against the evil eye, magic, and evil spirits; the search for blessing and healing; and oath-taking and solemn pledges. Furthermore, the relationship the mushaf establishes with space, the body, and ritual practices is evaluated within the frameworks of material culture and theories of sacred objects. This approach demonstrates that the sacred text should be considered not only as an object of reading and understanding but also as a living and functional object at the center of social practices. By revealing the material and symbolic dimensions of the mushaf in Ottoman folk life, the study analyzes the relationship between the sacred text and popular belief through concrete practices. In this way, it seeks to make an original contribution to mushaf studies from a folklore perspective while also helping to understand the functional transformation of the religious text in the daily life of Ottoman society. Thus, the study aims to offer a new perspective on the place and transformation of religious texts within folk culture.

Keywords: Mushaf, Ottoman Folk Culture, Protective Object, Folk Beliefs, Sacred Text.

Makale id= 120

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0003-3181-2290

Şerh Yöntemi Bağlamında Bir Münazara Örneği: Cevâhir-i Bevâhir-i Mesnevî'de Gece ve Gündüz Çatışması

Dr. Sait Avcı[1]

[1]Milli Eğitim Bakanlığı

Özet

Sarı Abdullah Efendi'nin Cevâhir-i Bevâhir-i Mesnevî adlı eserinde yer alan gece ve gündüz çatışması, klasik Türk edebiyatındaki münâzara geleneğinin tasavvufî örneklerinden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Metin, ilk bakışta tabiatın iki temel zaman dilimi olan karanlık ve aydınlığın kozmik bir yarışını anlatıyor gibi görünse de aslında insan nefsini, salikin manevi yolculuğunu ve vahdet-kesret ilişkisini işlemektedir. Sarı Abdullah Efendi, Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî'nin Mesnevî'sini şerh ederken benimsediği derinlemesine izah yöntemi ile bu kozmik tezatı sıradan bir edebi tartışma olmaktan çıkarıp tasavvufi bir tebliğ ve eğitim aracına dönüştürmüştür. Bu yönüyle eser; klâsik şerh metinlerinin sadece kelime ve kavram izahıyla sınırlı kalmayıp, evrendeki zıtlıklar üzerinden de tasavvufî bir okumaya yapmaya müsait olduğunu ortaya koymaktadır. Münazara, gündüzün kendisini öven iddialarıyla başlar. Gündüz; dostların ziyareti, insanlığın geçim kaynağı olması gibi maddî ve sosyal hayatın idamesine yönelik sayısız faaliyete ev sahipliği yaptığını belirtir. Gündüzün bu gurur dolu çıkışına karşılık gece, Allah'a yakınlığın ve hakikatin kendinde saklı olduğunu savunarak karşılık verir. Münazaranın en dikkat çekici bölümü, tarafların bu iddialarını dinleyen ilâhî âşıkların ve ariflerin hakemlik yaptığı final kısmıdır. Arifler, geceyi de gündüzü de mutlak haklı veya haksız bulmazlar; aksine her ikisinin de ben ve sen demekten vazgeçmediğini, yani enaniyetten kurtulamadığını ifade ederler. Bu çalışma, Sarı Abdullah Efendi'nin Cevâhir-i Bevâhir-i Mesnevî adlı eserindeki gece ve gündüz çatışmasını tasavvufî ve edebî açıdan incelemeyi; bu vesileyle münâzaranın, klasik kalıpların dışına çıkarak hem metin estetiği hem de bilgi aktarımı bakımından üstlendiği rolü ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mesnevî, Sarı Abdullah Efendi, Cevâhir-i Bevâhir-i Mesnevî, Münâzara.

An Example of a Debate in the Context of the Sherh Method: the Conflıct Between Nıght and Day in Cevâhir-i Bevâhir-i Mesnevi

Abstract

The conflict between night and day in Sarı Abdullah Efendi's work titled Cevâhir-i Bevâhir-i Mesnevî stands out as one of the Sufi examples of the tradition of debate in classical Turkish literature. Although at first glance the text appears to describe a cosmic race between darkness and light—the two fundamental time periods of nature—it actually explores the human soul, the spiritual journey of the seeker, and the relationship between unity and multiplicity. Through the in-depth interpretive method he adopted while commenting on Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî's Mesnevi, Sarı Abdullah Efendi transformed this cosmic contrast from a mere literary debate into a tool for Sufi preaching and education. In this regard, the work demonstrates that classical commentaries are not limited to merely explaining words and concepts but are also suitable for a Sufi interpretation through the contradictions in the universe. The debate begins with Day's self-praising claims. Day asserts that it hosts countless activities essential to the sustenance of material and social life, such as visits from friends and serving as humanity's source of livelihood. In response to Day's boastful opening, Night counters by arguing that closeness to God and truth are hidden within itself. The most striking part of the debate is the final section, in which divine lovers and gnostics—who have listened to both sides' arguments—serve as arbiters. The gnostics do not deem either night or day to be absolutely right or wrong; rather, they state that neither has abandoned the notion of "I" and "you," meaning neither has been able to free itself from egotism. This study aims to examine the conflict between night and day in Sarı Abdullah Efendi's work Cevâhir-i Bevâhir-i Mesnevî from both a Sufi and literary perspective; and, through this, to highlight the role the debate plays—by stepping outside classical conventions—in terms of both textual aesthetics and the transmission of knowledge.

Keywords: Mesnevi, Sarı Abdullah Efendi, Cevâhir-i Bevâhir-i Mesnevi, Debate.

Makale id= 285

Sözlü Sunum

ORCID ID: https://orcid.org/0009-0001-6378-3706

Yapay Zeka Destekli Dini Otorite ve İmamet: İslam Hukuku Açısından İnsan Failiyeti ve Hukuki Ehliyet Problemi

Öğr.Gör.Dr. Ahmet Alkan[1]

[1]Adıyaman Üniveristesi

Özet

Yapay zeka teknolojilerinin dini bilgi üretimi, fetva hizmetleri ve ibadet pratiklerinde daha görünür hale gelmesi, dini otoritenin mahiyeti ve hukuki sınırları hakkında yeni sorular ortaya çıkarmaktadır. Yapay zeka sistemlerinin Kur'an, hadis, fıkıh literatürünü işleyebilmesi, dini sorulara cevap üretebilmesi ve ibadet süreçlerinde rehberlik sağlayabilmesi, bu sistemlerin dini otoritelerin işlevlerini üstlenip üstlenemeyeceği meselesini gündeme getirmektedir. Bu bağlamda "Bir yapay zeka sistemi imamın teknik işlevlerini yerine getirebiliyorsa, İslam hukuku bakımından imam olarak kabul edilebilir mi?" sorusu, hukuki bir problem teşkil etmektedir. Çalışmalar yapay zekanın dini danışmanlık, fetva üretimi, dijital din ve dini bilgiye erişim alanlarındaki kullanımına odaklanırken, imamet kurumu bakımından hukuki ehliyet ve insan failiyeti açısından değerlendirilmesi sınırlı kalmaktadır. Bu çalışma, yapay zeka destekli dini otorite meselesini imamet kurumu üzerinden İslam hukuku perspektifinden incelemeyi ve yapay zekanın dini bir işlevi teknik olarak yerine getirebilmesi ile bu işlevin hukuki anlamda üstlenilmesi arasındaki farkı ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırmada nitel yöntem benimsenmiş, klasik fıkıh kaynaklarında imamet, ehliyet, niyet, irade ve sorumluluğa ilişkin yaklaşımlar ile çağdaş yapay zeka tartışmaları doküman incelemesi ve kavramsal karşılaştırma yoluyla analiz edilmiştir. Araştırmanın bulgusu, teknik işlevsellik ile hukuki failiyetin birbirinden ayrılması gerektiğidir. Yapay zeka, dini metinleri analiz edebilmek, ibadet uygulamalarını yönlendirebilmek ve dini bilgi sunabilmekle birlikte, niyet sahibi olma, irade kullanma, hukuki sorumluluk üstlenme ve dini temsil gerçekleştirme bakımından insan faille aynı statüde değerlendirilemez. Bu nedenle bir yapay zeka sisteminin imamın bazı işlevlerini yerine getirebilmesi, onun imamet için gerekli hukuki ehliyete sahip olduğunu göstermemektedir. Bununla birlikte yapay zekanın insan imamın veya din görevlisinin karar ve rehberlik süreçlerini destekleyen bir araç olarak kullanılması ayrıca değerlendirilmesi gereken bir kategori oluşturmaktadır. Çalışmanın özgün katkısı, yapay zeka ile dini otorite arasındaki ilişkiyi ehliyet, insan failiyeti, niyet ve sorumluluk kavramlarını merkeze alan bir İslam hukuku çerçevesinde yeniden kavramsallaştırmasıdır. Çalışma, yapay zeka destekli ibadet, dini

rehberlik ve dijital dini otorite uygulamalarının İslam hukuku bakımından değerlendirilmesine zemin sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Islam Hukuku, Yapay Zeka, İmamet, Dini Otorite, Hukuki Ehliyet, İnsan Failiyeti.

Artıfıcıal Intellıgence-Supported Relıgıous Authorıty and Imamate: Human Agency and Legal Capacıty in Islamıc Law

Abstract

The increasing visibility of artificial intelligence in religious knowledge, fatwa services, and acts of worship raises questions concerning the nature and legal boundaries of religious authority. Its ability to process the Qur'an, hadith, and fiqh literature, answer religious questions, and provide guidance during worship has brought the possibility of its assuming functions associated with religious authorities into question. In this context, whether an artificial intelligence system that can technically perform the functions of an imam may be regarded as an imam under Islamic law constitutes a normative problem that cannot be explained by technological capability alone. While existing studies have examined artificial intelligence in religious counseling, fatwa production, digital religion, and access to religious knowledge, its legal capacity and human agency in relation to imamate remain insufficiently examined. This study examines artificial intelligence-supported religious authority through imamate from Islamic law and distinguishes technical performance from legal assumption of religious functions. A qualitative method is employed, combining document analysis and conceptual comparison of classical fiqh discussions on imamate, legal capacity, intention, will, and responsibility with contemporary AI debates. The study argues that technical functionality and legal agency must be distinguished. Although artificial intelligence can analyze religious texts, guide acts of worship, and provide religious information, it cannot be regarded as equivalent to a human agent possessing intention, will, legal responsibility, and religious representation. Therefore, performing certain functions of an imam does not establish the legal capacity required for imamate. At the same time, artificial intelligence may serve as a supporting tool for human imams and religious officials, constituting a distinct category requiring separate legal evaluation. The study contributes a human-centered Islamic legal framework for assessing emerging forms of artificial intelligence-supported worship, religious guidance, and digital religious authority.

Keywords: Artificial Intelligence, Islamic Law, Imamate, Religious Authority, Human Agency.

Makale id= 210

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-9437-610X

Yönetimde Koçluk Yaklaşımı: Satış Yöneticilerinin Deneyimleri Üzerine Nitel Bir Araştırma

Prof.Dr. Zeynep Hatipoğlu[1], Prof.Dr. Gülbeniz Akduman[2]

[1]İstanbul Bilgi Üniversitesi
[2]Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
*Corresponding author: Zeynep HATİPOĞLU

Özet

Bu çalışmanın amacı, koçluk eğitimi alan satış yöneticilerinin koçluk yaklaşımını iletişim, ekip yönetimi, müşteri ilişkileri, liderlik davranışları ve satış performansına nasıl yansıttıklarını deneyimleri üzerinden incelemektir. Çalışma kapsamında yoğun hedef baskısıyla, hızlı karar alma gerekliliği ve yöneticilerin geleneksel yönlendirme alışkanlıkları ile koçluk yaklaşımının nasıl birlikte yürütüldüğü değerlendirilmiştir. Nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji benimsenerek yapılandırılan çalışmada bir telekomünikasyon şirketinde Türkiye'nin farklı illerinde görev yapan 16 satış yöneticisi ile yüz yüze yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiş ve elde edilen veriler tematik analiz yöntemiyle çözümlenmiştir. Bulgular koçluk eğitimi sonrasında dinleme becerilerinin geliştiğini, katılımcı yönetim anlayışının benimsendiğini, özfarkındalığın arttığını, çalışanın daha fazla çözüme dahil edildiğini, delegasyon ve gelişim odaklı geri bildirim verme davranışlarının güçlendiğini, çalışan özerkliğini ve öz sorumluluğu artırdığını, müşteri ihtiyaçlarının daha doğru analiz edilmesine ve güven ilişkilerinin güçlenmesine katkı sağladığını göstermektedir. Hedef baskısı, zaman kısıtı ve kontrolü bırakmada yaşanan güçlükler koçluk yaklaşımının uygulanmasını güçleştiren başlıca unsurlar olarak ortaya çıkmıştır. Çalışmanın satış yönetiminde koçluğun yalnızca gelişimsel değil, aynı zamanda sürdürülebilir performansı destekleyen stratejik bir liderlik aracı olduğunu ortaya koyarak literatüre ve uygulamaya katkı sağlaması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Koçluk, Satış, Satış Yönetimi, Yönetici Deneyimi.

The Coachıng Approach in Management: A Qualıtative Study On the Experıences of Sales Managers

Abstract

The aim of this study is to examine, through their experiences, how sales managers who have received coaching training reflect the coaching approach in areas such as communication, team management, customer relations, leadership behaviors, and sales performance. The study evaluates how the coaching approach coexists with intense target pressure, the need for rapid decision-making, and managers' traditional habits of directive leadership. Structured using a phenomenological qualitative research design, the study involved face-to-face, semi-structured interviews with 16 sales managers working for a telecommunications company across various provinces in Turkey; the data obtained were analyzed using thematic analysis. The findings indicate that following coaching training, listening skills improved, a participatory management style was adopted, self-awareness increased, and employees were more actively involved in finding solutions. Furthermore, behaviors related to delegation and providing development-oriented feedback were strengthened, leading to increased employee autonomy and personal accountability, as well as contributing to more accurate analysis of customer needs and the strengthening of trust-based relationships. Target pressure, time constraints, and difficulties in relinquishing control emerged as the primary factors hindering the implementation of the coaching approach. This study is expected to contribute to both the literature and professional practice by demonstrating that coaching in sales management is not merely a developmental tool but a strategic leadership instrument that supports sustainable performance.

Keywords: Coaching, Sales, Sales Management, Manager Experience.

Makale id= 52

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0003-4812-2843

2023 Kahramanmaraş Merkezli Deprem Sonrası Türkiye'de Afet Yönetimi: Değişen Ne, Değişmeyen Ne'

Araştırmacı Badenur Eflanili[1], Doç.Dr. Meryem Nergis Ataçay[2]

[1]Bursa Uludağ Üniversitesi
[2]Kastamonu Üniversitesi

Özet

Afetler, Türkiye gibi yüksek deprem riskine sahip ülkelerde yalnızca fiziksel yıkıma yol açan olaylar değil; aynı zamanda yönetsel kapasiteyi, kurumsal koordinasyonu, karar alma süreçlerini ve toplumsal hazırlık düzeyini sınayan çok boyutlu krizlerdir. 2023 Kahramanmaraş merkezli depremler, Türkiye'de afet yönetimi sisteminin 1999 Marmara Depremi sonrasında geçirdiği kurumsal dönüşümün uygulamadaki karşılığını değerlendirmek açısından önemli bir örnek teşkil etmektedir. Bu çalışma, 1999 Marmara Depremi sonrasında şekillenen afet yönetimi yapısı ile 2023 Kahramanmaraş depremleri sürecinde ortaya çıkan uygulamaları karşılaştırmalı bir çerçevede ele almaktadır. Bu bağlamda Türkiye'de afet yönetiminde kriz yönetimi odaklı yaklaşımdan risk temelli afet yönetimi anlayışına geçildiği yönündeki söylem tartışılmakta; söz konusu dönüşümün sahadaki uygulama gerçekliğiyle ne ölçüde örtüştüğü sorgulanmaktadır. Çalışmada, afet yönetimi alanında kurumsal kapasite bakımından belirli ilerlemeler kaydedilmiş olmakla birlikte, koordinasyon, müdahale hızı, kaynakların etkin kullanımı ve kurumlar arası iş birliği açısından süreklilik gösteren sorun alanlarının devam ettiği ileri sürülmektedir. Bu doğrultuda 1999 Marmara Depremi'nden 2023 Kahramanmaraş merkezli depremlere uzanan süreçte afet yönetiminde yaşanan değişimler ve süreklilikler analiz edilmekte; Marmara Depremi'nden itibaren alınan tedbirler ile Kahramanmaraş depremleri sonrasında ortaya çıkan uygulama pratikleri birlikte değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Deprem, Kriz Yönetimi, Afet Yönetimi, Marmara Depremi, Kahramanmaraş Depremi.

Disaster Management in Türkiye Following the 2023 Kahramanmaraş Earthquakes: What Has Changed, and What Has Remained the Same'

Abstract

Disasters, particularly in countries such as Türkiye that face a high risk of earthquakes, are not only events that cause physical destruction but also multidimensional crises that test administrative capacity, institutional coordination, decision-making processes, and the level of societal preparedness. The 2023 Kahramanmaraş-centered earthquakes constitute a significant case for evaluating how the institutional transformation of Türkiye's disaster management system following the 1999 Marmara Earthquake was reflected in practice. This study examines, within a comparative framework, the disaster management structure that emerged after the 1999 Marmara Earthquake and the practices implemented during the 2023 Kahramanmaraş earthquakes. In this context, it discusses the discourse asserting that disaster management in Türkiye has shifted from a crisis management-oriented approach to a risk-based disaster management paradigm, while questioning the extent to which this transformation corresponds to realities in practice. The study argues that although certain progress has been made in terms of institutional capacity in disaster management, persistent problems remain regarding coordination, response speed, the effective use of resources, and interinstitutional cooperation. Accordingly, it analyzes both the changes and continuities in disaster management from the 1999 Marmara Earthquake to the 2023 Kahramanmaraş-centered earthquakes and evaluates together the measures adopted following the Marmara Earthquake and the implementation practices that emerged after the Kahramanmaraş earthquakes.

Keywords: Earthquake, Crisis Management, Disaster Management, Marmara Earthquake, Kahramanmaraş Earthquake.

Makale id= 9

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0003-3708-9136

Afetin Yerel Sesi: 6 Şubat Depremlerinin Hatay, Malatya ve Elbistan Basınındaki Mağduriyet Temsilleri

Öğr.Gör.Dr. Gülten Acar[1]

[1]Mersin Üniversitesi

Özet

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremler, fiziksel yıkımın ötesinde bölge halkının toplumsal ve bireysel hayatında onarılması güç mağduriyetlere yol açmıştır. Bu çalışma, depremden ağır darbe alan bölgelerde yayımlanan Hatay Söz, Malatya Söz ve Elbistan Kaynarca gazetelerinin, söz konusu mağduriyetleri birinci sayfalarına nasıl taşıdığını karşılaştırmalı bir perspektifle incelemeyi amaçlamaktadır. Yerel basının, afet süreçlerinde doğrudan mağdurun sesine dönüşebilmesi ve yerel ihtiyaçları merkeze alabilmesi, onu ulusal basından ayıran temel bir farklılık olarak çalışmanın özgün değerini oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini, depremin merkez üssü olan bir ilçe gazetesi (Elbistan Kaynarca) ile büyük yıkım yaşayan iki il gazetesi (Hatay Söz ve Malatya Söz) teşkil etmektedir. Belirlenen bu örneklem grubu, deprem sonrası yayımlanan sayıların birinci sayfaları üzerinden; mağdurun konumu, hak arayışı söylemi ve temel ihtiyaçların temsili kategorileri esas alınarak içerik analizine tabi tutulmuştur. Çalışma, bu üç farklı yerel yayın organının mağduriyet sunumları arasındaki yapısal farkları ve ortak noktaları net bir şekilde ortaya koymayı hedeflemektedir. Elde edilen bulgular; Hatay Söz gazetesinde mağduriyetin daha çok yok oluş ve hüzün üzerinden, Elbistan Kaynarca gazetesinde ilçe olmanın etkisiyle yalnız bırakılmışlık ve yönetim eksikliği ekseninde, Malatya Söz gazetesinde ise gelecek kaygısı ve ekonomik belirsizlik çerçevesinde kurgulandığını göstermektedir. Sonuç olarak bu çalışma; yerel basındaki mağduriyet temsillerinin bölgenin yıkım düzeyi ve sosyo-ekonomik dinamiklerine göre şekillendiğini kanıtlamakta, yerel medyanın afet dönemlerinde haber kaynağı olmanın ötesine geçerek, yaşanan sorunları ve mağduriyetleri doğrudan gündeme taşıyan temel bir mecra olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Deprem, Mağduriyet Temsili, Yerel Basın, İçerik Analizi, Hak Temelli Gazetecilik.

The Local Voice of Disaster: Representations of Victimization in the Press of Hatay, Malatya, and Elbistan During the February 6 Earthquakes

Abstract

The Kahramanmaraş-centered earthquakes that occurred on February 6, 2023, caused deep-seated grievances in the social and individual lives of the regional population, extending far beyond physical destruction. This study aims to examine, from a comparative perspective, how the newspapers Hatay Söz, Malatya Söz, and Elbistan Kaynarca—published in the regions most severely hit by the earthquake—carried these grievances to their front pages. The unique value of this study lies in the local press's ability to transform directly into the voice of the victims during disaster processes and its capacity to prioritize local needs, a fundamental characteristic that distinguishes it from the national media. The research sample consists of a district newspaper from the earthquake's epicenter (Elbistan Kaynarca) and two provincial newspapers that experienced massive destruction (Hatay Söz and Malatya Söz). This sample group was subjected to content analysis based on the front pages of issues published after the earthquake, focusing on the categories of the victim's position, the discourse of seeking rights, and the representation of basic needs. The study aims to clearly reveal the structural differences and commonalities between the victimhood presentations of these three distinct local media outlets. The findings indicate that victimhood was constructed primarily through themes of extinction and sorrow in Hatay Söz; through a sense of abandonment and lack of governance due to its district status in Elbistan Kaynarca; and within the framework of future anxiety and economic uncertainty in Malatya Söz. In conclusion, this study proves that representations of victimhood in the local press are shaped by the level of destruction and the socio-economic dynamics of the region. It further demonstrates that during disaster periods, local media moves beyond being a mere news source and serves as a fundamental medium that brings ongoing problems and grievances directly to the public agenda.

Keywords: Earthquake, Representation of Victimhood, Local Press, Content Analysis, Rights-Based Journalism.

Makale id= 247

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0001-5236-5245

Akademisyenlerde Yaşam Tatmini ile Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum Arasındaki İlişkide Deprem Kaygısının Düzenleyici Rolü: 6 Şubat Depremleri Sonrası Bir Araştırma

Doç.Dr. Bekir Değirmenci[1]

[1]Adıyaman Üniversitesi

Özet

Bu çalışmanın amacı, deprem bölgesinde görev yapan akademisyenlerin yaşam tatmini ve deprem kaygısının uzaktan eğitime yönelik tutumları üzerindeki etkilerini incelemektir. Araştırmada ayrıca deprem kaygısının düzenleyici rolü analiz edilerek, yaşam tatmini ile uzaktan eğitim tutumu arasındaki ilişkinin deprem kaygısı düzeyine bağlı olarak nasıl değiştiği ortaya konulmuştur. Bunun yanı sıra tutumların demografik değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığı da değerlendirilmiştir. Araştırma nicel araştırma yaklaşımına dayalı olup ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Veriler anket yöntemiyle bir devlet üniversitesinde görev yapan 458 akademisyenden toplanmıştır. Analizlerde IBM SPSS Statistics ve AMOS programları kullanılmış; açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri, güvenilirlik, korelasyon, regresyon, bağımsız örneklem t-testi, ANOVA ve moderasyon analizleri uygulanmıştır. Araştırma sonuçları, yaşam tatmininin uzaktan eğitime yönelik tutumu anlamlı ve pozitif yönde etkilediğini göstermektedir. Yaşam tatmininin deprem kaygısı üzerindeki etkisinin de pozitif olduğu belirlenmiştir. Deprem kaygısının uzaktan eğitime yönelik tutum üzerinde doğrudan anlamlı bir etkisi bulunmamıştır. Bununla birlikte deprem kaygısının, yaşam tatmini ile uzaktan eğitime yönelik tutum arasındaki ilişkide anlamlı bir düzenleyici rol üstlendiği tespit edilmiştir. Ayrıca yaş değişkenine göre tutumların farklılaştığı ve deprem deneyimi yaşayan akademisyenlerin daha yüksek kaygı düzeyine sahip olduğu belirlenmiştir. Araştırma bulguları, afet sonrası süreçlerde akademisyenlerin psikolojik durumlarının uzaktan eğitime yönelik tutumlar üzerinde önemli etkiler oluşturduğunu göstermektedir. Özellikle deprem kaygısının düzenleyici rolü, afet psikolojisi ile uzaktan eğitim literatürünü bütünleştiren önemli bir katkı sunmaktadır. Çalışmanın yalnızca tek bir üniversite ile sınırlı olması ve kesitsel tasarımı önemli sınırlılıklar arasındadır. Gelecekte farklı örneklemlerle ve boylamsal desenlerle yapılacak araştırmalar önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yaşam Tatmini, Deprem Kaygısı, Uzaktan Eğitim, Akademisyenler, Moderasyon Analizi.

The Moderating Role of Earthquake Anxiety in the Relationship Between Life Satisfaction and Attitudes Toward Distance Education Among Academics: A Post–february 6 Earthquakes Study

Abstract

The aim of this study is to examine the effects of life satisfaction and earthquake anxiety on academics' attitudes toward distance education in the earthquake-affected region. Additionally, the moderating role of earthquake anxiety was analyzed to determine how the relationship between life satisfaction and attitudes toward distance education changes depending on the level of earthquake anxiety. Moreover, it was also examined whether attitudes differ according to demographic variables. The study was designed based on a quantitative research approach, and a relational survey model was employed. Data were collected through a questionnaire from 458 academics working at a public university. For data analysis, IBM SPSS Statistics and AMOS software were used. Exploratory and confirmatory factor analyses, reliability analysis, correlation, regression, independent samples t-test, ANOVA, and moderation analyses were conducted. The findings indicate that life satisfaction has a significant and positive effect on attitudes toward distance education. It was also found that life satisfaction positively influences earthquake anxiety. Earthquake anxiety does not have a direct significant effect on attitudes toward distance education. However, it plays a significant moderating role in the relationship between life satisfaction and attitudes toward distance education. Furthermore, it was determined that attitudes differ according to age and that academics who have experienced earthquakes have higher levels of anxiety. The results reveal that academics' psychological conditions in post-disaster contexts have a significant impact on their attitudes toward distance education. In particular, the moderating role of earthquake anxiety provides a valuable contribution by integrating disaster psychology with the distance education literature. The limitation of the study lies in its restriction to a single university and its cross-sectional design. Future studies are recommended to be conducted with different samples and longitudinal research designs.

Keywords: Life Satisfaction, Earthquake Anxiety, Distance Education, Academics, Moderation Analysis.

Makale id= 314

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0003-4342-296X

Akıllı Kent Yatırımlarının Sürdürülebilirlik Ekseninde Değerlendirilmesi: İklim Değişikliği Odaklı Çok Kriterli Karar Verme Yaklaşımı

Doç.Dr. Muhammet Fatih Ak[1], Dr. Fatma Zehra Ateş[1]

[1]Antalya Bilim Üniversitesi
*Corresponding author: Muhammet Fatih Ak

Özet

Küresel kentleşmenin hızı ve iklim krizi, şehirleri daha sürdürülebilir ve dirençli ekosistemlere dönüştürmeyi zorunlu kılmaktadır. Sınırlı kaynaklar ve bütçeler karşısında, akıllı ulaşım, enerji ve altyapı gibi bileşenlere nasıl öncelik verileceği yerel yönetimler için karmaşık bir stratejik sorun teşkil etmektedir. Çalışma, akıllı kent yatırımlarının çevresel, ekonomik ve sosyal sürdürülebilirlik ekseninde değerlendirilmesini amaçlamaktadır. Çalışmanın metodolojik altyapısını, birbiriyle çelişebilen çok sayıda kentsel performans göstergesinin eşzamanlı olarak değerlendirilmesine imkân tanıyan Çok Kriterli Karar Verme (ÇKKV) yaklaşımları oluşturmaktadır. Geliştirilen bilimsel karar destek modelinde, ilk aşama olarak Analitik Hiyerarşi Prosesi (AHP) kullanılarak; altyapı yatırım maliyeti, karbon ayak izi azaltımı, enerji verimliliği, olumsuz çevresel etkilerin minimizasyonu ve teknolojik yapılabilirlik gibi ana kriterlerin önem ağırlıkları hesaplanacaktır. İkinci aşamada ise TOPSIS ve VIKOR gibi gelişmiş MCDM teknikleri uygulanarak, farklı akıllı kent yatırım alternatifleri (akıllı şebekeler, sensör tabanlı atık yönetimi veya otonom trafik optimizasyonu) sürdürülebilirlik performans skorlarına göre sıralanacaktır. Geliştirilen bu entegre matematiksel model, şehir planlamacılara ve politika yapıcılara kentsel yatırımların iklim değişikliği hedefleriyle uyumlu ve bilimsel temellere dayalı yönlendirilmesi için güçlü bir pratik araç sağlamaktadır. Bu çalışma, sistemsel olarak akıllı şehircilik pratiğinin nasıl entegre edilebileceğini somutlaştırmayı amaçlamaktadır. Böylece, veri odaklı, ekolojik dengeyi gözeten ve sürdürülebilir yerel yönetim stratejilerinin oluşturulmasına özgün bir akademik katkı sunmaktadır. Elde edilecek sonuçların, kentsel yaşam kalitesini artırırken iklim değişikliği risklerini ve çevresel etkileri en aza indiren optimum karar mekanizmalarına ışık tutması hedeflenmektedir. Özellikle, karar vericilerin yatırım planlaması yaparken geleneksel maliyet odaklı yaklaşım yerine; sera gazı emisyon oranları, kaynak verimliliği, ekosistem korunumu ve sosyal fayda gibi spesifik sürdürülebilirlik kriterlerini sürece nasıl doğrudan entegre etmeleri gerektiği detaylandırılacaktır. Çalışma, projelerin seçiminde yalnızca teknolojik ve ekonomik

yapılabilirliğin değil, uzun vadeli ekolojik dengenin de zorunlu bir karar parametresi olarak ele alınması gerektiğini ortaya koyacaktır. Araştırma, yerel yönetimlerin bütçe tahsisinde hangi kritik çevresel ve sosyal başarı faktörlerini önceliklendirmesi gerektiğini sistem çerçevesinde tanımlayarak gelecekteki kentsel politikalara rehberlik edecektir.

Anahtar Kelimeler: Akıllı Kent, Sürdürülebilirlik, Çok Kriterli Karar Verme.

Evaluating Smart City Investments Within the Framework of Sustainability: A Climate Change-Focused Multi-Criteria Decision-Making Approach

Abstract

Rapid global urbanization and the climate crisis compel cities to transform into sustainable, resilient ecosystems. With limited resources, prioritizing smart transportation, energy, and infrastructure presents a complex strategic challenge for local governments. This study evaluates smart city investments across environmental, economic, and social sustainability dimensions using Multi-Criteria Decision-Making (MCDM) approaches, which enable the simultaneous assessment of potentially conflicting urban performance indicators. In the proposed scientific decision support model, the Analytic Hierarchy Process (AHP) is first used to calculate the weights of primary criteria, including infrastructure investment costs, carbon footprint reduction, energy efficiency, environmental impact minimization, and technological feasibility. Subsequently, advanced MCDM techniques like TOPSIS and VIKOR are applied to rank investment alternatives (e.g., smart grids, sensor-based waste management, or autonomous traffic optimization) based on sustainability performance scores. This integrated mathematical model provides a robust, science-based tool for urban planners and policymakers to align urban investments with climate targets. The study systematically concretizes smart urbanism practices, offering an academic contribution to data-driven, ecologically mindful local governance strategies. The findings aim to elucidate optimal decision mechanisms that minimize climate risks and environmental impacts while enhancing urban quality of life. Specifically, it details how decision-makers must directly integrate sustainability criteria—such as greenhouse gas emissions, resource efficiency, ecosystem preservation, and social utility—into investment planning, replacing traditional cost-centric approaches. The research demonstrates that long-term ecological balance, alongside technological and economic feasibility, must be a mandatory parameter in project selection. Ultimately, this framework will guide future urban policies by defining the critical environmental and social factors local governments must prioritize during budget allocation.

Keywords: Smart City, Sustainability, Multi Criteria Decision Making.

Makale id= 131

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-4048-2273

1qAklın Sınırlarından Gönlün Şifasına: Çağdaş Dünyanın Varoluşsal Krizleri Karşısında Tasavvufi Felsefi Danışmanlığın İmkânı

Dr. Rabia Can Pamuk[1]

[1]Milli Eğitim Bakanlığı

Özet

Çağdaş dünya bireye birçok maddi konfor alanı ve teknolojik imkânlar sunmakla birlikte modern insanda ruhsal düzlemde derin krizler açarak bir anlam boşluğu yaratmış ve dolayısıyla öznenin kendi ile bağını da koparmıştır. Bu durum modern dünyanın bunalımlarından biri olarak değerlendirilebilir. Bu bunalım karşısında varoluşsal krizler yaşayan insana psikiyatri ve klinik psikoloji gibi alanlar reçete sunarak, insanın varoluşsal kaygı, acı gibi durumlarına çoğunlukla teşhis ve tedavi koyarak tıbbileştirmeye yönelmiştir. Bu indirgemeci yaklaşıma bir alternatif olarak gelişen felsefi danışmanlık, 1980'li yıllarda Almanya'da Gerd Achenbach ile başlayarak Avrupa'ya oradan da Amerika'ya yayılmıştır. Felsefi danışmanlık uygulamaları insanı rasyonel bir zihne indirgeyerek krizleri rasyonel ve mantıki tahlil ve çözümlemeyle ele alarak insanın bütünlüğünü göz ardı etmiş ve kendisi de başka bir indirgemeci tutum içine girmiştir. Oysa insanın varoluşsal anlam arayışı yalnızca bilişsel bir olgu değil; etik-ontolojik bir yönelim ve anlam krizidir. Bu anlamda modern insanın yalnızlık, narsisizm ve manevi boşluk gibi varoluşsal krizlerine karşı, Doğu ve İslam düşünce geleneğinin, özellikle de Tasavvuf felsefesinin sunduğu bütüncül insan tasavvuru muazzam bir terapötik imkân sunmaktadır. Bu düşüncelerden hareketle çalışma, Gerd Achenbach ve Lou Marinoff gibi kurucu isimlerin rasyonel /mantıksal felsefi danışmanlık pratiklerinin insanın anlam ve kendini bilme ihtiyacına önemli bir rehber olmakla birlikte sınırlarını da göstermek amacındadır. Böylelikle çalışma, Batı felsefi pratiklerinin teşhiste gösterdiği başarıyı tedavi aşamasında trajik bir yalnızlığa bıraktığı argümanından hareketle, literatürdeki boşluğu doldurmak amacıyla özgün bir "Tasavvufi Felsefi Danışmanlık" modeli önermektedir. Çalışma Batı düşünürlerinden Platon, Kant, Schopenhauer ve Nietzsche gibi düşünürlerin etik-ontolojik dünya görüşlerine dair seküler varoluşsal analizlerini, tasavvufi düşüncenin temsilcileri olan İbn Arabî'nin kendilik ontolojisi ve Mevlana'nın Mesnevi adlı eserinin şifa diliyle sentezlemektedir. Araştırma bu bulgulardan hareketle, seans odasındaki danışana yalnızca mantıksal bir analiz değil, tasavvufun kesretten vahdete uzanan aşkın ve bütüncül varoluşsal şifa yöntemini sunmanın teorik ve pratik imkânını felsefi açıdan temellendirmeyi önemsemektedir.

Anahtar Kelimeler: Felsefi Danışmanlık, Tasavvuf, Tasavvufi Felsefi Danışmanlık, İnsan, Varoluşsal Kriz, Şifa.

From the Boundarıes of Reason to the Healıng of the Heart: the Possıbılıty of Sufı Phılosophıcal Counselıng in Response to the Exıstentıal Crıses of the Contemporary World

Abstract

Contemporary society offers individuals numerous forms of material comfort and technological possibilities; however, it has simultaneously generated profound crises at the spiritual level, creating a crisis of meaning and consequently severing the individual's connection with the self. This condition may be regarded as one of the major crises of the modern world. In response to this predicament, fields such as psychiatry and clinical psychology have tended to medicalize the existential conditions of individuals experiencing existential crises by prescribing treatments and predominantly diagnosing and treating states such as existential anxiety and suffering. As an alternative to this reductionist approach, philosophical counseling emerged in Germany in the 1980s with Gerd Achenbach and subsequently spread throughout Europe and then to the United States. However, Western philosophical counseling practices, which emerged toward the end of the twentieth century, have themselves adopted another reductionist stance by reducing the human being to a rational mind and addressing existential crises primarily through rational and logical analysis, thereby overlooking human wholeness. Yet the human search for existential meaning is not merely a cognitive phenomenon; it constitutes an ethical-ontological orientation and a crisis of meaning. In this respect, the holistic conception of the human being offered by the Eastern and Islamic intellectual traditions, particularly Sufi philosophy, presents a profound therapeutic potential in addressing the existential crises of modern individuals, such as loneliness, narcissism, and spiritual emptiness. Drawing on these considerations, this study aims to demonstrate both the significance and the limitations of the rational/logical philosophical counseling practices developed by pioneering figures such as Gerd Achenbach and Lou Marinoff as guides to the human need for meaning and self-knowledge. At this point, the study proposes an original model of "Sufi Philosophical Counseling" in an attempt to address a gap in the literature, based on the argument that Western philosophical practices, despite their success in diagnosis, ultimately leave the individual in a tragic state of loneliness at the stage of treatment. The study synthesizes the secular existential analyses of the ethical-ontological worldviews of Western thinkers such as Plato, Kant, Schopenhauer, and Nietzsche with Ibn ʿArabi's ontology of the self and the healing language of Rumi's Masnavi, both representative of the Sufi intellectual tradition. Based on these findings, the study seeks to philosophically ground the theoretical and practical possibility of offering the client in the counseling room not merely a logical analysis, but also the transcendent and holistic method of existential healing found in Sufism, which proceeds from multiplicity (kathra) toward unity (wahda).

Keywords: Philosophical Counseling, Sufism, Sufi Philosophical Counseling, Human Being, Existential Crisis, Healing.

Makale id= 133

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0001-7457-9922

Alain de Benoist'nın Komüniteryen Siyaset Felsefesi ve Osmanlı Millet Sisteminde Kimlik ve Egemenlik

Arş.Gör. Emre Didin[1]

[1]Ufuk Üniversitesi

Özet

Komüniteryen düşünür Benoist'nın komüniteryen federalizmi ile Osmanlı millet sistemi paralellikler taşımakla birlikte, literatürde bu konunun ilgi çekmemiş olduğu görülmektedir. Bu çalışmanın amacı, Benoist'nın düşüncesinin ana öğelerini bu bağlamda değerlendirerek millet sistemi ile olan benzerlik ve farklılıklarını açığa çıkarmaktır. Çalışma, en kritik konular olan kimlik ve egemenlik konularına yoğunlaşmaktadır. Benoist, modern öncesi dönemin organik kimlik anlayışını savunmaktadır. Birey topluluk üyesi olarak doğar ve kimliğini kendi seçmez. Bu anlayışa dayanan "farklılık hakkı," farklılıkların kabul edilmesi, asimilasyon çabasının olmaması ve farklılıkların özel alana hapsedilmeden kamusal alanda kabul görmesini savunmaktadır. Toplumun öznesi birey değil özerk ve doğal komünitelerdir ve düzen bunların aşağıdan yukarıya doğru, art arda akdettikleri siyasi ve sosyal sözleşmeler ile kurulur. "Subsidiarite" ilkesi uyarınca kararlar mümkün olan en alt birimde alınır. Birimlerin otonom yargı yetkisine sahip olmaları ve iktidar organlarında temsil edilmeleri gerekir. Osmanlı millet sisteminde "millet" dini temelli bir komünitedir ve yöneticisi milletçe seçilen ve padişahça onaylanan milletbaşıdır. Zimmiler kendi aralarındaki işlerinde kendi özel hukuklarına tabi olmak ve dini işlerine ilişkin konularında kendi kararlarını almak anlamında özerk alana sahiptirler. Zimmi hukukuna farklılık hakkı bağlamında bakıldığında, gayrimüslimlerin asimile edilmeye çalışılmamış oldukları, kamusal hayata eşit olarak olmasa da farklılıklarını koruyarak katılmalarına izin verilmiş olduğu görülmektedir. Kimlikler arasında bir hiyerarşi olması, bu sistemin Benoist'dan ayrıldığı noktadır. Yine de, kendi komünal kimliklerini koruyan bireyler ve bunların devlet ile doğrudan değil kendi topluluk yöneticileri aracılığıyla muhatap olmaları Benoist'ya oldukça yakındır. Devletin milletleri eşiti olarak tanımaması ve yetkisini onlardan almaması egemenlik kurgusundan uzaktır; ancak, milletlerin de otoritelerini son tahlilde devletten almadığı ve dayandıkları kolektif kimliğin organik yapısını korudukları gözardı edilmemelidir. Milletbaşı tamamen merkezden atanmış bir memur olarak çalışmamakta ve çoğu zaman yerel otoriteye de sahip olmaktadır. Uygulamada, ciddi bir asimilasyon çabasının olmaması, komünitelerin kimlik bağlamında tanınmış olması ve özel hukuk çerçevesinde belli

bir otonomilerinin olması, millet sistemini Benoist'nın komüniteryen kurgusuna oldukça yaklaştırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Alain de Benoist, Komüniteryenizm, Osmanlı Millet Sistemi, Farklılık Hakkı, Kimlik, Egemenlik.

The Communitarian Political Philosophy of Alain de Benoist and Identity and Sovereignty in the Ottoman Millet System

Abstract

The similarities between the communitarian federalism of communitarian thinker Benoist and the Ottoman millet system have received limited attention. This study evaluates the main elements of Benoist's thought in this context, focusing on identity and sovereignty. Benoist defends a premodern conception of organic identity, according to which individuals are born into communities and do not freely choose their identities. His "right to difference" requires the acceptance of differences, rejects assimilation, and demands their recognition in the public sphere. Society is primarily composed not of individuals but autonomous and natural communities, which form political and social contracts from the bottom up. According to "subsidiarite", decisions should be taken at the lowest possible level, while smaller political units should possess autonomous judicial authority and representation in governing bodies. In the Ottoman millet system, a millet was a religion-based community led by a milletbaşı, elected by the community and approved by the sultan. Dhimmis enjoyed autonomy in religious affairs and private-law matters among themselves. Although they did not enjoy equal status, they were generally not subjected to systematic assimilation and could participate in public life while preserving their communal identities. The major difference from Benoist's framework is the hierarchy among identities in the Ottoman system. Nevertheless, individuals preserved their communal identities and interacted with the state largely through community leaders. Unlike Benoist's conception of sovereignty, the state did not recognize millets as equals or sources of its authority. Yet millets also did not derive all their authority from the state and maintained the organic collective identity on which they were based. Their leaders were not merely government officials and had local authority. Thus, the absence of serious assimilation, the recognition of communal identities, and some legal autonomy make the millet system broadly comparable to Benoist's communitarian framework.

Keywords: Alain de Benoist, Communitarianism, Osmanlı Millet System, the Right to Difference, Identity, Sovereignty.

Makale id= 18

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0009-0009-4835-2965

Algoritmik Gözetim ve Dijital Flanörlük: Sanal Sokaklarda Kaybolmanın İmkânsızlığı

Dr. Eyyüp Akyüz[1]

[1]Bağımsız Araştırmacı

Özet

Modernleşme sürecinde kent sokaklarında amaçsızca dolaşan ve iktidarın rasyonel mekân kurgusunu ihlal eden geleneksel flanör figürü, günümüzde yerini dijital platformların akışında sürekli gezinen dijital flanöre bırakmıştır. Bu çalışmanın amacı, algoritmik gözetim kapitalizmi bağlamında dijital uzamda plansızca var olmanın ve taktiksel bir mekân üretiminin imkânını sosyolojik bir perspektifle tartışmaktır. Araştırmanın önemi, geç kapitalizmde bireysel failliğin ve gündelik direniş pratiklerinin siber mimaride nasıl aşındığını, kaybolma eylemi üzerinden deşifre etmesinde yatmaktadır. Çalışmada yöntem olarak eleştirel literatür analizi benimsenmiş; kavramsal tartışmalar, Walter Benjamin'in flanör tahayyülü ve Michel de Certeau'nun mekânsal taktikler yaklaşımı ekseninde yapılandırılmıştır. Çalışmanın teorik bulgularına göre; modern kentin çatlaklarında filizlenen özgürleştirici rastlantısallık, dijital platformlarda yerini kullanıcı verisiyle beslenen, öngörülebilir ve metalaştırılmış algoritmik rotalara bırakmaktadır. Dijital mecralarda aralıksız kaydırma eylemi, amaçsız ve özgür bir gezinti illüzyonu yaratsa da algoritmik gözetim mekanizmaları, sanal sokakları pürüzsüz bir panoptikona çevirmekte ve bireyin, sistemin inşa ettiği gözetim ağından sıyrılarak kaybolmasını imkânsız kılmaktadır. Sonuç olarak, dijital flanörlüğün pasifize edici bir tüketim performansına dönüştüğü, siber uzamda, hegemonyayı kıracak yeni bir mekân üretimi için algoritmaların dışında kalabilen dijital kör noktalar icat edilmesinin ontolojik ve sosyolojik bir gereklilik olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dijital Flanörlük, Algoritmik Gözetim, Gündelik Hayat, Mekân Sosyolojisi, Geç Kapitalizm.

Algorıthmıc Surveıllance and Dıgıtal Flânerıe: the Impossıbılıty of Gettıng Lost in Vırtual Streets

Abstract

The traditional figure of the flâneur, who aimlessly wandered the urban streets during the modernization process and thereby transgressed the rational spatial constructs of power, has today yielded to the digital flâneur perpetually navigating the streams of digital platforms. The objective of this study is to sociologically examine the possibility of existing serendipitously and generating tactical spaces within the digital realm under the paradigm of algorithmic surveillance capitalism. The significance of this research lies in its decoding of how individual agency and everyday resistance practices in late capitalism are systematically eroded within cyber-architecture, conceptualized through the act of getting lost. Methodologically, a critical literature review was adopted; the conceptual debate was structured around Walter Benjamin's conception of the flâneur and Michel de Certeau's approach to the spatial tactics of everyday life. According to the theoretical findings, the emancipatory serendipity that once flourished in the fissures of the modern city is supplanted on digital platforms by predictable, commodified algorithmic trajectories fueled by user data. Although the incessant act of scrolling in digital spaces engenders an illusion of aimless and liberated wandering, algorithmic surveillance mechanisms effectively transmute virtual streets into a frictionless panopticon, rendering it impossible for the individual to slip through the surveillance network constructed by the system and disappear. Ultimately, the study concludes that digital flânerie has devolved into a pacifying performance of consumption; hence, the invention of digital blind spots capable of eluding algorithmic capture constitutes an ontological and sociological imperative for producing new spatialities to disrupt hegemony in cyberspace.

Keywords: Digital Flânerie, Algorithmic Surveillance, Everyday Life, Sociology of Space, Late Capitalism.

Makale id= 110

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000 0002 9137 8855

Algoritmik Rasyonalite Karşısında Demokratik Meşruiyet: Kamu Yönetiminde Yapay Zekâ Yönetişimi İçin Normatif Etik Bir Model Önerisi

Dr. Halil İbrahim Özbilger[1]

[1]Ticaret Bakanlığı

Özet

Yapay zekâ teknolojilerindeki hızlı gelişmeler, kamu yönetiminde karar alma süreçlerinden kamu hizmetlerinin sunumuna, kaynak tahsisinden denetim mekanizmalarına kadar birçok alanı dönüştürmektedir. Bu dönüşüm, kamu kurumlarının daha hızlı, verimli ve veri temelli kararlar almasına olanak sağlarken; algoritmik önyargı, mahremiyet, şeffaflık, hesap verebilirlik ve insan denetimi gibi yeni etik sorunları da gündeme getirmektedir. Dolayısıyla yapay zekânın kamu yönetimindeki başarısı yalnızca teknolojik kapasiteyle değil, ürettiği sonuçların kamu yararı ve demokratik değerlerle uyumuyla da değerlendirilmelidir. Bu araştırmanın amacı, yapay zekânın kamu yönetiminde kullanımının etik ve yönetişim boyutlarını kamu değeri perspektifinden incelemek ve teknolojik etkinlik ile demokratik kamu değerleri arasında denge kurabilecek bir yönetişim çerçevesi ortaya koymaktır. Araştırma, nitel araştırma yaklaşımı kapsamında doküman incelemesine dayanmaktadır. Veri setini Birleşmiş Milletler, OECD, Avrupa Birliği ve UNESCO raporları ve ilkeleri, ulusal yapay zekâ stratejileri ve politika belgeleri, ilgili mevzuat ve düzenleyici metinler ile güncel akademik çalışmalar oluşturmaktadır. Nitel araştırma tasarımı çerçevesinde yürütülen bu çalışmada, kapsamlı bir doküman incelemesi yöntemi benimsenmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen teorik bulgular üç temel eksende yoğunlaşmaktadır. İlk olarak, algoritmik verimlilik ile kamu yararının her durumda örtüşmediği görülmüştür. İkinci olarak, insan denetiminin zayıfladığı yapay zekâ destekli karar süreçlerinde teknik olarak etkin sonuçlarda dahi adalet ve demokratik meşruiyet açısından sorun oluşturabileceği belirlenmiştir. Üçüncü olarak, algoritmik şeffaflığın yalnızca teknik açıklanabilirlik düzeyinde ele alınmasının hesap verebilirlik için yeterli olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgular doğrultusunda çalışma; insan denetimi, etik sorumluluk, algoritmik şeffaflık, hesap verebilirlik ve kamu yararını bütünleştiren "Kamu Değeri Odaklı Yapay Zekâ Yönetişimi" modelini önermektedir. Çalışmada sunulan model, yapay zekâ çağında kamu bürokrasisinin dijital dönüşüm süreçlerine yön verirken; teknolojik inovasyon ile demokratik ve etik meşruiyet arasındaki hassas dengeyi kurumsal ölçekte optimize eden stratejik bir çerçeve sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Algoritmik Rasyonalite, Demokratik Meşruiyet, Kamu Değeri, Yapay Zekâ Yönetişimi

Democratic Legitimacy in the Face of Algorithmic Rationality: A Proposal for a Normative Ethical Model for Artificial Intelligence Governance in Public Administration

Abstract

Rapid advancements in artificial intelligence technologies are transforming numerous areas in public administration, spanning from decision-making processes and public service delivery to resource allocation and oversight mechanisms. While this transformation enables public institutions to make faster, more efficient, and data-driven decisions, it also introduces novel ethical challenges such as algorithmic bias, privacy, transparency, accountability, and human oversight. Consequently, the success of artificial intelligence in public administration must be evaluated not merely by technological capacity, but also by the alignment of its outcomes with the public interest and democratic values. The objective of this research is to examine the ethical and governance dimensions of artificial intelligence utilization in public administration through the lens of public value, and to establish a governance framework capable of balancing technological efficiency with democratic public values. Conceived within a qualitative research design, this study adopts a comprehensive document analysis method. The dataset comprises global policy reports and ethical principles published by the United Nations, OECD, European Union, and UNESCO, alongside national artificial intelligence strategies, policy documents, legal regulations, and contemporary academic literature. The theoretical findings obtained from the research converge on three main axes. First, it is identified that algorithmic efficiency and the public interest do not inevitably align in every case. Second, artificial intelligence assisted decision processes lacking sufficient human oversight can trigger severe issues regarding justice and democratic legitimacy, even when generating technically effective outputs. Third, addressing algorithmic transparency solely at the level of technical explainability fails to guarantee comprehensive accountability. Based on these findings, the study proposes a holistic "Public Value Oriented Artificial Intelligence Governance" model that integrates human oversight, ethical responsibility, algorithmic transparency, accountability, and the public interest, offering a strategic framework to optimize the delicate balance between technological innovation and democratic-ethical legitimacy.

Keywords: Algorithmic Rationality, Democratic Legitimacy, Public Value, Artificial Intelligence Governance.

Makale id= 85

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0001-9472-6942

Amerikan Misyonerlerinin Karamanlı Ortodoks Çocuklarına Yönelik Yayın Faaliyetilerine Bir Örnek: Fener Kulesi'nin Hikâyesi

Dr. Tarık Yaldırak[1]

[1]Milli Eğitim Bakanlığı

Özet

ABCFM (American Board of Commissioners for Foreign Missions), kısa adıyla Amerikan Board olarak bilinen Protestan misyoner kuruluşu, dünyanın pek çok bölgesinde faaliyet göstermiştir. Bu faaliyetlerin önemli merkezlerinden biri de Osmanlı toprakları olmuştur. Amerikan misyonerleri 1820'li yıllardan itibaren Osmanlı Devleti sınırları içerisinde faaliyet göstermeye başlamış ve özellikle Rum ile Ermeni cemaatlerine yönelik eğitim ve yayın faaliyetleri yürütmüştür. Bu faaliyetlerin önemli hedef kitlelerinden birini de anadili Türkçe olan Ortodoks Karamanlılar oluşturmuştur. Misyonerler, Karamanlıca adıyla bilinen Grek harfli Türkçe yayınlarla yalnızca yetişkinlere değil, çocuklara da ulaşmayı amaçlamışlardır. Bu çalışma, Amerikan misyonerlerinin Karamanlı çocuklara yönelik yayın faaliyetlerini, 1883 yılında Aramian Matbaası'nda basılan Fener Kulesi'nin Hikâyesi adlı çocuk kitabı üzerinden incelemektedir. Kitap, Yunanistan'daki Veria Halk Kütüphanesi'nin dijital arşivi Medusa platformundan temin edilmiş olup; tarihsel yöntem ve içerik analizi çerçevesinde değerlendirilmiştir. Çalışmada hikâyenin kurgusu ve metinde yer alan dini söylem, tarihsel bağlamı içerisinde içerik analizi yöntemiyle tetkik edilmiştir. Hikâye, İngiltere'de hayali bir adada dedesiyle birlikte bir fener kulesinde yaşayan Alik adlı çocuğun tanık olduğu gemi kazası sonrasında hayatın ve inancın anlamını sorgulamasını konu edinmektedir. Anlatının dönüm noktasını oluşturan bu olayın ardından esere dâhil edilen dini söylem, İncil'de yer alan "kaya üzerine inşa edilen ev" metaforu üzerinden sağlam iman anlayışını vurgulamaktadır. Bu çerçevede Kitab-ı Mukaddes'in okunması, inancın kuvvetli tutulması, ibadet hayatının düzenli biçimde sürdürülmesi ve dini vecibelere bağlılık gibi temalar ön plana çıkarılmaktadır. İnceleme sonucunda eserin, Karamanlı Ortodoks çocuklarını doğrudan Protestan mezhebine davet eden polemikçi bir metin olmaktan ziyade, Protestan misyon anlayışının benimsediği ortak Hristiyanlık ilkelerini çocuk edebiyatı aracılığıyla benimsetmeyi amaçlayan pedagojik bir yayın niteliği taşıdığı anlaşılmaktadır. Bu yönüyle Fener Kulesi'nin Hikâyesi, XIX. yüzyılda Amerikan misyonerlerinin Karamanlı Ortodoks cemaatine yönelik kültürel ve dini nüfuz stratejilerini çocuk yayınları üzerinden göstermesi bakımından dikkat çekici bir örnek teşkil etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Karamanlılar, i. Yüzyıl, Protestanlık, Misyonerlik Faaliyetleri, Çocuk Hikâyesi.

An Example of the Publıshıng Actıvıtıes of Amerıcan missıonarıes Intended for Karamanlı Orthodox Chıldren: the Story of the Lıghthouse

Abstract

The ABCFM (American Board of Commissioners for Foreign Missions), a Protestant missionary organization known by its short name, the American Board, operated in many parts of the world. The Ottoman territories were among the important centers of these activities. From the 1820s onward, American missionaries began operating within the borders of the Ottoman Empire and carried out educational and publishing activities particularly among the Greek and Armenian communities. One of the key target groups of these activities was the Karamanli Orthodox community, whose native language was Turkish. Missionaries sought to reach not only adults but also children through Turkish publications written in Greek script, known as Karamanlidika. This study examines the publishing activities of American missionaries for Karamanli children through The Story of the Lighthouse, a children's book printed at the Aramian Printing House in 1883. The book was obtained from the Medusa platform, the digital archive of the Veria Public Library in Greece, and was evaluated within the framework of the historical method and content analysis. In the study, the plot of the story and the religious discourse in the text were examined through content analysis within their historical context. The story centers on a child named Alik, who lives with his grandfather in a lighthouse on a fictional island in England and begins to question the meaning of life and faith after witnessing a shipwreck. Following this event, which constitutes the turning point of the story, the religious discourse introduced into the work emphasizes the idea of steadfast faith through the biblical metaphor of the "house built on the rock." In this framework, themes such as reading the Bible, keeping faith strong, regularly maintaining a life of worship, and commitment to religious duties are emphasized. As a result of the examination, it is understood that the work is not a polemical text that directly invites Karamanli Orthodox children to the Protestant denomination. Rather, it is a pedagogical publication that aims to instill the common Christian principles adopted within the Protestant missionary understanding through children's literature. In this respect, The Story of the Lighthouse constitutes a noteworthy example of how American missionaries used children's publications as part of their cultural and religious influence strategies toward the Karamanli Orthodox community in the nineteenth century.

Keywords: Karamanlis, Xıxth Century, Protestantism, Missionary Activities, Children's Story.

Makale id= 58

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0009-0008-7797-8142

Âşık Veysel Şiirlerinde Klasik Türk Şiirlerinin İzleri

Beyzanur Yağız[1]

[1]Bursa Uludağ Üniversitesi

Özet

Klasik Türk edebiyatı ile halk edebiyatı, Türk edebiyattının iki, ayrı kolu gibi görülkkkse de yüzyıllardır etkileşimm hâlindedir. XX. yüzyılda yaşmış ünlü halk şairi Âşık Veysel (ö .1973) halk şirinin önemli temsilcilerinden biridir. Şirleri edebiyat, felsefe, sosyoloji, şehir kültürü ve tarihi, eğitim, psikoloji gibi farklı disikplinler bağlamında beş yüzden fazla çalışmada incelenmiştir. Ancak şairin beslendiği kaynaklardan biri olan klasikk Türk edebiyatının Âşk Veysel şiirlerine etkisi ile ilgili ayrıntılı bir çalışma yapılmamıştır.Bu çalışmada XX.yüzyılın en önemli halk şairlerinden biri olan Âşık Veysel'in şiirlerinde klasik türk şiirinin (Divan edebiyatı) izleri ve yansımaları incelenmiştir-aaştırmada belge çözümlenmesi yöntemi kullanılmış; şairin bütün şiirleri mazunlar,edebî sanatlar açsından taranmıştır..Çalışma sonucunda Âşık Veysel'in klasik türk şiirine ait şiir estetiğinden ve mazmunlarından beslendiği görülmüştür.! Âşık Veysel'in şiirlerinde klasik Türk şiri unsurlarının tespit edildiği bu çalışma, klasik edebiytının XX. yüzyıldaki etkisini göstermesi bakımından önemilidir.

Anahtar Kelimeler: Klasik Türk Edebiyatı, Âşık Veysel, Halk Edebiyatı, Mazmunlar, Edebî Sanatlar.

Makale id= 1

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0001-7389-5923

Balkan Ülkeleri ile Türkiye'de Bankacılık Göstergelerinin Karşılaştırmalı Analizi

Prof.Dr. Afşin Şahin[1], Dr. Aziza Hashi Korkmaz[2]

[1]Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Finansal Bilimler Fakültesi, Finans ve Bankacılık Bölümü
[2]Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Finans ve Bankacılık Doktora Programı Mezunu

Özet

Günümüzde bankacılık sektörü teknolojik ve sektörel gelişmeleri yakından takip etmektedir. Bankalar, gelecek vaad eden firmalara kredi kullandırmakta, bu firmalara ortak olmakta ve bir bakıma can suyu vazifesi görmektedir. Destek verilecek sektörleri belirleyerek büyüme ve karlılık alanı aramaktadırlar. Kar marjının, özsermaye karlılığının ve aktif karlılığının artırılmasının zorlaştığı günümüzde, yüksek enflasyon ortamında banka karlılığı düşebilmektedir. Bu çalışmada, Balkan ülkeleri ile Türkiye'de faaliyet gösteren bankaların güncel bilanço ve göstergeleri karşılaştırılmakta, konuyla ilgili detaylı bir literatür taraması yapılmakta ve mevcut durum yorumlanmaktadır. 2005 yılı sonrası Arnavutluk, Bosna Hersek, Bulgaristan, Macaristan, Yunanistan, Kosova, Kuzey Makedonya, Karadağ, Romanya, Sırbistan, Slovenya ve Türkiye'nin 2005 yılı sonrası verilerinden yararlanılmıştır. Veriler, World Development Indicators ve International Monetary Fund gibi kuruluşların yayımladığı çevrimiçi kaynaklardan temin edilmiştir. Literatürde Balkan ülkeleri ve Türkiye bankacılık sektörleri üzerine ayrı ayrı ve karşılaştırmalı olarak ekonometrik analizler ve değerlendirme çalışmaları yapılmıştır. Ancak süreç içerisinde veri kümesinin ve jeopolitik durumların değişmesi, mevcut durumun güncel ve karşılaştırmalı bir şekilde yeniden değerlendirmesini zorunlu kılmaktadır. Bu ülkelerdeki bankacılık göstergelerinin zaman içindeki değişimini güncel gelişmeler ışığında değerlendirmek, sektör açısından faydalı olacaktır. Söz konusu ülkelerin tamamı Avrupa Birliği'ne (AB) üye, aday veya potansiyel aday konumundadır. Elde edilen bulgular; Doğu Balkanlar'a kıyasla Batı Balkanlar'da bankacılık dinamiklerinin, yabancı bankaların ağırlığının fazla olması, yoğunlaşma derecelerinin ve makro iktisadi yapıların farklılık göstermesi nedeniyle dışsal gelişmeler karşısında heterojen bir yapı sergilediğini ortaya koymaktadır. 2015 yılında Yunanistan'da yaşanan gelişmeler, Balkan ülkelerinde bankacılık sektörünü doğrudan etkilemiştir. Avrupa Birliği (AB) üyelik sürecinde bankacılık sektörünü önemli ölçüde geliştirip yenilemiş, teknoloji düzeylerini artırmıştır ve iktisadi, finansal krizler karşısında kırılganlıklarını azaltmışlardır.

Anahtar Kelimeler: Bankacılık, Ekonomi, Balkan Ülkeleri, Türkiye.

Comparative Analysis of Banking Indicators in Balkan Countries and Türkiye

Abstract

Today, the banking sector closely monitors technological and sectoral developments. Banks extend credit to promising firms, become partners in these companies, and, in a sense, provide seed funding. They seek growth and profitability by identifying the sectors they intend to support. In an environment where increasing profit margis, return on equity, return on assets has become challenging, bank profitability may decline, particularly under high inflation. This study compares the recent balance sheets and indicators of banks operating in Balkan countries and Türkiye, conducts a detailed literature review on the subject, interprets the current situation. This study utilizes the post-2005 data for Albania, Bosnia and Herzegovina, Bulgaria, Hungary, Greece, Kosovo, North Macedonia, Montenegro, Romania, Serbia, Slovenia and Türkiye. The data are obtained from online sources published by institutions such as World Development Indicators and International Monetary Fund. The literature contains individual and comparative econometric analyses and evlauation studies on the banking sector of Balkan countries and Türkiye. However, changes in the dataset and geopolitical conditions over time necessiatate an updated and comparative reassessment of the current situation. Evaluating the changes in banking sector indicators in these countries in light of recent developments will be beneficial for the sector. All of the countries in question are either members of the European Union (EU), candidates, or potential candidates. The findings reveal that banking Dynamics in the Western Balkans exhibit a heterogenous structure in response to external developments compared to the Eastern Balkans, primarily due to the higher share of foreign banks, differing concentration levels, and distinct macroeconomic structures. The events in Greece in 2015 direclty affected the banking sector in Balkan countries. During the European Union (EU) membership process, these countries have significantly developed and modernized their banking sectors, enhanced their technological levels, and reduced their vulnarability to economic and financial crises.

Keywords: Banking, Economics, Balkan Countries, Türkiye.

Makale id= 300

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-0666-4436

Bartın Üniversitesi Wos Adresli Yayınlar İçin Bireysel Yayın Frekansının Zamanla Değişimi

Dr. Burak Beygirci[1], Nurullah Yavuz[1], Mücahit Özdemir[1]

[1]Bartın Üniversitesi

Özet

Bu çalışma, Bartın Üniversitesi mensubu araştırmacıların Web of Science (WOS) indeksli yayın performansını yazar düzeyinde incelemeyi amaçlamaktadır. Bu amaçla, 2022-2025 yılları arasında WOS'tan indirilen ve toplam 2537 kayıt içeren bibliyografik veriler analiz edilmiştir. Farklı yıllara ait dosyalarda tekrarlanan kayıtlar WOS benzersiz kimlik numaraları (UT) kullanılarak tekilleştirilmiş ve 1986 benzersiz makaleye ulaşılmıştır. Yazarların gerçek kurumsal bağlantılarını doğru şekilde belirleyebilmek amacıyla, her makalenin "Addresses" alanındaki yazar-kurum eşleştirmesi ayrıştırılmış; yalnızca en az bir adreste Bartın Üniversitesi ile ilişkilendirilen yazarlar analiz kapsamına alınmıştır. Bu süzme işlemi sonucunda, çok yazarlı uluslararası işbirlikçi çalışmalarda yer alan fakat Bartın Üniversitesi'ne bağlı olmayan yazarlar analizden çıkarılmıştır. Analiz sonucunda, Bartın Üniversitesi'ne bağlı 807 benzersiz yazar tespit edilmiştir. Yazarların %59'u (476 kişi) incelenen dönemde yalnızca bir yılda yayın üretirken, 31 yazarın 2022-2026 yıllarının tamamında kesintisiz yayın yaptığı belirlenmiştir. En üretken yazarların (ör. 150+ yayınla öne çıkan araştırmacılar) toplam yayın hacminde orantısız bir paya sahip olduğu; buna karşın 84 yazarın ise yayın sürecinde en az bir yıllık ara verip sonrasında tekrar üretime döndüğü gözlemlenmiştir. Bulgular, kurumsal yayın performansının küçük bir çekirdek araştırmacı grubu etrafında yoğunlaştığını, geniş bir yazar kitlesinin ise düzensiz veya tek seferlik katkılarla sınırlı kaldığını göstermektedir. Bu çalışma, kurumların araştırma teşvik politikalarını ve genç araştırmacı destekleme stratejilerini şekillendirmede yazar bazlı süreklilik analizinin önemine dikkat çekmekte; benzer yöntemin diğer kurumlar için de uygulanabilir bir bibliyometrik model sunduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bibliyometrik Analiz, Web of Science, Yayın Üretkenliği, Akademik Süreklilik, Bartın Üniversitesi.

Makale id= 302

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-1142-2706

Bilim Tarihinin Epistemik Aynası: Bilimsel Gerçekçilik Tartışmalarında Tarihsel Verinin Kurucu Rolü

Doç.Dr. Ömer Fatih Tekin[1]

[1]Kastamonu Üniversitesi

Özet

Bilimsel gerçekçilik tartışmaları, uzun süre biçimsel-mantıksal analizler ve soyut epistemolojik kabuller ekseninde yürütülmüş; ancak bilim tarihinin sunduğu somut pratikler bu tartışmanın zeminini kökten dönüştürmüştür. Gerçekçiliğin en güçlü dayanağı olan "Mucize-Yok Argümanı", kuramların ampirik başarısını ontolojik doğrulukla açıklarken; bilim tarihçilerinin ortaya koyduğu tarihsel süreksizlikler ve kuramsal devrimler bu iyimserliği derinden sarsmıştır. Özellikle Laudan'ın kavramsallaştırdığı "Karamsar Tümevarım", geçmişte ampirik açıdan son derece başarılı olmuş fakat terimleri gönderimsiz çıkan flogiston, kalori sıvısı ya da ışık saçan esir gibi kuramları hatırlatarak bilim tarihini gerçekçilik karşıtı güçlü bir kanıt havuzuna dönüştürmüştür. Bu bildiri, bilim tarihinin salt felsefi iddiaları test eden ikincil bir "örnekler deposu" olmadığını; aksine bilim felsefesindeki metafizik ve epistemik konumlanışları doğrudan belirleyen kurucu bir epistemik zemin sunduğunu savunmaktadır. Tarihsel vaka analizleri, kuram değişimlerindeki radikal kırılmaların yanı sıra kimi matematiksel yapılar ile nedensel bileşenlerin kuramlar arası geçişte korunduğunu göstermektedir. Bu bağlamda çalışma, bilim tarihinin sunduğu süreklilik ve kopuş örüntülerinin, standart gerçekçilik ile araçsalcılık arasındaki ikiliği aşmak için nasıl bir imkân sağladığını incelemektedir. Özellikle yapısal gerçekçilik ve varlık gerçekçiliği gibi ılımlı modellerin, tarihsel veriyi dışlamak yerine onu kuram inşasının merkezine yerleştirerek nasıl daha dirençli açıklamalar ürettiği tartışılacaktır. Sonuç olarak bildiri, bilim tarihi ile teması zayıflamış bir realizm tartışmasının metafizik bir kurgu olmaktan öteye gidemeyeceğini; tarihin dinamik, arşivsel ve kavramsal sürekliliklerini hesaba katan tarihselleştirilmiş bir bilim felsefesinin ontolojik taahhütlerimizi temellendirmede vazgeçilmez olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bilim Tarihi, Bilimsel Gerçekçilik, Karamsar Tümevarım, Mucize-Yok Argümanı, Yapısal Gerçekçilik, Süreklilik.

The Epistemic Mirror of the History of Science: the Constitutive Role of Historical Data in Scientific Realism Debates

Abstract

Discussions on scientific realism have long been conducted around formal-logical analyses and abstract epistemological premises; however, the concrete practices revealed by the history of science have radically shifted the grounds of this debate. While the "No-Miracles Argument"—the primary bastion of realism—explains the empirical success of theories through their ontological truth, historical discontinuities and conceptual revolutions unearthed by historians of science have severely challenged this optimism. In particular, Larry Laudan's formulation of the "Pessimistic Meta-Induction" points to historically successful yet centrally non-referential theories—such as phlogiston, caloric fluid, and the luminiferous ether—turning the historical record into a powerful body of counter-evidence against standard realism. This paper argues that the history of science is not merely a secondary "repository of examples" used to test philosophical hypotheses, but rather a constitutive epistemic foundation that directly shapes metaphysical and epistemological stances in the philosophy of science. Historical case studies demonstrate that alongside radical ruptures in theory change, certain mathematical structures and causal mechanisms are retained across transitions. Within this framework, this study examines how the patterns of continuity and shift provided by the history of science offer a pathway beyond the rigid dichotomy of standard realism versus instrumentalism. Special focus is given to moderate frameworks, such as structural realism and entity realism, which generate more resilient accounts by placing historical dynamics at the core of theory construction rather than peripheralizing them. Ultimately, the paper concludes that a realism debate divorced from the history of science remains an ungrounded metaphysical fiction, whereas a historicized philosophy of science that accounts for archival, dynamic, and conceptual continuities is indispensable for justifying our ontological commitments.

Keywords: History of Science, Scientific Realism, Pessimistic Meta-Induction, No-Miracles Argument, Structural Realism, Theory Change.

Makale id= 295

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0003-0167-7841

Buğday Piyasalarında Kuraklık Şokları ve Tarımsal Katma Değer Bölüşümü Üzerine Bibliyografik Bir Analiz

Öğr.Gör.Dr. Ayşe Nur Destebaşı Abbas[1]

[1]Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Özet

Küresel iklim krizinin tarım ekonomisi üzerindeki asimetrik yansımaları, kırsal üretim faktörlerinin verimliliğini ve tarımsal katma değer yaratma kapasitesini yapısal bir daralmaya itmektedir. Makroekonomik istikrarın ve küresel gıda güvenliğinin temel dinamiklerinden biri kabul edilen buğday piyasaları, şiddetlenen su kısıtı ve kuraklık şokları karşısında göreceli olarak daha kırılgan ve esnemekten uzak bir arz yapısı sergilemektedir. Bu çerçevede kuraklık, tarımsal üretim fonksiyonundaki niceliksel arz daralmasını doğrudan tarımsal katma değerin aktörler arası bölüşümüne yansıtarak köklü bir ekonomi politik krize zemin hazırlamaktadır. Fiziksel verimdeki düşüşler piyasa fiyatlarını yukarı yönlü baskılarken, artan üretim maliyetleri küçük ve orta ölçekli üreticinin kâr marjını eritmekte ve tarımsal istihdamı derinden sarsmaktadır. Öte yandan, su stresinin buğdayın verimiyle birlikte besin kompozisyonunda, bilhassa protein-nişasta dengesinde meydana getirdiği niteliksel bozulma, nihai tüketicinin nitelikli gıdaya erişim maliyetini artırmaktadır. Fiyat artışları ve kalite aşınmasının eşzamanlı yaşandığı bu tablo, düşük gelirli kesimlerin temel beslenme hakkını doğrudan etkilemektedir. Dolayısıyla kuraklığın buğday ekonomisindeki sonuçları; doğrudan fiyat mekanizmaları, üretici gelirleri, kırsal yoksulluk ve küresel gıda egemenliği ekseninde çözümlenmesi gereken makroekonomik bir soruna dönüşmektedir. Bibliyografik bir çalışma niteliği taşıyan bu araştırmada; 43 ampirik çalışmanın sonuçları literatür bazında bir araya getirilerek kurgulanmış ve mevcut ekonometrik bulgular, tarımsal katma değer bölüşümü ile ekonomi politik bağlamında literatür üzerinden değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kuraklık, Buğday Verimi, Tarımsal Katma Değer, Ekonomi Politik, Gıda Egemenliği.

A Bibliographic Analysis On Drought Shocks in Wheat Markets and the Distribution of Agricultural Value-Added

Abstract

The asymmetric impacts of the global climate crisis on the agricultural economy are driving the productivity of rural production factors and the capacity for agricultural value-added creation into a structural contraction. Wheat markets, considered one of the fundamental dynamics of macroeconomic stability and global food security, exhibit a relatively more fragile and inflexible supply structure in the face of intensifying water scarcity and drought shocks. In this context, drought paves the way for a deep-rooted political economy crisis by directly transmitting the quantitative supply contraction in the agricultural production function to the distribution of agricultural value-added among actors. Decreases in physical yields exert upward pressure on market prices, while rising production costs erode the profit margins of small and medium-scale producers and severely disrupt agricultural employment. Furthermore, the qualitative deterioration caused by water stress in the nutritional composition of wheat—particularly in the protein-starch balance—alongside yield losses, increases the cost of accessing high-quality food for the end consumer. This scenario, characterized by simultaneous price increases and quality erosion, directly impacts the fundamental right to nutrition of low-income groups. Consequently, the impacts of drought on the wheat economy transform into a macroeconomic problem that must be directly analyzed through the axes of price mechanisms, producer incomes, rural poverty, and global food sovereignty. In this research, designed as a bibliographic study, the results of 43 empirical studies are compiled based on the literature, and the current econometric findings are evaluated through the literature within the context of agricultural value-added distribution and political economy.

Keywords: Drought, Wheat Yield, Agricultural Value-Added, Political Economy, Food Sovereignty.

Makale id= 87

Sözlü Sunum

ORCID ID: ORCID: 0000-0002-9061-6364

Bütünleşmenin Sınırları: Küresel Sağlık Yönetişiminde Görünür ve Yapısal Hiyerarşiler

Dr.Araştırmacı Suraya Bazarova[1]

[1]Marmara Üniversitesi

Özet

Bu çalışma, devletlerin küresel sağlık yönetişimi ağındaki görünür konumlarının hangi koşullar altında yaşam beklentisinde bağımsız bir iyileşmeye dönüştüğünü, hangi koşullar altında ise yapısal kısıtlar nedeniyle bu dönüşümün gerçekleşmediğini sorgulamaktadır. Mevcut çoklu-katmanlı yönetişim ve ağ diplomasisi literatürü devletlerin küresel sağlık yönetişimindeki artan görünürlüğünü başarıyla belgelemekle birlikte, görünür ağ konumu ile fiilî sağlık kapasitesi arasındaki dönüşüm sorununu çözümsüz bırakmaktadır. Çalışma bu boşluğu kapatmak amacıyla yeni bir araştırma tasarımı geliştirmektedir. Bu tasarım, 2004-2024 döneminde 100 ülkeyi sağlık, kalkınma, oylama ve yönetişim verileri üzerinden görünür hiyerarşi ve yapısal hiyerarşi boyutlarında karşılaştırmalı biçimde değerlendiren bir analitik çerçeve kavramsallaştırmaktadır. Bulgular, sağlık yönetişimi ağındaki merkeziliğin kalıcı ve kümelenmiş bir yapı oluşturduğunu, ancak bu yapının yaşam beklentisine yansımadığını göstermektedir. Bu farklılaşma ağın zayıflığından değil, devletlerin sağlık yönetişimi ağındaki görünürlüğü gerçek sağlık kapasitesine çevirme becerisindeki eşitsizlikten kaynaklanmaktadır. Bu eşitsizlik Küresel Güney ülkelerinde daha belirgindir; kalkınma düzeyleri yükselse bile ağ içindeki konumlarını sağlık kazanımına dönüştürme kapasiteleri sınırlı kalmaktadır. Bulgular, bütünleşmenin görünür düzeyde ilerlerken yapısal düzeyde sınırlı kaldığını göstermektedir. Çalışma bu sınırları ortaya koyarak küresel yönetişim tartışmasına özgün bir katkı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çoklu-Katmanlı Yönetişim; Küresel Sağlık Yönetişimi; Yapısal Eşitsizlik; Ağ Analizi; Kuzey-Güney Ayrımı.

The Lımıts of Integratıon: Vısıble and Structural Hıerarchıes in Global Health Governance

Abstract

This article interrogates under what conditions a state's visible position within the global health governance network converts into an independent improvement in life expectancy, and under what conditions that conversion fails to occur because of structural constraints. The existing literature on multiplex governance and network diplomacy has successfully documented states' growing visibility within global health governance, yet it leaves unresolved the problem of conversion between visible network position and actual health capacity. In response to this gap, the article develops a new research design. This design conceptualizes an analytical framework evaluating verified state-year network positions along the dimensions of visible hierarchy and structural hierarchy, drawing on health, development, voting, and governance data from 100 countries between 2004 and 2024. The findings show that centrality within the health governance network forms a persistent and clustered structure, yet this structure does not translate into improved life expectancy. This divergence stems not from weakness in the network, but from inequality in states' ability to convert visibility within the health governance network into actual health capacity. The inequality is more pronounced across the Global South, where even rising development levels do not easily translate network position into health gains. The findings show that integration advances at the visible level while remaining limited at the structural level. The study exposes these limits of integration, offering a distinct contribution to global governance scholarship.

Keywords: Multiplex Governance; Global Health Governance; Structural Inequality; Network Analysis; North-South Divide.

Makale id= 55

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-5006-1018

Çocukluk Çağı Travmalarının Yetişkinlikte Duygu Düzenleme Güçlüğü Üzerindeki Etkisi

Dr. Öğretim Üyesi Özlem Özden Tunca[1], Araştırmacı Ecesu Yazıcı[1]

[1]Fenerbahçe Üniversitesi

Özet

Bu çalışmada, çocuklukta yaşanan travmatik deneyimler ile yetişkinlikteki duygu düzenleme güçlükleri arasındaki ilişki ele alınmıştır. Travmanın genel düzeyinin bu güçlükle ilişkisinin yanı sıra, farklı travma türlerinin duygu düzenleme güçlüğünü ne kadar yordadığı da incelenmiştir. Korelasyonel desende yürütülen çalışmaya, kolayda örnekleme ile ulaşılan ve 18-65 yaş arasındaki 195 yetişkin katılmıştır. Veriler çevrim içi olarak, Demografik Bilgi Formu, Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Duygu Düzenlemede Zorluklar Ölçeği ile toplanmıştır. Analizlerde Cronbach alfa güvenirlik katsayıları, betimsel istatistikler, Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk normallik testleri, Spearman korelasyonu ve basit ile çoklu doğrusal regresyon kullanılmıştır. Sonuçlar, çocukluk çağı travması toplam puanı ile duygu düzenleme güçlüğü toplam puanı arasında pozitif yönde ve anlamlı bir ilişki olduğunu göstermiştir ($r = .40$, $p < .001$). Travma türleri içinde duygu düzenleme güçlüğüyle en güçlü ilişkiyi duygusal istismar ($r = .42$) ve duygusal ihmal ($r = .33$) göstermiştir. Çoklu regresyonda travmanın alt boyutları birlikte duygu düzenleme güçlüğündeki varyansın %21'ini açıklamış, en güçlü ve tek anlamlı yordayıcı ise duygusal istismar ($\beta = .40$) olmuştur. Bu bulgular, özellikle duygusal türdeki olumsuz çocukluk yaşantılarının yetişkinlikteki duygusal işlevsellik için taşıdığı önemi göstermekte ve travmayla çalışılan müdahalelerde duygu düzenleme becerilerinin hedeflenmesinin gerekli olduğuna işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocukluk Travması, Duygu Düzenleme Güçlüğü, Yetişkinlik

The Impact of Chıldhood Trauma On Dıfficulty in Emotıon Regulatıon in AdulthooD.

Abstract

This study examined the relationship between childhood traumatic experiences and difficulties in emotion regulation in adulthood. Besides the link between the overall level of childhood trauma and emotion regulation difficulties, it also looked at how strongly different types of trauma predicted these difficulties. The study used a correlational design and included 195 adults aged 18-65 reached through convenience sampling. Data were collected online with a Demographic Information Form, the Childhood Trauma Questionnaire and the Difficulties in Emotion Regulation Scale. The analyses included Cronbach's alpha reliability coefficients, descriptive statistics, Kolmogorov-Smirnov and Shapiro-Wilk normality tests, Spearman rank-order correlations, and simple and multiple linear regression. The results showed a positive and significant relationship between the total childhood trauma score and the total emotion regulation difficulty score ($r = .40$, $p < .001$). Among the trauma types, emotional abuse ($r = .42$) and emotional neglect ($r = .33$) had the strongest associations with emotion regulation difficulties. In the multiple regression analysis, the trauma subtypes together explained 21% of the variance in emotion regulation difficulties, and emotional abuse ($\beta = .40$) was the strongest and only significant predictor. The findings point to the particular importance of emotionally toned adverse childhood experiences for emotional functioning in adulthood.

Keywords: Childhood Trauma, Emotion Regulation Difficulties, Adulthood.

Makale id= 211

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0009-0002-3647-8746, 0000-0002-7857-6021

Covıd-19 Döneminde Türkiye Ekonomisinin Sektörel İthal Girdi Bağımlılığı: İthalat Ters Matrisi Analizi

Araştırmacı Büşra Türker[1], Prof.Dr. Abdullah Topcuoğlu[1]

[1]Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Özet

COVID-19 döneminde yaşanan tedarik aksaklıkları, sektörlerin ithal ara girdilere bağımlılığının üretim ilişkileri çerçevesinde değerlendirilmesini önemli hâle getirmiştir. Bu çalışmanın amacı, Türkiye ekonomisinde 2019–2022 döneminde doğrudan ve dolaylı ithal girdi gereksinimlerinin sektörel dağılımını ve dönem içindeki değişimini incelemektir. Analizde, OECD Uyumlaştırılmış Ulusal Girdi-Çıktı Tablolarının (IOTs) 2025 sürümünden alınan, Türkiye'ye ait 50 sektörü kapsayan veriler kullanılmıştır. Veriler, ulusal istatistiklerin OECD tarafından uyumlaştırılması ve eksik bilgilerin tahminlerle tamamlanmasıyla oluşturulan yıllık tablolara dayanmaktadır. Pandemi öncesindeki son yıl olan 2019, referans yıl olarak seçilmiş ve 2020–2021 pandemi yılları ile 2022 normalleşme yılı karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir. Açık ve statik girdi-çıktı modeli kapsamında ithalat ters matrisi hesaplanmıştır. Matrisin satır toplamlarından ithalat ileri bağlantı, sütun toplamlarından ise ithalat geri bağlantı katsayıları elde edilmiştir. Bulgular, kimyasal ve kimyasal ürünler imalatının incelenen dört yılda ithalat ileri bağlantısında ilk sırada bulunduğunu göstermektedir. Bu sektörün katsayısı 2019'da 1,25 iken 2022'de 1,51'e yükselerek yaklaşık %20,8 artmıştır. İthalat geri bağlantısında temel değerli ve diğer demir dışı metaller, kok ve rafine petrol ürünleri ile temel demir ve çelik sektörleri ilk üç sırayı korumuştur. Bu sektörlerin geri bağlantı katsayıları 2019–2022 arasında sırasıyla 0,58'den 0,66'ya, 0,56'dan 0,59'a ve 0,46'dan 0,57'ye yükselmiştir. Söz konusu değişimler yaklaşık %13,8, %5,4 ve %23,9 artışa karşılık gelmektedir. Sonuçlar, yıllık dalgalanmalara rağmen ithal girdi gereksinimi yüksek sektörlerin konumunun büyük ölçüde korunduğunu, ancak bağımlılığın düzeyinde değişimler yaşandığını göstermektedir. Çalışmanın katkısı, pandemi öncesi referans yıl ile pandemi ve normalleşme yıllarını güncel girdi-çıktı verileri üzerinden karşılaştırarak ithal girdi bağımlılığını sektörler arası üretim ilişkileriyle birlikte ele almasıdır. Böylece toplam ithalat ve ihracat göstergelerinin ötesinde, nihai talebin karşılanması için gereken doğrudan ve dolaylı ithal girdilerin sektörel dağılımı ve bu gereksinimin büyüklüğü ortaya konulmaktadır. Bulgular, kritik ara girdilerde yerli üretim kapasitesinin geliştirilmesinin ve tedarik kaynaklarının çeşitlendirilmesinin önemine işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, Türkiye Ekonomisi, İthal Girdi Bağımlılığı, Girdi-Çıktı Analizi, İthalat Ters Matrisi.

Sectoral Dependence on Imported Inputs in the Turkish Economy During the COVID-19 Pandemic: An Analysis Using the Import Inverse Matrix

Abstract

Supply disruptions during COVID-19 highlighted the importance of examining sectors' dependence on imported intermediate inputs within production networks. This study examines the sectoral distribution of direct and indirect import input requirements in Türkiye and their changes over 2019–2022. The analysis uses data covering 50 sectors from the 2025 edition of the OECD Harmonised National Input–Output Tables (IOTs). These annual tables are compiled by harmonizing national statistics and estimating missing information. The last pre-pandemic year, 2019, serves as the reference year for comparison with the pandemic years 2020–2021 and the normalization year 2022. An import inverse matrix is calculated within an open, static input–output framework. Import forward and backward linkage coefficients are derived from its row and column sums, respectively. The findings show that chemicals and chemical products ranked first in import forward linkages throughout the four years. The sector's coefficient increased from 1.25 in 2019 to 1.51 in 2022, an increase of approximately 20.8%. Basic precious and other non-ferrous metals, coke and refined petroleum products, and basic iron and steel retained the top three positions in import backward linkages. Their coefficients increased from 0.58 to 0.66, 0.56 to 0.59, and 0.46 to 0.57, respectively, representing approximate increases of 13.8%, 5.4%, and 23.9%. Despite annual fluctuations, sectors with high import input requirements largely maintained their positions, although their dependence levels changed. The study contributes by comparing the pre-pandemic reference year with the pandemic and normalization years using recent input–output data to assess import input dependence through intersectoral production relationships. Beyond aggregate import and export indicators, it identifies the sectoral distribution and magnitude of direct and indirect imported inputs required to meet final demand. The findings highlight the importance of strengthening domestic production capacity for critical intermediate inputs and diversifying supply sources.

Keywords: COVID-19, Turkish Economy, Dependence On Imported Inputs, Input-Output Analysis, Import Inverse Matrix.

Makale id= 45

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0001-9357-7359

Cynthia Freeland'da Sanatın Tanımı: Çoğulculuk, Kültürel Bağlam ve Estetik Değer

Dr. Alper Elvan Polat[1]

[1]Bağımsız Araştırmacı

Özet

Sanatın ne olduğu sorusu, modern dönem estetiğinden çağdaş sanat felsefesine değin çoğunlukla tekil bir ölçüt arayışı çerçevesinde biçimlenmiştir. Bu doğrultuda sanat, genellikle biçim, ifade, kurumsal kabul ya da bilişsel işlev gibi ölçütler zemininde; farklı fakat tek boyutlu açıklama modelleri üzerinden ele alınmıştır. Buna karşın kimi düşünürler, bu modellerin sanatın tarihsel ve kültürel çeşitliliğini bir bütün olarak kavramakta yetersiz kaldığını savunmuştur. Cynthia Freeland, bu isimler arasında öne çıkmaktadır. Freeland, çağdaş estetik teorisyenlerinden biri olarak, sanatın tanımı konusunda çoğulcu ve bağlamsal bir yönelim önermiştir. Sanatın tanımının tek bir boyuta indirgenemeyeceğini savunan Freeland, bu tartışmaya kültürel bağlam, duygu, ritüel, beden ve izleyici deneyimi gibi unsurları birlikte ele alan bir sanat kavramsallaştırmasıyla katkı sunmuştur. Bu çalışma, Freeland'ın çeşitli çalışmalarında dile getirdiği görüşlerinden hareketle, onun sanata dair kavramsal yaklaşımını serimlemeyi ve düşüncelerini Arthur Danto'nun cisimleşmiş anlam kuramı, Morris Weitz'ın açık kavram tezi ve Noël Carroll'ın tarihsel-anlatısal tanım modeliyle karşılaştırmayı amaçlamaktadır. Çalışmanın nihai hedefi, Freeland'ın çoğulcu sanat teorisinin sanat tanımından feragat etmeksizin, sanatı birbirine indirgenemeyen ölçütlerin örüntüsü olarak kavramaya olanak tanıdığı fikrini temellendirmektir. Bu örüntüde ölçütlerin hiçbiri tek başına belirleyici konuma yerleşmese de bir aradalıkları sanatı ayırt etmeye yetecek bir açıklama gücü ortaya çıkarır. Nitekim çoğulculuk, sanatı tek bir öze bağlama girişimlerine karşı bir itiraz taşırken, açıklayıcı bir çerçeve sunma iddiasını da sürdürür. Böylece Freeland'ın yaklaşımı, tanım sorununa verilen bir yanıt olmanın ötesinde, estetik değerin kültürel ve deneyimsel koşullarını yeniden düşünmeye yönelten bir imkân da sunmaktadır. Çalışmanın yöntemi ise karşılaştırmalı nitel analiz ve eleştirel okumadır.

Anahtar Kelimeler: Cynthia Freeland, Sanatın Tanımı, Estetik Çoğulculuk, Kültürel Bağlam, Estetik Değer.

The Definition of Art in Cynthia Freeland: Aesthetic Pluralism, Cultural Context and Aesthetic Value

Abstract

The question of what art is has often been shaped, from modern aesthetics to contemporary philosophy of art, by the search for a single defining criterion. In this context, art has generally been explained through different yet one-dimensional models grounded in form, expression, institutional acceptance, or cognitive function. Some thinkers, however, have argued that such models remain insufficient for grasping the historical and cultural diversity of art. Cynthia Freeland occupies an important place among these figures. As a contemporary theorist of aesthetics, Freeland proposes a pluralist and contextual orientation toward the definition of art. Her approach contributes to the debate by bringing together cultural context, emotion, ritual, embodiment, and the viewer's experience within a broader conception of art. This study aims to examine Freeland's conceptual approach to art by drawing on her various writings and to compare her views with Arthur Danto's theory of embodied meaning, Morris Weitz's open concept thesis, and Noël Carroll's historical-narrative model of definition. The main aim of the study is to substantiate the claim that Freeland's pluralist theory of art does not require abandoning the problem of definition; rather, it allows art to be conceived as a pattern of irreducible criteria. Within this pattern, no single criterion occupies a decisive position on its own, yet their combination provides sufficient explanatory force for distinguishing art. In this respect, pluralism carries a critical stance against attempts to bind art to a single essence while preserving the claim to offer an explanatory framework. Freeland's approach will therefore be considered not only as a response to the problem of definition, but also as an opportunity to rethink the cultural and experiential conditions of aesthetic value. The method of the study is comparative qualitative analysis and critical reading.

Keywords: Cynthia Freeland, Definition of Art, Aesthetic Pluralism, Cultural Context, Aesthetic Value.

Makale id= 320

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0003-2326-4028

Dijital Çağda Ebeveynlik: Dijital Ebeveynliğin 5g'si

Doç.Dr. Zeynep Esra Abay Çelik[1]

[1]Sağlık Bilimleri Üniversitesi

Özet

İnternetin icadı, insanlık tarihinin en keskin virajlarından biri olmuştur. İnternet, beraberinde getirdiği teknolojik gelişmelerle iş hayatından aile içi iletişime kadar birçok ilişki biçimini ve yapısını değiştirip dönüştürmüştür. Nitekim Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması (2026) verilerine göre, Türkiye'de 16-74 yaş grubundaki bireylerin internet kullanım oranı, bir önceki yıla göre 1,4 yüzde puanlık artışla yüzde 92,3'e ulaşmıştır. Özellikle Covid-19 döneminde çevrim içi hayatın sunduğu kolaylıkların benimsenmesi, yaşam pratiklerine ve toplumsal alışkanlıklara da yansımıştır. Bugün içinde bulunduğumuz çağın dinamikleriyle birlikte hemen her şey, "dijital" kavramı çerçevesinde yeniden sorgulanır ve tanımlanır hâle gelmiş; "ebeveynlik" de çağın dinamiklerine özgü ilave sorumluluklarla birlikte "dijital ebeveynlik" kavramına dönüşmüştür. Çocukların ve gençlerin erken yaşta dijital mecralarla tanışması, doğal olarak ailelerin dijital çağın risklerini ve fırsatlarını bilerek çocuklarına rehberlik etmelerini zorunlu hâle getirmiştir. Çocuklarda Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması (2024) verilerine göre ise 6-15 yaş grubundaki çocukların yüzde 91,3'ü internet, yüzde 76,1'i cep telefonu kullanmaktadır. Özellikle 6-10 yaş grubundaki her beş çocuktan üçünün sosyal medya kullanması ve yaklaşık dört çocuktan üçünün dijital oyun oynaması, dijital ebeveynlik sorumluluğunun erken yaşlardan itibaren önem kazandığını göstermektedir. Bu veriler, dijital teknolojilerin çocukların günlük yaşamının ayrılmaz bir parçasına dönüştüğünü ve ebeveyn rehberliğinin yalnızca dijital risklerden korunmayla sınırlı kalmayıp teknolojinin bilinçli, güvenli ve faydalı kullanımını da kapsaması gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu çalışmanın amacı, dijitalleşmeyle birlikte dönüşen ebeveynlik rolünü tanımlamak ve bu çerçevede dijital ebeveynlik rolünün iletişim dilini ve yapısını ortaya koymaktır. Bu amaçtan hareketle çalışmada, iletişim teknolojilerinin barındırdığı riskler ile sunduğu fırsatlara vurgu yapılarak "Dijital Ebeveynliğin 5G'si" model önerisi üzerinden ebeveyn rehberliğinin önemi ve biçimi tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: İnternet, İletişim Teknolojileri, Dijital Ebeveynlik, Dijital Ebeveynliğin 5G'si.

Parenting in the Digital Age: the 5g Model of Digital Parenting

Abstract

The invention of the internet has marked one of the most significant turning points in human history. Along with the technological developments it has brought, the internet has transformed various forms and structures of relationships, ranging from professional life to communication within the family. According to the Household Information and Communication Technology Usage Survey (2026), the internet usage rate among individuals aged 16–74 in Türkiye reached 92.3%, representing an increase of 1.4 percentage points compared to the previous year. Particularly during the Covid-19 pandemic, the adoption of the conveniences offered by online life was also reflected in everyday practices and social habits. Today, with the dynamics of the digital age, almost every aspect of life is being reconsidered and redefined within the framework of the concept of "digitalization." In this context, "parenting" has also evolved into the concept of "digital parenting," accompanied by additional responsibilities arising from the changing dynamics of the era. Children's and young people's exposure to digital platforms at an early age has made it necessary for families to guide their children with an awareness of both the risks and opportunities of the digital age. According to the Information and Communication Technology Usage Survey on Children (2024), 91.3% of children aged 6–15 in Türkiye use the internet, while 76.1% use mobile phones. Particularly noteworthy is that three out of every five children aged 6–10 use social media, while approximately three out of four play digital games, highlighting the growing importance of digital parenting responsibilities from an early age. These findings demonstrate that digital technologies have become an integral part of children's daily lives and that parental guidance should extend beyond protection from digital risks to include the conscious, safe, and beneficial use of technology. This study aims to define the changing role of parenting in the process of digitalization and to identify the communication language and structure of digital parenting. Accordingly, by addressing both the risks and opportunities associated with communication technologies, the study discusses the importance and nature of parental guidance through the proposed "5G Model of Digital Parenting."

Keywords: Internet, Communication Technologies, Digital Parenting, The 5G Model of Digital Parenting.

Makale id= 69

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-2902-9195

Dış Müdahaleden İç Politikaya: Donald Trump'ın Venezuela Müdahalesi, "biz ve Onlar" Söylemi ve Seçmen Konsolidasyonu

Arş.Gör.Dr. Deniz Pelin Dinçer[1]

[1]Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Özet

Bu çalışma, Donald Trump yönetiminin 3 Ocak 2026'da Nicolás Maduro'nun yakalanarak Amerika Birleşik Devletleri'ne götürülmesiyle sonuçlanan Venezuela operasyonunu, yalnızca güvenlik ve dış politika hedefleri üzerinden değil, iç politikaya yönelik bir seçmen konsolidasyonu stratejisi olarak incelemektedir. Çalışmanın kuramsal çerçevesini Christopher Hill'in dış politikanın iç kaynaklarına, karar alıcıların toplumsal ve siyasal meşruiyet arayışlarına ve dış politikanın belirlenmesinde seçmen kitlelerinin rolüne ilişkin yaklaşımı oluşturmaktadır. Dolayısıyla bu araştırmada dış politika, uluslararası sistemin baskılarına verilen özerk bir devlet tepkisi olarak değil; parti rekabeti, kamuoyu, liderlik söylemi, bürokratik tercihler ve iç siyasal kimliklerin kesişiminde üretilen bir siyasal pratik olarak ele alınmaktadır. Bu doğrultuda çalışma, Trump'ın Venezuela'yı Amerikan iç siyasetindeki "biz ve onlar" ayrımının kurucu unsurlarından birine dönüştürdüğünü ortaya koymaktadır. Trump, seçim kampanyası boyunca Demokratların iktidarda kalması hâlinde ABD'nin steroid almış bir Venezuela'ya ("Venezuela on steroids") dönüşeceğini, sosyalizme, ekonomik çöküşe ve toplumsal düzensizliğe sürükleneceğini tekrar tekrar savunmuştur. Aynı söylemsel çerçevede Biden yönetimini, Venezuelalı "suçluları", "çete üyelerini", "akıl hastalarını" ve "uyuşturucu kaçakçılarını" ülkeye sokmakla; böylece Amerikan vatandaşlarının güvenliğini tehlikeye atmakla suçlamıştır. Bu anlatı, Venezuela'daki rejim, düzensiz göç, sınır güvenliği, suç ve uyuşturucu ticaretini tek bir tehdit zincirinde birleştirerek dışarıdaki düşmanı içerideki siyasal rakiple özdeşleştirmiştir. Trump'ın kampanya konuşmaları, başkanlık açıklamaları ve operasyon sonrasındaki resmî söylemlerin nitel söylem analizi ile incelenmiştir. Temel argüman, Maduro'ya yönelik narkoterörizm suçlamasıyla meşrulaştırılan operasyonun bu söylemsel zincirin dış politikadaki performatif tamamlanması olduğudur. Maduro'nun ABD'ye getirilmesi, Trump'ın seçmenlerine dış tehdidi bertaraf eden, sınırı koruyan ve "Amerika'yı sosyalizmden kurtaran" güçlü lider imgesini sunmuştur. Böylece müdahale, stratejik bir dış politika hamlesinin ötesinde, MAGA tabanını yeniden konsolide eden, Demokratları ulusal

güvensizlikle ilişkilendiren ve partizan aidiyeti güçlendiren bir iç siyasal gösteriye dönüşmüştür.

Anahtar Kelimeler: Abd Dış Politikası, Donald Trump, Dış Politika Analizi, Nicolás Maduro, Söylem Analizi

From Foreign Intervention to Domestic Politics: Donald Trump's Intervention in Venezuela, "us Versus Them" Discourse, and Voter Consolidation

Abstract

This study examines the Trump administration's operation in Venezuela on 3 January 2026, which resulted in the capture of Nicolás Maduro and his transfer to the United States, not only as a security and foreign-policy initiative but also as a strategy of domestic voter consolidation. Its theoretical framework draws on Christopher Hill's account of the domestic sources of foreign policy, decision-makers' pursuit of social and political legitimacy, and the role of domestic constituencies in foreign-policy formation. Foreign policy is therefore understood not as an autonomous response to systemic pressures, but as a political practice shaped by party competition, public opinion, leadership discourse, bureaucratic preferences, and domestic political identities. The study argues that Trump transformed Venezuela into a constitutive element of the "us versus them" divide in American politics. During his election campaign, he repeatedly claimed that continued Democratic rule would turn the United States into "Venezuela on steroids," leading to socialism, economic collapse, and social disorder. Within the same discursive framework, he accused the Biden administration of admitting Venezuelan "criminals," "gang members," "mentally ill people," and "drug traffickers", thereby endangering American citizens. This narrative linked the Venezuelan regime, irregular migration, border insecurity, crime, and drug trafficking within a single chain of threat, identifying the external enemy with the domestic political opponent. Drawing on a qualitative discourse analysis of Trump's campaign speeches, presidential statements, and post-operation official discourse, the study argues that the operation, legitimized through narco-terrorism allegations against Maduro, constituted the performative culmination of this discursive chain. Maduro's transfer enabled Trump to present himself as a strong leader who eliminated an external threat, secured the border, and "saved America from socialism." The intervention thus became a domestic political spectacle that reconsolidated the MAGA base, associated Democrats with national insecurity, and reinforced partisan identification.

Keywords: U.S. Foreign Policy, Donald Trump, Foreign Policy Analysis, Nicolás Maduro, Discourse Analysis.

Makale id= 125

Sözlü Sunum

ORCID ID: https://orcid.org/0000-0003-0640-8106

E-Ticaret Oturumlarında Üçüncü Etkileşim Noktasında Erken Satın Alma Tahmini: Makine Öğrenmesiyle Karşılaştırma ve Açıklanabilir Yapay Zekâ Analizi

Dr. Öğretim Üyesi Murat Urfalıoğlu , Doç.Dr. Ayhan Bayram[1]

[1]Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Özet

Çevrimiçi perakendede satın alma olasılığının oturum sürerken belirlenmesi, zamanında müdahale açısından önemlidir. Bu araştırma, ilk üç etkileşimden elde edilen erken davranış bilgisinin yalnızca ilk etkileşimde bilinen özelliklere kıyasla sonraki satın alma tahminini ne ölçüde iyileştirdiğini incelemektedir. REES46 elektronik mağaza olay verilerinden, en az üç olayı bulunan ve ilk üç olayında satın alma gerçekleşmeyen 60.058 oturumluk bir karşılaştırma örneklemi oluşturulmuştur. Hedef, aynı oturumda üçüncü olaydan sonra satın alma gerçekleşmesidir. Veriler kronolojik olarak eğitim, doğrulama ve zamansal değerlendirme dönemlerine ayrılmıştır. Nihai örneklemde lojistik regresyon, karar ağacı, rassal orman ve XGBoost modelleri karşılaştırılmıştır. Her modelin karar eşiği, doğrulama dönemindeki F1 skorunu en yüksek değere ulaştıracak biçimde ayrı ayrı belirlenmiş; en yüksek doğrulama F1 skorunu sağlayan rassal orman (F1=0,477) ana model olarak seçilmiştir. Şubat 2021 zamansal değerlendirmesinde F1, ilk etkileşim modeli için 0,335, ilk üç etkileşim modeli için 0,490'dır. Eşleştirilmiş bootstrap ile hesaplanan F1 farkı 0,156; %95 yüzdelik aralığı 0,137–0,173'tür. İlk üç etkileşim modeli precision değerini 0,228'den 0,411'e yükseltmiş ve yanlış pozitif sayısını 4.223'ten 1.723'e düşürmüştür. Tüm zamansal değerlendirme oturumlarında TreeExplainer ile hesaplanan SHapley Additive exPlanations (SHAP) değerleri, üçüncü olay türü ile ilk üç olaydaki görüntüleme ve sepete ekleme sayılarının öne çıktığını göstermiştir. Gruplandırılmış permütasyon önemi analizinde en büyük performans kaybı, ilk üç olayın türleri ile görüntüleme ve sepete ekleme sayılarından oluşan erken davranış özellikleri grubu birlikte karıştırıldığında ortaya çıkmıştır. Bulgular, ilk üç etkileşimin tahmin performansını artırdığını ve kazanımın temel olarak bu erken davranış özelliklerinden kaynaklandığını göstermektedir. Çalışma, yeni bir algoritmadan ziyade veri sızıntısına duyarlı, zamansal ve açıklanabilir bir değerlendirme çerçevesi sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: E-Ticaret, Satın Alma Tahmini, Tıklama Akışı, Rassal Orman, Shap, Gruplandırılmış Permütasyon Önemi

Early Purchase Prediction At the Third Interaction Point in E-Commerce Sessions: A Machine Learning Comparison and Explainable Artificial Intelligence Analysis

Abstract

Predicting purchase propensity while an e-commerce session is still active can support timely interventions. This study examines how much behavioral information from the first three interactions improves subsequent purchase prediction compared with information available at the first interaction alone. Using REES46 electronics-store event data, we constructed a comparison sample of 60,058 sessions containing at least three events and no purchase within the first three events. The target was a purchase occurring strictly after the third event in the same session. Data were divided chronologically into training, validation, and temporal evaluation periods. Logistic regression, decision tree, random forest, and XGBoost were compared on the final sample using model-specific thresholds that maximized validation F1. Random forest achieved the highest validation F1 (0.477) and was selected as the primary algorithm. In the February 2021 temporal evaluation, F1 was 0.335 for the first-interaction model and 0.490 for the first-three-interaction model. The paired-bootstrap F1 difference was 0.156, with a 95% percentile interval of 0.137–0.173. The first-three-interaction model increased precision from 0.228 to 0.411 and reduced false positives from 4,223 to 1,723. SHapley Additive exPlanations (SHAP) values computed with TreeExplainer for all temporal evaluation sessions highlighted the third event type and the counts of view and cart events, while grouped permutation importance showed that performance deteriorated most when the early behavioral feature block, which comprised the first three event types and the counts of view and cart events, was permuted jointly. The findings indicate that observing three interactions improves predictive performance primarily through information contained in these early behavioral features. Rather than proposing a new algorithm, the study contributes a leakage-aware, temporally evaluated, and explainable framework for early purchase prediction.

Keywords: E-Commerce, Purchase Prediction, Clickstream, Random Forest, Shap, Grouped Permutation İmportance

Makale id= 241

Sözlü Sunum

ORCID ID: Orcid: 0000-0002-1175-2043, Orcid: 0000-0003-0359-1443

Elektrikli Araç Markalarının Kurumsal Web Sitelerinde Sunulan Değer Önerileri: Yönlendirilmiş Bir İçerik Analizi

Doç.Dr. Bilge Villi[1] , Doç.Dr. Alaaddin Selçuk Köylüoğlu[2]

[1]Balıkesir Üniversitesi
[2]Selçuk Üniversitesi
*Corresponding author: Bilge Villi

Özet

Bu araştırmanın amacı, Togg, Tesla, BYD ve Volvo markalarının Türkiye'ye yönelik kurumsal web sitelerinde tüketicilere sundukları değer önerilerini belirlemek ve markalar arasındaki benzerlikler ile farklılıkları karşılaştırmalı olarak ortaya koymaktır. Araştırmada nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiş ve yönlendirilmiş içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın kuramsal çerçevesi Tüketim Değerleri Teorisi ve PERVAL Modeli temelinde oluşturulmuştur. Araştırmanın örneklemini amaçlı örnekleme yöntemiyle seçilen dört markanın Türkiye'ye yönelik resmî kurumsal web siteleri oluşturmaktadır. Veriler, markaların ana sayfaları, seçilen elektrikli araç model sayfaları ve hakkımızda bölümlerinden 3–7 Ağustos 2026 tarihleri arasında elde edilmiştir. Analiz birimi olarak anlam birimi esas alınmış; başlıklar, sloganlar, açıklayıcı metinler, ürün tanıtımları ve görsellerde yer alan metinsel ifadeler incelenmiştir. İçerikler fonksiyonel, ekonomik, duygusal, sosyal, yenilikçi ve sürdürülebilir değer boyutları doğrultusunda ikili kodlama sistemiyle analiz edilmiştir. Bulgular, dört markanın tamamında fonksiyonel değerin en baskın değer boyutu olduğunu, yenilikçi değerin ise ikinci sırada yer aldığını göstermektedir. Ekonomik değer tüm markalarda en sınırlı biçimde temsil edilen boyut olmuştur. Markalar karşılaştırıldığında Tesla fonksiyonel, BYD sürdürülebilir, Volvo duygusal ve Togg sosyal değer bakımından göreli olarak öne çıkmıştır. Bulgular ayrıca markaların fiyat odaklı iletişimden çok teknoloji, performans, güvenlik, kullanıcı deneyimi ve sürdürülebilirlik ekseninde değer önerileri geliştirdiklerini göstermektedir. Sonuç olarak çalışma, elektrikli otomobil markalarının kurumsal web sitelerini yalnızca ürün bilgisi sunan platformlar olarak değil, farklılaşan değer önerilerini hedef kitlelerine aktaran stratejik pazarlama iletişimi araçları olarak kullandıklarını ortaya koymaktadır. Araştırma, farklı marka konumlandırmalarını ortak bir kuramsal çerçevede karşılaştırarak dijital değer önerisi literatürüne katkı sunmakta ve sektör yöneticilerine değer

iletişiminin geliştirilmesine yönelik çıkarımlar sağlamaktadır. Bu yönüyle araştırma, elektrikli otomobil sektöründe rekabetin yalnızca teknik ürün özellikleri üzerinden değil, markaların dijital ortamlarda hangi değer boyutlarını vurguladıkları ve bunları nasıl yapılandırdıkları üzerinden de şekillendiğine işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Değer Önerisi, Elektrikli Araçlar, Kurumsal Web Sitesi, Yönlendirilmiş İçerik Analizi, Pazarlama İletişimi.

Value Propositions Offered On the Corporate Websites of Electric Vehicle Brands: A Directed Content Analysis

Abstract

This study aims to identify the value propositions offered to consumers by Togg, Tesla, BYD, and Volvo through their corporate websites targeting the Turkish market and to comparatively examine the similarities and differences among these brands. A qualitative research approach was adopted, employing directed content analysis. The theoretical framework was grounded in the Theory of Consumption Values and the PERVAL model. The sample comprised the official Turkish corporate websites of four brands selected through purposive sampling. Data were collected from the brands' homepages, selected electric vehicle model pages, and "About Us" sections between August 3 and 7, 2026. Meaning units were used as the unit of analysis, encompassing headlines, slogans, descriptive texts, product presentations, and textual content embedded in visuals. The content was analyzed using a binary coding system across six value dimensions: functional, economic, emotional, social, innovative, and sustainable. The findings indicate that functional value was the most dominant dimension across all four brands, followed by innovative value, whereas economic value was the least represented. Comparatively, Tesla stood out in functional value, BYD in sustainable value, Volvo in emotional value, and Togg in social value. The findings further demonstrate that the brands emphasize value propositions centered on technology, performance, safety, user experience, and sustainability rather than price-oriented communication. Overall, the study reveals that electric vehicle brands use their corporate websites not merely as platforms for providing product information but as strategic marketing communication tools for conveying differentiated value propositions to their target audiences. By comparing different brand positionings within a common theoretical framework, the study contributes to the literature on digital value propositions and provides managerial implications for enhancing value communication. In this respect, the findings suggest that competition in the electric vehicle market is shaped not only by technical product attributes but also by the value dimensions brands emphasize and strategically structure across digital platforms.

Keywords: Value Proposition, Electric Vehicles, Corporate Website, Directed Content Analysis, Marketing Communication.

Makale id= 149

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0009-0002-7727-5275; 0000-0002-8927-7422; 0000-0002-0281-8805

Erken Çocukluk Döneminde Dijital Ebeveynlik: Tutumlar, Kriz Yönetimi ve Sosyal Çevrenin Yansımaları

Ezgi Çatal[1], Öğr.Gör.Dr. Osman Yanık[2] , Prof.Dr. Orhan Koçak[1]

[1]İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa
[2]Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
*Corresponding author: Osman Yanık

Özet

Teknolojinin gündelik yaşamın merkezine yerleştiği günümüzde, erken çocukluk dönemindeki çocukların dijital araçlarla kurduğu ilişki büyük oranda ebeveyn tutumlarıyla şekillenmektedir. Bu çalışma, 0-6 yaş aralığında çocuğu bulunan ebeveynlerin çocuklarının dijitalleşme sürecine yönelik algı, tutum ve deneyimlerini Bronfenbrenner'in Ekolojik Sistem Kuramı çerçevesinde incelemeyi amaçlamaktadır. Nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji (olgu bilim) yöntemiyle yürütülen araştırmada, amaçlı örnekleme yöntemiyle belirlenen 15 ebeveyn ile yarı yapılandırılmış formlar eşliğinde derinlemesine mülakatlar gerçekleştirilmiştir. Elde edilen verilerin tematik analizi sonucunda beş ana temaya ulaşılmıştır: ebeveynlerin dijitalleşmeye yönelik algısı, dijital arabuluculuk ve kontrol stratejileri, dijital kriz yönetimi, ebeveyn tutumlarına sosyal çevrenin yansımaları ve geleceğe yönelik dijital kimlik beklentisi. Araştırma bulguları, ebeveynlerin teknolojiyi hem faydalı bir bilgi kaynağı hem de bir "zaman hırsızı/bağımlılık riski" olarak algıladıklarını göstermektedir. Anne ve babaların ağırlıklı olarak kısıtlayıcı arabuluculuğu tercih ettiği; annelerin daha kuralcı bir tutum sergilediği, babaların teknolojiyi çoğunlukla bir ödül aracı olarak konumlandırdığı tespit edilmiştir. Ayrıca geniş aile dinamiklerinin ebeveyn otoritesini desteklemede veya zayıflatmada kritik bir rol oynadığı saptanmıştır. Sonuçlar, dijital farkındalığın yalnızca anne-baba özelinde değil, aileyi çevreleyen tüm sosyal ekosistem düzeyinde ele alınması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Ebeveynlik, Erken Çocukluk, Dijital Yerliler, Ekolojik Sistem Kuramı.

Digital Parenting in Early Childhood: Attitudes, Crisis Management, and the Reflections of the Social Environment

Abstract

In today's world, where technology has taken center stage in everyday life, the relationship that young children form with digital tools is largely shaped by their parents' attitudes. This study aims to examine the perceptions, attitudes, and experiences of parents with children aged 0–6 regarding their children's digitalization process within the framework of Bronfenbrenner's Ecological Systems Theory. Conducted using the phenomenological method—one of the qualitative research designs—the study involved in-depth interviews with 15 parents selected through purposive sampling, guided by semi-structured interview forms. A thematic analysis of the collected data identified five main themes: parents' perceptions of digitalization, parental digital mediation and control strategies, digital crisis management, the influence of the social environment on parental attitudes, and expectations regarding digital identity in the future. The research findings indicate that parents perceive technology as both a useful source of information and a "time thief/addiction risk." It was found that mothers and fathers predominantly prefer restrictive mediation; mothers tend to adopt a more rule-based attitude, while fathers generally position technology as a reward tool. Furthermore, it was determined that extended family dynamics play a critical role in either supporting or undermining parental authority. The results highlight that digital awareness must be addressed not only at the level of individual parents but also across the entire social ecosystem surrounding the family.

Keywords: Digital Parenting, Early Childhood, Digital Natives, Ecological Systems Theory

Makale id= 202

Sözlü Sunum

ORCID ID: https://orcid.org/0000-0001-9696-8742

Fonksiyonel Atıştırmalık Pazarlamasında "Temiz Etiket" Söyleminin İnşası: Sağlıklı Bar Markalarının Instagram İleti Metinleri Üzerine Çok Düzeyli Bir Çerçeveleme Analizi (2018–2026)

Doç.Dr. Hediye Aydoğan[1]

[1]Akdeniz Üniversitesi

Özet

Fonksiyonel gıda pazarlamasında yükselen "temiz etiket" (clean label) söylemleri, ambalajlı ürünlerin endüstriyel niteliğini perdeleyerek bireysel sağlık sorumluluğunu (healthism) öne çıkaran temel ikna araçlarına dönüşmüştür. Bu çalışma, Türkiye fonksiyonel atıştırmalık bar pazarında liderlik yapan dört markanın (Züber, Fellas, Mixmey ve Uniq2go) kurumsal Instagram gönderi metinlerindeki (captions) sağlık ve doğallık iddialarının çok düzeyli çerçeveleme stratejilerini hesaplamalı metin analiziyle ortaya koymayı amaçlamaktadır. Karma araştırma desenine dayanan çalışmanın veri setini, Euromonitor International (2024) ve NielsenIQ (2023) perakende raporlarında pazar payı liderliği belgelenen dört markanın Ocak 2018–Eylül 2026 dönemine ait resmi Instagram hesaplarından Python otomasyonu ile çekilen 4.054 geçerli gönderi metni oluşturmaktadır. Veri ön işleme (stop-word ayıklama, lemmatizasyon) sonrası metinlerin sözcüksel çeşitliliği (Type-Token Ratio) hesaplanmış; BERTopic algoritması ile gizil tematik kümeler belirlenmiştir. Elde edilen temalar MAXQDA 2024 yazılımına aktarılarak Crawford'ın (1980) Healthism kuramı, Entman'ın (1993) dörtlü işlevsel çerçevesi ve Levin vd.'nin (1998) nitelik/hedef çerçevelemesi tipolojisiyle çok katmanlı olarak kodlanmıştır. Analizler, markaların iletişiminde "protein/performans", "masum tatlı/arınma", "katkısızlık/menşe saflığı" ve "pratik ara öğün" olmak üzere dört ana çerçevenin baskın olduğunu göstermektedir. Levin vd.'nin nitelik çerçevelemesinde negatif yoksunluk iddiaları ("şekersiz", "katkısız") ile Entman'ın ahlaki yargı bileşeni üzerinden tüketimin suçluluktan arındırıldığı saptanmıştır. Sonuç olarak çalışma, endüstriyel atıştırmalıkların "öz-bakım" nesnesi olarak meşrulaştırıldığını göstererek hesaplamalı iletişim yöntemlerinin reklam söylemi analizlerine entegrasyonuna kuramsal ve yöntemsel katkı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Fonksiyonel Gıda, Temiz Etiket, Çerçeveleme Analizi, Healthism, Konu Modellemesi, Bertopic, Maxqda

Constructing the "Clean Label" Discourse in Functional Snack Marketing: A Multi-Level Framing Analysis of Healthy Bar Brands' Instagram Captions (2018–2026)

Abstract

In functional food marketing, "clean label" claims have evolved into primary persuasive devices that mask the industrial nature of packaged foods by promoting healthism and individual health responsibility. This study aims to investigate the multi-level framing strategies of health and naturalness claims within the official Instagram captions of four leading brands (Züber, Fellas, Mixmey, and Uniq2go) in the Turkish functional snack bar market using computational text analysis. Employing a mixed-methods design, the corpus comprises 4,054 valid corporate captions harvested via Python automation from the official Instagram accounts of four market-leading brands, which are identified through Euromonitor International (2024) and NielsenIQ (2023) retail reports, covering the period between January 2018 and September 2026. Following text pre-processing (stop-word removal, lemmatization), lexical diversity (Type-Token Ratio) was computed, and latent thematic clusters were modeled using the BERTopic algorithm. Extracted topics were imported into MAXQDA 2024 and analyzed through a multi-tiered coding matrix integrating Crawford's (1980) Healthism theory, Entman's (1993) four-function framing model, and Levin et al.'s (1998) attribute/goal framing typology. Computational findings indicate four primary frames: "protein/athletic performance," "guilt-free indulgence," "additive-free/ingredient purity," and "convenient nourishment." Attribute framing revealed a heavy reliance on negative absence claims ("sugar-free", "additive-free"), functioning within Entman's moral judgment function to alleviate consumer guilt. Consequently, industrial snacks are naturalized as tools of "self-care," providing both theoretical and methodological contributions to computational advertising research.

Keywords: Functional Food, Clean Label, Framing Analysis, Healthism, Topic Modeling, Bertopic, Maxqda.

Makale id= 102

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-0870-2715

Fotoğrafçılık ve Kameramanlık Programı Ders İçeriklerinin Yapay Zekâ ile İlişkilendirilmesine Yönelik Bir Öneri

Öğr.Gör. Hasan Eren Çalışkan[1]

[1]Başkent Üniversitesi

Özet

Görsel üretim teknolojilerinde yaşanan hızlı gelişmeler, fotoğrafçılık ve kameramanlık alanında kullanılan araçları ve üretim süreçlerini önemli ölçüde değiştirmektedir. Özellikle son yıllarda yaygınlaşan üretken yapay zekâ uygulamaları; görüntü oluşturma, fotoğraf düzenleme, video üretimi, görüntü iyileştirme, senaryo geliştirme ve görsel fikirlerin tasarlanması gibi süreçlerde sektör profesyonellerinin kullandığı araçlar arasına girmiştir. Bu dönüşüm, fotoğrafçılık ve kameramanlık eğitiminin yalnızca geleneksel teknik beceriler üzerinden yürütülmesinin yeterliliğinin yeniden değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır. Fotoğrafçılık ve Kameramanlık Programı, öğrencilerin fotoğraf ve video üretim süreçlerinde temel teknik bilgi ve uygulama becerisi kazanmalarını amaçlamaktadır. Ancak günümüzde sektöre adım atan bir öğrencinin yalnızca kamera kullanımı, ışık, kompozisyon, kurgu ve temel görüntü düzenleme bilgisine sahip olması yeterli değildir. Öğrencilerin aynı zamanda yapay zekâ destekli üretim araçlarını tanıması, bu araçların sunduğu olanakları değerlendirebilmesi ve yapay zekâ tarafından üretilen görsellerin niteliğini sorgulayabilmesi gerekmektedir. Bu çalışmanın temel amacı, Fotoğrafçılık ve Kameramanlık Programı kapsamında yer alan ders içeriklerinin yapay zekâ teknolojileriyle ilişkilendirilmesine yönelik bir eğitim içeriği önermektir. Çalışmada, mevcut derslerin tamamen yapay zekâ merkezli bir yapıya dönüştürülmesi yerine, yapay zekânın mevcut derslerin içerisine destekleyici bir araç olarak entegre edilmesi ele alınmaktadır. Çalışmada ayrıca yapay zekâ kullanımının eğitim sürecinde ortaya çıkarabileceği etik sorunlara da dikkat çekilmektedir. Görüntünün manipüle edilmesi, gerçeğin yeniden üretilmesi, telif hakları, veri güvenliği, sanatçı emeği ve görsel içeriklerin güvenilirliği gibi konuların ders içeriklerine dahil edilmesinin öğrencilerin mesleki farkındalıklarını artıracağı düşünülmektedir. Bu bağlamda öğrencinin yapay zekâyı yalnızca "görüntü üreten bir araç" olarak değil, fotoğraf ve video üretim sürecinin farklı aşamalarında kullanılabilecek yardımcı bir teknoloji olarak değerlendirmesi gerektiği savunulmaktadır. Sonuç olarak çalışmada, Fotoğrafçılık ve Kameramanlık Programlarında yapay zekâya ilişkin ayrı bir ders oluşturulmasının yanı sıra, yapay zekâ okuryazarlığının mevcut derslerin içeriklerine yatay bir

biçimde yerleştirilmesi önerilmektedir. Böyle bir yaklaşımın öğrencilerin teknolojik değişime uyum sağlamasına, sektörde kullanılan güncel araçları tanımasına ve geleneksel fotoğraf/video üretim becerilerini yeni teknolojilerle birlikte kullanabilmesine katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Fotoğrafçılık Eğitimi, Kameramanlık Eğitimi, Yapay Zekâ, Üretken Yapay Zekâ, Görsel İletişim, Dijital Görüntü, Mesleki Eğitim.

Makale id= 101

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0003-0082-7414

Frig Döneminde Geyik Sembolizmi: İkonografik Veriler ve Kutsal Alanlar Bağlamında Bir Değerlendirme

Arş.Gör.Dr. Tolgahan Arun[1]

[1]Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Özet

Geyik insanlık tarihi boyunca tasvirli eserlerde yer bulmuştur. Bu kapsamda hayvan figürleri medeniyetlerin sadece günlük yaşamlarını yansıtmamış, dini yapı, kutsal mekân ve sanatsal eserlerde yerini almıştır. Böylece toplumsal sembolizmin gelişimini anlamamıza katkı sağlamıştır. Anadolu'da özellikle Alacahöyük mezarlarında boğalarla birlikte tasvir edilen geyik, Hitit kültüründe dini ve kültürel unsurlarda kullanılmıştır. Frig Dönemi tasvirli eserlerde gözlemlenen hayvan sembolleri başta ana tanrıça tasvir ve anlatılarında olmak üzere kutsal anlamlarıyla ön plana çıkarılmıştır. MÖ 1. bin yılı Geç Hitit yazıtlarında ana tanrıça ve geyik tanrısının kimi yerlerde birlikte kullanımı ise oldukça dikkat çekicidir. Literatürde Anadolu'da geyik motifi tasvirli ve yazılı eserlerde her dönemde karşımıza çıkmaktadır. Frig Dönemi'nde geyiğe yönelik çalışmalar ise çoğunlukla seramik eserler üzerindeki tasvirler, fauna araştırmaları ve arkeolojik objeler üzerine odaklanmıştır. Bu çalışmada Frig dönemi eserlerinde gözlemlenen geyik tasvirlerinin anlamı arkeolojik veriler ışığında incelenecektir. Araştırmamızın temel sorusu ise Frig geyiğinin sanatsal eserler ve kutsal mekanlarda üstlendiği anlamın ne olduğudur. Ayrıca Frig dininde geyiğin nasıl konumlandırıldığının da cevabı aranmıştır. Araştırmada öncelikli olarak Frig geyiğinin mitolojideki konumu incelenmiştir. Burada Frigçe belgelerin yetersiz olması nedeni ile Friglerin Geç Hitit ve Batı Anadolu kültürleriyle ilişkisi üzerinde durulmuştur. Böylece Frig kültürü üzerinde yerli Anadolu inançlarının etkisi saptanmaya çalışılmıştır. Ekonomik şartların inanç ve kültür üzerindeki etkileri sorgulanan bir diğer hususdur. Özellikle Friglerin Anadolu coğrafyasına gelmeye başladıkları MÖ 12-10. yüzyıllar ile erken Frig Dönemi (MÖ 950-800) avcılıkla ilişkilendirilen geyik kemik bulgular fazladır. Kentleşme sürecinin ilerlemesiyle bulguların azalması ise dikkat çekicidir. Geyik kemiklerinin yoğun bulunduğu dönemlere tarihlenen tasvirli eserlerde geyik motifinin sıklıkla kullanıldığı görülmüştür. Çalışmanın sonraki kısımlarında ise başta Gordion bulguları olmak üzere Friglere ait mühür, seramik, madeni ve ahşap eserlerdeki tasvirlerde tespit edilen geyik figürleri ile bağlantıları açıklanmaya çalışılmıştır. Yapılan analizlerin sonucunda ise geyik figürünün sadece bir av unsuru olmadığı, dağ kültü, bereket, koruma, doğanın yenilenmesi ve tanrılarla ilişkilenen sembolik anlamları olduğu savunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Frig, Geyik, Tanrıça, İkonografi.

Deer Symbolism in the Phrygian Period: An Evaluation in the Context of Iconographic Data and Sacred Sites

Abstract

The deer has been depicted in works of art throughout human history. In this context, animal figures have not only reflected the daily lives of civilizations but have also found their place in religious structures, sacred spaces, and works of art. Thus, they have contributed to our understanding of the development of social symbolism. In Anatolia, the deer, particularly depicted alongside bulls in the Alacahöyük tombs, was used in religious and cultural elements in Hittite culture. Animal symbols observed in works of art from the Phrygian period are highlighted with their sacred meanings, especially in the depictions and narratives of the mother goddess. In the literature, the deer motif appears in both written and illustrated works in Anatolia throughout every period. Studies on the deer in the Phrygian period have mostly focused on depictions on ceramic works, fauna research, and archaeological objects. This study will examine the meaning of deer depictions observed in Phrygian period works in light of archaeological data. The main question of our research is what meaning the Phrygian deer assumed in works of art and sacred spaces. Furthermore, the study seeks to answer how the deer was positioned in Phrygian religion. The research primarily examines the position of the deer in Anatolian mythologies. Thus, the study attempts to determine the influence of indigenous Anatolian beliefs on Phrygian culture. The impact of economic conditions on beliefs and culture is another aspect investigated. In the later parts of the study, the connections between the deer figures found in depictions on Phrygian seal, ceramics, metal, and wooden artifacts, particularly those from Gordion, are explored. The analysis concludes that the deer figure is not merely a hunting element, but also has symbolic meanings related to mountain worship, fertility, protection, the renewal of nature, and associations with the gods.

Keywords: Phrygian, Deer, Goddess, Iconography.

Makale id= 61

Sözlü Sunum

ORCID ID: https://orcid.org/0000-0002-7362-045X, https://orcid.org/0009-0000-4333-4439

Geçmişten Günümüze Türk Halk Kültüründe Falcılık Geleneği ve Sosyal Mekanlarda Kadın Falcılar (Bursa Örneği)

Dr. Öğretim Üyesi Burcu Kaya Çakı[1], Meryem Akar[1], Nihal Tırnaksız[1]

[1]Bursa Uludağ Üniversitesi

Özet

İnsan, dünyaya geldiği andan itibaren merak eden, sorgulayan ve keşfetmeye çalışan bir varlık olmuştur. Bilinmeyeni öğrenme arzusu, insanlık tarihi kadar eski olan fal olgusunun ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. Fal ve falcılık, geçmişten günümüze hemen her medeniyette kendine özgü bir yer edinmiş; toplumsal ve kültürel yaşamın farklı biçimlerde varlığını sürdüren unsurlarından biri olmuştur. Türk kültüründe de fal ve falcılık, tarihî süreç içerisinde farklı dönemlerde ve çeşitli uygulamalarla yaşamaya devam etmiştir. Fal bakma eyleminin belirsizlik ve gizem içeren yapısı, bu geleneğin her dönemde ilgi çekici ve sıra dışı bir nitelik kazanmasına katkı sağlamıştır. Fal ve falcılık üzerine çeşitli araştırmalar yapılmış olmakla birlikte, kadın falcıları merkezine alan müstakil bir çalışmanın bulunmaması bu araştırmanın çıkış noktasını oluşturmuştur. Bu çalışmanın amacı, Türk halk kültüründeki falcılık geleneğini kadın falcılar ekseninde incelemek, geleneğin toplumsal işlevlerini ortaya koymak ve kadın falcılar ile bu gelenek arasındaki kültürel ilişkiyi somut veriler ışığında değerlendirmektir. Araştırmada nitel ve nicel araştırma yöntemleri birlikte kullanılmıştır. Çalışma kapsamında, daha önce sistematik biçimde tespiti yapılmamış olan Bursa'da yaşayan kadın falcılar belirlenmiş; sosyal mekânlarda falcılık faaliyetini sürdüren 10 kadın falcı ile yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bunun yanında, farklı yaş gruplarından oluşan 50 fal baktıran kişiye anket uygulanmıştır. Araştırma sonucunda Bursa'da sosyal mekânlarda faaliyet gösteren kadın falcıların sayıları, demografik özellikleri, mesleğe başlama öyküleri, uyguladıkları fal türleri ve kahve falının tercih edilme nedenleri belirlenmiştir. Anketlerden elde edilen veriler IBM SPSS Statistics programı kullanılarak analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda Bursa'da sürdürülen kahve falı geleneği, fala bakma ve fal baktırma kültürü, bireylerin fal baktırma eğilimleri ile kadın falcılara yönelik bakış açıları değerlendirilmiştir. Ayrıca hem fal bakanlara hem de fal baktıranlara yöneltilen sorular aracılığıyla kadın falcılar ile falcılık geleneği arasındaki ilişkinin niteliği ortaya konulmaya çalışılmıştır. Anahtar Kelimeler:

Anahtar Kelimeler: Türk Halk Kültürü, Fal, Falcılık Geleneği, Kadın Falcılar, Bursa.

The Tradıtıon of Fortune Tellıng in Turkısh Folk Culture From the Past to the Present, and Female Fortune Tellers in Socıal Spaces (The Bursa Example

Abstract

Since birth, humans have been curious beings, a trait that paved the way for fortune-telling, a phenomenon as old as human history. In Turkish culture, fortune-telling has maintained its presence across different periods through various practices. While numerous studies exist on this tradition, the lack of an independent focus on female practitioners forms the starting point of this research. This study examines the fortune-telling tradition in Turkish folk culture through the lens of female practitioners, revealing its social functions and cultural relationships based on concrete data. Employing both qualitative and quantitative research methods, face-to-face interviews were conducted with 10 female fortune tellers operating in social spaces in Bursa, alongside a survey administered to 50 individuals who consult them. The research determines the demographic characteristics of these female fortune tellers, their initiation stories, the types of fortune-telling they practice, and the specific reasons behind the preference for coffee fortune-telling. Survey data, analyzed via IBM SPSS Statistics, evaluates the coffee fortune-telling tradition in Bursa, individuals' tendencies to seek these services, and their perspectives on female fortune tellers. Ultimately, this study successfully reveals the complex, symbiotic relationship between female practitioners and the enduring fortune-telling tradition.

Keywords: Turkish Folk Culture, Fortune Telling, Fortune Telling Tradition, Female Fortune Tellers, Bursa.

Makale id= 63

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-1199-5838

Genç Kadınların Gözünden Şiddet: Görünmez Biçimler, Sessizleştirme ve Direnişin Sınırları

Dr. Öğretim Üyesi Yüksel Bekaroğlu Doğan[1]

[1]Üsküdar Üniversitesi

Özet

Türkiye'de kadına yönelik şiddet yazını büyük ölçüde iki çizgide ilerlemektedir: ulusal ölçekli nicel yaygınlık araştırmaları ile ağır mağduriyet deneyimlerine odaklanan nitel çalışmalar. Kendini öncelikle "mağdur" olarak tanımlamayan genç kadınların şiddeti nasıl adlandırdığı, hangi biçimleri normalleştirdiği ve ne ölçüde karşı koyabildiği ise görece sınırlı incelenmiştir. TÜİK'in Ekim 2025'te yayımladığı Türkiye Kadına Yönelik Şiddet Araştırması 2024'e göre, son on iki ayda psikolojik şiddete (%15,2) ve araştırmada ilk kez ölçülen dijital şiddete (%7,3) en yüksek düzeyde maruz kalan grup 15-24 yaş aralığındadır. Bu çalışma, 19-23 yaşlarındaki on genç kadınla gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmelere dayanmakta; verileri feminist epistemolojik bir çerçevede refleksif tematik analizle (Braun ve Clarke, 2019) incelemektedir. Analiz sonucunda görünmez şiddet biçimleri, normalleştirme ve sessizleştirme, ekonomik özerklik, ataerkil normların gündelik hayatta içselleştirilmesi, direniş repertuarı ve kurumlara güvensizlik olmak üzere altı tema oluşturulmuştur. Bu temaları kesen bir söylem örüntüsü olarak şiddetin Doğu/Batı ekseninde coğrafyalaştırılması ayrıca ele alınmıştır. Bulgular, genç kadınların şiddeti Kelly'nin (1988) kavramsallaştırdığı biçimde bir süreklilik içinde deneyimlediğini; ancak fiziksel şiddeti merkeze alan koruma anlayışının psikolojik ve dijital şiddetin önemli bir bölümünü görünmez bıraktığını göstermektedir. Katılımcıların deneyimlerini adlandırmakta zorlanmaları ve anlatılarının yakın çevre tarafından küçümsenmesi, sessizleştirmenin Fricker'ın (2007) epistemik adaletsizlik kavramıyla okunabilecek yapısal bir nitelik taşıdığına işaret etmektedir. Direniş ise ekonomik bağımsızlık, dayanışma ve sınır koyma pratikleri üzerinden kurulmakla birlikte, kurumsal güvensizlik ve başvuru mekanizmalarının yeterince bilinmemesi nedeniyle sınırlanmaktadır. Şiddeti belirli bölgelere ve kültürel çevrelere havale eden söylem ise TÜİK'in bölgesel verilerince desteklenmemekte ve iç oryantalist bir mantıkla işlemektedir. Çalışma, genç kadınların erişebileceği güvenilir başvuru kanallarının güçlendirilmesini ve birinci basamak sağlık hizmetlerinde sosyal hizmet uzmanlarının daha görünür hâle getirilmesini önermektedir.

Anahtar Kelimeler: Kadına Yönelik Şiddet, Genç Kadınlar, Refleksif Tematik Analiz, Epistemik Adaletsizlik, Feminist Sosyal Hizmet.

Violence Through the Eyes of Young Women: Invisible Forms, Silencing, and the Limits of Resistance

Abstract

Research on violence against women in Türkiye has largely developed along two lines: national prevalence studies and qualitative research on severe victimization. Less attention has been paid to how young women who do not primarily identify as "victims" name, normalize, and resist violence. According to the Turkey Survey on Violence Against Women 2024, published by TurkStat in October 2025, the 15–24 age group reported the highest levels of psychological violence (15.2%) and digital violence (7.3%) during the previous twelve months. This study draws on semi-structured interviews with ten women aged 19–23 and analyzes the data through reflexive thematic analysis (Braun & Clarke, 2019) within a feminist epistemological framework. Six themes were developed: invisible forms of violence, normalization and silencing, economic autonomy, the internalization of patriarchal norms, repertoires of resistance, and institutional distrust. The geographical framing of violence along an East/West axis was also examined as a cross-cutting pattern. The findings show that participants experience violence as a continuum, in line with Kelly's (1988) conceptualization, while a protection framework centered on physical violence leaves significant forms of psychological and digital violence unrecognized. Their difficulty in naming these experiences, together with the dismissal of their accounts by people close to them, suggests that silencing operates as a structural process that can be understood through Fricker's (2007) concept of epistemic injustice. Resistance takes shape through economic independence, solidarity, and boundary-setting, yet remains constrained by institutional distrust and limited knowledge of support mechanisms. The discourse that locates violence in particular regions and cultural settings is not supported by TurkStat's regional data and operates through a logic of internal orientalism. The study calls for more accessible and trustworthy support channels and greater visibility of social workers in primary healthcare services.

Keywords: Violence Against Women, Young Women, Reflexive Thematic Analysis, Epistemic İnjustice, Feminist Social Work.

Makale id= 104

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-5004-7494

Göçmenin Paradoksu: Derrida'nın Konukseverlik Düşüncesinde Mantık, Etik ve Öteki Psikolojisi

Dr. Öğretim Üyesi Tuğşat Güzeloğlu[1], Abdulbaki Uzun[1]

[1]Bursa Uludağ Üniversitesi

Özet

Jacques Derrida'nın felsefi düşüncesi söz konusu olduğunda pek çok önemli kavramdan bahsetmek mümkün olmakla birlikte hiç şüphesiz etik ve politik içerimleri olması nedeniyle ele alınması gereken bir kavram konukseverlik kavramıdır. Söz konusu kavramın ele alınması onun çok boyutlu ve aslında çelişkili gibi görünen doğası nedeniyle konukseverliğin koşullu ve koşulsuz iki farklı yüzünden bahsetmeyi gerekli kılmaktadır. Yalnızca bir misafiri kabul etmek anlamından farklı olarak Derrida'da konukseverlik önceden belirlenen beklentiler ve kuralların bir kenara bırakılarak, ötekinin herhangi bir önkoşula tabi tutulmadan kabulüne yönelik etik bir sorumluluğu açığa çıkarır. Bu yüzden çalışma, Derrida'nın konukseverlik düşüncesinden hareketle göç olgusunu felsefe, mantık ve psikoloji arasında disiplinlerarası bir çerçevede değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Göç ve göçmenlik meselesine genellikle sınır güvenliği, ekonomik sürdürebilirlik, toplumsal uyum bağlamlarında yaklaşımın sonucunda göçmen, yönetilmesi, sınıflandırılması ve belirli koşullar altında kabul edilmesi gereken bir nesne olarak konumlandırılır. Derrida'nın koşulsuz konukseverlik düşüncesi, tam da bu noktada göçmeni yönetilecek bir nesne olmaktan çıkararak ev sahibinin göçmen karşısında kendi adalet, sorumluluk ve konukseverlik iddialarını ne ölçüde sürdürebildiğini sorgulayan etik bir özne olarak düşünmenin imkanıdır. Bu açıdan göçmen, sınırı geçen kişi olarak görünürken, bireyin ve toplumun "öteki" ile kurduğu ilişkinin etik, mantıksal ve psikolojik yapısını görünür kılan bir deneyimdir. Derrida'nın koşullu ve koşulsuz konukseverlik arasında ortaya koyduğu aporia, öncelikle "öteki"ni kabul etmek için onu tanımlamayı ve belirli kategoriye yerleştirmek zorunda kalmanın mantıksal gerilimi olarak okunabilir. Bu kategorileştirme sürecinin psikolojik düzlemdeki karşılığı ise göçmenin "yabancı", "tehdit", "misafir" veya "öteki" olarak tanımlanıp, "biz" ve "onlar" ayrımı içerisinde konumlandırılmasıyla açığa çıkmaktadır. Sonuç olarak çalışmada Derrida'nın konukseverlik anlayışının, günümüz toplumlarında göç, mülteci krizi ve kültürel etkileşimler bağlamında önemli bir perspektif sunduğu açığa çıkarılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Derrida, Göç, Konukseverlik, Öteki, Aporia, Göç Etiği ve Psikolojisi.

The Paradox of the Migrant: Logic, Ethics, and the Psychology Other in Derrida's Thought On Hospitality

Abstract

While it is possible to mention many important concepts in Jacques Derrida's philosophical thought, one concept that undoubtedly to address due to its ethical and political implications is hospitality. Addressing this concept necessitates discussing the two distinct aspects of hospitality: conditional and unconditional, due to its multifaceted and seemingly contradictory nature. Unlike simply accepting a guest, Derrida's hospitality reveals an ethical responsibility to accept the other without any preconditions, setting aside predetermined expectations and rules. Therefore, this study aims to evaluate the phenomenon of migration within an interdisciplinary framework encompassing philosophy, logic, and psychology, drawing on Derrida's concept of hospitality. The approach to migration and immigration issues, often framed within the contexts of border security, economic sustainability, and social integration, results in the migrant is positioned as an object that needs to be managed, classified, and accepted under certain conditions. Derrida's concept of unconditional hospitality, at this very point, allows us to thinking the migrant not as an object to be managed, but as an ethical subject who questions the extent to which the host can maintain their own claims of justice, responsibility, and hospitality towards the migrant. From this perspective, the migrant appears as someone crossing border, while representing an experience that reveals the ethical, logical, psychological structure of the relationship between the individual and society with the "other." Derrida's aporia, which he presents as a put forth between conditional and unconditional hospitality, can primarily be read as the logical tension of having to define and categorize the "other" in order to accept them. The psychological equivalent of this categorization process is revealed by defining the migrant as "foreigner," "threat," "guest," or "other," and positioning them within the "us" and "them" dichotomy. In conclusion, the study reveals that Derrida's understanding of hospitality offers an important perspective in today's societies, within the context of migration, the refugee crisis, and cultural interactions.

Keywords: Derrida, Migration, Hospitality, Other, Aporia, Migration Ethics and Psychology.

Makale id= 250

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0003-3557-1746

Gülten Akın'ın Şiirlerinde Eşik Nesnelerinin Poetikası: Duvar, Kapı ve Pencere

Şeyda Kazez[1]

[1]Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Özet

Şiirde nesne kullanımı, klasik Türk edebiyatı dönemi şiirlerinden günümüze Türk şiirinin her döneminde farklı biçim ve işlevlerle varlığını sürdürmüştür. Nesneler, şiir içerisindeki kullanımlarına göre farklı anlam katmanları oluşturabilmektedir. Nesnelerin şiirde üstendikleri işlevler, şiir öznesinin dünya algısı ve onu anlamlandırma biçimiyle ilişkilidir. Şiirde kullanılan bir nesne; günlük hayat içerisindeki işlevinin dışında farklı duygu ve düşünceleri yansıtan anlamlar kazanabilmektedir. Böylece nesneler şiirde çeşitli imgesel anlamlar edinerek şiirin çok katmanlı bir yapı oluşturmasına katkı sağlamaktadır.

Gülten Akın'ın şiirleriyle ilgili pek çok çalışma mevcuttur. Bu çalışmaların, özellikle onun şiirlerinde kadının yeri ve sesi üzerine olduğu görülmektedir. Sanatçının şiirlerinde yer alan nesneler üzerine detaylı bir çalışma tespit edilmemiştir. Bu nedenle onun şiirlerinde yer alan nesneler, bir ölçüt çerçevesinde ele alınmıştır. Eşik nesnelerinin poetikası ifadesi, şairin şiirlerinde yer alan nesnelerin geçiş, sınır vb. kavramlar özelinde incelenmesine ve açıklanmasına olanak tanımaktadır.

Bu çalışmada, eşik kavramının kendisinden ziyade şiirlerde yer alan eşik nesnelerine odaklanılmıştır. Metnin özgünlüğü, bu noktada belirginleşmektedir. Yapılan çalışma ile; Gülten Akın'ın şiirlerinde yaygın olarak yer alan eşik nesnelerinin tespiti yapılmış, bu sözcüklerin kullanımı ve poetik işlevleri incelenmiştir. Giriş bölümünde genel olarak Türk şiirinde nesne kullanımı, poetika sözcüğünün güncel kullanım alanı, eşik nesnesi ifadesinin açıklaması üzerinde durulmuş ve bu çalışmanın önemi ifade edilmiştir. "Gülten Akın'ın Şiirlerinde Eşik Nesneleri" başlıklı bölümde Gülten Akın'ın şiir anlayışı, şiirlerinde tekrarlanan biçimde yer alan nesneler ve kullanım biçimlerinden söz edilirken "Gülten Akın Şiirlerinde Eşik Nesnelerinin Poetik İşlevi" başlıklı bölümde duvar, kapı ve pencere sözcüklerin şiir içerisindeki konumu incelenmiştir. Sonuç bölümünde ise genel bir değerlendirmeye yer verilmiştir. Bu aşamalar esnasında, Gülten Akın'ın eserlerinde şiir sanatına ilişkin dile getirdiği görüşlerden de yararlanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Gülten Akın, Şiir, Nesne, Poetika, Eşik.

The Poetics of Threshold Objects in Gülten Akın's Poetry: Wall, Door, and Window

Abstract

The use of objects in poetry has persisted throughout every era of Turkish verse—from the period of classical Turkish literature to the present day—manifesting in diverse forms and serving various functions. Depending on how they are employed within a poem, objects can generate distinct layers of meaning. The functions that objects assume in poetry are intrinsically linked to the poetic subject's perception of the world and their way of interpreting it. An object featured in a poem may transcend its utilitarian role in daily life, acquiring new meanings that reflect different emotions and thoughts. In this way, objects take on various figurative significances, contributing to the creation of a multi-layered structure within the poem.

There are numerous studies concerning the poetry of Gülten Akın, many of which focus specifically on the role and voice of women within her work. However, no detailed study has been identified that examines the objects present in her poems. For this reason, the objects appearing in her poetry have been addressed within a specific analytical framework. The concept of a "poetics of threshold objects" allows for the investigation and interpretation of these objects through the lens of notions such as transition, boundaries, and the like.

This study focuses on "threshold objects"—physical objects associated with thresholds—as they appear in the poems, rather than on the abstract concept of the "threshold" itself. It is in this distinction that the originality of the work lies. The study identifies the threshold objects that frequently appear in Gülten Akın's poetry and examines both how these terms are used and the poetic functions they serve. The introduction addresses the use of objects in Turkish poetry in general, the contemporary usage of the term "poetics," and the definition of "threshold objects," while also highlighting the significance of this research. The section titled "Threshold Objects in the Poetry of Gülten Akın" explores Akın's approach to poetry, the objects that recur throughout her work, and the ways in which they are employed; meanwhile, the section titled "The Poetic Function of Threshold Objects in the Poetry of Gülten Akın" examines the roles of specific terms—such as "wall," "door," and "window"—within her poems. The conclusion provides a comprehensive assessment. Throughout this process, the study also draws upon the insights Gülten Akın herself expressed regarding the art of poetry.

Keywords: Gülten Akın, Poetry, Object, Poetics, Threshold.

Makale id= 206

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-8822-5081

Haysiyet Kültürü Bağlamında 2026 Nato Zirvesi'nin Yerli ve Yabancı Basındaki Medya Temsilleri: Tematik Bir Analiz

Dr. Öğretim Üyesi Veysel Mehmet Elgin[1], Araştırmacı Nuriye Kübra Sarğın[1]

[1]Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Özet

Bu çalışma, uluslararası diplomatik olayların farklı medya organları tarafından nasıl çerçevelendiğini kültürel psikoloji perspektifinden, özellikle haysiyet kültürü (honor culture) bağlamında incelemeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda, 7-8 Temmuz 2026 tarihlerinde Türkiye'nin (Ankara) ev sahipliğinde gerçekleştirilen NATO Zirvesi'ne ilişkin haber metinleri ve gazete manşetleri, nitel araştırma yöntemlerinden tematik analiz kullanılarak incelenmiştir. Veri seti, Türkiye'de iktidara yakın ve iktidara muhalif yayın politikası izleyen toplam on üç ulusal gazetenin yanı sıra, zirveyi takip eden önde gelen yabancı basın organlarının manşetlerinden oluşturulmuştur. Analiz bulguları, medyanın ideolojik konumlanmasına ve yaslandığı kültürel kodlara bağlı olarak zirve algısının üç ana tema etrafında ayrıştığına işaret etmektedir. İktidara yakın medya organları, zirveyi haysiyet kültürünün temel dinamikleri olan "misafirperverlik" (örn., görkemli karşılama ve ağırlama törenleri) ve "güç" (örn., savunma sanayii ile alt yapı vurguları) temaları etrafında, milli bir statü ve itibar inşası olarak sunmuştur. Buna karşın muhalif basın, aynı diplomatik pratikleri "gösteriş" teması altında ele almış; yüksek maliyetler bağlamında ve bir vitrin inşası olarak değerlendirmiştir. Öte yandan, haysiyet kültürüne sahip olmayan Batı merkezli yabancı basın organları, diplomatik hediyeleşme (örn., silah takdimi) gibi haysiyet kültürüne özgü güç ve saygı sembollerine karşı belirgin bir kültürel uyuşmazlık sergilemiş ve bu pratikleri "şiddet" teması bağlamında değerlendirmiştir. Çalışmanın sonuçları, politik kutuplaşmanın ve kültürlerarası farklılıkların, uluslararası ilişkilerin medyadaki inşasını önemli biçimde farklılaştırdığını ortaya koymakta; haysiyet kültürünün makro düzeyde politik olaylardaki yansımalarına dair güçlü ve ampirik bir tartışma zemini sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Haysiyet Kültürü, Kültürel Psikoloji, Tematik Analiz, Medya Temsili, Nato.

Media Representations of the 2026 Nato Summit in Domestic and Foreign Press Within the Context of Honor Culture: A Thematic Analysis

Abstract

This study aims to examine how international diplomatic events are framed by different media outlets from a cultural psychology perspective, specifically within the context of honor culture. To this end, news texts and newspaper headlines regarding the NATO Summit hosted in Turkey (Ankara) on July 7-8, 2026, were examined using thematic analysis, a qualitative research method. The dataset consisted of headlines from a total of thirteen national newspapers with pro-government and opposition editorial policies in Turkey, as well as leading foreign press outlets covering the summit. The findings indicate that the perception of the summit diverged around three main themes depending on the ideological positioning and the undeerlying cultural codes of the media. Pro-government media outlets presented the summit as the construction of national status and prestige around the themes of "hospitality" (e.g., elaborate welcoming and hosting ceremonies) and "strength" (e.g., emphasis on the defense industry and infrastructure), which are fundamental dynamics of honor culture. In contrast, the opposition press addressed the same diplomatic practices under the theme of "ostentation," evaluating them in terms of high costs and as the construction of a showcase. On the other hand, Western-based foreign press outlets, which do not operate within an honor culture framework, exhibited a distinct cultural mismatch towards symbols of strength and respect specific to honor culture, such as diplomatic gift-giving (e.g., presenting revolver), and evaluated these practices within the theme of "violence." The results reveal that political polarization and cross-cultural differences significantly differentiate the media construction of international relations, offering a robust and empirical basis for discussing the macro-level reflections of honor culture in political events.

Keywords: Honor Culture, Cultural Psychology, Thematic Analysis, Media Representation, Nato.

Makale id= 105

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-3533-863X, 0000-0001-8789-514X

Hesaba Başlangıç Kitaplarında Gizil Söylem Analizi

Dr. Arife Göknur Parlak[1], Prof.Dr. Mustafa Şahin[2]

[1]

[2]Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi

Özet

Bu çalışmanın amacı, Mehmet İzzet (1929) ve Hasan Fehmi (1934) tarafından kaleme alınan Hesaba Başlangıç ders kitaplarında yer alan görsel ve dilsel temsil biçimlerini ve bu temsiller aracılığıyla inşa edilen gizil söylemi ortaya koymaktır. Nitel araştırma yöntemine dayalı olarak yürütülen çalışmada, Dilsel Verilerin Analizinde Ruth Wodak'ın söylem-tarihsel yaklaşımı; görsellerin çözümlenmesi ve gizil anlam boyutunun ortaya çıkarılmasında ise Jancsary ve arkadaşlarının çoklu biçimli eleştirel söylem analizi modeli kullanılmıştır. Veriler; adlandırma, nitelik yükleme, mekânsal kurgu ve toplumsal rol dağılımları doğrultusunda bütüncül olarak incelenmiştir. Erken Cumhuriyet dönemi aynı zamanda yeni kurulan siyasal rejimin ilke ve değerlerini gelecek kuşaklara aktarmak amacıyla eğitim araçlarının yeniden yapılandırıldığı dönüşüm sürecini temsil etmektedir. Bu dönemde yayımlanan ilkokul ders kitapları, yalnızca doğrudan bilgi aktaran metinler olmayıp, içerdikleri görsel ve dilsel unsurlar vasıtasıyla dönemin toplumsal yapısını, ideal insan tipini ve makbul vatandaşlık ödevlerini kurgulayan stratejik araçlar olarak işlev görmüştür. Dönemin ders kitapları arasında yer alan Mehmet İzzet (1929) ve Hasan Fehmi'nin (1934) Hesaba Başlangıç kitapları, sözel matematik problemleri ve resimli kurguları üzerinden ders materyallerinin gizil katmanlarını görünür kılmak açısından nitelikli bir veri seti sunmaktadır. Çalışmanın bulguları; matematik problemlerindeki kısa metinler ve illüstrasyonlarda "üreten, tasarruf eden ve kurallara uyan" ideal çocuk ve yurttaş imgesinin kurgulandığını göstermektedir. Görsel verilerin gizil anlam boyutunda ise kamusal ve özel alan ayrımının belirginleştiği; ticaret, üretim, teknik meslekler ve okul dışı kamusal alanların erkek figürlerle, ev içi görevler ve tüketim süreçlerinin ise kadın ve kız çocuk figürleriyle eşleştirildiği görülmektedir. Sonuç olarak çalışma, matematik gibi teknik derslerde dahi sözel problemler ve görseller aracılığıyla toplumsal cinsiyet ve vatandaşlık söyleminin gizil bir şekilde yeniden üretildiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ders Kitapları, Söylem-Tarihsel Yaklaşımı, Çoklu Biçimli Eleştirel Söylem Analizi.

Analysis of Implicit Discourse in Hesaba Başlangıç Textbooks

Abstract

This study examines the visual and linguistic forms of representation in two foundational primary school mathematics textbooks from the Early Republican era in Türkiye: Mehmet İzzet's (1929) and Hasan Fehmi's (1934) Hesaba Başlangıç (Introduction to Arithmetic). Beyond conveying basic mathematical concepts, primary school textbooks during this transformational period served as strategic instruments to instill the ideological principles, social values, and civic expectations of the newly established republic into future generations. Employing a qualitative research design, the study applies Ruth Wodak's Discourse-Historical Approach (DHA) to analyze the linguistic data and Jancsary et al.'s multimodal critical discourse analysis framework to examine visual elements and uncover implicit meanings. The corpus, comprising verbal word problems and accompanying illustrations, was comprehensively analyzed through the analytical dimensions of nomination, predication, spatial configurations, and the distribution of social roles. The findings reveal that the short texts and visual illustrations construct a normative image of the ideal child and future citizen as productive, thrifty, and rule-abiding. At the visual level, a clear spatial and functional dichotomy between the public and private spheres emerges. Commercial activities, industrial production, technical occupations, and outdoor public environments are overwhelmingly dominated by adult male figures. Conversely, domestic responsibilities, caregiving, and routine consumption behaviors are consistently assigned to female adults and young girls. Ultimately, the study demonstrates that even highly technical and ostensibly objective school subjects, such as arithmetic, functioned as ideological vehicles. Through verbal math problems and visual representations, these textbooks systematically reproduced implicit gender roles, civic duties, and societal hierarchies during a crucial era of national modernization.

Keywords: Textbooks, Discourse-Historical Approach, Multimodal Critical Discourse Analysis.

Makale id= 29

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-1694-7827

Iktidarın Taşra Düzeni: Bir Zamanlar Anadolu'da Filmi Örneği

Uzman Mahmut Çeliker[1]

[1]Milli Eğitim Bakanlığı

Özet

Bu çalışma, Nuri Bilge Ceylan'ın yönettiği Bir Zamanlar Anadolu'da (2011) filmini ampirik bir laboratuvar hassasiyetinde ele alarak, taşrada iktidarın kurumsal, bürokratik ve simgesel düzeninin inşa ediliş mekanizmalarını Pierre Bourdieu'nün ilişkisel sosyoloji kuramı çerçevesinde çözümlemeyi amaçlamaktadır. Sosyoloji literatüründe uzun süre merkezin anti-tezi, durağanlık ve yalıtılmışlık gibi tözsel/coğrafi indirgemeci yaklaşımlarla tanımlanan taşra, araştırmada devlet aygıtlarının, yerel dinamiklerin ve aktörlerin karşı karşıya geldiği özerk bir bürokratik alt alan (field) olarak konumlandırılmaktadır. Çalışmanın temel sorunsalı, devletin simgesel sermaye gücünden türeyen meşruiyet ve otorite kalıplarının, taşranın muğlak gerçekliği içerisinde faillerce icra edilme biçimleridir. Bu doğrultuda filmdeki karakterler, alan içi konumları, sermaye kompozisyonları (kültürel, sosyal, simgesel) ve bunlara bağlı eğilim sistemleri (habitus) üzerinden analize tabi tutulmuştur. Çözümleme neticesinde, bozkırdaki ceset arayışı yolculuğunun ve araç konvoyunun geometrik diziliminin, toplumsal alandaki güç hiyerarşisinin uzamsal bir izdüşümü olduğu saptanmıştır. Savcı ve doktorun cisimleştirdiği kurumsal habitus ile komiser ve şoförün temsil ettiği taşralı/pratik ustalık (sens pratique) arasındaki mikro gerilimlerin, iktidar alanında konum sabitleme ya da prestij devşirme stratejisi işlevi gördüğü belirlenmiştir. Filmin zirvesini oluşturan otopsi sahnesi ise rasyonel devlet düzeninin devamlılığı adına nesnel/biyolojik hakikatin resmi dil vasıtasıyla tahrif edilmesini göstermektedir. Doktorun, maktulün diri diri gömüldüğüne dair gerçeği rapora geçirmeyerek resmi söylem lehine evcilleştirilmesi, Bourdieu'cü anlamda bir simgesel şiddet (symbolic violence) pratiğidir. Sonuç olarak çalışma, iktidarın taşra düzeninin meşruiyet döngüsünü, hiyerarşileri mekâna nakşederek, habitusları koordine ederek ve ham gerçekliği resmi bürokratik dille ikame ederek rızaya dayalı biçimde yeniden ürettiğini, bu düzenin bürokrasinin işleyişi ile aktörlerin sisteme inançlarının (illusio) uyumuyla süreklilik kazandığını ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Pierre Bourdieu, Taşra Düzeni, Bürokratik Alan, Habitus, Simgesel Sermaye, Simgesel Şiddet, Sinema Sosyolojisi.

The Provıncıal Order of Power: the Case of the Fılm Once Upon a Tıme in Anatolıa

Abstract

This study analyzes the mechanisms constructing the institutional, bureaucratic, and symbolic order of power in the province, treating Nuri Bilge Ceylan's Once Upon a Time in Anatolia (2011) as an empirical laboratory within Pierre Bourdieu's relational sociology. Long defined in sociological literature via essentialist/geographical reductionist approaches like the anti-thesis of the center, stagnation, and isolation, the province is positioned as an autonomous bureaucratic sub-field (field) where state apparatuses, local dynamics, and actors confront one another. The main problematic is how legitimacy and authority patterns derived from the state's symbolic capital are exercised by agents within the province's ambiguous reality. Accordingly, the characters are analyzed through their field positions, capital compositions (cultural, social, symbolic), and corresponding systems of dispositions (habitus). The analysis reveals that the steppe corpse search and the convoy's geometric alignment are spatial projections of the social field's power hierarchy. Micro-tensions between the institutional habitus of the prosecutor and doctor and the provincial/practical mastery (sens pratique) of the commissar and driver function as strategies to stabilize positions or acquire prestige within the field of power. The autopsy scene, forming the film's climax, demonstrates the distortion of objective/biological truth through official language for the continuity of the rational state order. The doctor's domestication of the victim being buried alive by omitting it from the report in favor of official discourse constitutes a practice of symbolic violence (symbolic violence). In conclusion, the study shows that the provincial order of power reproduces its legitimacy cycle in a consent-based manner by engraving hierarchies into space, coordinating habituses, and substituting raw reality with official bureaucratic language, gaining continuity through the harmony between bureaucratic functioning and the actors' beliefs in the system (illusio).

Keywords: Pierre Bourdieu, Provincial Order, Bureaucratic Field, Habitus, Symbolic Capital, Symbolic Violence, Sociology of Cinema

Makale id= 176

Sözlü Sunum

ORCID ID: 000-0002-2250-8134 & 0000-0002-7741-4004

Insani Gelişmişlik, Ekonomik Büyüme ve Ekolojik Ayak İzi İlişkisi: En Yüksek İnsani Gelişmişlik Düzeyine Sahip Ülkeler Üzerine Bir Analiz

Büşra Öztürk[1], Doç.Dr. Fatih Akın[2]

[1]Bursa Uludağ Üniversitesi
[2]Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

Özet

Bu çalışma, insani gelişmişlik düzeyi en yüksek ülke grubunda ekonomik büyüme, insani gelişmişlik ve ekolojik ayak izi arasındaki ilişkiyi 1995-2023 dönemi için panel veri yöntemleri kullanarak incelemektedir. Araştırmada, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) tarafından yayımlanan İnsani Gelişmişlik Endeksi (İGE), İGE'nin karesi (İGE²), çevresel baskının göstergesi olarak Ekolojik Ayak İzi (EF) ve ekonomik büyüme (GDP) değişkenleri kullanılmıştır. Değişkenler arasındaki uzun dönemli eşbütünleşme ilişkisi, Westerlund (2008) tarafından geliştirilen LM Bootstrap panel eşbütünleşme testi aracılığıyla incelenmiş ve değişkenler arasında uzun dönemli bir eşbütünleşme ilişkisinin bulunduğu belirlenmiştir. Uzun dönem katsayıları, Machado ve Silva (2019) tarafından geliştirilen Momentler Yöntemi Kantil Regresyonu (MMQR) tahmincisi kullanılarak tahmin edilmiştir. MMQR tahmin sonuçları, İGE katsayısının pozitif, İGE² katsayısının ise negatif ve istatistiksel olarak anlamlı olduğunu göstermektedir. Bu bulgu, insani gelişmişlik ile ekolojik ayak izi arasında ters-U şeklinde bir ilişkinin bulunduğunu ve Çevresel Kuznets Eğrisi (EKC) hipotezinin insani gelişmişlik bağlamında desteklendiğini ortaya koymaktadır. Buna göre, insani gelişmişlik düzeyindeki artış başlangıçta ekolojik ayak izini artırırken, daha yüksek gelişmişlik düzeylerinde bu etkinin tersine döndüğü görülmektedir. Buna karşılık, ekonomik büyümenin incelenen tüm kantillerde ekolojik ayak izi üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkisinin bulunmadığı belirlenmiştir. Bulguların sağlamlığını değerlendirmek amacıyla Driscoll-Kraay dirençli standart hata tahminleri kullanılmıştır. Sağlamlık testi sonuçları, ekonomik büyümenin tüm kantillerde ekolojik ayak izi üzerindeki etkisinin istatistiksel olarak anlamlı olmadığını; buna karşılık İGE ve İGE² değişkenlerinin ekolojik ayak izi üzerindeki ters-U şeklindeki etkisinin farklı kantiller genelinde korunduğunu doğrulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ekolojik Ayak İzi, Ekonomik Büyüme, İnsani Gelişmişlik, Çevresel Kuznets Eğrisi, Momentler Yöntemi Kantil Regresyonu (Mmqr).

The Relatıonshıp Between Human Development, Economıc Growth, and Ecologıcal Footprınt: An Analysıs of Countrıes Wıth the Hıghest Levels of Human Development

Abstract

This study examines the relationship between economic growth, human development, and ecological footprint in the group of countries with the highest level of human development using panel data methods for the period 1995-2023. The Human Development Index (HDI) published by the United Nations Development Programme (UNDP), HDI squared (HDI^2), Ecological Footprint (EF) as an indicator of environmental pressure, and economic growth (GDP) variables were used in the research. The long-term cointegration relationship between the variables was examined through the LM Bootstrap panel cointegration test developed by Westerlund (2008), and it was determined that there is a long-term cointegration relationship between the variables. Long-term coefficients were estimated using the Method of Moments Quantile Regression (MMQR) estimator developed by Machado and Silva (2019). The MMQR estimation results show that the HDI coefficient is positive, and the HDI^2 coefficient is negative and statistically significant. This finding reveals an inverted U-shaped relationship between human development and ecological footprint, supporting the Environmental Kuznets Curve (EKC) hypothesis in the context of human development. Accordingly, an increase in the level of human development initially increases the ecological footprint, but this effect reverses at higher levels of development. In contrast, it was determined that economic growth did not have a statistically significant effect on the ecological footprint in any of the quantiles examined. To evaluate the robustness of the findings, Driscoll-Kraay robust standard error estimations were used. The robustness test results confirm that the effect of economic growth on the ecological footprint is not statistically significant in any of the quantiles; however, the inverted U-shaped effect of the HDI and HDI^2 variables on the ecological footprint is maintained across different quantiles.

Keywords: Ecological Footprint, Economic Growth, Human Development, Environmental Kuznets Curve, Method of Moments Quantile Regression (Mmqr).

Makale id= 292

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-9530-7288

Kamu Harcamalarında Etkinlik ve Kaynak Tahsisi: Veri Temelli ve Yapay Zekâ Destekli Kavramsal Bir Model Önerisi

Dr. Cem Çetin[1]

[1]Marmara Üniversitesi

Özet

Kamu harcamalarının etkinliğine ilişkin tartışmalar, temelde sınırlı kaynaklar ile giderek artan hizmet talepleri arasındaki gerilim üzerinden şekillenmektedir. Bu çalışma, söz konusu gerilimi veri analitiği ve yapay zekâ perspektifinden ele alarak kamu harcamalarında etkinlik ve kaynak tahsisi sorunlarına yönelik özgün bir kavramsal model önermektedir. Geleneksel kamu mali yönetimi yaklaşımlarında karar alma süreçleri çoğunlukla statik bütçe uygulamalarına ve sınırlı veri setlerine dayanmaktadır. Bu durum, bazı durumlarda kaynak tahsisinde operasyonel verimlilik kayıplarına ve çoğu zaman kurumlar arasında belirgin etkinlik farklılıklarının ortaya çıkmasına neden olabilmektedir. Önerilen model, kamu harcamalarına ilişkin verilerin (bütçe, harcama, ihale türü, ödeme süresi ve denetim bulguları gibi) bütüncül bir veri yönetişimi çerçevesinde toplanmasını ve makine öğrenmesi teknikleriyle analiz edilmesini esas almaktadır. Bu sayede algoritmalar; riskleri, sapmaları ve performansı ortaya çıkararak gözden kaçan alanları görünür kılar, kararı veriyle yönlendirir. Kurumsal kapasite, veri kalitesi, sistemler arası uyum, hukuki altyapı ve hesap verebilirlik gibi unsurlar modelin etkinliğini doğrudan belirleyen kritik bileşenler olarak değerlendirilmektedir. Modelde iç denetim, yalnızca geçmiş işlemleri inceleyen klasik bir yapı olmaktan çıkarılmakta; denetim bulgularını veri setine entegre ederek sistemi sürekli besleyen ve gerektiğinde modelin yönünü dahi etkileyebilen bir geri besleme mekanizması olarak yeniden tanımlanmaktadır. Bu bağlamda yapay zeka, karar vericinin yerini almak yerine, kararların kalitesini artıran destekleyici bir araç işlevi görmektedir. Çalışma, kamu mali yönetiminde veri temelli ve sürekli öğrenen bir karar alma yaklaşımı önermekte; mevcut literatürde çoğu zaman göz ardı edilen kurumsal ve uygulamaya dönük boyutları birlikte ele alan bütüncül bir çerçeve sunmaktadır. Bu çalışma kavramsal bir model önerisi olup ampirik uygulama içermemektedir; modelin geçerliliği ve uygulanabilirliği sonraki çalışmalarda test edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Kamu Harcamaları, Kaynak Tahsisi, Yapay Zekâ, Veri Analitiği, İç Denetim.

Efficiency and Resource Allocation in Public Expenditures: A Data-Driven and Aı-Supported Conceptual Model Proposal

Abstract

Discussions on the efficiency of public expenditures are shaped by the tension between limited resources and increasing demand for public services. This study addresses this issue from a data analytics and artificial intelligence perspective and proposes a conceptual model to improve efficiency and resource allocation in public spending. Traditional public financial management approaches rely largely on static budgeting practices and limited datasets. This may lead to inefficiencies in resource allocation and significant performance differences across institutions. The proposed model is based on collecting public expenditure data (such as budget records, procurement type, payment duration, and audit findings) within an integrated data governance framework and analyzing them using machine learning techniques. Through this approach, algorithms identify risks, deviations, and performance patterns, making overlooked areas visible and supporting data-driven decision-making. Institutional capacity, data quality, system interoperability, legal infrastructure, and accountability are considered key factors affecting the model's effectiveness. Within this framework, internal audit is redefined beyond its traditional role of examining past transactions. It functions as a feedback mechanism that integrates audit findings into the data structure and supports continuous system improvement. In this context, rather than replacing the decision-maker, artificial intelligence functions as a supportive tool that enhances the quality of decisions. The study proposes a data-driven and adaptive decision-making approach in public financial management and presents a comprehensive framework that systematically incorporates both institutional and practical dimensions in practice. This study is primarily conceptual in nature and does not include empirical application; the model's validity is left for future research.

Keywords: Public Expenditures, Resource Allocation, Artificial Intelligence, Data Analytics, Internal Audit.

Makale id= 327

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0001-6020-453X

Kapadokya'da Sürdürülebilir Turizme İlişkin Paydaş Görüşleri: Yerel Halk ile Turizm Çalışanları ve Yöneticilerinin Karşılaştırılması

Dr. Öğretim Üyesi Gülhan Sözbilen[1], Öğr.Gör.Dr. Kayhan Karakaya[1]

[1]Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
*Corresponding author: Gülhan Sözbilen

Özet

Bu çalışma, Kapadokya'da sürdürülebilir turizme ilişkin yerel halk ile turizm çalışanları ve yöneticilerinin görüşlerini karşılaştırmalı olarak incelemeyi amaçlamaktadır. Kapadokya'da yoğunlaşan turizm faaliyetleri bölgeye istihdam ve gelir sağlarken, doğal ve kültürel mirasın korunması, yerel yaşam üzerindeki baskılar, ekonomik faydaların dağılımı ve karar süreçlerine katılım gibi tartışmaları da beraberinde getirmektedir. Araştırma, nitel, keşfedici ve karşılaştırmalı bir tasarıma sahiptir. Veri toplama aracı, Sürdürülebilir Turizm Tutum Ölçeği'nin yedi kavramsal boyutundan yararlanılarak geliştirilen çevrim içi açık uçlu soru formudur. Form; algılanan sosyal maliyetler, ekonomik faydalar, çevresel sürdürülebilirlik, toplum katılımı, uzun dönemli planlama, yerel toplum merkezli ekonomi ve ziyaretçi memnuniyeti boyutlarına ilişkin yedi temel sorudan oluşmaktadır. Her soruda katılımcılardan görüşlerinin nedenlerini, doğrudan deneyim veya gözlemlerini, etkilenen tarafları ve çözüm önerilerini açıklamaları istenmektedir. Katılımcılar, Kapadokya'da ikamet eden ve turizm sektöründe çalışmayan yerel halk ile bölgede görev yapan turizm çalışanları, yöneticileri ve işletme sahipleri arasından amaçlı ve maksimum çeşitlilik örneklemesiyle seçilmektedir. Yerleşim yeri, mesleki konum, faaliyet alanı ve turizm deneyimi bakımından çeşitlilik sağlanması hedeflenmektedir. Veri toplama süreci devam etmektedir. Elde edilecek veriler, yedi boyutun başlangıç temaları olarak kullanıldığı yönlendirilmiş içerik analiziyle çözümlenecek; veriden ortaya çıkan yeni alt temalar tümevarımsal olarak belirlenecektir. Analizde iki paydaş grubunun ortaklaştığı ve farklılaştığı görüşler, öncelikli sorunlar ve çözüm önerileri karşılaştırılacaktır. Araştırmanın, Kapadokya'da katılımcı destinasyon yönetimi, yerel faydanın artırılması, çalışanların ve yerel halkın karar süreçlerine dâhil edilmesi ve doğal-kültürel mirasın korunmasına yönelik uygulanabilir öneriler geliştirmesi beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir Turizm, Kapadokya, Yerel Halk, Turizm Çalışanları, Paydaş Katılımı.

Stakeholder Vıews On Sustaınable Tourısm in Cappadocıa: A Comparıson of Local Resıdents, Tourısm Employees and Managers

Abstract

This study aims to comparatively examine the views of local residents, tourism employees, and managers regarding sustainable tourism in Cappadocia. While tourism generates employment and income for the region, it also raises concerns about the protection of natural and cultural heritage, pressures on local life, the distribution of economic benefits, and participation in decision-making. The research adopts a qualitative, exploratory, and comparative design. Data are being collected through an online open-ended questionnaire developed from the seven conceptual dimensions of the Sustainable Tourism Attitude Scale. The form includes questions on perceived social costs, economic benefits, environmental sustainability, community participation, long-term planning, a community-centered economy, and visitor satisfaction. Participants are asked to explain the reasons for their views, provide direct experiences or observations, identify affected groups, and propose solutions. They are being selected through purposive and maximum variation sampling from local residents who live in Cappadocia but do not work in tourism, as well as tourism employees, managers, and business owners working in the region. Diversity is sought in terms of residence, occupational position, field of activity, and tourism experience. Data collection is currently ongoing. The data will be analyzed through directed content analysis, using the seven dimensions as initial themes, while additional subthemes emerging from the responses will be identified inductively. The analysis will compare areas of convergence and divergence between the stakeholder groups, their priority problems, and proposed solutions. The study is expected to offer practical recommendations for participatory destination management, a fairer distribution of local benefits, stronger inclusion of residents and employees in decision-making, and the protection of Cappadocia's natural and cultural heritage.

Keywords: Sustainable Tourism, Cappadocia, Local Residents, Tourism Employees, Stakeholder Participation.

Makale id= 324

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0001-7693-211X

Katar'ın Çeşitlendirme Stratejileri ve Dirençlilik Arayışı

Dr. Öğretim Üyesi Caner Kalaycı[1]

[1]Bolu abant izzet baysal üniversitesi

Özet

Katar, son yıllarda sürdürülebilir bir dış politika anlayışı doğrultusunda daha dirençli bir yapıya kavuşmayı hedeflemektedir. Bu doğrultuda temel amaç, ülkenin kırılgan yönlerini azaltmak ve dışsal etkilere karşı daha dayanıklı bir yapı oluşturmaktır. Bu amaç çerçevesinde uygulanan çeşitlendirme stratejileri; ekonomik, güvenlik, ticari ve diplomatik alanlarda farklı ilişkiler ve ortaklıklar geliştirilmesine dayanan kapsamlı bir dış politika yaklaşımı olarak değerlendirilebilir. Başka bir ifadeyle, bu stratejiler yalnızca ekonomik veya askeri alanlarla sınırlı değildir; ticaret, sanat, spor, eğitim ve medya gibi farklı alanlardaki uluslararası yatırımları ve iş birliklerini de kapsamaktadır. Çalışmanın temel amacı, Katar'ın neden bu politikalara yöneldiğini ve çeşitlendirme stratejilerini hangi araçlar ve yöntemler üzerine inşa ettiğini ortaya koymaktır. Nitel vaka incelemesi olarak tasarlanan çalışma, 2017 Körfez krizini kritik bir eşik olarak ele almaktadır. Kriz sırasında geliştirilen ve sonrasında kurumsallaşan stratejiler, enerji, yatırım, güvenlik, diplomasi ve tedarik zinciri alanlarındaki örnekler üzerinden ele alınmaktadır. 2017 yılında yaşanan Körfez krizi ve son yıllarda bölgede meydana gelen çatışmalar dikkate alındığında, Katar'ın dışsal krizlere karşı kırılganlıklarını azaltma hedefi daha da önem kazanmaktadır. Bu doğrultuda Katar'ın çeşitlendirme stratejileri, hem farklı sektör ve politika alanlarını kapsayan hem de bölgesel ve küresel düzeylerde gelişen, birbiriyle bağlantılı bir nitelik taşımaktadır. Çalışmada, 2017 Körfez krizinin Katar'ın kırılgan yönlerinin daha görünür hâle gelmesine ve çeşitlendirme politikalarının hız kazanmasına neden olduğu vurgulanmaktadır. Bu doğrultuda çalışma, çeşitlendirme stratejilerinin Katar'ın dışsal krizler ve bölgesel belirsizlikler karşısında daha dirençli bir yapıya kavuşmasında önemli bir araç hâline geldiğini ileri sürmektedir. Çalışma sonuç olarak, Katar'ın birçok alanda uyguladığı çeşitlendirme stratejilerinin kriz sırasında ve sonrasında Katar için daha esnek bir manevra alanı yarattığını ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Katar, Çeşitlendirme Stratejileri, Dirençlilik, Dış Politika, Körfez.

Qatar's Diversification Strategies and the Pursuit of Resilience

Abstract

Qatar has sought in recent years to build a more resilient structure through a sustainable foreign policy approach. In this context, the primary objective has been to reduce the country's vulnerabilities and strengthen its capacity to withstand external pressures. The diversification strategies pursued for this purpose can be understood as part of a comprehensive foreign policy framework based on developing different relationships and partnerships across economic, security, commercial, and diplomatic fields. In other words, these strategies are not limited to economic or military domains; they also encompass international investments and cooperation in areas such as trade, arts, sports, education, and media. The main objective of this study is to examine why Qatar has adopted these policies and to identify the instruments and methods through which its diversification strategies have been constructed. This qualitative case study treats the 2017 Gulf crisis as a turning point in Qatar's diversification strategy. It examines the strategies developed during the crisis and subsequently institutionalized, drawing on examples from energy, investment, security, diplomacy, and supply chains. Considering the 2017 Gulf crisis and the regional conflicts that have emerged in recent years, Qatar's efforts to reduce its vulnerabilities to external crises have become increasingly significant. In this regard, Qatar's diversification strategies have developed across multiple sectors and policy areas while also extending simultaneously to the regional and global levels, giving them an interconnected character. The study emphasizes that the 2017 Gulf crisis made Qatar's vulnerabilities more visible and contributed to the acceleration of its diversification policies. Accordingly, it argues that diversification strategies have become an important means through which Qatar seeks to strengthen its resilience in the face of external crises and regional uncertainties. The study finds that Qatar's diversification strategies across multiple policy areas gave the country greater room for manoeuvre both during and after the crisis.

Keywords: Qatar, Diversification Strategies, Resilience, Foreign Policy, Gulf.

.

Makale id= 233

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0001-8445-3127

Kavalalı Ali Gâlib'in Yâdigâr Adlı Eserindeki Âdâb ve Fezâil-i İlm Adlı Makalesi Üzerine Bir Değerlendirme

Doç.Dr. Mehmet Ulucan[1], Sibel Demir[2], Öznur Barış[2]

[1]Fırat Üniversitesi
[2]Milli Eğitim Bakanlığı

Özet

Kavalalı Ali Gâlib, 19. yüzyılın önemli edebî şahsiyetlerinden biri olmasına rağmen hakkında kaynaklarda yeteri kadar bilgi yoktur. Eserlerinin herhangi bir yerinde kendisiyle ilgili doğrudan veya dolaylı olarak herhangi bir bilgi de verilmemiştir. Onu ancak Yadigâr ve Nadire adlı bilinen iki eserinden yapılan çıkarımlarla tanımak mümkündür. Kavalalı Ali Gâlib, eserlerinde daha çok sosyal, toplumsal ve dinî konuları ele almış ve değerlendirmiştir. Bir yanıyla geleneği devam ettirerek içinde yaşadığı toplumu bilgilendirmek aydınlatmak iyiye ve güzele yönlendirmek amacıyla çalışırken diğer yanıyla yeniliklerin gerçekleşmesi için çalışıp geleneğin dışına çıkmak istemiş ancak yeteri kadar başarılı olamayıp mütevazı bir kalem olarak kalmıştır. Onun Yâdigâr adlı eseri, İfâde-i Merâm, Tahmîd-i Bârî, Mahiyyet-i Akl, Âdâb ve Fezâil-i İlm, Hukûk-ı Ebeveyn, Fezâil-i Semâhat, Hilm, Meziyyet-i Şükr, Usûl-i Kesb ve Maîşet, Telîf ve Islâh-ı Beyn, Hayâ, Âdâb-ı Muâşeret, Tevâzu, İhlas ve Safvet, Afv ve İhsân, Sıdk, Sabr ve Sükûn ve Cümel-i Hikemiyye başlıklarından oluşan dinî-tasavvufî, ahlakî ve eğitim amaçlı yazılmıştır. Söz konusu eserde yer alan yazılarında okuyucuya iyi örnekler sunulmaktadır. Bunlardan biri de "Âdâb ve Fezâil-i İlm" adlı makaledir. Kavalalı Ali Gâlib, bu makalesinde ilmi, önemi, faziletleri ve tahsilinin gereği üzerinde durmuştur. İlmin önemi, değeri ve tahsilinin gereğine farklı yönlerden ve birçok örnekle değinmeye çalışmıştır. İlmin İslam dinine göre değerlendirilmesini Kuran'dan ayetlerle açıklamakla birlikte Hazreti peygamber ve diğer peygamberlere atfedilen hadislerle ele alınmıştır. Ayrıca bazı sahabiler ve önemli şahsiyetlerle ilgili anekdotlar da verilerek ilmin İslam dini ve Müslümanlarca nasıl önemsendiğine değinilmiştir. İlmi geleneksel anlayışla değerlendiren Kavalalı Ali Gâlib, bu makalesiyle muhatabı/okuyucuyu ilim tahsiline yönlendirmeye çalışmıştır. Halkın ilim tahsili için çocuklarını, yakınlarını dinî bakımdan motive etmiş. İlim tahsili ile meşgul olanların yaratıcı ve yaratılanlarca nasıl değerli bulunduğu üzerinde durmuştur. Bu bildiriyle ilk defa ilim ve kültür âlemi Kavalalı Ali Gâlib'in tanınmasının yanında onun Yâdigâr adlı eserinden bir makale ile ilgili bilgiler de verilmiş olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kavalalı Ali Gâlib, Yâdigâr, İlim, Erdem, Öğrenme.

An Evaluatıon of the Essay Tıtled “âdâb ve Fezâil-i İlm” in Kavalalı Ali Gâlib’s Work Titled Yâdigâr

Abstract

Although Kavalalı Ali Gâlib was a significant literary figure of the 19th century, biographical information regarding his life in existing sources remains remarkably scarce. Furthermore, he provided no direct or indirect personal details within any of his writings. Consequently, insights into his life and persona can only be deduced through inferences drawn from his two known works, Yâdigâr and Nâdire. In his literary oeuvre, Kavalalı Ali Gâlib predominantly addressed and evaluated social, societal, and religious topics. On the one hand, he sought to preserve tradition in order to inform, enlighten, and guide his contemporary society toward moral goodness and beauty; on the other hand, he strived for reform and attempted to transcend traditional boundaries. However, having achieved limited success in this endeavor, he ultimately remained a modest literary figure. His work Yâdigâr was authored with religious-mystical, ethical, and pedagogical objectives. It comprises several thematic sections, including: İfâde-i Merâm (Statement of Purpose / Preface) Tahmîd-i Bârî (Praise of the Creator) Mahiyyet-i Akl (The Nature of Intellect) Âdâb ve Fezâil-i İlm (Etiquette and Virtues of Knowledge) Hukûk-ı Ebeveyn (Rights of Parents) Fezâil-i Semâhat (Virtues of Generosity and Tolerance) Hilm (Forbearance and Mildness) Meziyyet-i Şükr (The Virtue of Gratitude) Usûl-i Kesb ve Maîşet (Principles of Earning and Livelihood) Telîf ve Islâh-ı Beyn (Reconciliation and Peacemaking) Hayâ (Modesty and Decorum) Âdâb-ı Muâşeret (Social Etiquette and Conduct) Tevâzu (Humility) İhlas ve Safvet (Sincerity and Purity) Afv ve İhsân (Forgiveness and Beneficence) Sıdk (Truthfulness) Sabr ve Sükûn (Patience and Serenity) Cümel-i Hikemiyye (Aphorisms / Maxims of Wisdom) Throughout the treatises compiled in Yâdigâr, exemplary models are presented to the reader. Prominent among these is the essay titled “Âdâb ve Fezâil-i İlm” (Etiquette and Virtues of Knowledge). In this article, Kavalalı Ali Gâlib elaborates on knowledge (ilm), underscoring its significance, intrinsic virtues, and the imperative of its acquisition. He explores the value and necessity of learning through diverse analytical dimensions and numerous illustrative examples. Interpreting knowledge through an Islamic framework, he substantiates his arguments with Quranic verses, prophetic traditions (hadiths) attributed to the Prophet Muhammad and other prophets, as well as anecdotes regarding the Companions (sahabah) and other historical figures, thereby illustrating how knowledge was revered within Islamic tradition. Conceptualizing knowledge through a traditional framework, Kavalalı Ali Gâlib aimed with this article to orient the readership toward scholarly pursuits. He provided religious motivation for the public to direct their children and kin toward education, emphasizing how those dedicated to the acquisition of knowledge are held in high esteem both by the Creator and the created. Ultimately, this paper introduces Kavalalı Ali Gâlib to the scholarly and cultural world for the first time, offering an analytical overview of an essay selected from his work Yâdigâr.

Keywords: Kavalalı Ali Gâlib, Yâdigâr, Knowledge (Ilm), Virtue, Learning.

Makale id= 293

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-7851-8040

Kdv Oranlarındaki Değişikliklerin Gelir Grupları Bağlamında Tüketim Tercihlerine Etkisi

Dr. Öğretim Üyesi Müzeyyen Özlem Çetin[1]

[1]Marmara Üniversitesi

Özet

Çalışmanın amacı, Türk Vergi Sisteminde, KDV (Katma Değer Vergisi) oranlarında 2022 ve 2023 yıllarında yapılan bazı değişikliklerin gelir grupları bağlamında tüketim tercihlerine etkisinin değerlendirilmesidir. Çalışmada, 2019-2025 dönemi TÜİK Hane Halkı Tüketim Harcaması Araştırmasında yer alan gelire göre sıralı %20'lik gruplarda tüketim harcamasının türlerine göre dağılımı verileri kullanılmıştır. (Araştırmanın, pandemi koşullarından dolayı 2020 ve 2021 yıllarında yapılamadığı TÜİK tarafından belirtilmiştir). Çalışma kapsamında en düşük %20'lik grup ile en yüksek %20'lik grubun harcamaları incelenmiştir. En düşük %20'lik grubun tüketim harcamalarının konut ve kira ile gıda ve alkolsüz içecekler gruplarında yoğunlaştığı, ulaştırma grubunun da bunları takip ettiği görülmektedir. Gıda ürünlerinde 2022 yılında yapılan KDV indirimlerini takip eden yıllarda söz konusu ürünlere yönelik harcamaların tüketim harcamaları içindeki payının 2022 ve 2023 yıllarında yükseldiği (enflasyonist etkinin fiyatların aşağı yönlü etkisini sınırlaması nedeniyle) görülmektedir. 2024 ve 2025 yıllarında ise kira fiyatlarındaki yüksek oranlı artış nedeniyle konut ve kira harcamalarının ağırlığının arttığı görülmektedir. İlgili dönemde konut ve kira harcamalarının tüketim harcamaları içindeki ağırlığı gıda ve alkolsüz içeceklere yönelik harcamalardan daha yüksektir. En yüksek %20'lik grubun tüketim harcamaları ise, ulaştırma, konut ve kira ile gıda ve alkolsüz içeceklerde yoğunlaşmaktadır. Bu grupta 2022 yılında yapılan KDV indirimi sonrasında gıda ve alkolsüz içecek harcamalarının oranında bir miktar düşüş olduğu görülmektedir. Ulaştırma harcamaları özel araç sahipliğinin yüksek olması nedeniyle bu grubun tüketim harcamalarında önemli bir yer teşkil etmektedir. Ulaştırma harcamalarının payında KDV oranlarında 2023 yılında yapılan artıştan sonra bir miktar azalma görülmektedir. Çalışma kapsamındaki veriler ışığında, 2022 ve 2023 yıllarında KDV oranlarında yapılan değişikliklerin düşük ve yüksek gelir gruplarının tüketim tercihlerinde beklenen etkileri meydana getirmediği değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kdv (Katma Değer Vergisi), Tüik Hane Halkı Tüketim Araştırması, Gıda ve Alkolsüz İçecek Harcamaları, Konut ve Kira Harcamaları.

The Impact of Changes in Vat Rates On Consumption Preferences Across Income Groups

Abstract

The aim of this study is to evaluate the impact of certain changes made to VAT rates within the The Tax System of Türkiye in 2022 and 2023 on consumption preferences across different income groups. Data regarding the distribution of consumption expenditure categories (categorized by 20% segment income quintiles) from the TurkStat Household Consumption Expenditures Survey (2019–2025) have been used in this study. (TurkStat has stated that the research could not be conducted in 2020 and 2021 due to pandemic conditions.) It is observed that the consumption expenditures of the lowest 20% group are concentrated in the housing and rent, and food and non-alcoholic beverages categories, followed by the transportation category. It is observed that, in the years following the VAT reductions on food products in 2022, the share of spending on these products within total consumption expenditures increased in 2022 and 2023 (as the inflationary effect limited the downward pressure on prices). It is observed that the weight of housing and rent expenditures increased in 2024 and 2025 due to the rise in rental prices. The consumption expenditures of the highest 20% income group are concentrated in transportation, housing and rent, and food and non-alcoholic beverages. In this group, a slight decline in the share of spending on food and non-alcoholic beverages is observed following the VAT reduction implemented in 2022. Transportation expenditures constitute a significant portion of this group's consumption expenditures due to high rates of private vehicle ownership. A slight decrease is observed in the share of transportation expenditures following the VAT rate increase implemented in 2023. Based on the data analyzed, it is assessed that the changes made to VAT rates in 2022 and 2023 did not lead to expected impacts in the consumption preferences of low and high income groups.

Keywords: Vat (Value Added Tax), Turkstat Household Consumption Expenditure Survey, Food and Non-Alcoholic Beverage Expenditures, Housing and Rent Expenditures.

Makale id= 280

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-1873-6425

Kültürel Performans ile Eylemlilik Arasında: Roman Topluluklarında Stratejik Esneklik ve Kimlik Politikasının Sınırları

Doç.Dr. Erdem Dirimeşe[1]

[1]Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Özet

Roman topluluklarını yalnızca yoksulluk, dışlanma ve mağduriyet üzerinden ele almak, bireylerin bu koşullarla baş etmek için geliştirdikleri gündelik pratiklerin gözden kaçmasına yol açabilir. Bu bildiri, Roman bireylerin damgalanma ve ayrımcılık karşısında kimliklerini sunma, açıklama veya gizleme biçimlerini gündelik eylemlilik açısından kuramsal olarak tartışmayı amaçlamaktadır. Çalışma, Erving Goffman'ın benlik sunumu ve damga yönetimi yaklaşımı ile Homi Bhabha'nın hibritlik ve üçüncü mekân kavramlarını birlikte ele almaktadır. Saha verisine dayanmayan çalışma, Roman toplulukları üzerine literatürün bu kavramlar aracılığıyla yorumlandığı kuramsal bir inceleme olarak tasarlanmıştır. Tartışma, kimliğin görünürlüğü, etkileşim ortamının beklentileri ve bireylerin hareket alanını sınırlayan toplumsal koşullar etrafında düzenlenmektedir. Goffman'ın yaklaşımı, bireylerin farklı ortamlarda kendileri hakkında oluşan izlenimleri nasıl yönettiklerini açıklamak için kullanılmaktadır. Ön sahne ve arka sahne ayrımı, benlik sunumunun farklı izleyiciler ve etkileşim ortamları karşısında değişebilmesini değerlendirmeye yardımcı olmaktadır. Bhabha'nın kavramları ise kültürel anlamların bu karşılaşmalarda yeniden yorumlanması ve müzakere edilmesi olasılığını tartışmaya açmaktadır. Böylece gündelik etkileşimlerle kültürel kimliğin anlamlandırılması arasındaki ilişkiye odaklanılmaktadır. Bildiride stratejik esneklik, bireylerin karşılaştıkları koşullara göre kimliklerinin görünürlüğünü ve kendilerini sunma biçimlerini düzenlemelerini ifade etmektedir. Bu pratiklerin her durumda bilinçli bir direniş veya özgürleşme anlamına gelmediği vurgulanmaktadır. Kimliği gizlemek ya da çevrenin beklentilerine uyum sağlamak, bazı koşullarda bireylere hareket alanı açarken bazı koşullarda ayrımcılığın dayattığı zorunlulukları yansıtabilir. Benzer biçimde, her uyum davranışının kültürel anlamları dönüştürmesi beklenemez. Bu nedenle gündelik pratiklerin olanakları ile sınırları birlikte değerlendirilmektedir. Çalışma, Roman bireylerin gündelik eylemliliğini yapısal eşitsizliklerle birlikte ele alan bir değerlendirme çerçevesi önermektedir. Bu çerçeve, hem bireylerin yaşamlarını yönlendirme çabalarını görünür kılmayı hem de bu çabaları sınırlayan koşulları dikkate almayı amaçlamaktadır. Hak temelli yaklaşımların da toplulukların farklı deneyimlerini ve eylem olanaklarını gözetmesi gerektiği savunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Roman Toplulukları, Damgalanma, Kimlik Yönetimi, Üçüncü Mekân, Stratejik Esneklik.

Between Cultural Performance and Agency: Strategic Flexibility and the Limits of Identity Politics in Romani Communities

Abstract

Viewing Roma communities solely through poverty, exclusion, and victimhood can obscure the everyday practices individuals develop to navigate these conditions. This paper offers a theoretical discussion of how Roma individuals present, disclose, or conceal their identities in response to stigmatization and discrimination, with a focus on everyday agency. It brings Erving Goffman's approaches to self-presentation and stigma management into dialogue with Homi Bhabha's concepts of hybridity and the third space. The study is designed as a theoretical inquiry that interprets literature on Roma communities through these concepts, without drawing on fieldwork data. The discussion addresses identity visibility, interactional expectations, and the social conditions that constrain individuals' room for action. Goffman's approach explains how individuals manage impressions across settings. His distinction between frontstage and backstage helps explain how self-presentation varies across audiences and interactional settings. Bhabha's concepts inform the discussion of how cultural meanings may be reinterpreted and negotiated in these encounters. The discussion thus connects everyday interaction with the interpretation of cultural identity. Strategic flexibility refers here to individuals' adjustments to their identity visibility and self-presentation in response to circumstances. Such practices do not necessarily constitute conscious resistance or emancipation. Concealing identity or accommodating others' expectations may create room for action, but may also reflect constraints imposed by discrimination. Similarly, accommodation does not necessarily transform cultural meanings. Everyday practices are therefore considered in terms of both their possibilities and their limitations. The paper proposes a framework that examines Roma individuals' everyday agency alongside structural inequalities. It seeks to make individuals' efforts to shape their lives visible while acknowledging the conditions that constrain those efforts. It also argues that rights-based approaches should recognize the diversity of experiences and possibilities for action within Roma communities.

Keywords: Roma Communities, Stigmatization, Identity Management, Third Space, Strategic Flexibility.

Makale id= 266

Sözlü Sunum

ORCID ID: https://orcid.org/0000-0002-5766-7194

Kurgu ve Gerçeklik Bağlamında Çocukluk Çağı Şiddeti: Kevin Hakkında Konuşmalıyız Filmi ile İsa A.M. Vakasının Karşılaştırmalı Bir Analizi

Doç.Dr. Esma Esgin Günder[1]

[1]Manisa Celal Bayar Üniversitesi

Özet

Modern toplumda gün geçtikçe artan okul saldırıları, yalnızca bireysel bir suç ya da anlık bir cinnet sorunu olarak değil; aynı zamanda aile içi dinamiklerin ve toplumsallaşma sürecinin kısmen zayıfladığını gösteren toplumsal bir sorun olarak öne çıkmaktadır. Bu sorunun ilk olarak yazınsal alanda ve daha sonra da beyaz perdede sinematografik açıdan en çarpıcı temsillerinden biri de Kevin Hakkında Konuşmalıyız (We Need to Talk About Kevin) adlı eserdir. Lynne Ramsay yönetmenliğindeki Kevin Hakkında Konuşmalıyız filmi ile 15 Nisan 2026 tarihinde Türkiye'nin Kahramanmaraş ilinde gerçekleşen trajik okul saldırısı, fail-aile-toplum üçgeninde sosyolojik benzerlikler barındırmaktadır. Bu çalışmanın temel amacı, kurgusal bir anlatı olan Kevin Khatchadourian karakteri ile Kahramanmaraş okul saldırısı olayının faili İsa A.M.'nin eylemlerine giden süreci, karşılaştırmalı ve sosyolojik perspektifle analiz etmektir. Nitel araştırma yöntemlerinden vaka çalışması ve söylem/içerik analizi desenlerinin kullanıldığı bu çalışmada; filmin tematik olay örgüsü ile Kahramanmaraş katliamına dair açık kaynaklara yansıyan adli süreçler ve medyada yer alan haberler çapraz bir sosyolojik okumaya tabi tutulmuştur. Araştırma bulguları, her iki vakada da çocukluk çağı şiddeti olarak okul katliamına giden yolun; çocuklarının sapkın davranışlarına işaret eden uyarıları inkâr ederek ve çocuklarının duygusal ihtiyaçlarını ihmal ederek yine ebeveynler tarafından inşa edildiğini göstermektedir. Sonuç olarak bu çalışma, kurgunun gerçeği, gerçeğin de kurguyu nasıl yansıttığını eser üzerinden tartışırken; çocukluk çağı şiddeti olarak okul saldırılarının faili olarak gösterilen "canavar" çocukların eylemlerinin toplumsal arka planını tanımlamayı ve şiddetin evdeki kökeni açısından aile içi dinamikleri analiz etmeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Suç Sosyolojisi, Çocukluk Çağı Şiddeti, Ebeveyn İhmali, Etiketleme Kuramı.

Childhood Violence in the Context of Fiction and Reality: A Comparative Analysis of the Movie We Need to Talk About Kevin and the Isa A.M. Case

Abstract

School shootings, which are increasingly prevalent in modern society, emerge not merely as an issue of individual crime or momentary madness, but also as a profound social problem indicating the partial weakening of family dynamics and the socialization process. One of the most striking representations of this problem, initially in literature and subsequently on the silver screen, is the work titled We Need to Talk About Kevin. The film, directed by Lynne Ramsay, and the tragic school shooting that took place in the Kahramanmaraş province of Turkey on April 15, 2026, harbor profound sociological similarities within the perpetrator-family-society triangle. The primary objective of this study is to analyze the process leading up to the actions of the fictional character Kevin Khatchadourian and Isa A.M., the perpetrator of the Kahramanmaraş school shooting, through a comparative and sociological perspective. Utilizing case study and discourse/content analysis designs from qualitative research methods, this study subjects the thematic plot of the film alongside the judicial processes and media reports reflected in open sources regarding the Kahramanmaraş massacre to a cross-sociological reading. Research findings demonstrate that in both cases, the path leading to the school massacre—as a manifestation of childhood violence—was constructed by the parents themselves, who continuously denied the warning signs pointing to their children's deviant behaviors and neglected their emotional needs. Consequently, while discussing how fiction reflects reality and reality mirrors fiction through this work, this study aims to delineate the social background of the actions of "monster" children portrayed as the perpetrators of school shootings, and to analyze family dynamics concerning the domestic origins of violence.

Keywords: Sociology of Crime, Childhood Violence, Parental Neglect, Labeling Theory.

Makale id= 286

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000000315431367

Lise Düzeyinde Okuma İsteksizliğini Aşma Yolları ve Akran Etkileşimi: Üsküp Kitap Kulübü Deneyimi - Necla Dursun

Necla Dursun[1]

[1]Bağımsız

Özet

Dijitalleşmenin oluşturduğu dikkat dağınıklığı lise çağındaki gençlerin okumaktan uzaklaşmasına ve okumayı sıkıcı bir eylem olarak görmesine neden olmaktadır. Bu çalışma kitap okuma alışkanlığı zayıf ve bu konuda isteksizlik yaşayan lise öğrencilerine okuma motivasyonun nasıl kazandırılabileceğini Kuzey Makedonya'daki 'Üsküp Kitap Kulübü' modeli üzerinden incelemeyi amaçlamaktadır. 2024-2025-2026 eğitim-öğretim dönemlerinde Kuzey Makedonya'nın Gostivar şehrinde yatılı olarak eğitim gören 25 kız lise öğrencisiyle yürütülen çalışmalar; okumayı bireysel bir eylem olmaktan çıkararak dinamik bir sosyal alana dönüştürmüştür. Süreçte okuma direncinin kırılmasını teminen üzerinde konuşmaya uygun Türk Edebiyatı ve dünya klasiklerinin seçimi, ihtiyaç duyan öğrencilere sesli kitap desteği sağlanması ve akademik takvime uyumlu esnek buluşmalar temel alınmıştır. 'Tatlı Yiyelim, Tatlı Konuşalım' başlıklı yöresel ikramlarla toplantılar çok duyulu hâle getirilmiş; Türkiye ve Kosova'dan davet edilen yazar, şair ve üniversite öğrencilerinin tahlillere katılımı gençlerin okuma merakını ve aidiyetini pekiştirmiştir. Nitel içerik analizi yöntemiyle incelenen oturum kayıtları, mülakatlar ve yayımlanan Üsküp Kitap Kulübü – Hem Okudum Hem Yazdım ismiyle iki kitabı olan kulübün üye öğrencilerinin, akran etkileşimine dayalı tartışma zeminlerinin okuma isteksizliğini aştığını kanıtlamıştır. Katılımcıların zamanla kendilerini ifade etme yetkinliği, eleştirel düşünme ve yazma cesareti kazandığı görülmüştür. Yazma cesaretlerini 'Üsküp Kitap Kulübü- Hem Okudum Hem Yazdım' adlı 2 ciltlik kitap serisiyle taçlandıran kulüp çalışmalarına devam etmektedir. Sonuç olarak, gençlere okuma sevgisi aşılamada akran iletişimini merkeze alan, çok kültürlü ve duyusal etkileşimlerle desteklenen kitap kulübü modellerinin eğitim ortamlarında yaygınlaştırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okuma Alışkanlığı, Lise Öğrencileri, Kitap Kulübü, Üsküp Kitap Kulübü, Akran Etkileşimi, Sosyal Öğrenme.

Overcoming Reading Reluctance in High School Through Peer Interaction: the Experience of the Skopje Book Club

Abstract

The digital distraction of our era often leads high school youth to distance themselves from reading and perceive it as a tedious chore. This study aims to examine how reading motivation can be cultivated in high school students who have weak reading habits and exhibit reluctance, through the model of the 'Skopje Book Club' operating in North Macedonia. Conducted during the 2024–2025 and 2025–2026 academic years with 25 female boarding high school students in Gostivar, North Macedonia, the initiative transformed reading from an isolated act into a dynamic social space. To dismantle reading resistance throughout the process, the club relied on key strategies: selecting works of Turkish and world literature well-suited for discussion, providing audiobook support for students in need, and scheduling meetings flexibly in alignment with the academic calendar. The gatherings were rendered multi-sensory through local tastings under the theme 'Let's Eat Sweet, Talk Sweet,' while the participation of authors, poets, and university students invited from Turkey and Kosovo reinforced the youth's curiosity and sense of belonging. Drawing on qualitative content analysis of session transcripts and interviews, the study demonstrates that peer-led discussion platforms successfully overcome reading reluctance among the members of the club, which has published two volumes titled Skopje Book Club – Both Read and Wrote. Participants were observed to develop self-expression competencies, critical thinking skills, and the courage to write over time. Crowning their writing courage with the two-volume book series Skopje Book Club – Both Read and Wrote, the club continues its activities. Consequently, this study recommends expanding book club models centered on peer interaction and enriched by multicultural and sensory engagements across educational environments to foster a genuine love of reading among youth.

Keywords: Reading Habit, High School Students, Book Club, Skopje Book Club, Peer İnteraction, Social Learning.

Makale id= 78

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-7404-4351

Mahallelerin Gücü: Muhtarlara Yönelik Afet ve Acil Durum Farkındalık Eğitimi ile Dirençli Toplumlara Doğru

Dr. Öğretim Üyesi Ezgi Atalay[1]

[1]Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Özet

Muhtarlar afet yönetiminin yereldeki ilk halkası olarak görülür ve afetlere hazırlık, risk azaltma, müdahale ve iyileştirme süreçlerinde kritik bir destek noktasını oluştururlar. Yerel yönetimlerde lider konumunda olan muhtarların afet yönetimi konusunda bilgi, beceri ve donanıma sahip olmaları yerel düzeyde kapasitenin artırılmasında büyük öneme sahiptir. Bu çalışmanın temel amacı; yerel yönetim kademesinde kritik bir rol üstlenen muhtarların afet risklerinin azaltılması, acil durumlara hazırlık, müdahale ve iyileştirme süreçlerine etkin katılımını sağlamak üzere bilgi düzeylerini artırmak, afet bilinci kazandırmak ve mahalle ölçeğinde toplumsal dirençlilik kapasitesini güçlendirmektir. Çalışmanın gerçekleşmesi için Bolu Valiliğinden gerekli izinler alınmıştır. Çalışma kapsamında araştırmacı tarafından literatürün taranması ve paydaş görüşlerinin (AFAD eğitim birimi ve akademisyenler) alınmasının ardından muhtarlara yönelik bir günlük afet ve acil durum farkındalık eğitim programı hazırlanmıştır. Daha sonra Bolu ilinde görev yapan ve gönüllü olan 30 muhtara teorik ve pratik eğitim verilmiştir. Eğitim içeriği; genel afet farkındalığı, Bolu ilinin afet riski, muhtarların afet süreçlerindeki rol ve sorumlulukları, afetler için temel ilk yardım bilgisi ve mahalle afet gönüllüğünde dayanışma örnekleri gibi konulardan oluşmaktadır. Eğitim araştırmacı ve AFAD eğitim birimi tarafından interaktif sunum ve uygulamalı olarak verilmiştir. Çalışma kapsamında gerçekleştirilen eğitim programı, mahalle muhtarlarının afetlere hazırlık konusunda bilgi ve farkındalıklarının geliştirilmesine yönelik önemli bir kapasite geliştirme faaliyeti olmuştur. Katılımcı geri bildirimleri alınmış, özellikle mahalle bazlı organizasyon, kurumlar arası iletişim ve afet anında yönlendirme konularına ilgi gösterdikleri değerlendirilmiştir. Gerçekleştirilen eğitimin, muhtarların afet yönetimindeki rollerine ilişkin farkındalıklarının artırılmasına katkı sunduğu değerlendirilmiştir. Muhtarların afet yönetiminde yerel koordinasyon gücünün artırılması ve toplum temelli risk yönetiminin desteklenmesi için benzer eğitim programlarının belirli aralıklarla sürdürülmesi önerilmektedir.
“Bu çalışma, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından (Proje no: 2025-SOS-013) desteklenmiştir.”

Anahtar Kelimeler: Kamu Yönetimi, Afet Yönetimi, Yerel Yönetimler, Muhtar, Afet Eğitimi.

The Power of Neighborhoods: Towards Resilient Communities Through Disaster and Emergency Awareness Training for Neighborhood Heads

Abstract

Neighborhood heads are seen as the first link in local disaster management and constitute a critical support point in disaster preparedness, risk reduction, response, and recovery processes. It is of great importance that neighborhood heads, who hold leadership positions in local administrations, possess knowledge, skills, and equipment in disaster management to increase capacity at the local level. The main objective of this study is to increase the knowledge level of neighborhood heads, who play a critical role in local administration, to ensure their effective participation in disaster risk reduction, emergency preparedness, response, and recovery processes, to raise disaster awareness, and to strengthen community resilience capacity at the neighborhood level. Necessary permissions were obtained from the Bolu Governorship for the study. Within the scope of the study, after reviewing the literature and obtaining stakeholder opinions (AFAD training unit and academics), a one-day disaster and emergency awareness training program was prepared for neighborhood heads. Subsequently, theoretical and practical training was provided to 30 neighborhood heads serving in Bolu province who volunteered. The training content included: The training covered topics such as general disaster awareness, disaster risk in Bolu province, the roles and responsibilities of neighborhood heads in disaster processes, basic first aid knowledge for disasters, and examples of solidarity in neighborhood disaster volunteering. The training was delivered interactively and practically by researchers and the AFAD (Disaster and Emergency Management Presidency) training unit. The training program conducted within the scope of this study was a significant capacity-building activity aimed at improving the knowledge and awareness of neighborhood heads regarding disaster preparedness. Participant feedback was collected, and it was assessed that they showed particular interest in neighborhood-based organization, inter-institutional communication, and guidance during disasters. It was evaluated that the training contributed to increasing the awareness of neighborhood heads regarding their roles in disaster management. It is recommended that similar training programs be continued at regular intervals to increase the local coordination power of neighborhood heads in disaster management and to support community-based risk management.

Keywords: Public Administration, Disaster Management, Local Governments, Neighborhood Head, Disaster Education.

Makale id= 129

Sözlü Sunum

ORCID ID: https://orcid.org/0009-0002-7536-1671

Motorlu Kara Taşıtları Kasko Sigortasında Pert Total Tazminat Sürecinin Paydaş Temelli Analizi ve Süreç İyileştirme Önerileri

Fatih Akliman[1]

[1]Malatya Turgut Özal Üniversitesi

Özet

Motorlu Kara Taşıtları Kasko Sigortası kapsamında pert total olarak değerlendirilen araçlara ilişkin tazminat süreci, sigorta şirketi, eksper, sigortalı, yetkili veya özel servis, pert alıcısı, finans kuruluşu ve resmî kurumlar gibi birçok paydaşın koordineli şekilde yürüttüğü çok aşamalı bir süreçtir. Sürecin çok paydaşlı yapısı, bilgi ve belge akışındaki aksaklıklar, iletişim eksiklikleri ve operasyonel gecikmeler nedeniyle tazminat süresinin uzamasına ve müşteri memnuniyetinin olumsuz etkilenmesine neden olabilmektedir. Bu çalışmanın amacı, Motorlu Kara Taşıtları Kasko Sigortasında pert total tazminat sürecini paydaş temelli bir bakış açısıyla analiz ederek süreçte gecikmelere neden olan temel faktörleri ortaya koymak ve süreç performansının artırılmasına yönelik uygulanabilir iyileştirme önerileri geliştirmektir. Çalışmada, pert total tazminat süreci hasar ihbarından tazminatın ödenmesine kadar tüm aşamalarıyla incelenmiştir. Her aşamada görev alan paydaşların sorumlulukları, süreç içerisindeki etkileşimleri ve olası gecikme noktaları süreç akış şemaları ve karar ağacı yaklaşımı çerçevesinde değerlendirilmiştir. Çalışmanın, Motorlu Kara Taşıtları Kasko Sigortasında pert total tazminat sürecinin yalnızca sigorta şirketi açısından değil, süreçte yer alan tüm paydaşların etkileşimi üzerinden değerlendirilmesine katkı sağlaması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda belirlenen gecikme ve koordinasyon sorunlarının, dijitalleşme, standartlaştırılmış süreç yönetimi ve etkin iletişim mekanizmaları aracılığıyla azaltılabileceği değerlendirilmektedir. Çalışmanın bulgularının, pert hasar süreçlerinin daha hızlı, şeffaf ve etkin yürütülmesine yönelik uygulamalara ve sigorta sektöründeki süreç iyileştirme çalışmalarına katkı sunması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Motorlu Kara Taşıtları Kasko Sigortası, Pert Araç, Tazminat Süreci, Oto Hasar Operasyonu.

Stakeholder Based Analysis of the Total Loss Compensation Process in Motor Vehicle Comprehensive Insurance and Process Improvement Recommendations

Abstract

The compensation process for vehicles deemed a total loss under Motor Vehicle Comprehensive Insurance is a multi-stage process coordinated by numerous stakeholders, including the insurance company, adjuster, insured party, authorized or private service center, total loss buyer, financial institution, and government agencies. The multi stakeholder nature of the process can lead to delays in compensation processing and negatively impact customer satisfaction due to disruptions in information and document flow, communication deficiencies, and operational delays. The aim of this study is to analyze the total loss compensation process in Motor Vehicle Comprehensive Insurance from a stakeholder-based perspective, identify the key factors causing delays in the process, and develop feasible improvement suggestions to enhance process performance. The study examines the total loss compensation process from damage notification to payment. The responsibilities of the stakeholders involved at each stage, their interactions within the process, and potential points of delay are evaluated using process flowcharts and a decision tree approach. This study aims to contribute to the evaluation of the total loss compensation process in Motor Vehicle Comprehensive Insurance, not only from the perspective of the insurance company but also through the interaction of all stakeholders involved in the process. It is assessed that the identified delay and coordination problems can be reduced through digitalization, standardized process management, and effective communication mechanisms. The findings of this study are expected to contribute to practices aimed at faster, more transparent, and more efficient execution of total loss claims processes, and to process improvement efforts in the insurance sector.

Keywords: Motor Vehicle Comprehensive Insurance, Total Loss Vehicle, Compensation Process, Auto Damage Operation.

Makale id= 3

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0003-0580-9530

Niğde Altay Köyü'nde Kültürel Süreklilik ve Etnografik Değerler / Cultural Continuity and Ethnographic Values in Altay Village, Niğde

Prof. Dr. Aziz Cumhur Kocalar [1]

[1]Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

Özet

Bu çalışma, Niğde'nin Ulukışla ilçesine bağlı Altay Köyü'nde Kazak Türklerinin göç sonrası yerleşme deneyimini ve kültürel süreklilik örüntülerini yayımlanmış akademik araştırmalar, tarihsel basın incelemesi ve güncel haberler üzerinden değerlendirmektedir.

1955 yılında Doğu Türkistan'dan Çin baskıları nedeniyle göç eden Kazak Türkleri tarafından kurulan köy, yaklaşık beş yıl süren göç sürecinin ardından oluşmuş ve kültürel sürekliliğin gözlemlenebildiği önemli bir kırsal yerleşim örneği haline gelmiştir. Bu yönüyle köy, göç sonrası oluşan yerleşimlerde kültürel kimliğin korunmasına dair önemli veriler sunmaktadır. Makesati'nin (2018) Altay Köyü'ndeki dil ilişkilerini ele alan yüksek lisans tezi, 1949–1954 dönemindeki göçün Türk basınındaki yansımalarını inceleyen Sağlam'ın (2022) araştırması ve 2024–2025 tarihli medya kayıtları nitel doküman incelemesi yaklaşımıyla karşılaştırmalı olarak okunmuştur.

Bulgular; köyün kuruluşu ve adı, dilin kuşaklar arasında değişimi, toy ve düğün pratikleri, kara jorga, bedaşar, köstek kesme ve sofra kültürü gibi unsurların kültürel hafıza açısından önemini göstermektedir. Kültürel süreklilik, geleneklerin değişmeden korunması değil, toplumsal koşullar içinde seçilerek sürdürülmesi ve yeniden anlamlandırılması olarak ele alınmaktadır. Mevcut kaynaklar güncel kadın görüşmelerinin sayısını, katılımcı özelliklerini veya kişisel saha deneyimini doğrulamadığından çalışma birincil etnografik saha araştırması iddiasında bulunmamaktadır.

Altay Köyü, insan yerleşmelerinin evriminin yalnızca fiziksel mekân ve nüfus değişimleriyle değil; göç hafızası, aidiyet, dil ve kültürel peyzajla da incelenebileceğini gösteren bir örnek olarak tartışılmaktadır. Sonuç olarak Altay Köyü, göç sonrası yerleşimlerde kültürel kimliğin korunması ve yeniden üretimi açısından önemli bir örnek sunmakta, aynı zamanda kırsal yerleşimlerin kültürel hafızayı sürdüren dinamik yapılar olduğunu canlı bir örnek olarak

görünür kılmaktadır. Niğde'deki bu çalışma, insan yerleşmelerinin evrimi ders literatürüne etnografik açıdan bir katkı sağlamaktadır. Bu katkı dersi alan bir lisans öğrencisi tarafından 2025 yılı bahar yarıyılında saha araştırmasında da deneyimlenerek diğer öğrencilere derste örnek bir uygulama olarak aktarılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Altay Köyü, Kazak Türkleri, kültürel süreklilik, kültürel hafıza, kırsal yerleşme, göç.

Cultural Continuity and Ethnographic Values in the Village of Altay, Niğde: Memory of Migration, Language, And Cultural Landscape

Abstract

This study examines the post-migration settlement experience and patterns of cultural continuity among Kazakh Turks in Altay Village, located in the Ulukışla district of Niğde, Türkiye, through published academic research, a historical press analysis, and recent news reports.

Established by Kazakh Turks who migrated from East Turkestan in 1955 to escape Chinese oppression, the village took shape following a migration process that lasted approximately five years; it has since become a significant example of a rural settlement where cultural continuity can be observed. In this respect, the village offers valuable insights into the preservation of cultural identity within settlements formed in the aftermath of migration. The master's thesis by Makesati (2018), which investigates language relations in Altay Village; Sağlam's (2022) study of the representation of migration in the Turkish press during 1949–1954; and media records from 2024–2025 were comparatively examined using a qualitative document analysis approach.

The findings highlight the significance of the village's foundation and name, intergenerational changes in language use, and cultural practices such as toy (celebrations and ceremonies), weddings, kara jorga, bedashar, köstek kesme, and food culture in shaping cultural memory. Cultural continuity is understood not as the preservation of traditions in an unchanged form, but as their selective maintenance and reinterpretation under changing social conditions. Since the available sources do not verify the number or characteristics of participants in contemporary interviews with women or document the author's personal fieldwork experience, the study does not claim to be primary ethnographic field research.

Altay Village is discussed as an example demonstrating that the evolution of human settlements can be examined not only through changes in physical space and population, but also through migration memory, belonging, language, and cultural landscape. In conclusion, Altay Village offers a significant example of the preservation and reproduction of cultural identity within post-migration settlements, while simultaneously demonstrating—in a vivid way—that rural settlements are dynamic structures that sustain cultural memory. This study, conducted in Niğde, provides an ethnographic contribution to the academic literature on the evolution of human settlements. Furthermore, this contribution was experienced firsthand through fieldwork

by an undergraduate student enrolled in the course, and subsequently shared with other students as an illustrative case study.

Keywords: Altay Village, Kazakh Turks, cultural continuity, cultural memory, rural settlement, migration.

Makale id= 298

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-9279-4084

Nəbi Xəzri'nin Şiirlerinde Manevi Kavramların Dilsel Görünümleri

Uzman Fatmanur Ercan[1]

[1]Fırat Üniversitesi

Özet

Azerbaycan edebiyatının önemli şairlerinden "Nəbi Xəzri", şiirlerinde insanın bireysel ve toplumsal dünyasına ilişkin pek çok kavrama yer vermiştir. Şairin şiir dünyasında sevgi, umut, şükür, Tanrı, ölüm, ebediyet, hasret, ana dili ve vatan gibi kavramlar yalnızca şiirlerin tematik unsurları olarak değil, aynı zamanda insanın hayata, kendisine ve içinde bulunduğu topluma bakışını şekillendiren manevi değerler olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmada Nəbi Xəzri'nin "Seçilmiş Əsərləri" adlı eserinde yer alan şiirler manevi kavramlar açısından incelenecektir. Çalışmanın amacı, eserde öne çıkan manevi kavramları belirlemek ve bu kavramların şairin şiir dünyasında hangi anlam ve işlevlerle kullanıldığını ortaya koymaktır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılacak; şiirlerde tespit edilen manevi kavramlar tematik olarak sınıflandırılarak anlam ve kullanım özellikleri bakımından değerlendirilecektir. Yapılan ön incelemede, bireysel varoluş alanında sevgi, hasret, umut, ölüm ve ebediyet; inanç ve manevi değerler alanında Tanrı, şükür ve manevi yöneliş; toplumsal düzlemde ise ana dili, vatan ve millî aidiyet kavramlarının öne çıktığı görülmektedir. Özellikle Tanrı'ya yöneliş ve şükür duygusunun işlendiği şiirler ile sevgi, ölüm ve ebediyet kavramlarının sorgulandığı şiirler, şairin insanın varoluşuna ilişkin düşüncelerini yansıtmaktadır. Bunun yanı sıra ana dilinin kültürel ve manevi bir değer olarak ele alınması, Xəzri'nin bireysel değerlerle toplumsal kimliği bir arada değerlendirdiğini göstermektedir. Bu yönüyle çalışma, Nəbi Xəzri'nin şiirlerinde yer alan manevi kavramların oluşturduğu anlam dünyasını ortaya koymayı ve şairin bireysel, inançsal ve toplumsal değerler arasında kurduğu ilişkiyi belirlemeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Nəbi Xəzri, Azerbaycan Türkçesi, Manevi Kavramlar, Şiir, Dil ve Kültür, Değerler.

Linguistic Manifestations of Spiritual Concepts in the Poetry of Nabi Khazri

Abstract

Abstract Nabi Khazri, one of the prominent poets of Azerbaijani literature, addressed numerous concepts related to the individual and social dimensions of human life in his poetry. In his poetic world, concepts such as love, hope, gratitude, God, death, eternity, longing, mother tongue, and homeland appear not only as thematic elements of his poems but also as spiritual values that shape individuals' perceptions of life, themselves, and the society in which they live. This study examines the poems included in Nabi Khazri's *Selected Works* (*Seçilmiş Əsərləri*) in terms of spiritual concepts. The aim of the study is to identify the prominent spiritual concepts in the work and to reveal the meanings and functions these concepts acquire within the poet's poetic world. Document analysis, one of the qualitative research methods, will be employed in the study. The spiritual concepts identified in the poems will be thematically classified and evaluated in terms of their semantic and functional characteristics. Preliminary examination indicates that concepts such as love, longing, hope, death, and eternity are prominent in the sphere of individual existence; God, gratitude, and spiritual orientation stand out within the sphere of belief and spiritual values; while mother tongue, homeland, and national identity become prominent at the social level. In particular, poems dealing with the individual's orientation toward God and feelings of gratitude, as well as those questioning love, death, and eternity, reflect the poet's views on human existence. In addition, the treatment of the mother tongue as a cultural and spiritual value demonstrates that Khazri considers individual values and social identity together. In this respect, the study aims to reveal the semantic world formed by spiritual concepts in Nabi Khazri's poetry and to determine the relationship established by the poet among individual, religious, and social values.

Keywords: Nabi Khazri, Azerbaijani Turkish, Spiritual Concepts, Poetry, Language and Culture, Values.

Makale id= 170

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0009-0005-0366-6718

Okul Temelli Müdahale Programının Lise Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Yönelik Tutumuna Etkisi

Araştırmacı Barış Örgen[1], Araştırmacı Adem Arslan[1], Araştırmacı Buse Örgen[1], Araştırmacı Taha Demirbilek[2]

[1]Şehit Üsteğmen İbrahim Abanoz Anadolu Lisesi
[2]Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Özet

Okul temelli toplumsal cinsiyet eşitliği uygulamalarının lise öğrencilerinin, toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik tutumlarına etkisini incelemek amacıyla hazırlanan bu araştırmanın çalışma grubu, 2025-2026 eğitim-öğretim yılında, Sakarya'nın Karasu ilçesinde, devlet lisesinde okuyan 10'u kontrol, 10'u deney grubu olmak üzere toplam 20 lise öğrencisinden oluşmaktadır. Çalışmada Gözütok, Toraman ve Erdol (2017) tarafından geliştirilen Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ölçeği deney ve kontrol gruplarına ön test/son test olarak uygulanmıştır. Çalışmada okul temelli toplumsal cinsiyet eşitliği uygulamalarına katılacak öğrencilerin velileri ile yüz yüze görüşülerek yazılı izin alınmıştır. Okul temelli toplumsal cinsiyet eşitliği uygulamaları, bir süpervizör gözetiminde, bir psikolojik danışman liderliğinde ve bir psikolog yardımcı liderliğinde her bir oturumu yaklaşık 90 dakika süren toplam 8 oturumdan gerçekleşmiştir. Verilerin analizinde örneklem sayısının düşük olması nedeniyle Mann Whitney U ve Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi gibi parametrik olmayan testler kullanılmış, uygulamalar sonunda katılımcılara, Okul Temelli Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Uygulamaları Değerlendirme Formu uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, okul temelli toplumsal cinsiyet eşitliği uygulamalarının deney grubunun toplumsal cinsiyet eşitliği ölçeği ile erkeği üstün gören anlayış ve kadını erkeğe bağımlı kılan anlayış alt boyut puan ortalamalarını anlamlı derecede düşürdüğü, diğer bir ifadeyle deney grubunda olumlu yönde değişimin yaşandığı sonucuna ulaşılmıştır. Nitel veriler değerlendirildiğinde, deney grubu öğrencileri, okul temelli toplumsal cinsiyet eşitliği uygulamaları ile toplumsal cinsiyet eşitliği hakkında bilinç sahibi olduklarını, cinsiyet eşitsizliğinin toplumsal kalıp ve önyargılardan oluştuğunu öğrendiklerini, kadın ve erkek arasında tek farkın biyolojik farklılık olduğunu anladıklarını ifade etmiştir.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal Cinsiyet, Eşitlik, Lise, Öğrenci.

The Effect of a School-Based Intervention Program On High School Students' Attitudes Toward Gender Equality

Abstract

This study was conducted to examine the effect of school-based gender equality practices on high school students' attitudes toward gender equality. The study group consisted of a total of 20 high school students enrolled at a public high school in the Karasu district of Sakarya during the 2025–2026 academic year, including 10 students in the experimental group and 10 in the control group. The Gender Equality Scale, developed by Gözütok, Toraman, and Erdol (2017), was administered to both the experimental and control groups as a pre-test and post-test. Written parental consent was obtained through face-to-face meetings with the parents of the students who participated in the school-based gender equality practices. The practices consisted of eight sessions, each lasting approximately 90 minutes, conducted under the supervision of a supervisor, led by a psychological counselor, and supported by a psychologist as an assistant leader. Due to the small sample size, non-parametric tests, including the Mann–Whitney U test and the Wilcoxon Signed-Rank test, were used to analyze the data. At the end of the practices, participants were also administered the School-Based Gender Equality Practices Evaluation Form. The findings indicated that the school-based gender equality practices significantly reduced the experimental group's mean scores on the Gender Equality Scale and on the subscales of "Male-Superiority-Oriented Understanding" and "Understanding That Makes Women Dependent on Men." In other words, a positive change was observed in the experimental group. Analysis of the qualitative data revealed that the students in the experimental group reported gaining greater awareness of gender equality through the school-based gender equality practices. They stated that they learned that gender inequality is shaped by social stereotypes and prejudices and came to understand that the only fundamental difference between women and men is biological.

Keywords: Gender, Equality, High School, Student.

Makale id= 301

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-5691-6507

Ostim Teknik Üniversitesi Yayınlarına Atıf Yapan Yazarların Kurumsal Bağlantılarının İncelenmesi

Dr. Öğretim Üyesi Ahmet A. Müngen[1]

[1]Ostim Teknik Üniversitesi

Özet

Kurum düzeyindeki atıf sayıları araştırma değerlendirmesinde yaygın biçimde kullanılmakta, ancak bir kurumun yayınlarına atıf yapan dış kurumların kimliğini ve bu ilişkinin ortak yazarlıktan kaynaklanıp kaynaklanmadığını doğrudan ele alan çalışmalar sınırlıdır. Bu çalışmada OSTİM Teknik Üniversitesinin 2021-2026 yılları arasında yayımladığı 1.674 akademik yayına yapılan atıflar ve atıf yapan yazarların kurumsal bağlantıları, açık erişimli OpenAlex veri kaynağından dört aşamalı bir süreçle derlenmiştir: yayınların toplanması, atıfların toplanması, kurum bağlantılarının çıkarılması ve ortak yazarlık (dual-affiliation) kaynaklı sapmanın ayıklanması.

İncelenen 1.674 yayından 864'ü (%51,6) en az bir atıf almış; bu yayınlara 7.620 farklı yayından atıf yapılmış ve atıf yapan yazarlar 5.055 farklı kurumla ilişkilendirilmiştir. Atıf yapan 347 yayının en az bir yazarı OSTİM ile de ilişkilidir; bu nedenle ham veride Ostim Technical University ikinci sırada görünmektedir. Bu yayınlar ayıklandığında en çok atıf yapan dış kurumlar Prince Sultan University, China Medical University, Lebanese American University ve King Khalid University olmuş; Prince Sultan University'nin atıf sayısı 356'dan 239'a gerilemiştir (yaklaşık %33). Ülke düzeyinde en yoğun ilişki Çin, Türkiye, Hindistan, Suudi Arabistan ve Pakistan kökenli kurumlardan gelmektedir. Düzeltilmiş veride atıflar az sayıda kurumda toplanmamakta; kurumların %51,5'i OSTİM'e yalnızca bir kez atıf yapmış, ilk 10 kurum toplam kurum-yayın eşleşmesinin yalnızca %7,1'ini oluşturmuştur.

Bulgular, kurumsal atıf analizlerinde ortak yazarlık etkisi göz ardı edildiğinde kurumlar arası etkileşimin olduğundan güçlü yorumlanabileceğini göstermektedir. Çalışma, herhangi bir akademik kurum için uyarlanabilen otomatik ve tekrarlanabilir bir atıf-kurum ayrıştırma yöntemi önermektedir. Yöntem, üçüncü kurumlar arasındaki çapraz ortak yazarlık ağlarının ayrıştırılması ve atıf yapan yayınların içerik analizi gibi sonraki araştırmalara da zemin oluşturabilir. Sonuçlar; kurum bilgisinin yayın anındaki affiliation'a dayanması, 2026 verisinin

kısmi olması ve atıf sayılarının ikinci bir veri tabanıyla doğrulanmamış olması sınırlılıkları ışığında değerlendirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Bibliyometrik Analiz, Atıf Ağı, Kurumsal Etki, Dual-Affiliation, Ortak Yazarlık Sapması, Akademik Atıf Analizi, Yükseköğretim Kurumları.

Examining the Institutional Affiliations of Authors Citing the Publications of OSTİM Technical University

Abstract

Institution-level citation counts are widely used in research evaluation; however, studies that directly address the identity of the external institutions citing an institution's publications, and whether this relationship stems from co-authorship, are limited. In this study, the citations to the 1,674 academic publications that OSTİM Technical University published between 2021 and 2026, together with the institutional affiliations of the citing authors, were compiled from the open-access OpenAlex data source through a four-stage process: collecting the publications, collecting the citations, extracting institutional affiliations, and removing the bias arising from co-authorship (dual-affiliation).

Of the 1,674 publications examined, 864 (51.6%) received at least one citation; these publications were cited by 7,620 distinct publications, and the citing authors were associated with 5,055 distinct institutions. At least one author of 347 citing publications is also affiliated with OSTİM; therefore, Ostim Technical University appears second in the raw data. When these publications were removed, the external institutions citing most were Prince Sultan University, China Medical University, Lebanese American University, and King Khalid University; the citation count of Prince Sultan University declined from 356 to 239 (approximately 33%). At the country level, the most intensive relationship comes from institutions originating in China, Turkey, India, Saudi Arabia, and Pakistan. In the corrected data, citations are not concentrated in a small number of institutions; 51.5% of the institutions cited OSTİM only once, and the top 10 institutions accounted for only 7.1% of the total institution-publication matches.

The findings show that when the co-authorship effect is ignored in institutional citation analyses, inter-institutional interaction may be interpreted as stronger than it actually is. The study proposes an automated and reproducible citation-institution disaggregation method that can be adapted for any academic institution. The method may also provide a basis for subsequent research, such as separating the cross co-authorship networks among third institutions and content analysis of the citing publications. The results should be evaluated in light of the limitations that institutional information is based on the affiliation at the time of publication, that the 2026 data are partial, and that citation counts have not been verified against a second database.

Key Words: Bibliometric Analysis, Citation Network, Institutional Impact, Dual Affiliation, Co-Authorship Bias, Academic Citation Analysis, Higher Education Institutions.

Makale id= 64

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0001-9443-8430

Proje Yönetiminde Üretken Yapay Zekâ Benimsenmesinin Bass Difüzyon Modeliyle Simülasyonu: Senaryo Bazlı Bir Yaklaşım

Dr. Cihan Şahin[1]

[1]Ulak Haberleşme A.Ş.

Özet

Bu çalışma, proje yönetimi alanında üretken yapay zekâ (ÜYZ) araçlarının kurumlar tarafından benimsenme sürecini Bass Difüzyon Modeli çerçevesinde senaryo bazlı olarak simüle etmeyi amaçlamaktadır. Çalışmanın temel motivasyonu, Gemini, Copilot ve benzeri üretken yapay zekâ tabanlı araçların proje planlama, risk yönetimi, raporlama ve karar destek süreçlerinde hızla yaygınlaşmasına karşın bu yaygınlaşmanın zamansal seyrinin nicel olarak modellenmemiş olmasıdır. Yöntem olarak, yenilik difüzyonu yazınının temel taşlarından olan Bass modeli kullanılmış; yenilikçilik katsayısı (p) ve taklit/sosyal etki katsayısı (q) için literatürden türetilen üç farklı parametre kombinasyonuyla iyimser, baz ve temkinli olmak üzere üç senaryo oluşturulmuştur. Model, kapalı form analitik çözüm kullanılarak Python ortamında (Google Colab) uygulanmış; kümülatif benimseme eğrileri, yıllık benimseme hızları, zirve noktaları, %50 ve %90 pazar doygunluğuna ulaşma süreleri hesaplanmış ve p-q parametre uzayında duyarlılık analizi yapılmıştır. Bulgular, sosyal etki katsayısının (q) baskın olduğu iyimser senaryoda kurumların proje yönetiminde üretken yapay zekâyı yaklaşık 5 yıl içinde zirve benimseme hızına ulaştırdığını, temkinli senaryoda ise bu sürecin 12 yılın üzerine uzayabildiğini göstermektedir. %50 pazar doygunluğuna ulaşma süresi senaryolar arasında 5,2 ile 12,7 yıl arasında değişmektedir. Bulgular, proje yönetimi ofislerinin ve kurumsal karar vericilerin ÜYZ yatırım ve eğitim stratejilerini, difüzyon sürecinin hangi aşamasında bulunduklarına göre farklılaştırmaları gerektiğine işaret etmektedir. Çalışma, Bass Difüzyon Modelinin proje yönetimi bağlamında üretken yapay zekâ benimsenmesine uyarlanması ve senaryo bazlı bir simülasyon çerçevesi sunması bakımından literatüre özgün bir katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Üretken Yapay Zekâ, Proje Yönetimi, Bass Difüzyon Modeli, Teknoloji Benimseme, Senaryo Analizi.

Simulation of Generative Artificial Intelligence Adoption in Project Management With the Bass Diffusion Model: A Scenario-Based Approach

Abstract

This study aims to simulate, on a scenario basis, the organizational adoption process of generative artificial intelligence (GenAI) tools in project management using the Bass Diffusion Model. Although GenAI-based tools such as Gemini and Copilot are rapidly spreading across project planning, risk management, reporting, and decision-support activities, the temporal trajectory of this diffusion has not yet been quantitatively modeled. Drawing on Bass's foundational innovation-diffusion model, three scenarios - optimistic, baseline, and cautious - were constructed using coefficient-of-innovation (p) and coefficient-of-imitation (q) values derived from the literature. The model was implemented in Python on Google Colab using its closed-form analytical solution; cumulative adoption curves, annual adoption rates, peak times, and the time required to reach 50% and 90% market saturation were computed, together with a sensitivity analysis across the p-q parameter space. The findings show that under the optimistic scenario, where social-influence effects dominate, organizations reach peak adoption of GenAI in project management within roughly five years, whereas under the cautious scenario this process may extend beyond twelve years. The time to reach 50% market saturation ranges from 5.2 to 12.7 years across scenarios. These results suggest that project management offices and organizational decision-makers should differentiate their GenAI investment and training strategies according to the diffusion stage in which they currently find themselves. The study contributes to the literature by adapting the Bass Diffusion Model to the context of GenAI adoption in project management and by offering a scenario-based simulation framework.

Keywords: Generative Artificial Intelligence, Project Management, Bass Diffusion Model, Technology Adoption, Scenario Analysis.

Makale id= 37

Sözlü Sunum

ORCID ID: (0000-0002-8163-7702) (0000-0002-4161-0425)

Psikolojik Danışman Eğitimi Araştırmalarının Bibliyometrik Analizi (2020–2026)

Arş.Gör. Bilge Gümüş[1] , Arş.Gör. Gökhan Gümüş[1]

[1]Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi

Özet

Psikolojik danışman eğitimi psikolojik danışmanların mesleki yeterliklerinin geliştirilmesinde ve nitelikli ruh sağlığı hizmetlerinin sunulmasında önemli bir süreçtir. Son yıllarda çevrimiçi eğitim uygulamalarının yaygınlaşmıştır. Bu durum psikolojik danışman eğitiminde önemli değişikliklere neden olmuştur. Ruh sağlığı hizmetlerine yönelik değişen koşullar (kültürel çeşitlilik, sosyal adalet, travma bilgili uygulamalar, yapay zekâ destekli eğitim teknolojileri vb.) psikolojik danışman eğitiminin yönünü önemli ölçüde etkilemiştir. Bu açıdan araştırmanın amacı 2020–2026 yılları arasında psikolojik danışman eğitimi alanında yayımlanan çalışmaları inceleyerek alanda son yıllarda yaşanan değişiklikleri ortaya koymaktır. Bu sebeple yapılan çalışmaların bibliyometrik özelliklerini incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma kapsamında Scopus veri tabanında taranan yayınların incelenmesine karar verilmiştir. Veri toplama sürecinde araştırmacılar tarafından belirlenen anahtar sözcükler kullanılacaktır. Elde edilen veriler RStudio yazılımında "bibliometrix" paketi kullanılarak analiz edilecektir. Analiz sonuçları (yıllara göre yayın dağılımlar, en üretken yazarlar, kurumlar ve ülkeler, atıf performansları, uluslararası iş birlikleri, ortak yazarlık ağları, ortak atıf yapıları ve anahtar sözcük eş-oluşum ağları) literatüre uygun olarak değerlendirilecektir. Araştırma sonuçlarının psikolojik danışman eğitimi alanında son yıllarda öne çıkan temaları belirlemesi hedeflenmiştir. Özellikle çevrimiçi danışman eğitimi, çok kültürlü yeterlikler, sosyal adalet, süpervizyon ve teknoloji entegrasyonu gibi güncel konuların yükselen araştırma alanları arasındaki durumu değerlendirilecektir. Sonuçların alanın mevcut durumunu ortaya koyması hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik Danışman Eğitimi, Okul Psikolojik Danışmanlığı, Bibliyometrik Analiz.

A Bibliometric Analysis of Research On Counselor Education (2020–2026)

Abstract

Counselor education plays a critical role in enhancing the professional competencies of counselors and ensuring the delivery of high-quality mental health services. In recent years, the widespread adoption of online education practices has led to significant changes in counselor education. In addition, evolving conditions in mental health services, including cultural diversity, social justice, trauma-informed practices, and artificial intelligence–supported educational technologies, have substantially influenced the direction of counselor education. Accordingly, the present study aims to examine publications in the field of counselor education between 2020 and 2026 and to identify recent developments and emerging trends within the field. Specifically, the study seeks to analyze the bibliometric characteristics of research conducted during this period. For this purpose, publications indexed in the Scopus database will be examined. Data will be retrieved using a set of keywords determined by the researchers. The collected data will be analyzed using the Bibliometrix package in the RStudio environment. The findings, including annual publication trends, the most productive authors, institutions, and countries, citation performance indicators, international collaborations, co-authorship networks, co-citation structures, and keyword co-occurrence networks, will be evaluated in light of the existing literature. The study is expected to identify the prominent themes and research directions that have emerged in counselor education in recent years. In particular, the status of contemporary topics such as online counselor training, multicultural competencies, social justice, supervision, and technology integration among emerging research areas will be examined. The findings are expected to provide a comprehensive overview of the current state and intellectual structure of the counselor education field.

Keywords: Counselor Education, School Counseling, Bibliometric Analysis.

Makale id= 317

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0009-0006-0043-7116

Reklamlarda Olağan Bedensel Görünümün Problematize Edilmesi: Bir Çerçeveleme Analizi

Uzman Beyza Toprak

Özet

Bu çalışma, gündelik yaşamda olağan kabul edilen ve doğrudan bir sağlık sorunu niteliği taşımayan bedensel görünümlerin reklamlarda nasıl problematik durumlar olarak sunulduğunu incelemektedir. Araştırmanın amacı, güzellik ve kişisel bakım reklamlarında olağan bedensel özelliklerin hangi söylemsel ve görsel çerçeveler aracılığıyla daha arzu edilir bir görünüm standardıyla karşılaştırıldığını ve bu karşılaştırmanın nasıl bir müdahale gereksinimi ortaya çıkardığını belirlemektir. Bu doğrultuda araştırmanın temel sorusu, "2026 yılında Türkiye'de yayımlanan reklamlarda olağan bedensel görünümler hangi çerçeveleme stratejileriyle problem olarak sunulmakta ve bu problemlere ilişkin hangi çözüm biçimleri önerilmektedir?" şeklinde oluşturulmuştur. Araştırmanın veri setini, 2026 yılında Türkiye'de yayımlanan üç profesyonel reklam filmi oluşturmaktadır: L'Oréal Paris True Match, Elidor İpek Terapisi ve Signal White Now 3IN1. Örneklem, amaçlı örnekleme yöntemiyle; olağan bir bedensel görünümün belirli bir estetik ideal karşısında yetersiz, istenmeyen veya müdahale gerektiren bir durum olarak çerçevelendiği reklamlar arasından seçilmiştir. Farklı ürün kategorilerine ait bu reklamların ortak özelliği, gündelik bedensel görünümü belirli bir estetik ölçüt üzerinden değerlendirmeye açmalarıdır. Reklam filmleri, Robert M. Entman'ın çerçeveleme yaklaşımında yer alan problem tanımlama, nedensel yorumlama, ahlaki/estetik değerlendirme ve çözüm önerisi boyutları doğrultusunda nitel olarak analiz edilmiştir. Analiz sonucunda reklamların olağan bedensel görünümleri her durumda doğrudan kusur olarak tanımlamadığı; bunun yerine bu görünümleri belirli estetik standartlarla karşılaştırarak problematik hâle getirdiği görülmüştür. Cildin daha kusursuz görünmesi, saçın daha pürüzsüz ve kontrollü olması ve dişlerin daha beyaz görünmesi, reklam anlatılarında tercih edilen görünüm ölçütleri olarak öne çıkmaktadır. Ürünler ise söz konusu görünüm standardına ulaşmayı sağlayan müdahale araçları olarak konumlandırılmaktadır. Bulgular, reklamların yalnızca ürünlerin kullanım alanlarını tanımlamakla kalmadığını; olağan bedensel görünümün nasıl değerlendirilmesi gerektiğine ilişkin çerçeveler de sunduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çerçeveleme, Reklam, Bedensel Görünüm, Güzellik, Kişisel Bakım, Estetik Normlar.

Framing Ordinary Bodily Appearance in Advertisements: A Framing Analysis

Abstract

This study examines how bodily appearances considered ordinary in everyday life and not directly associated with a health problem are presented as problematic conditions in advertisements. The study aims to identify the discursive and visual frames through which ordinary bodily features are compared with desirable appearance standards in beauty and personal care advertisements, and how these comparisons create a need for intervention. Accordingly, the study asks: "Through which framing strategies are ordinary bodily appearances presented as problems in advertisements published in Türkiye in 2026, and what solutions are proposed for these problems?" The dataset consists of three professionally produced advertisements published in Türkiye in 2026: L'Oréal Paris True Match, Elidor İpek Terapisi, and Signal White Now 3IN1. The sample was selected through purposive sampling from advertisements in which an ordinary bodily appearance is framed as insufficient, undesirable, or requiring intervention in relation to a particular aesthetic ideal. Despite belonging to different product categories, the advertisements share a common characteristic: they subject everyday bodily appearance to evaluation according to particular aesthetic criteria. The advertisements were qualitatively analyzed according to Robert M. Entman's framing approach, focusing on four dimensions: problem definition, causal interpretation, moral/aesthetic evaluation, and treatment recommendation. The analysis demonstrates that advertisements do not necessarily define ordinary bodily appearances explicitly as flaws; rather, they make these appearances problematic by comparing them with particular aesthetic standards. More flawless-looking skin, smoother and more controlled hair, and whiter teeth are presented as preferred appearance standards. The advertised products are consequently positioned as means of achieving these standards through aesthetic intervention. The findings indicate that advertisements do more than describe product benefits; they also provide frames through which ordinary bodily appearances are evaluated, contributing to the normalization of particular aesthetic standards and forms of bodily intervention in everyday advertising discourse.

Keywords: Framing, Advertising, Bodily Appearance, Beauty, Personal Care, Aesthetic Norms.

Makale id= 70

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-7673-2094

Roma Anadolusu'nda Kadın Kimliği ve Toplumsal Statüsü

Dr. Ismat Abbas[1]

[1]Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Özet

Roma İmparatorluğu'nun Anadolu eyaletlerinde kadınların toplumsal konumu, Roma hukukunun belirlediği çerçeve ile bölgenin yerel geleneklerinin etkileşimi sonucunda şekillenmiştir. Bu çalışma, Roma İmparatorluk Dönemi Anadolu'sunda kadın kimliğini hukuki, toplumsal ve dinî boyutlarıyla incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada Gaius, Ulpianus, Strabon, Cassius Dio ve Plinius gibi antik yazarların eserleri ile Roma hukuk metinleri, Anadolu kentlerinden ele geçen yazıtlar, onur belgeleri ve arkeolojik veriler modern literatürle birlikte değerlendirilmiştir. İnceleme sonucunda kadınların hukuki açıdan çeşitli sınırlamalara tabi olmalarına rağmen özellikle sine manu evlilik uygulaması, miras ve mülkiyet haklarındaki gelişmeler ile Roma vatandaşlığının yaygınlaşmasının ekonomik hareket alanlarını genişlettiği görülmektedir. Epigrafik belgeler, kadınların yalnızca aile içerisindeki rollerle tanımlanmadığını, kentlerin ekonomik, dini ve sosyal yaşamında da etkin biçimde yer aldıklarını ortaya koymaktadır. Mezar ve onur yazıtları, eş ve anne kimliğinin toplumsal saygınlığın temel unsurları arasında bulunduğunu gösterirken, rahibelik görevleri, imparator kültündeki faaliyetler ve kamusal hayırseverlik uygulamaları kadınların kent yaşamındaki görünürlüğünü artırmıştır. Özellikle Aphrodisias, Ephesos ve Perge gibi kentlerde belgelenen örnekler, seçkin kadınların yalnızca ailelerini temsil etmediklerini, aynı zamanda kendi adlarına kamusal prestij kazandıklarını göstermektedir. Sonuç olarak çalışma, Roma Anadolu'sunda kadın kimliğinin tek boyutlu bir hukuki statüyle açıklanamayacağını, hukuk, aile yapısı, yerel gelenekler, ekonomik güç ve dini görevlerin birlikte şekillendirdiği çok katmanlı bir toplumsal yapı içerisinde değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Anadolu, Roma İmparatorluğu, Kadın, Hukuk.

Women's Identity and Social Status in Roman Anatolia

Abstract

The social status of women in the Anatolian provinces of the Roman Empire was shaped through the interaction between the legal framework established by Roman law and the indigenous traditions of the region. This study aims to examine women's identity in Roman Anatolia during the Imperial period from legal, social, and religious perspectives. The research draws upon the works of ancient authors such as Gaius, Ulpian, Strabo, Cassius Dio, and Pliny, as well as Roman legal texts, inscriptions, honorary decrees, and archaeological evidence recovered from cities across Anatolia, all of which are analyzed in conjunction with modern scholarship. The findings indicate that, although women remained subject to various legal restrictions, the development of sine manu marriage, together with the expansion of inheritance and property rights and the wider extension of Roman citizenship, significantly increased their economic autonomy. Epigraphic evidence further demonstrates that women were not defined solely by their roles within the family but also participated actively in the economic, religious, and social life of urban communities. Funerary and honorary inscriptions indicate that the identities of wife and mother constituted fundamental sources of social prestige. At the same time, priestly offices, participation in the imperial cult, and acts of public benefaction enhanced women's visibility in urban life. Evidence from cities such as Aphrodisias, Ephesus, and Perge demonstrates that elite women not only represented their families but also acquired public prestige and recognition in their own right. In conclusion, this study demonstrates that women's identity in Roman Anatolia cannot be explained solely in terms of legal status. Rather, it should be understood as a multifaceted social construct shaped by the interplay of legal institutions, family structures, local traditions, economic agency, and religious roles.

Keywords: Anatolia, Roman Empire, Women, Law.

Makale id= 150

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-9687-8939

Ruhun Mahiyeti ve Bedenle İlişkisi Üzerine Felsefî Bir Değerlendirme

Prof.Dr. Abdullah Durakoğlu[1], Klinik Psikolog Aysın Özay[2]

[1]Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
[2]İstanbul Özel Maltepe Tıp Merkezi

Özet

Ruh kavramı ve ruh-beden ilişkisi, insanın mahiyeti ile varoluşsal konumunu anlamlandırma çabasında felsefe tarihinin en temel ve köklü problemlerinden birini oluşturur. Düşünce tarihinde Aristoteles, İbn Sînâ, Gazâlî ve Descartes gibi öncü filozoflar, insanın yalnızca maddi parçalardan ibaret bir mekanizma olmadığını, ruh ve bedenden meydana gelen dualist bir yapıya sahip olduğunu savunmuşlardır. Ruhun doğrudan ampirik gözlem ve deneye konu olamaması, onu pozitif bilimsel yöntemlerle incelenme imkânının dışına taşımış; bu nedenle mesele ağırlıklı olarak felsefi ve metafizik bir düzlemde ele alınmıştır. Bu tartışmanın epistemolojik ve ontolojik merkezinde özellikle İslâm felsefesinin iki büyük figürü olan Gazâlî ve İbn Rüşd'ün yaklaşımları öne çıkmaktadır. Gazâlî, bedeni ruhun varlığına muhtaç olan ve ancak onun vasıtasıyla eyleme geçebilen edilgen bir yapı olarak değerlendirir. Ayrıca ruhun bedenlere intikali veya yüklenmesi esnasında bir tür bölünme ya da çoğalma tecrübe edebileceğini ileri sürer. Buna karşılık İbn Rüşd, cisimsel bir form taşımayan ve hiçbir niceliksel özellik barındırmayan ruhun hakikatte bölünmesinin imkânsız olduğunu savunmaktadır. İbn Rüşd, bu görüşünü temellendirmek amacıyla ışık metaforuna başvurur. Nasıl ki bir ışık kaynağının önüne konan engeller ışığı farklı biçimlerde yansıtıyor ancak bu engeller ortadan kalktığında ışık tek ve yalın bütünlüğüne yeniden kavuşuyorsa, ruh da bedenden ayrıldığında tüm maddi sınırlamalardan kurtularak asli mahiyetine rücu eder. Bu çerçevede beden, ruhun yalın tecellisini ve potansiyelini kısıtlayan geçici bir unsur; ölüm ise ruhun kendi asli bütünlüğüne dönüşü ve özgürleşmesi olarak yorumlanır. Sonuç olarak ruh; maddi nitelik taşımayan, uzayda yer kaplamayan, özü itibarıyla bölünemeyen ve bedene canlılık kazandıran metafizik bir cevherdir. İnsanı diğer varlıklardan ayıran bilinç, irade, düşünce ve duygu gibi yetiler ise bu ruhsal cevherin temel tezahürleri olarak kabul edilir.

Anahtar Kelimeler: Ruh, mahiyet, ışık metaforu.

A Philosophical Evaluation of the Nature of the Soul and Its Relationship with the Body

Abstract

The concept of the soul and the soul-body relationship constitute one of the most fundamental and rooted problems in the history of philosophy in the effort to make sense of human nature and existential status. In the history of thought, leading philosophers such as Aristotle, Avicenna (İbn Sînâ), Al-Ghazali (Gazâlî), and Descartes argued that human beings are not merely a mechanism composed of material parts, but possess a dualistic structure made up of soul and body. The fact that the soul cannot be the subject of direct empirical observation and experimentation has placed it beyond the scope of investigation via positive scientific methods; consequently, the issue has been addressed predominantly on a philosophical and metaphysical plane. At the epistemological and ontological center of this debate, the approaches of two major figures of Islamic philosophy—Al-Ghazali and Averroes (İbn Rüşd)—stand out in particular. Al-Ghazali views the body as a passive structure that depends on the existence of the soul and can act only through its agency. Furthermore, he posits that the soul may experience a form of division or multiplication during its transition to or instantiation in bodies. In contrast, Averroes contends that it is impossible for the soul—which possesses no corporeal form and harbors no quantitative attributes—to actually be divided. To ground this view, Averroes turns to the metaphor of light. Just as obstacles placed before a light source reflect light in different ways, yet when these obstacles are removed the light regains its single and simple unity, so too does the soul, upon separating from the body, shed all material limitations and revert to its essential nature. Within this framework, the body is interpreted as a temporary element that restricts the soul's simple manifestation and potential, while death is understood as the soul's return to its original unity and liberation. In conclusion, the soul is a metaphysical substance that carries no material attributes, occupies no space, is inherently indivisible, and bestows vitality upon the body. The faculties that distinguish human beings from other entities—such as consciousness, free will, thought, and emotion—are considered the primary manifestations of this spiritual substance.

Keywords: Soul, Nature, Metaphor of Light.

Makale id= 99

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-2433-5134

Saat Dokuzu Beş Geçe Bolu: 10 Kasım Törenleri (1938-1953) ve Atatürk'ün Yerel Hafızadaki Yeri

Doç.Dr. Erol Evcin[1]

[1]Kültür ve Turizm Bakanlığı

Özet

Bu çalışma, Mustafa Kemal Atatürk'ün ebediyete irtihal ettiği 1938 yılından naaşının Anıtkabir'e nakledildiği 1953 yılına kadar Bolu'da gerçekleştirilen 10 Kasım Atatürk'ü Anma Törenlerini tarihsel ve toplumsal boyutlarıyla incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın temel amacı, Atatürk'ün vefatının ardından ortaya çıkan kolektif yasın Bolu ölçeğinde nasıl şekillendiğini, anma törenlerinin hangi kurum ve araçlarla gerçekleştirildiğini ve bu törenler aracılığıyla oluşan Atatürk algısının Cumhuriyet'in siyasal ve toplumsal hafızasındaki yerini ortaya koymaktır. Çalışma, merkezî düzeyde şekillenen anma kültürünün taşradaki karşılığını göstermesi ve yerel tarih üzerinden Cumhuriyet Dönemi hafıza çalışmalarına katkı sağlaması bakımından önem taşımaktadır. Araştırmada tarihsel yöntem ve doküman analizi esas alınmıştır. Başta Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı Cumhuriyet Arşivi belgeleri olmak üzere Bolu, Güzel Bolu ve Yeşil Bolu gazeteleri, Bolu Halkevi tarafından yayımlanan süreli yayınlar, tören programları ile döneme ilişkin muhtelif süreli yayınlar ve telif-tetkik eserlerden yararlanılmıştır. Elde edilen veriler kronolojik ve tematik olarak karşılaştırmalı biçimde değerlendirilmiştir. Araştırmanın bulguları, Bolu'daki 10 Kasım törenlerinin merkezî devlet politikalarıyla uyumlu biçimde yürütüldüğünü; Halkevleri, eğitim kurumları, parti teşkilatları, mahallî idareler ve askerî çevrelerin anma kültürünün kurumsallaşmasında etkin rol üstlendiğini göstermektedir. Yerel basında yayımlanan şiir, mersiye, makale ve hitabelerde

"öksüzlük", "manevi ölümsüzlük", Cumhuriyet'in gençliğe emaneti, devlet idaresinde süreklilik ve millî birlik temalarının öne çıktığı tespit edilmiştir. Tören ve yayınlarda Atatürk'ün kurtarıcı, kurucu lider ve milletin manevi rehberi olarak temsil edildiği; yasın zaman içerisinde Cumhuriyet değerlerinin aktarılmasına hizmet eden kurumsallaşmış bir hafıza pratiğine dönüştüğü görülmektedir. Sonuç olarak Bolu örneği, 1938-1953 döneminde Atatürk'ü anma kültürünün taşrada nasıl şekillendiğini ve Cumhuriyet'in ortak hafızasının yerel ölçekte nasıl üretildiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Mustafa Kemal Atatürk, Bolu, 10 Kasım Törenleri, Cumhuriyet Dönemi, Anma Kültürü.

Five Past Nine in Bolu: November 10th Ceremonies (1938-1953) and Atatürk's Place in Local Memory

Abstract

This study aims to examine the November 10th Atatürk Commemoration Ceremonies held in Bolu from 1938, the year of Mustafa Kemal Atatürk's death, until 1953, when his remains were transferred to Anıtkabir, from a historical and social perspective. The main objective of the research is to reveal how the collective mourning that emerged after Atatürk's death took shape at the Bolu level, which institutions and means were used to carry out the commemoration ceremonies, and the place of the perception of Atatürk formed through these ceremonies in the political and social memory of the Republic. The study is important because it demonstrates the provincial counterpart of the commemoration culture shaped at the central level and contributes to studies of the Republic's historical memory through local history. The research is based on historical methods and document analysis. The primary sources used are documents from the Presidency of the Republic Archives, the newspapers Bolu, Güzel Bolu, and Yeşil Bolu, periodicals published by the Bolu People's House, ceremony programs, and various periodicals and scholarly works from the period. The data obtained were evaluated comparatively, both chronologically and thematically. The research findings show that the November 10th ceremonies in Bolu were conducted in accordance with central government policies; and that People's Houses, educational institutions, party organizations, local administrations, and military circles played an active role in institutionalizing the commemoration culture. It was determined that the themes of "orphanhood," "spiritual immortality," the Republic's legacy to the youth, continuity in state administration, and national unity were prominent in poems, elegies, articles, and speeches published in the local press. In the ceremonies and publications, Atatürk was represented as the savior, founding leader, and spiritual guide of the nation; and it is observed that mourning transformed over time into an institutionalized memory practice serving the transmission of the Republic's values. In conclusion, the Bolu example demonstrates how the culture of commemorating Atatürk took shape in the provinces during the 1938-1953 period and how the Republic's shared memory was produced at the local level.

Keywords: Mustafa Kemal Atatürk, Bolu, November 10th Ceremonies, Republican Period, Commemoration Culture.

Makale id= 152

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0001-8832-9393

Safetywashıng Turizm İşletmelerini Açıklayabilir Mi' Güvenlik Söylemi ve Uygulaması Üzerine Kavramsal Bir Değerlendirme

Prof.Dr. Neslihan Derin[1], Doç.Dr. Hakan Tuna[2]

[1]İnönü Üniversitesi
[2]Bolu Abant İzzet Baysal

Özet

Güvenlik, turizm işletmelerinde yalnızca operasyonel bir gereklilik değil, aynı zamanda turistlerin risk algısını, işletmeye duydukları güveni ve tercihlerini etkileyen önemli bir iletişim unsurudur. Turizm işletmeleri güvenlik politikaları, sertifikalar, denetimler ve çeşitli önlemler aracılığıyla paydaşlarına güvenli bir hizmet ortamı sundukları yönünde sinyaller vermektedir. Bununla birlikte, işletmelerin güvenliğe ilişkin söylemleri ile fiilî uygulamaları arasında farklılıklar ortaya çıkabilmektedir. Farklı sektörlerde kullanılmaya başlanan safetywashing kavramı, örgütlerin güvenlik performanslarını olduğundan daha olumlu sunmaları, olumlu uygulamaları seçici biçimde görünür kılmaları veya sembolik güvenlik uygulamalarını güçlü bir güvenlik performansının göstergesi olarak yansıtmalarıyla ilişkilendirilmektedir. Bu çalışmanın amacı, safetywashing kavramının turizm işletmeleri bağlamına aktarılabilirliğini kavramsal olarak değerlendirmek ve kavramın turizm güvenliği literatürüne sağlayabileceği açıklayıcı katkıyı tartışmaktır. Çalışmada safetywashing, turizm güvenliği, güvenlik iletişimi ve güvenlik sinyallemesi literatürleri kavramsal olarak ilişkilendirilmektedir. Değerlendirme sonucunda güvenlik eksikliği ile safetywashing'in birbirinden ayrılması gerektiği; safetywashing'den söz edilebilmesi için güvenlik uygulamaları ile bunların paydaşlara sunuluş biçimi arasında yanıltıcı, seçici veya abartılı bir uyumsuzluğun bulunması gerektiği ileri sürülmektedir. Bu doğrultuda çalışma, turizm işletmelerinde meşru güvenlik iletişimi ile safetywashing arasındaki kavramsal sınırları belirginleştiren bir çerçeve önermekte ve kavramın gelecekteki ampirik turizm araştırmalarında nasıl incelenebileceğine yönelik bir araştırma gündemi sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Safetywashing, Turizm İşletmeleri, Turizm Güvenliği, Güvenlik İletişimi, Güvenlik Sinyallemesi.

Can the Concept of Safetywashıng Be Applıed to Tourısm Busınesses' a Conceptual Assessment of Safety Claıms and Practıces

Abstract

Safety in tourism businesses is not merely an operational requirement but also an important communication element influencing tourists' risk perceptions, trust, and choices. Through safety policies, certifications, inspections, and various preventive measures, tourism businesses send signals to stakeholders concerning the safety of their services and facilities. However, discrepancies may arise between organizations' safety claims and their actual safety practices. The concept of safetywashing, which has begun to receive attention in different sectors, refers to organizational practices through which safety performance may be portrayed more positively than warranted, favorable safety practices may be selectively highlighted, or symbolic safety measures may be presented as evidence of substantive safety performance. This study aims to conceptually assess whether safetywashing can be transferred to the context of tourism businesses and to discuss its potential explanatory contribution to the tourism safety literature. To this end, the study conceptually integrates the literatures on safetywashing, tourism safety, safety communication, and safety signaling. It argues that safety deficiencies should be distinguished from safetywashing. The latter requires a misleading, selective, or exaggerated misalignment between actual safety practices and the way such practices are communicated to stakeholders. Based on this distinction, the study proposes a conceptual framework that differentiates legitimate safety communication from safetywashing in tourism businesses. It also outlines a research agenda for examining the concept empirically in future tourism studies. By introducing safetywashing as a potentially useful analytical lens for tourism research, the study seeks to extend existing discussions of tourism safety beyond the presence of safety measures toward the consistency between organizational safety claims and actual safety practices

Keywords: Safetywashing, Tourism Businesses, Tourism Safety, Safety Communication, Safety Signaling.

Makale id= 7

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0001-8426-4051

Sağlık İletişiminde Görsel Anlam Üretimi: Kanser Farkındalığı Afişlerinin Göstergebilimsel ve Tasarımsal Analizi

Öğr.Gör.Dr. Hacı Mehmet Acar[1], Öğr.Gör.Dr. Yasemin Salkın[1]

[1]Mersin Üniversitesi

Özet

Görsel iletişim araçları halk sağlığı açısından önemli bir yere sahiptir. Bu nedenle sağlık alanıyla ilgili kamu kurum ve kuruluşları toplumu bilgilendirmek ve çeşitli konularda farkındalık yaratmak amacıyla görsel iletişim araçlarından sıklıkla faydalanırlar. Bu çalışma, T.C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Kanser Dairesi Başkanlığı tarafından hazırlanan kanser farkındalığı afişlerini görsel iletişim ve grafik tasarım perspektifinden incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, sağlık iletişimi kapsamında üretilen görsel materyallerin anlam üretme süreçlerini, tasarım stratejilerini ve iletişim etkinliğini ortaya koymayı hedeflemektedir. Bu doğrultuda erken teşhis, bağırsak kanseri, meme kanseri ve rahim ağzı kanseri temalı dört afiş, amaçlı örnekleme yöntemi ile belirlenmiş ve çalışma kapsamına dahil edilmiştir. Çalışmada nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiş olup, veri toplama yöntemi olarak doküman incelemesi tekniği kullanılmıştır. Afişlerin analizinde göstergebilimsel analiz, görsel içerik analizi ve grafik tasarım ilkelerine dayalı tasarım analizi birlikte uygulanmıştır. Göstergebilimsel analiz kapsamında afişlerde yer alan görsel ve metinsel unsurlar, gösteren–gösterilen ilişkisi ile düz anlam ve yan anlam düzeylerinde çözümlenmiştir. Görsel içerik analizi ile renk kullanımı, tipografik düzen, görsel metaforlar, mesaj dili ve hedef kitleye yönelik yönlendirmeler sistematik biçimde değerlendirilmiştir. Ayrıca afişler, denge, hiyerarşi, vurgu, kontrast ve bütünlük gibi grafik tasarım ilkeleri çerçevesinde incelenmiştir. Elde edilen bulgular, afişlerde anlam üretiminin büyük ölçüde görsel metaforlar ve semboller üzerinden kurgulandığını göstermektedir. Renk ve tipografi kullanımı hedef kitleye uygun biçimde düzenlenmiş olup mesajın dikkat çekiciliğini ve algılanabilirliğini artırmaktadır. Afişlerin bilgilendirme amacı taşımalarının yanı sıra bireyleri tarama programlarına katılım ve erken teşhis süreçlerine yönlendiren ikna edici unsurlar içerdiği belirlenmiştir. Sonuç olarak, kanser farkındalığı afişlerinin görsel iletişim stratejileri açısından etkili olduğu ve grafik tasarımın sağlık iletişiminde önemli bir rol üstlendiği değerlendirilmektedir. Bu çalışma, kamu sağlığına yönelik görsel materyallerin tasarımında disiplinlerarası bir yaklaşımın gerekliliğine dikkat çekmekte ve bu alandaki uygulamalara katkı sunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Görsel İletişim, Grafik Tasarım, Afiş, Sağlık İletişimi, Kanser.

Visual Meaning-Making in Health Communication: A Semiotic and Design Analysis of Cancer Awareness Posters

Abstract

Visual communication tools hold a significant place in public health. For this reason, public institutions and organizations operating in the field of health frequently utilize visual communication tools in order to inform the public and raise awareness on various issues. This study aims to examine cancer awareness posters prepared by the General Directorate of Public Health, Department of Cancer, under the Ministry of Health of the Republic of Türkiye, from the perspectives of visual communication and graphic design. The research seeks to reveal the meaning-making processes, design strategies, and communication effectiveness of visual materials produced within the scope of health communication. In this context, four posters themed on early diagnosis, colorectal cancer, breast cancer, and cervical cancer were selected through purposive sampling and included in the study. A qualitative research approach was adopted in this study, and document analysis was used as the data collection method. In the analysis of the posters, semiotic analysis, visual content analysis, and design analysis based on graphic design principles were applied together. Within the scope of semiotic analysis, the visual and textual elements in the posters were examined in terms of the signifier–signified relationship, as well as at the levels of denotation and connotation. Through visual content analysis, elements such as color usage, typographic arrangement, visual metaphors, message structure, and audience-oriented guidance were systematically evaluated. In addition, the posters were analyzed in terms of graphic design principles such as balance, hierarchy, emphasis, contrast, and unity. The findings indicate that meaning production in the posters is largely constructed through visual metaphors and symbols. The use of color and typography is organized in accordance with the target audience, enhancing both the attractiveness and comprehensibility of the message. It has been determined that the posters serve not only an informative function but also include persuasive elements that direct individuals toward participation in screening programs and early diagnosis processes. As a result, cancer awareness posters are considered effective in terms of visual communication strategies, and graphic design plays a significant role in health communication. This study emphasizes the necessity of an interdisciplinary approach in the design of visual materials for public health and aims to contribute to practices in this field.

Keywords: Visual Communication, Graphic Design, Poster, Health Communication, Cancer.

Makale id= 213

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0001-6742-6629

Siyasal Aday İmajı ve Sosyal Medya: Liderlerin Sosyal Medya Stratejileri Üzerine Bir Analiz

Doç.Dr. Hüsamettin Akar[1]

[1]Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Özet

Günümüzde sosyal medya, siyasi adayların siyasal imajlarını inşa ederken yetkinliklerini, halkla kurdukları duygusal bağı ve ideolojik duruşlarını seçmenlere aktarmadaki en stratejik araçtır. Bu çalışma, liderlerin aday imajı inşasında kullandıkları sosyal medya stratejilerini ve bu stratejik tercihleri benimsemelerine etki eden faktörleri incelemektedir. Bu bağlamda; liderlerin kullandığı dil, iletilen mesajlar, tercih edilen görsel semboller ve siyasi rejimlerin yapısal dinamikleri dikkate alınarak, yöntem olarak hem söylem analizinden hem de göstergebilimsel analizden yararlanılmıştır. Çalışmanın amacı; dünya siyasetinin önde gelen aktörlerinden ABD Başkanı Donald Trump, Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ve Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın aday imajı inşasında kullandıkları sosyal medya stratejilerini ve bu stratejileri tercih etmelerine etki eden faktörleri ortaya koymaktır. Liderler, siyasal rejimin yapısı ve seçmen kitlesinin beklentileri doğrultusunda sosyal medyada farklı stratejilerle siyasal aday imajı oluşturmaktadırlar. Trump, sosyal medyayı kendi taraftarlarını konsolide etmek ve kutuplaşmayı tırmandırmak adına yıkıcı bir araç olarak kullanırken; Putin, sosyal medyayı etkileşimli bir tartışma zemininden ziyade, devlet otoritesini ve sarsılmaz liderlik imajını dijital mecraya taşımaya yarayan dikey bir bilgilendirme kanalı olarak konumlandırmaktadır. Erdoğan ise sosyal medyayı, hayata geçirdiği projeleri sergilemek ve karizmatik liderlik imajını seçmen nezdinde sürekli kılmak amacıyla profesyonelce kurgulanmış bir temsil alanı olarak değerlendirmektedir. Donald Trump'ın kurumsal dil yerine sergilediği filtresiz yaklaşım, gerçeklik sonrası (post-truth) siyaset çağının en belirgin örneğini oluşturur. Truth Social, X, TikTok, bağımsız podcast'ler ve YouTube aracılığıyla sunduğu mesajlarda büyük harf, bolca ünlem ve rakiplerine taktığı lakapları kullanarak sistem karşıtı, savaşçı, popülist ve halktan biri olan bir aktör imajı çizmektedir. Aksine Vladimir Putin, kişisel bir sosyal medya hesabı kullanmamakta; Putin'in imajı Kremlin ve devlet kontrolündeki medya hesapları üzerinden şekillendirilmektedir. Resmi kabul törenleri, askeri brifingler ve ulusal güvenlik vurgulu toplantı görselleriyle samimiyet yerine mesafeli bir saygınlık, sarsılmaz güç ve devletin hamisi imajı aktarılmaktadır. Recep Tayyip Erdoğan'ın sosyal medya stratejisi ise ulusal ve uluslararası vizyon, savunma sanayii hamleleri,

dev projeler ve halkla kurulan duygusal bağ üzerine kuruludur. Kalabalık mitingler, yerli ve milli teknoloji görselleri ve gençlerle temasları içeren paylaşımlarla güçlü lider, dünya lideri ve halktan biri imajı pekiştirilmektedir. Sosyal medya, siyasi aktörlere eşik bekçilerinden bağımsız olarak doğrudan seçmene ulaşma ve geleneksel medyadaki mesajların etkisini artırma imkânı tanımaktadır. Ele alınan liderlerin izlediği farklı yollar, sosyal medyada siyasal aday imajı oluşturmanın tek bir doğru stratejisinin olmadığını ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Siyasal İmaj, Sosyal Medya Stratejileri, Liderlik, Donald Trump, Vladimir Putin, Recep Tayyip Erdoğan.

Political Candidate Image and Social Media: An Analysis of Leaders' Social Media Strategies

Abstract

Today, social media is the most strategic tool for political candidates to convey their competencies, the emotional connection they have established with the public, and their ideological stances to voters as they build their political image. This study analyzes the social media strategies employed by leaders in candidate image construction, factors influencing their strategic adoption. In this context, accounting for the language utilized by leaders, the messages transmitted, the visual symbols preferred, and the structural dynamics of political regimes, both discourse analysis and semiotic analysis were employed as methods. The objective of the study is to reveal the social media strategies used by leading figures in world politics—President of the United States Donald Trump, President of Russia Vladimir Putin, and President of the Republic of Türkiye Recep Tayyip Erdoğan—in the construction of their candidate images, as well as the factors influencing their choice of these strategies. Leaders construct a political candidate image on social media through different strategies in line with the structure of the political regime and the expectations of the electorate. While Trump uses social media as a destructive tool to consolidate his supporters and escalate polarization, Putin positions social media not as an interactive platform for debate, but as a vertical information channel that serves to convey state authority and an unshakable leadership image into the digital sphere. Erdoğan, for his part, evaluates social media as a professionally constructed space of representation aimed at showcasing the projects he has implemented and making his charismatic leadership image permanent in the eyes of the electorate. Donald Trump's unfiltered approach, displayed in lieu of institutional rhetoric, constitutes the most prominent example of the post-truth political era. Delivering messages through platforms such as Truth Social, X, TikTok, independent podcasts, and YouTube—using capital letters, abundant exclamation marks, and nicknames assigned to his opponents—he paints the image of an anti-establishment, combative, populist actor who is one of the people. Conversely Vladimir Putin, does not use personal social media accounts; Putin's image is shaped via Kremlin and state-controlled media accounts. Through visuals of official reception ceremonies, military briefings, and national security-emphasized meetings, a distant prestige, an unwavering power, and the persona of a state guardian are conveyed instead of intimacy. Recep Tayyip Erdoğan for his part social media strategy, on the other hand, is built

upon a national and international vision, defense industry moves, mega projects, and an emotional bond established with the public. Through posts containing crowded rallies, domestic and national technology visuals, and contacts with the youth, the image of a strong leader, world leader, and a man of the people is reinforced. Social media grants political actors the opportunity to reach voters directly—independent of gatekeepers—and to increase the impact of messages in traditional media. The different paths followed by the leaders under study demonstrate that there is no single correct strategy for constructing political candidate image on social media.

Keywords: Political Image, Social Media Strategies, Leadership, Donald Trump, Vladimir Putin, Recep Tayyip Erdoğan.

Makale id= 11

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0001-7756-7871

Son Devrim

Prof.Dr. Cantürk Gümüş[1]

[1]Karadeniz Teknik Üniversitesi

Özet

Kurtuluş Savaşı'nın başarısının ardından kurulan Türkiye Cumhuriyeti, siyasi, hukuki, sosyal, kültürel ve ekonomik alanları kapsayan kapsamlı bir modernizasyon sürecine başladı. Bu dönüşüm içinde, saltanatın kaldırılması, cumhuriyetin ilanı, Latin alfabesinin benimsenmesi, kadınlara siyasi hakların tanınması ve modern hukuk kurumlarının kurulması gibi büyük reformlar, devletin yapısını temelden yeniden şekillendirdi. Cumhuriyetin ilk dönemlerinde, orman yönetimi uygulamaları büyük ölçüde Osmanlı dönemine ait 1870 tarihli Orman Nizamnamesiyle yönetilmeye devam etti. Bu çerçevede, geniş orman alanları özel şahıslara, yerel aktörlere ve yabancı şirketlere verilen imtiyazlar aracılığıyla işletiliyordu. Bu imtiyaz temelli sistem, kısa vadeli ekonomik kazançları önceliklendiriyor ve genellikle orman kaynaklarının yoğun ve sürdürülemez bir şekilde sömürülmesine yol açıyordu. Aynı zamanda, ormana bağımlı kırsal topluluklar geleneksel kullanım haklarını koruyarak orman ekosistemleri üzerindeki baskıyı daha da artırdılar. İmtiyazlı işletme ve geçimlik kullanımın bir arada bulunması, yaygın orman tahribatına katkıda bulunan karmaşık bir yönetim yapısı yarattı. Prof. R. Bernhard gibi danışmanlar bu sistemi eleştirel bir şekilde değerlendirdi ve kurumsal reformun acil gerekliliğini vurguladı. Raporları, imtiyaz temelli yönetimin yapısal zayıflıklarını ortaya koydu ve merkezi bir kamu ormancılığı rejiminin kurulmasını önerdi. Bununla birlikte, erken Cumhuriyet'in ekonomik kısıtlamaları ve 1929 küresel ekonomik krizi, acil reform kapasitesini sınırladı ve orman yönetiminde yapısal dönüşümü geciktirdi. 1937 yılında 3116 sayılı Orman Kanunu'nun yürürlüğe girmesiyle belirleyici bir kurumsal değişim yaşandı. Atatürk'ün son devrimi olan bu kanun, Türkiye'de devlet merkezli orman yönetimine geçişi işaret etti. İmtiyaz temelli işletme sistemini kaldırdı ve orman kaynaklarının devlet mülkiyeti ve yönetimi ilkesini getirdi. Ayrıca, kanun özel mülkiyete ait orman arazilerinin kamulaştırılmasını mümkün kıldı ve orman kullanım haklarını yeniden tanımlayarak kontrolsüz yararlanma düzeninin önemli ölçüde kısıtladı. Bu yasal çerçeve sayesinde, Türkiye'de orman yönetimi, uzun vadeli koruma, sürdürülebilir yönetim ve orman kaynaklarının devlet gözetimi sağlanmasını amaçlayan merkezi bir model altında yeniden yapılandırıldı. Bu geçiş, Türk ormancılık politikasının tarihsel gelişiminde ve modern orman yönetiminin kurumsallaşmasında kritik bir dönüm noktası temsil etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Orman Politikası, Türkiye Ormancılığı, Devlet Ormancılığı, 3116 Sayılı Orman Kanunu, Atatürk Reformları, Kurumsal Değişim, Orman Yönetimi, Kaynak Yönetimi.

The Last Revolution

Abstract

Following the success of the Turkish War of Independence, the newly established Republic of Türkiye initiated a comprehensive modernization process encompassing political, legal, social, cultural, and economic domains. Within this transformation, major reforms such as the abolition of the Sultanate, the proclamation of the Republic, the adoption of the Latin-based alphabet, the extension of political rights to women, and the establishment of modern legal institutions fundamentally reshaped the structure of the state. In the early Republican period, forest management practices continued to be governed largely by the Ottoman-era Forest Regulation of 1870. Under this regulatory framework, large forest areas were operated through concessions granted to private individuals, local actors, and foreign companies. This concession-based system prioritized short-term economic gains, often resulting in intensive and unsustainable exploitation of forest resources. At the same time, forest-dependent rural communities retained customary use rights, which further increased pressure on forest ecosystems. The coexistence of concessionary exploitation and subsistence use created a complex governance structure that contributed to widespread forest degradation. Contemporary forestry experts, including advisors such as Prof. R. Bernhard, critically assessed this system and emphasized the urgent need for institutional reform. Their reports highlighted the structural weaknesses of concession-based management and recommended the establishment of a centralized public forestry regime. However, the economic constraints of the early Republic and the global economic crisis of 1929 limited the capacity for immediate reform, delaying structural transformation in forest governance. A decisive institutional shift occurred with the enactment of Forest Law No. 3116 in 1937. Atatürk's final reform, this law marked a transition toward state-centered forest governance in Türkiye. It abolished the concession-based exploitation system and introduced the principle of state ownership and management of forest resources. In addition, the law enabled the expropriation of privately owned forest lands and redefined forest use rights, significantly restricting uncontrolled public access. Through this legal framework, forest governance in Türkiye was restructured under a centralized model, aiming to ensure long-term conservation, regulated utilization, and state supervision of forest resources. This transition represents a critical turning point in the historical development of Turkish forestry policy and the institutionalization of modern forest management.

Keywords: Forest Policy, Türkiye Forestry, State Forestry, Forest Law 3116, Atatürk Reforms, Institutional Change Forest Management, Resource Governance.

Makale id= 306

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0009-0000-3388-0719

Stratejik İnovasyon Yöneliminin Çalışan Sadakatine Etkisi

Araştırmacı Abdulkadir Faruk Altın[1], Prof. Dr. Esin Can[1]

[1]Yıldız Teknik Üniversitesi

Özet

Bu çalışmada, stratejik inovasyon yöneliminin proaktif pazar yönelimi boyutunun çalışan sadakati üzerindeki etkisinde demografik özelliklerin düzenleyici rolü incelenmiştir. Firmalarda stratejik inovasyon yönelimi arttıkça çalışanların sadakati artıyor mu, söz konusu sadakat cinsiyete, yaşa, kıdeme, medeni duruma ve eğitim düzeyine göre değişiyor mu gibi soruların cevapları aranmıştır. Veri toplama yöntemi olarak anket yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evreni, Türkiye'de faaliyet gösteren işletmelerde görev yapan özel sektör çalışanlarından oluşmaktadır. Örneklem, gönüllülük esasına dayalı olarak kolayda örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. 388 kişiden anket toplanmıştır. Veriler, iki bölümden oluşan bir anket formu aracılığıyla toplanmıştır. Toplanan veriler SPSS ve Jamovi programlarıyla analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda stratejik inovasyonun çalışan sadakati üzerinde anlamlı ve pozitif bir ilişkisi olduğu bulunmuştur. Yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, kıdem, medeni durum gibi demografik özelliklerin hepsi ret olmuştur. Yani, şirketlerin stratejik inovasyon yönelimleri çalışanlarını daha sadık çalışanlar haline getirebilmekteyken, çalışanların demografik özelliklerinin bunda hiçbir etkisi bulunmamaktadır. Demografik değişkenlerin düzenleyicilik rolü yoktur.

Anahtar Kelimeler: Stratejik İnovasyon Yönelimi, Çalışan Sadakati, Stratejik İnovasyon, Pazar Yönelimi

The Impact of Strategic Orientation on Employee Loyalty

Abstract

This research aims to analyze strategic innovation orientation on employee loyalty. The research seeks answers to the questions such as: Does employee loyalty increase as strategic innovation orientation increases in firms? Does this loyalty vary according to gender, age, seniority, marital status and education level? Data collection of the research is survey. The research population consisted of private sector employees working in businesses operating in

Turkey. The sample was determined using convenience sampling on a voluntary basis. The collected data were analyzed using SPSS and Jamovi programs. The research results showed a significant and positive relationship between strategic innovation and employee loyalty. Demographic characteristics such as age, gender, education level, seniority, and marital status were all rejected. In other words, while companies' strategic innovation orientations can make employees more loyal, employees' demographic characteristics have no effect on this. Demographic variables have no moderating role.

Key Words: Strategic Innovation Orientation, Employee Loyalty, Strategic Innovation, Market Orientation.

Makale id= 25

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0003-4206-6094

Sürdürülebilir Pasif Ev Yapı Tipolojilerinde Yapısal Uygulamaların İsg Risk Profili Üzerindeki Etkisi

Dr. Öğretim Üyesi Setenay Ak[1], Dr. Öğretim Üyesi Fatma Didem Tunçez[2]

[1]Antalya Bilim Üniversitesi
[2] Karatay Üniversitesi

Özet

İnşaat sektörü, doğası gereği yüksek tehlike barındıran ve iş kazası oranlarının en üst seviyelerde seyrettiği endüstrilerin başında gelmektedir. Son yıllarda çevresel farkındalığın artmasıyla birlikte, geleneksel yapım yöntemleri yerini hızla enerji verimli ve sürdürülebilir yeşil bina uygulamalarına bırakmaktadır. Ancak bu teknolojik dönüşüm, şantiye sahalarında alışılagelmiş tehlikelerin yanı sıra yeni ve spesifik İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) risklerini de beraberinde getirmektedir. Bu çalışma, sürdürülebilirlik sertifikasına sahip binaların yapım ve renovasyon aşamalarında karşılaşılan İSG risklerini, proje ölçeği ve bina fonksiyonu değişkenleri üzerinden derinlemesine analiz etmeyi amaçlamaktadır. Araştırma metodolojisi kapsamında, uluslararası geçerliliğe sahip Passive House Database üzerinden amaca yönelik örneklem seçimi yapılmış; 3'ü dünya genelinden, 4'ü ise Türkiye yerelinden olmak üzere toplam 7 sürdürülebilir sertifikalı proje hem yeni inşaat ve hem de kapsamlı renovasyon uygulamaları ile çoklu vaka analizi yöntemiyle incelenmiştir. Araştırmanın makro düzeydeki sektörel arka planını ve karşılaştırmalı istatistiksel temelini oluşturmak amacıyla, Eurostat veri setleri kullanılarak inşaat sektöründeki genel iş kazası eğilimleri tespit edilmiştir. Ardından, incelenen spesifik projelerden elde edilen mikro düzeydeki saha bulguları ile bu makro veriler korelasyon analizine tabi tutulmuştur. Veriler üzerinde gerçekleştirilen Ki-Kare istatistiksel analizi sonucunda, proje ölçeği ile sahada meydana gelen birincil kaza türleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Bulgular, büyük ölçekli ve karmaşık projelerde yüksekten düşme, ağır malzeme çarpması ve mekanik risklerin baskın olduğunu; küçük ölçekli projelerde ise sürdürülebilirlik bileşenlerinin hassas montajı kaynaklı tekrarlayan ergonomik zorlanmalar ile yenilikçi yapı kimyasallarına maruziyet risklerinin ön plana çıktığını göstermektedir. Sonuç olarak bu çalışma, sürdürülebilir yapı teknolojilerinin şantiye güvenliği üzerinde yarattığı risk kayması etkisini yerel ve küresel örnekler üzerinden ortaya koymakta, yeşil bina projeleri için teknolojiye özgü yeni nesil İSG stratejilerinin gerekliliğini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir Binalar, İSG Risk Analizi, Pasif Ev, İnşaat Yönetimi, Proje Ölçeği.

Investigation of OHS Risks Emerging in the Construction Processes of Sustainable Certified Buildings in the Context of Project Scale and Function

Abstract

The construction sector is one of the leading industries that inherently harbors high hazards and where occupational accident rates are at their peak. With the increase in environmental awareness in recent years, traditional construction methods are rapidly being replaced by energy-efficient and sustainable green building practices. However, alongside conventional hazards on construction sites, this technological transformation brings about new and specific Occupational Health and Safety (OHS) risks. This study aims to conduct an in-depth analysis of the OHS risks encountered during the construction and renovation stages of sustainability-certified buildings in the context of project scale and building function variables. Within the scope of the research methodology, purposive sampling was conducted using the internationally recognized Passive House Database; a total of 7 sustainable certified projects, 3 global and 4 local to Turkey, were examined through a multiple case study method encompassing both new construction and comprehensive renovation applications. To establish the macro-level sectoral background and comparative statistical foundation of the research, general occupational accident trends in the construction sector were identified using Eurostat datasets. Subsequently, a correlation analysis was conducted between these macro data and the micro-level field findings obtained from the specific projects examined. As a result of the Chi-Square statistical analysis performed on the data, a statistically significant relationship was identified between the project scale and the primary types of accidents occurring on-site. The findings indicate that while falls from height, heavy material impacts, and mechanical risks are dominant in large-scale and complex projects; repetitive ergonomic strains caused by the delicate assembly of sustainability components and exposure risks to innovative construction chemicals are more prominent in small-scale projects. In conclusion, this study reveals the risk shift effect created by sustainable construction technologies on site safety through local and global examples, emphasizing the necessity of technology-specific, next-generation OHS strategies for green building projects.

Keywords: Sustainable Buildings, OHS Risk Analysis, Passive House, Construction Management, Project Scale.

Makale id= 147

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-9905-0213

Toplumsal Eşitliğin Ritüel İnşası: Malakan Sabranya Ayininde Hiyerarşisiz Cemaat

Doç.Dr. Çakır Ceyhan Suvari[1]

[1]Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Özet

Bu çalışma, Malakan topluluğunda eşitliğin yalnızca teolojik ya da ahlaki bir ilke olarak değil, ritüel pratikler aracılığıyla bedenselleştirilen ve sürekli yeniden üretilen bir toplumsal teknik olarak nasıl kurulduğunu incelemektedir. Araştırma, 2006 yazında Azerbaycan'ın İsmayıllı bölgesine bağlı İvanovka köyünde doktora tez çalışması kapsamında yaklaşık bir ay süreyle yürütülen antropolojik alan araştırmasına dayanmaktadır. Araştırmanın katılımcılarını köyde yaşayan Malakanlar, özellikle Pazar sabranya ayinine katılan cemaat üyeleri oluşturmaktadır. Veri toplama sürecinde katılımlı gözlem, yarı yapılandırılmış görüşmeler, gündelik etkileşimlerin sistematik takibi ve ritüel mekânın duyusal antropolojisine dayalı gözlemler birlikte kullanılmış; hane toplantıları, topluluk yemekleri, düğünler, cenazeler ve sabranya ayinleri izlenmiştir. Veriler, Durkheim'ın din-toplum ve kolektif duygulanım yaklaşımı, Turner'ın liminalite ve communitas kavramları ile Bourdieu'nün habitus ve sembolik iktidar kuramı ekseninde yorumlayıcı ve tematik olarak çözümlenmiştir. Bulgular, sabranya ayininde ruhban sınıfının, ikonaların ve merkezî kutsal otoritenin bulunmamasının; karşılıklı oturma düzeni, eşzamanlı eğilme, ortak ilahi söyleme, sessizlik ve bağış pratikleriyle birlikte merkezsiz ve yatay bir kutsallık rejimi ürettiğini göstermektedir. Presvitery kalıcı ya da buyurgan bir lider değil, cemaatin ortak ritmini koruyan geçici bir eşgüdüm görevlisidir. Ayinde ortaya çıkan duygulanım vecd hâlinden çok, "sessiz taşkınlık" olarak nitelenebilecek disiplinli bir dinginliktir. Bağışların ihtiyaç sahiplerine, yaşlılara ve köy okuluna yönlendirilmesi ile kolhozun kolektif üretim düzeni, dinsel eşitlik ile komünal ekonomi arasındaki sürekliliği açığa çıkarmaktadır. Simgesiz mekân, sade kıyafetler ve ölçülü hareketler ise modernliğin hız, gösteriş ve bireyselleşme rejimine karşı yavaşlık, sessizlik, dayanışma ve ortak sorumluluğa dayalı etik bir karşı-estetik oluşturmaktadır. Sonuç olarak sabranya, farklılıkları silmeden uyum içinde düzenleyen; eşitliği beden, mekân, ses ve karşılıklılık üzerinden öğreten, tekrarlayan ve sürdüren bir eşitlik pedagojisi ve bilgi rejimidir.

Anahtar Kelimeler: Malakanlar, Ritüel, Toplumsal Eşitlik, Sabranya, Communitas, İvanovka.

The Ritual Construction of Social Equality: A Non-Hierarchical Community in the Molokan Sabranya Ritual

Abstract

This study examines how equality within the Molokan community is constituted not merely as a theological or moral principle, but as a social technique embodied and continually reproduced through ritual practice. It draws on one month of anthropological fieldwork conducted in the summer of 2006 in Ivanovka, a village in Azerbaijan's Ismayilli region, as part of doctoral research. Participants were Molokan residents of the village, particularly congregants attending the Sunday sabranya ritual. Data were collected through participant observation, semi-structured interviews, systematic monitoring of everyday interactions, and observations informed by the sensory anthropology of ritual space. The research encompassed household gatherings, communal meals, weddings, funerals, and sabranya services. The material was analyzed thematically and interpretively through Durkheim's account of religion, society, and collective affect; Turner's concepts of liminality and communitas; and Bourdieu's theories of habitus and symbolic power. Findings show that the absence of clergy, icons, and a centralized sacred authority, together with face-to-face seating, synchronized bowing, collective hymn singing, silence, and donation practices, produces a decentralized and horizontal regime of sacredness. The presbyter does not act as a permanent leader but as a temporary coordinator who maintains the congregation's shared rhythm. The affect generated during worship is not ecstatic; rather, it is a disciplined tranquility that may be described as "silent effervescence." The allocation of donations to people in need, older residents, and the village school, alongside the collective production system of the surviving kolkhoz, reveals continuity between religious equality and communal economy. The sabranya's plain, non-iconic aesthetics functions as an ethical counterpoint to modern regimes of speed, spectacle, and individualization. Consequently, the sabranya is both a pedagogy of equality and a regime of knowledge: through repeated bodily, spatial, vocal, and reciprocal practices, it organizes differences without erasing them and teaches participants how equality is enacted, experienced, and sustained.

Keywords: Molokans, Ritual, Social Equality, Sabranya, Communitas, Ivanovka.

Makale id= 24

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0009 0000-9107-1012

Toplumsal Melankoni: Sokaktaki Renklerin Soluklaşmasının Görsel İletişim Bağlamında İncelenmesi

Ayten Alparslan[1]

[1]Üsküdar Üniversitesi

Özet

Bu çalışmada son 30 yıl içerisinde değişmekte olan renk algısı incelenerek günümüzde modern olarak algılanan soluk renklerin toplumun algılarını nasıl etkilediği üzerinde durulacaktır. Modernizm ile birlikte toplumun tasarım algısının önemli bir biçimde değişime uğradığı görülmektedir. Bununla birlikte renk algısı da değişime uğramıştır. Değişen kültür endüstrisinde artık süslü tasarımların ve canlı renklerin aksine sade tasarımların ve tek tip renklerin hakim olduğu bir toplumun kendine yabancılaştığı düşünülmektedir. Araştırmanın temel amacı, modern toplumun bulunduğu melankonik yapının ve tek tipleşmesinin altındaki sebepleri renklerin ve estetik tercihlerin değişimi aracılığıyla ortaya koymaktır. Soluk ve sade renklerin kullanımı düzenli ve modern bir algı yaratsa da toplumun içinde bulunduğu kültürü ve özgün yapısını kısıtlayarak tek tipleştirmeye sebep olduğu gözlemlenmektedir. Bu bağlamda Freud'un "Uygarlığın Huzursuzluğu" kitabına göre renklerin kısıtlı kullanımı; medeniyetin toplumda yarattığı düzen oluşturma isteğinin bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Sokaklardaki soluklaşmanın bir diğer sebebi olarak da bireyselleşmeyle birlikte aidiyet hissinin zedelenmesi olarak düşünülebilir. Zira Richard Sennett "Kamusal İnsanın Çöküşü" kitabında kapitalizm ile birlikte sokakların da değişime uğradığı, her yerin birbirine benzediğini vurgular. Bunun sonucunda toplum bir tüketim nesnesi haline gelerek kendine yabancılaştırılmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden görsel karşılaştırma yöntemi kullanılarak sokakların 30 yıl önceki ve günümüzdeki hali karşılaştırılacak ve betimsel analiz yöntemi ile birlikte sosyolojik bir çerçeveden analiz edilecektir. Araştırmanın beklenen bulgularında sokakların renklerinin yıllar içinde soluklaşması ve bulunduğu kültüre ait renklerin yerine gri tonların hakim olduğu küresel bir mimari yapı gözlemlenmesi öngörülmektedir. 30 yıl önceki yapıların daha geleneksel ve daha canlı renklere yer vererek duyguları ön plana çıkarırken, günümüzde siyah, gri ve beyazın hakim olduğu bir renk paleti ve minimal mimari yapıların sonucunda tek tip sokak görüntüleri içermesi beklenmektedir. Bunun sonucunda toplumun tasarım algısının değişmesinin yanında toplumun kendini ifade edememesi, kültürel hafızasını bir kenara bırakarak küreselleşmeye çalışmasıyla toplumun melankonikleşmesine sebep olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yabancılaşma, Görsel İletişim, Renk, Toplum, Sokak Kültürü.

Socıal Melancholy: An Examınatıon of the Fadıng of Colors in the Streets Wıthın the Context of Vısual Communıcatıon

Abstract

This study examines the changing perception of color over the last 30 years and focuses on how the muted colors currently perceived as modern affect societal perceptions. Modernism has significantly altered society's perception of design, and consequently, its perception of color. In the changing cultural industry, a society dominated by simple designs and uniform colors, in contrast to ornate designs and vibrant hues, is considered to be alienated from itself. The main objective of this research is to reveal the underlying reasons for the melancholic structure and homogenization of modern society through the changes in color and aesthetic preferences. While the use of muted and simple colors creates a sense of order and modernity, it is observed that it restricts the culture and unique character of society, leading to homogenization. In this context, according to Freud's "Civilization and Its Discontents," the restricted use of color is a result of civilization's desire to create order within society. Another reason for the muted appearance of streets can be considered the erosion of the sense of belonging due to individualism. In his book "The Fall of the Public Man," Richard Sennett emphasizes that with capitalism, streets have also undergone a transformation, making everything look the same. As a result, society has become an object of consumption, alienated from itself. This study will use a qualitative research method, specifically visual comparison, to compare the state of streets 30 years ago and today, and will analyze them from a sociological perspective using descriptive analysis. The expected findings of the research predict that the colors of the streets have faded over the years, and that a global architectural structure dominated by shades of gray has been observed, replacing the colors of the culture in which they are located. While the structures of 30 years ago emphasized emotions with more traditional and vibrant colors, today's streetscape is expected to be uniform, dominated by a color palette of black, gray, and white, and minimalist architecture. As a result, it is thought that this change in society's perception of design, along with its inability to express itself, and its attempt to globalize by abandoning its cultural memory, has led to a melancholic atmosphere in society.

Keywords: Alienation, Visual Communication, Color, Society, Street Culture.

Makale id= 127

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-6443-6028

Trafikle İlgili Sivil Toplum Kuruluşlarının Sosyolojik Değerlendirmesi

Prof.Dr. Nihat Aycan[1]

[1]Emekli Öğretim Üyesi

Özet

Türkiye'de trafikle ilgili en büyük iki sivil toplum kuruluşu denilince hemen akla iki kuruluş gelir. Bunlar Karayolu Trafik ve Yol Güvenliği Derneği ile Türkiye Fahri Trafik Müfettişleri Derneğidir. Her iki sivil toplum kuruluşunun üyeleri bir yandan kongre, sempozyum, çalıştay, panel, konferans ve proje hazırlama gibi etkinliklere katılır. Kamu ya da özel ilk ve orta öğretim kurumlarında, gönüllü olarak uygulamalı trafik eğitimi verir. Hatta İç İşleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü ile Jandarma Genel Komutanlığı'nın Trafik Daire Başkanlıklarınca düzenlenen trafikle ilgili her toplantılarına bizzat dernek Başkanları ya da derneği temsilen bir üye katılarak trafik güvenliği konusunda katkı sağlarlar. Ayrıca trafikle ilgili yasal düzenlemelere de destek verirler. Bu nedenle trafikle ilgili bu iki sivil toplum kuruluşunun toplumumuzdaki işlevlerinin değerlendirmesi önemlidir. Çalışmanın amacı, söz konusu sivil toplum kuruluşları aracılığıyla ülkemizdeki trafik gerçeğini, toplumun uyarlık düzeyini ve insanımızın trafikteki kişiliğini belirtmektir. Bunun için üyesi olduğum her iki sivil toplum kuruluşunun 10 yıla varan trafik güvenliği ile ilgili verileri kullanıldı. Ayrıca fox grup oluşturularak grup lideri olan kuruluş başkanları ve başkan yardımcıları ile İç İşleri Bakanlığı ve Jandarma Genel Komutanlığı İzmir Trafik Daire Başkanları veya yetkilileriyle trafik güvenliği konusunda derinlemesine bir mülakat da yapılarak yarı yapılandırılmış bir yöntemle bazı bulgular elde edildi. Bulgular gelişmiş ve gelişmekte olan ülke verileriyle karşılaştırılıp trafik güvenliği ile ilgili bazı önerilerde bulunulmuştur. Ülkemiz için oldukça önemli bir ihtiyaç olan etkili vatandaşlığın ne olduğu, trafikte nasıl kullanılacağı ile Türkiye'de de genel olarak nasıl bir işleve sahip olduğu hakkında kapsamlı, kuşatıcı bilgiler verildi. Yine gündelik trafikte sık sık karşılaşılan, bilerek-isteyerek, kasten yapıldığı için "bu kadar da olmaz, olmamalı dedirten somut trafik vakalarından örneklerle" konu; sosyolojik bakış açısı, yaklaşımı, yöntem ve tekniklerine göre ayrıntıda kaybolmadan bütünlükte belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Trafik Güvenliği, Sivil Toplum Kuruluşları, Karayolu Trafik ve Yol Güvenliği Derneği, Türkiye Fahri Trafik Müfettişleri Derneği.

A Sociological Analysis of Civil Society Organizations Working in the Field of Traffic

Abstract

In Turkey, when it comes to the two largest civil society organizations related to traffic, two names immediately come to mind: the Highway Traffic and Road Safety Association and the Association of Volunteer Traffic Inspectors of Turkey. The members of both organizations participate in congresses, symposiums, workshops, panels, conferences, and project preparations. They also voluntarily provide practical traffic education in public and private primary and secondary schools. Moreover, in every meeting on traffic organized by the Traffic Departments of the Ministry of Interior's General Directorate of Security and the General Command of the Gendarmerie, either the presidents of these associations or a representative member personally attend to contribute to traffic safety. They also support legislative regulations related to traffic.For this reason, evaluating the functions of these two civil society organizations in our society is of great importance. The aim of this study is to highlight Turkey's traffic reality, the level of social adaptation, and the personality of our citizens in traffic through the activities of these organizations. To achieve this, traffic safety data spanning nearly ten years from both organizations—of which I am a member—were used. In addition, a focus group was formed, and in-depth semi-structured interviews were conducted with the presidents and vice presidents of the organizations, as well as with officials from the İzmir Traffic Departments of the Ministry of Interior and the General Command of the Gendarmerie. The findings were compared with data from developed and developing countries, and several recommendations regarding traffic safety were made. Comprehensive and inclusive information was provided on the concept of effective citizenship, its application in traffic, and its general function in Turkey. Furthermore, the subject was illustrated with concrete traffic incidents frequently encountered in daily life—deliberate, intentional violations that make one say "this should not happen"—and analyzed from a sociological perspective, using appropriate approaches, methods, and techniques without losing coherence in detail

Keywords: Traffic Safety, Civil Society Organizations (Csos), Highway Traffic and Road Safety Association, Association of Honorary Traffic İnspectors of Turkey.

Makale id= 10

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0003-4675-6332

Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları Kapsamında Bankacılık Sektöründe Sürdürülebilirlik Yönetişiminin İncelenmesi

Öğr.Gör.Dr. Emrah Yıldız[1]

[1]Mersin Üniversitesi

Özet

Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları sürdürülebilirlikle ilgili etkenlerle birlikte bu etkenlere bağlı faydalı finansal bilgilerin açıklanmasını öngörmektedir. Bu standartlar, işletmelerin sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların kısa, orta ve uzun vadede nakit akışlarını, finansmana erişimini veya sermaye maliyetini etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa, işletmelerin bunları açıklanmasını zorunlu kılmaktadır. Raporda, yönetişim, risk yönetimi, strateji ve metrik ve hedefler yer alır. Çalışmada Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları'nın yayımlanmasında Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu'nun (KGK) yetkili kılınması ile birlikte raporların ilk yayımlandığı yıl olan 2024 yılı Mali Kuruluşlar - Bankalar sektörü ele alınmıştır. Çalışmada sürdürülebilirlik raporu yayımlayan 23 bankanın Yönetişim konusunda yapmış olduğu çalışmalar incelenmiştir. Yönetişim; finansal raporların kullanıcılarının, işletmenin sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları izlemek, yönetmek ve denetlemek için kullandığı süreçler, kontroller ve prosedürleri açıklamaktadır. KGK tarafından yayımlanan bankaların sürdürülebilirlik raporlarında yer alan yönetişim içeriklerinden; sürdürülebilirlik komitelerinin yapısı, raporlama ve yönetim kurulu onay süreci, sürdürülebilirlikle ilgili iklim risk ve fırsatların denetimi, sürdürülebilirlikle ilgili hedeflerin belirlenmesi ve izlenmesi ve ücretlendirme sistemleri başlıkları ele alınmıştır. Bu doğrultuda sürdürülebilirlikle ilgili hedeflerden iklim stratejisi, risk ve fırsatların takibi, emisyonların azaltılması, enerji verimliliği ve çevresel risklerin azaltılması konularının takibi açısından oluşturulan temel performans göstergeleri listelenerek bankalar açısından karşılaştırılmıştır. Bankalardan elde edilen bu veriler nitel analiz ile incelenmiş ve Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları doğrultusunda yayımlanan raporlarda bankaların sürdürülebilirlik konularında göstermiş oldukları yönetişim ilkeleri açısından benzer ve güçlü bir yapıda oldukları ifade edilmiştir. Böylece, sürdürülebilirlikle ilgili faydalı finansal bilginin temel niteliksel özellikleri olan ihtiyaca uygun ve gerçeğe uygun sunumun makul ölçüde sağlandığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, Finansal Raporlama, Denetim.

An Examination of Sustainability Governance in the Banking Sector Within the Scope of Turkish Sustainability Reporting Standards

Abstract

The Turkish Sustainability Reporting Standards mandate the disclosure of sustainability-related factors along with useful financial information associated with these factors. These standards require businesses to disclose sustainability-related risks and opportunities if it is reasonably expected that these will affect their cash flows, access to finance, or cost of capital in the short, medium, and long term. The report includes governance, risk management, strategy, and metrics and targets. This study focuses on the Financial Institutions - Banks sector in 2024, the year the reports were first published, following the authorization of the Public Oversight Accounting and Auditing Standards Authority (KGK) to publish the Turkish Sustainability Reporting Standards. The study examines the governance efforts of 23 banks that published sustainability reports. Governance describes the processes, controls, and procedures used by users of financial reports to monitor, manage, and audit the risks and opportunities related to the sustainability of the business. The study analyzes the governance content included in the sustainability reports of banks published by the KGK; The structure of sustainability committees, reporting and board approval processes, auditing of climate risks and opportunities related to sustainability, setting and monitoring sustainability goals, and fee systems were discussed. Accordingly, key performance indicators were listed and compared across banks in terms of monitoring sustainability goals such as climate strategy, risk and opportunity monitoring, emission reduction, energy efficiency, and environmental risk mitigation. This data obtained from banks was examined using qualitative analysis, and it was stated that the banks have a similar and strong structure in terms of governance principles regarding sustainability issues in the reports published in accordance with the Turkish Sustainability Reporting Standards. Thus, it is seen that the presentation of relevant and truthful information, which are the basic qualitative characteristics of useful financial information related to sustainability, is reasonably provided.

Keywords: Sustainability, Financial Reporting, Auditing.

Makale id= 248

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0009-0006-1543-8648

Türkiye'de Demografik Yaşlanma ve Sosyal Güvenlik Sisteminin Mali Sürdürülebilirliği: Demografik ve Mali Göstergeler Üzerinden Bir Değerlendirme

Salih Öztürk[1]

[1]Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi/

Özet

Nüfusun yaşlanması, çalışma çağındaki nüfus ile ileri yaş gruplarının toplam nüfus içindeki göreli ağırlığını değiştirerek sosyal güvenlik sistemlerinin finansman yapısı üzerinde uzun dönemli baskılar oluşturabilmektedir. Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de demografik yaşlanma ile sosyal güvenlik sisteminin mali sürdürülebilirliği arasındaki ilişkiyi demografik ve mali göstergeler üzerinden değerlendirmektir. Araştırma, insan katılımcı içermeyen ikincil veri analizine dayanmaktadır. Veriler, Türkiye İstatistik Kurumunun nüfus istatistikleri ve nüfus projeksiyonları ile Sosyal Güvenlik Kurumunun 2016–2025 dönemine ait faaliyet raporları ve mali göstergelerinden doküman incelemesi yoluyla derlenmiştir. Analizde yaşlı bağımlılık oranı ve çalışma çağındaki nüfusun payı; aktif ve pasif sigortalı sayıları, aktif/pasif oranı, prim gelirleri, emeklilik ve sağlık harcamaları ile merkezi yönetim bütçesinden yapılan transferlerle birlikte betimsel olarak incelenmiştir. Bulgular, Türkiye'de 2025 yılında yüzde 16,2 olan yaşlı bağımlılık oranının ana senaryoda 2040'ta yüzde 26,5'e, 2060'ta yüzde 45,5'e ve 2100'de yüzde 61,6'ya yükselmesinin beklendiğini göstermektedir. Buna karşılık 15–64 yaş grubunun toplam nüfus içindeki payının 2025'te yüzde 68,5 düzeyinden 2050'de yüzde 61,9'a ve 2100'de yüzde 54,6'ya gerilemesi öngörülmektedir. Sosyal güvenlik sisteminde aktif/pasif oranı 2022'de 2,01 iken 2023'te 1,66'ya gerilemiş, 2024'te 1,61 ve 2025'te 1,62 olarak gerçekleşmiştir. Ancak bu kısa dönemli değişimin yalnızca nüfus yaşlanmasıyla açıklanamayacağı; emeklilik mevzuatı, istihdam ve kayıtlılık düzeyinin de belirleyici olduğu görülmektedir. Ayrıca merkezi yönetim bütçesinden Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılan transferlerdeki nominal artışın tamamının demografik yaşlanmaya atfedilemeyeceği, transferlerin devlet katkısı, teşvikler ve diğer mevzuata dayalı ödemeleri de içerdiği anlaşılmaktadır. Sonuç olarak demografik yaşlanma, uzun dönemde prim tabanının genişleme kapasitesini sınırlandırırken emeklilik ve sağlık yükümlülüklerinin göreli önemini artırabilecek yapısal bir risk oluşturmaktadır. Bununla birlikte mali sürdürülebilirliğin seyri, demografik göstergelerin yanı sıra işgücü piyasası koşulları, emeklilik parametreleri, prim tahsilatı ve sağlık harcamalarının yönetimiyle birlikte değerlendirilmelidir. Bu çalışmada öncelikle Türkiye'de demografik yaşlanmanın temel göstergeleri tartışılacaktır. Akabinde yaşlanmanın sosyal

güvenlik sisteminin gelir-gider dengesi ve mali sürdürülebilirliği üzerindeki yansımaları değerlendirilecektir. Sonuç olarak da, soruna ilişkin kanaat ve değerlendirmeler sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Nüfusun Yaşlanması, Sosyal Güvenlik, Mali Sürdürülebilirlik, Aktif/pasif Oranı, Yaşlı Bağımlılık Oranı.

Demographic Ageing and the Financial Sustainability of the Social Security System in Türkiye: An Assessment Through Demographic and Financial Indicators

Abstract

Population ageing can place long-term pressure on social security financing by changing the relative weight of the working-age population and older age groups. This study evaluates the relationship between demographic ageing and the financial sustainability of Türkiye's social security system through demographic and financial indicators. It is based on secondary data and involves no human participants. Data were compiled from population statistics and projections of the Turkish Statistical Institute and from activity reports and financial indicators of the Social Security Institution for 2016–2025. The analysis examines the old-age dependency ratio, the working-age population, active and passive insured persons, the active/passive ratio, premium revenues, pension and health expenditures, and central government transfers. Findings show that the old-age dependency ratio, 16.2 percent in 2025, is projected to reach 26.5 percent in 2040, 45.5 percent in 2060, and 61.6 percent in 2100. The share of the population aged 15–64 is projected to decline from 68.5 percent in 2025 to 61.9 percent in 2050 and 54.6 percent in 2100. The active/passive ratio fell from 2.01 in 2022 to 1.66 in 2023 and stood at 1.61 in 2024 and 1.62 in 2025. However, this change cannot be explained by ageing alone; pension legislation, employment, and formal employment also matter. Similarly, central government transfers cannot be attributed entirely to ageing because they also include state contributions, incentives, and statutory payments. The study concludes that ageing may constrain the contribution base while increasing the relative importance of pension and health obligations. Financial sustainability should therefore be assessed together with labour market conditions, pension parameters, contribution collection, and health expenditure management. The study will first discuss indicators of demographic ageing in Türkiye. It will then assess their implications for the social security system's revenue-expenditure balance and financial sustainability. Finally, conclusions and assessments regarding the issue will be presented.

Keywords: Population Ageing, Social Security, Financial Sustainability, Active/passive Ratio, Old-Age Dependency Ratio.

Makale id= 188

Sözlü Sunum

ORCID ID: https://orcid.org/0000-0002-4043-9750

Uçak Yedek Parçalarının Tamir Taleplerinin Makine Öğrenmesi ve İstatistiksel Analiz Yöntemleri ile Tahmini

Doç.Dr. Emre Ekin[1]

[1]Milli Savunma Üniversitesi

Özet

Havacılık sektöründe operasyonel sürekliliğin, uçuş emniyetinin ve filo verimliliğinin sürdürülebilmesi için arızalı uçak yedek parçalarının zamanında ve eksiksiz şekilde envantere kazandırılması gerekmektedir. Uçak bakım süreçlerinde şirketlerin tamir kabiliyetinde olmayan yedek parçalar, tamir işlemleri için yurt dışındaki yetkili bakım merkezlerine gönderilmektedir. Bu parçaların yurt dışına gönderilmesi, tamir edilmesi ve yeniden operasyonel stoka dahil edilmesi yedek parça envanter yönetimi ve operasyonel süreklilik açısından kritik öneme sahiptir. Tamir ihtiyacının önceden doğru öngörülememesi durumunda; parça temininde yaşanan gecikmeler uçakların yerde kalmasına, sefer iptallerine ve filo yönetiminde verimsizliklere yol açabilmektedir. Bu çalışmada; bakım süreçlerinde en sık karşılaşılan ve işlem hacmi en yüksek olan yedek parçaların yurt dışı tamir taleplerinin tahmin edilmesi amaçlanmıştır. Havacılıkta stratejik planlama kabiliyetini artırmak açısından ele alınan uygulamada; geçmiş operasyonel bakım-onarım hareketleri ile açık sipariş verileri analiz edilerek en sık arızalanan ve tamire gönderilen yedek parçaların yurt dışı tamir talebini öngören bir yapay zekâ ve makine öğrenmesi modeli geliştirilmiştir. Çalışmada, bakım geçmişinde en yüksek işlem yoğunluğuna sahip parça numaraları tespit edilmiş; parça kategorileri, önem dereceleri, arıza ve sipariş oluşturulma tarihleri, tedarikçiye atanma süreleri, tamir döngü süreçleri, acil ve kritik talep yoğunlukları gibi operasyonel parametreler ayrıntılı olarak incelenmiştir. Modelleme aşamasında çok yönlü ve karşılaştırmalı bir metodoloji sunulmuştur. Zaman serisi davranışlarını modellemek üzere istatistiksel zaman serisi yöntemleri (ARIMA, SARIMA), doğrusal regresyon teknikleri (Lasso Regresyon, Ridge Regresyon), ağaç tabanlı makine öğrenmesi algoritmaları (Karar Ağaçları, Random Forest, XGBoost) uygulanmıştır. Geliştirilen modellerin performansları; Ortalama Mutlak Hata (MAE), Kök Ortalama Kare Hata (RMSE), Belirlilik Katsayısı ve Ortalama Mutlak Yüzde Hata (MAPE) gibi standart hata metrikleri doğrultusunda karşılaştırmalı olarak analiz edilerek veri setine en uygun tahmin yaklaşımı belirlenmiştir. Elde edilen tahmin sistemi ile; havacılık bakım-onarım operasyonlarında belirsizliklerin minimize edilmesi, yedek parçaların stok seviyelerinin

dengelenmesi, yurt dışı tedarikçi ve atölye kapasitelerinin proaktif yönetilmesi ve olası kritik operasyonel aksaklıklara karşı karar destek süreçlerine güvenilir bir zemin oluşturması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Uçak Bakım-Onarım Sektörü, Yedek Parça Tamir Talep Tahmini, Makine Öğrenmesi, Zaman Serisi Analizi, İstatistiksel Analiz, Stok Optimizasyonu, Yedek Parça Envanter Yönetimi.

Forecasting Aircraft Spare Parts Repair Demands Using Machine Learning and Statistical Analysis Methods

Abstract

To maintain operational continuity, flight safety, and fleet efficiency in the aviation sector, it is essential to ensure that aircraft spare parts requiring repair are returned to the inventory in a timely and complete manner. During aircraft maintenance, parts that fall outside a company's internal repair capabilities are sent to authorized overseas maintenance centers. The processes of shipping these parts abroad, repairing them, and reintegrating them into operational stock are critical for spare parts inventory management and operational continuity. Failure to accurately forecast repair needs in advance can lead to delays in part procurement, resulting in grounded aircraft, flight cancellations, and inefficiencies in fleet management. This study aims to forecast overseas repair demands for the spare parts that are most frequently encountered and have the highest transaction volumes within maintenance processes. In this application—conducted to enhance strategic planning capabilities in aviation—an artificial intelligence and machine learning model was developed to predict overseas repair demand for the parts most frequently prone to failure and sent for repair. The study identified part numbers with the highest transaction intensity in maintenance records and conducted a detailed analysis of operational parameters such as part categories, criticality levels, dates of failure and order creation, supplier assignment times, repair cycle processes, and the intensity of urgent and critical demands. A multifaceted and comparative methodology was employed during the modeling phase. Statistical time series methods (ARIMA, SARIMA), linear regression techniques (Lasso Regression, Ridge Regression), and tree-based machine learning algorithms (Decision Trees, Random Forest, XGBoost) were applied to model time series behaviors. The performance of the developed models was comparatively analyzed using standard error metrics—such as Mean Absolute Error (MAE), Root Mean Square Error (RMSE), Coefficient of Determination, and Mean Absolute Percentage Error (MAPE)—to identify the forecasting approach best suited to the dataset. The resulting forecasting system aims to minimize uncertainties in aviation maintenance and repair operations, balance spare part inventory levels, proactively manage overseas supplier and workshop capacities, and establish a reliable foundation for decision-support processes regarding potential critical operational disruptions.

Keywords: Aircraft Maintenance and Repair Sector, Spare Parts Repair Demand Forecasting, Machine Learning, Time Series Analysis, Statistical Analysis, Inventory Optimization, Spare Parts Inventory Management.

Makale id= 215

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0001-6451-2281

Üniversite Öğrencilerinin Yapay Zeka Kullanım Alışkanlıkları ve Yapay Zekaya Yönelik Tutumları: Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir Çalışma

Doç.Dr. Fatma Akar[1]

[1]Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Özet

Tüm dünyada yapay zeka kullanımı hızla artmakta ve insanların hem iş hem de günlük yaşamlarının bir parçası haline gelmektedir. Ancak yapay zeka tam olarak anlaşılamadığı için bireylerde yapay zekaya karşı hem olumlu hem de olumsuz tutumlar gelişebilmektedir. Bireylerin yapay zekaya yönelik tutumlarının bu teknolojinin gelişmesi ve yaygınlaşmasında önemli bir rol oynaması muhtemeldir. Bireylerin hayatını kolaylaştırdığı düşünülen bu araçlar diğer taraftan da bireyler için birçok tehlikeyi de içermektedir. Yapay zeka uygulamaları ve araçları; hastalıkların hızlı ve doğru teşhis edilmesini sağlamak, yenilenebilir enerji kaynaklarının verimliliğini arttırmak, çalışanların verimliliğini arttırmak gibi pek çok etkin kullanım alanına sahiptir. Ancak yapay zekanın yetenekleri arttıkça ve daha görünür hale geldikçe, yapay zekanın barındırdığı ya da barındırabileceği riskler ile ilgili bireylerde farkındalıkta artmaktadır. Bu durum yapay zekanın güvenirliliği ile ilgili soruları gündeme getirmektedir. Toplumun yapay zeka teknolojilerine duyduğu güven ile bu teknolojilerin sorumlu ve etik biçimde kullanımı, yapay zekanın sürdürülebilir biçimde kabul edilmesi ve benimsenmesi ile toplumsal ve ekonomik faydalarının tam anlamıyla hayata geçirilmesinde çok önemli bir role sahiptir. Yapay zeka teknolojilerinin hızlı gelişmesi ve yaygın biçimde benimsenmesi düşünüldüğünde toplumun bu teknolojiye karşı tutumlarının ve düşüncelerinin bu tartışmalara dahil edilmesi çok önemlidir. Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi öğrencilerinin yapay zekaya yönelik genel tutumlarının nicel araştırma yöntemlerinden saha araştırması yoluyla araştırıldığı bu araştırmaya 407 gönüllü öğrenci katılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğrenciler yapay zekayı daha çok derslerle ilgili içerik üretmek, verilere ulaşmak ve analiz etmek için kullanmaktadırlar. Kadın ve erkek kullanıcıların yapay zeka kullanım amaçları arasında farklılık tespit edilmemiştir. Ancak katılımcıların cinsiyetine göre yapay zekaya yönelik genel tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmaktadır. Kadın katılımcıların erkek katılımcılara oranla yapay zekaya yönelik genel tutum puanlarının daha yüksek olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zeka, Yapay Zekaya Yönelik Tutumlar, Üniversite Öğrencileri, Teknolojik Gelişme ve Güven Sorunları.

Artificial Intelligence Usage Habits and Attitudes Toward Artificial Intelligence Among University Students: A Study of Students At Bolu Abant İzzet Baysal University"abstract

Abstract

The rapid adoption of artificial intelligence worldwide is increasingly integrating it into both the professional and daily lives of individuals. However, because AI is not fully understood, individuals may develop both positive and negative attitudes toward it. Individuals' attitudes toward AI are likely to play a crucial role in the development and proliferation of this technology. While these tools are believed to simplify people's lives, they also pose numerous risks. Artificial intelligence applications and tools have many effective use cases, such as enabling fast and accurate disease diagnosis, increasing the efficiency of renewable energy sources, and boosting employee productivity. Nevertheless, as AI capabilities expand and become more visible, awareness of the risks it poses—or may pose—is also growing among individuals. This situation brings questions regarding the reliability of artificial intelligence to the forefront. Public trust in AI technologies and the responsible, ethical use of these tools play a vital role in ensuring the sustainable acceptance and adoption of AI, as well as fully realizing its social and economic benefits. Given the rapid advancement and widespread adoption of AI technologies, incorporating public attitudes and views into these discussions is essential. In this study, which investigated the general attitudes of Bolu Abant İzzet Baysal University students toward artificial intelligence using a quantitative field survey method, 407 volunteer students participated. According to the research findings, students primarily use AI to generate course-related content, access data, and perform data analysis. No significant difference was detected between male and female users regarding their primary reasons for using AI. However, a significant difference was observed in overall attitudes toward AI based on the participants' gender. The results revealed that female participants had higher overall attitude scores toward artificial intelligence compared to male participants

Keywords: Artificial Intelligence, Attitudes Toward Artificial Intelligence, University Students, Technological Advancement and Trust Issues.

Makale id= 139

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0009-0003-3847-0075

Veri Egemenliği ile Su Güvenliği Arasında: Türkiye'nin Yapay Zeka Altyapı Yatırımları

Arş.Gör. Soner Göktaş[1]

[1]Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Özet

Bu bildiri, Türkiye'nin yapay zeka (YZ) altyapı girişimlerini çevre ve su yönetimi açısından değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Türkiye, ilk olarak 2021-2025 yılları arası için Ulusal Yapay Zeka Stratejisi belgesi ortaya koymuş ve 2026-2030 yılları arası için de Türkiye Yapay Zeka Eylem Planı oluşturmuştur. Güncel eylem planı ile uyumlu olarak ise TÜRKSAT Gölbaşı Veri Merkezinin temellerinin atılmasıyla birlikte planlar uygulama aşamasına geçmiştir. 2026-2030 Eylem Planına göre 1 GW veri merkezi kurulu gücü hedef olarak konulmuştur. Ne var ki, genel olarak dijitalleşme ve YZ teknolojisi çevre dostu ve maddi külfeti olmayan bir buluş gibi sunulsa da ciddi anlamda çevresel tüketime sahip teknolojiler olarak öne çıkmaktadır. Örneğin, YZ teknolojisi veri merkezleri soğutma işlemi için hatırı sayılır oranda su tüketimine sebep olmaktadır. Bu çalışmada, Türkiye'nin hedef olarak konulan sayısal rakamların gerçekleştirilmesinde çevresel maliyeti hangi ölçütlerle tanımladığı sorusuna odaklanmaktadır. Gerek 2021-2025 strateji belgesinde, gerek 2026-2030 eylem planında, gerekse de çevresel boyutun tamamen dışlanmadığı fakat verimlilik konusunun enerji verimliliğine indirgendiği görülmektedir. Elektrik tüketimi ölçülebilir bir maliyet olarak sunulurken soğutma kaynaklı su tüketimi raporlarda olası tüketim kalemi olarak yer almamıştır. Bu durum, maliyeti hesaplanmayan su tüketimini meydana getirmektedir. Bölgesel olarak değerlendirildiğinde, maliyeti göz ardı edilmiş su tüketimi İç Anadolu ve Ankara havzasında daha da önem kazanmaktadır zira bu bölgede Ocak 2026'da ASKİ'nin verilerine göre barajlar yüzde 1 seviyesinde seyretmişti. Su kaynakları açısından bunun gibi kırılganlıklar gösteren bu bölgede hanehalkının su kesintilerine başvurulduğu da bilinmektedir. Tüm bunlar göz önüne alındığında, bu bildiri ulusal düzeyde veri egemenliği ve güvenliği adına yapılan YZ yatırımlarının bölgesel olarak çevresel maliyetlere sebep olduğu ortaya konulacaktır. Bildiri aynı zamanda, ulusal düzeyde yapılan YZ planlamalarının ve yatırımlarının su ayak izini dikkate alarak yapılmasını ve mevsimsel değerlendirme ölçütlerinin geliştirilmesi gerektiğini tartışmaya açmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zeka, Dijitalleşme, Çevre, Su Yönetimi, Kamu Politikası.

Between Data Sovereignty and Water Security: Artificial Intelligence (Aı) Infrastructure Investments in Türkiye

Abstract

This paper aims to assess Turkey's artificial intelligence (AI) infrastructure initiatives from the perspective of environmental and water management. Turkey first issued the National Artificial Intelligence Strategy for the 2021-2025 period, followed by the Turkey Artificial Intelligence Action Plan for 2026-2030. In line with the current action plan, these documents moved into the implementation stage with the groundbreaking of the TÜRKSAT Gölbaşı Data Center. The 2026-2030 Action Plan sets a target of 1 GW of installed data center capacity. Yet although digitalization and AI are generally presented as environmentally benign innovations carrying no material burden, they stand out as technologies with substantial environmental consumption. Data centers, for instance, consume considerable amounts of water for cooling. This study focuses on the question of which criteria Turkey uses to define the environmental cost of achieving these stated numerical targets. In both the 2021-2025 strategy document and the 2026-2030 action plan, the environmental dimension is not excluded outright, but efficiency is reduced to energy efficiency. While electricity consumption is presented as a measurable cost, cooling-related water consumption does not appear as a prospective consumption item. This produces a form of water use whose cost goes uncalculated. Assessed regionally, this overlooked water consumption gains further significance in Central Anatolia and the Ankara basin, where, according to ASKİ data, reservoir levels stood at one percent in January 2026. In a region displaying such vulnerabilities in its water resources, households are known to have been subjected to water cuts. In light of all this, the paper demonstrates that AI investments made at the national level in the name of data sovereignty and security generate costs at the regional level. It further opens for discussion the need for national AI planning and investment to account for water footprint and for seasonal assessment criteria to be developed.

Keywords: Artificial İntelligence, Digitalization, Environment, Water Governance, Public Policy.

Makale id= 71

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0003-3394-8490

XIX. Yüzyılın İkinci Yarısında Doğu Türkistan'da Siyasi Gelişmeler: Hoten Hâkimiyeti ve Habibullah Hacı Dönemi (1864–1867)

Dr. Meryem Özer[1]

[1]İstanbul Alev Alatlı Bilim ve Sanat Merkezi

Özet

Bu bildiri, 19. yüzyılın ikinci yarısında Mançu (Qing) İmparatorluğu'nun baskı ve sömürü politikalarına karşı Doğu Türkistan'da Türk halkının başlattığı ayaklanmalar sonucunda ortaya çıkan Bölgesel Hoten Hükümeti'nin siyasi yapısını ve Habibullah Hacı dönemini incelemektedir. Çalışmada, Türk halkının Mançu işgaline karşı bağımsızlık arayışı, ekonomik bunalımların etkisi ve bölgenin "Büyük Oyun" içerisindeki stratejik konumu değerlendirilmiştir. Araştırma, birincil kaynaklara dayalı doküman analizi yöntemiyle hazırlanmış; Molla Musa Sayrami'nin Târîh-i Hamîdî'si, Muhammed Elem'in Tarih-i Hacı Padişah'ı, Talib Ahun'un Atalık Gazi Yakup Beg'i ve Muhammed Sadık Kaşgari'nin Tezkire-i Hâcegân'ı gibi Çağatayca el yazmaları ile Batılı gözlemcilerin raporları kullanılmıştır. Elde edilen bulgular, Bölgesel Hoten Hükümetinin, Habibullah Hacı liderliğinde İslam geleneğine dayalı bir devletleşme çabasına dönüştüğünü göstermektedir. Vakıf müesseseleriyle desteklenen bu süreçte ordu kurulmuş, gümüş para basılmış ve sosyal kurumlar aracılığıyla toplumsal düzen sağlanmıştır. Bu gelişmeler, dönemin kurumsallaşma adımlarının somut göstergeleri olarak değerlendirilebilir. Hoten'deki yapılanma, Doğu Türkistan genelindeki siyasi parçalanmanın küçük bir örneğini teşkil etmiştir. Dış politikada ise Rusya ve Çin baskısına karşı İngiltere'den talep edilen askeri yardım, İngilizlerin "ustaca hareketsizlik" siyaseti nedeniyle sonuçsuz kalmıştır. Çalışma, bağımsızlık hareketinin önündeki temel engellerin; Akdağlık ve Karadağlık grupları arasındaki bitmeyen çekişmeler, yerel yöneticilerin halk ile yönetim arasındaki sorunlu konumu ve Yakup Beg'in bölgeyi tek çatı altında birleştirme hedefiyle yürüttüğü kararlı siyasi-askeri hamleler olduğunu ortaya koymaktadır. Hoten Hükümeti'nin sona erişi, askeri yetersizlikten ziyade Yakup Beg'in stratejik üstünlüğü ve siyasi manevralarının kaçınılmaz bir sonucu olarak değerlendirilmiştir. Bu analiz, Türk halkının bağımsızlık mücadelesinin hem büyük güçlerin rekabetinin hem de iç çekişmelerin kurbanı olduğunu teyit etmektedir. Bildiri, sürecin Doğu Türkistan'ın jeopolitik dengeleri üzerindeki kalıcı etkilerini, dönemin idari dönüşümleri üzerinden ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Doğu Türkistan, Hotan, Hacı Habibullah Hacı, Yakup Beg, Büyük Oyun.

Political Developments in Eastern Turkistan in the Second Half of the 19th Century: the Hotan Authority and the Period of Habibullah Haji (1864–1867)

Abstract

This paper examines the political structure of the Hotan Regional Government and the period of Habibullah Haji, which emerged in Eastern Turkistan in the second half of the 19th century as a result of uprisings led by the Turkic people against the oppressive policies of the Manchu (Qing) Empire. The study evaluates the quest for independence under Manchu occupation, the impact of economic crises, and the region's strategic position within the "Great Game." The research is based on document analysis of primary sources, including Molla Musa Sayrami's Târîh-i Hamîdî, Muhammad Elem's Tarih-i Hacı Padişah, Talib Ahun's Atalık Gazi Yakup Beg, and Muhammad Sadiq Kashgari's Tezkire-i Hâcegân, as well as Western reports. Findings reveal that the Hotan Regional Government, under Habibullah Haji, evolved into an attempt at state-building rooted in Islamic tradition. Supported by waqf institutions, this process saw the establishment of an army, the minting of silver coins, and the creation of social institutions ensuring public order. These developments are indicators of institutionalization. Hotan's administration represented a microcosm of broader political fragmentation in Eastern Turkistan. In foreign policy, requests for British military assistance against Russian and Chinese pressure remained unanswered due to Britain's "masterly inactivity." The study shows that the main obstacles to independence were conflicts between Akdağlık and Karadağlık factions, the problematic role of local leaders, and Yakup Beg's determined maneuvers to unify the region. The downfall of the Hotan Regional Government was not primarily due to military weakness but rather the result of Yakup Beg's strategic superiority. This analysis confirms that the Turkic people's struggle for independence fell victim both to great power rivalry and internal divisions, leaving lasting effects on Eastern Turkistan's geopolitical balance through administrative transformations.

Keywords: Eastern Turkistan, Hotan, Haji Habibullah, Yakup Beg, Great Game.

Makale id= 281

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0009-0009-3792-3128

Yapay Zekâ Çağında "gerçek Güzellik" Miti: Dove'un "the Code" Kampanyasının Barthesçı Göstergebilimsel Analizi

Uzman Selda Kaygısız[1]

Özet

Üretken yapay zekâ teknolojilerinin reklamcılık alanında yaygınlaşması, görsel üretim süreçlerini dönüştürürken güzellik ve beden temsillerinin algoritmik olarak yeniden üretilmesine ilişkin tartışmaları da gündeme getirmektedir. Özellikle kusursuzluk, standartlaşma ve idealize edilmiş beden temsillerinin yaygınlaşması, reklamların güzellik algısının oluşumundaki rolünü yeniden tartışmayı gerekli kılmaktadır. Bu bağlamda amaç odaklı markalama stratejileri geliştiren markalar, toplumsal ve etik sorunlara ilişkin söylemler üzerinden marka kimliklerini yeniden konumlandırmaktadır. Bu çalışmanın amacı, Dove'un üretken yapay zekâ tarafından oluşturulan görsellerin güzellik standartlarını etkileyebileceğine ilişkin söylemini ortaya koyduğu "The Code" kampanyasını, yapay ve gerçek/doğal güzellik arasındaki anlam karşıtlığı ve markanın kendisini konumlandırma biçimi üzerinden incelemektir. Nitel araştırma yaklaşımıyla gerçekleştirilen çalışmada, Roland Barthes'ın göstergebilimsel çözümleme modeli kullanılmıştır. Reklam filmi kronolojik olarak anlatı sekanslarına ayrılmış; her sekans düzanlam, yananlam ve mit düzeylerinde incelenmiştir. Araştırmanın veri setini reklam filmindeki görsel ve işitsel göstergeler, renk ve ışık kullanımı, beden temsilleri, tipografik unsurlar, yapay zekâ komutları (promptlar), söylemsel ifadeler ve marka göstergeleri oluşturmaktadır. Çözümlemede özellikle yapay/doğal, kusursuz/özgün ve algoritmik/insani karşıtlıkların nasıl kurulduğuna odaklanılmıştır. Bulgular, kampanyada yapay zekâ aracılığıyla üretilen idealize edilmiş güzellik temsillerinin kusursuzluk, standartlaşma ve yapaylıkla ilişkilendirildiğini; buna karşılık doğal cilt dokusu, fiziksel çeşitlilik ve insan deneyiminin "gerçek güzellik" söylemi içerisinde anlamlandırıldığını ortaya koymaktadır. Bununla birlikte reklam, yapay güzellik standardını eleştirirken "gerçek" ve "doğal" güzelliği de belirli göstergeler aracılığıyla tanımlayarak yeni bir güzellik söylemi oluşturmaktadır. Barthes'ın mit kavramı çerçevesinde değerlendirildiğinde bu söylem, doğal ve özgün güzelliği sorgulanması gerekmeyen bir gerçeklik olarak sunma eğilimi taşımaktadır. Kampanya aynı zamanda Dove'u kadın bedeninin algoritmik güzellik standartlarından korunmasını savunan etik bir marka olarak konumlandırmaktadır. Bu doğrultuda çalışma, yapay zekâ karşıtı bir reklam söyleminin yalnızca güzellik standartlarına yönelik eleştiri üretmediğini, aynı zamanda

“gerçek güzellik” miti ve amaç odaklı marka kimliği aracılığıyla ticari iknayı etik bir söylem üzerinden yeniden kurduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zekâ, Reklamcılık, Göstergebilim, Gerçek Güzellik, Amaç Odaklı Markalama.

Makale id= 237

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0001-8771-3756

Yapay Zekâ ve İnsan Kaynakları Yönetimi (2020–2026): Sistematik Bir Literatür İncelemesi

Doç.Dr. Mehmet Murat Tunçbilek[1]

[1]Karabük Üniversitesi

Özet

Yapay zekâ (YZ) teknolojilerinin insan kaynakları yönetimi (İKY) süreçlerine entegrasyonu son yıllarda hızla artmış; işe alım, personel seçimi, eğitim ve geliştirme, performans değerlendirme ve ücret yönetimi gibi işlevlerin neredeyse tamamında YZ uygulamaları yaygınlaşmış, İK profesyonellerinin ve yöneticilerin rolleri de bu dönüşümden doğrudan etkilenmiştir. Bu çalışmanın amacı, 2020–2026 döneminde yayımlanan YZ–İKY araştırmalarını sistematik olarak inceleyerek (i) alandaki yayın eğilimlerini, ülke dağılımını ve tematik kümeleri ortaya koymak; (ii) sorumlu YZ ilkelerinin (adalet, şeffaflık, açıklanabilirlik, insan rolü ve hesap verebilirlik) araştırmalarda nasıl ele alındığını değerlendirmek; (iii) alanyazındaki boşluklardan hareketle gelecek çalışmalar için kapsamlı bir araştırma gündemi sunmaktır. Çalışma, PRISMA bildirim ilkelerine dayalı sistematik bir literatür taraması olarak tasarlanmıştır. Scopus ve Web of Science veri tabanlarında 2020–2026 dönemi için belirlenen arama stratejisiyle ulaşılan çalışmalar; (i) İKY işlevlerinden en az birine açıkça odaklanma ve (ii) makine öğrenmesi, doğal dil işleme veya sohbet robotları gibi YZ tabanlı en az bir teknolojiyi içerme ölçütlerine göre eleme aşamalarından geçirilecektir. Nihai örneklem üzerinde bibliyometrik analiz (yayın yılı, ülke, dergi dağılımı) ve tematik içerik analizi uygulanması planlanmaktadır. Önceki incelemeler, YZ uygulamalarının en yaygın biçimde işe alım ve personel seçimi süreçlerinde kullanıldığını göstermektedir. Araştırmaların ülke ve sektör bazında eşitsiz dağılımı, güçlü kuramsal temellerin eksikliği ve çalışanların YZ tabanlı uygulamalara yönelik tepkileri ile etik konuların (algoritmik önyargı, veri gizliliği, hesap verebilirlik) yeterince araştırılmamış olması alanyazının başlıca boşlukları olarak öne çıkmaktadır. Türkiye bağlamında yürütülen ampirik çalışmaların uluslararası alanyazına kıyasla sınırlı olması, bu çalışmanın özgün katkısını güçlendirmektedir. Çalışma; yöneticiler, İK profesyonelleri ve politika yapıcılar için etik, insan odaklı ve kanıta dayalı bir YZ–İKY çerçevesi sunarak hem akademik alanyazına hem de uygulamaya katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zekâ, İnsan Kaynakları Yönetimi, Sorumlu Yapay Zekâ, Sistematik Literatür Taraması, Etik.

Artificial Intelligence and Human Resource Management (2020–2026): A Systematic Literature Review

Abstract

The integration of artificial intelligence (AI) technologies into human resource management (HRM) processes has increased rapidly in recent years. AI applications have become widespread across nearly all HRM functions, including recruitment, personnel selection, training and development, performance appraisal, and compensation management, and the roles of HR professionals and managers have been directly affected by this transformation. The aim of this study is to systematically examine AI–HRM research published between 2020 and 2026 in order to (i) reveal publication trends, country distribution, and thematic clusters in the field; (ii) assess how responsible AI principles (fairness, transparency, explainability, human role, and accountability) are addressed in the research; and (iii) propose a comprehensive research agenda based on the gaps in the literature. The study is designed as a systematic literature review based on the PRISMA reporting guidelines. Studies identified through a search strategy developed for the 2020–2026 period in the Scopus and Web of Science databases will be screened according to the criteria of (i) explicitly focusing on at least one HRM function and (ii) explicitly incorporating at least one AI-based technology, such as machine learning, natural language processing, or chatbots. Bibliometric analysis (publication year, country, journal distribution) and thematic content analysis are planned for the final sample. Previous reviews indicate that AI applications are most commonly used in recruitment and personnel selection processes. The unequal distribution of research across countries and sectors, the lack of strong theoretical foundations, and the insufficient exploration of employees' reactions to AI-based applications and of ethical issues (algorithmic bias, data privacy, accountability) stand out as the main gaps in the literature. The limited number of empirical studies conducted in the Turkish context compared with the international literature strengthens the original contribution of this study. The study aims to contribute both to the academic literature and to practice by providing an ethical, human-centered, and evidence-based AI–HRM framework for managers, HR professionals, and policymakers

Keywords: Artificial Intelligence, Human Resource Management, Responsible Aı, Systematic Literature Review, Ethics.

Makale id= 14

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0009-0004-2644-3499

Yerel Yönetimlerde Muhtarlık Kurumunun İşlevselliği: Köy ve Mahalle Muhtarlıkları Üzerine Karşılaştırmalı Bir Alan Araştırması

Araştırmacı Hilal Başak Sezer[1], Doç.Dr. Eray Aktepe[1]

[1]Kastamonu Üniversitesi

Özet

Mahalle ve köy muhtarlıkları Türkiye'de yerel yönetim sisteminin en eski ve halka en yakın yönetim birimlerinden biridir. Kamu tüzel kişiliğine sahip olmamalarına rağmen yerel ihtiyaçların tespiti, kamu hizmetlerinin koordinasyonu ve vatandaş ile kamu kurumları arasındaki iletişimin sağlanması açısından önemli bir işlev üstlenmektedir. Bu çalışma, mahalle ve köy muhtarlıklarının modern yerel yönetim sistemi içerisindeki işlevselliğini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın temel varsayımı, dijitalleşme ve idari dönüşümlere rağmen muhtarlık kurumunun yerel yönetim sistemi içerisinde önemini koruduğu ve yerel halk ile kamu kurumları arasında önemli bir aracı rol üstlenmeye devam ettiğidir. Araştırma kapsamında Kastamonu ili merkez ilçesi ve diğer ilçelerinde bulunan mahalle ve köy muhtarlıkları incelenmiştir. Çalışmada veri toplama yöntemi olarak alan araştırmasına dayalı anket tekniği kullanılmıştır. Literatürde mahalle yönetimlerinin işleyişini incelemek amacıyla kullanılan anket soruları güncellenerek araştırmaya uyarlanmış ve rastgele seçilen 144 muhtar ile yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Araştırmada muhtarların demografik özellikleri, kurumsal ilişkileri, hizmet sunum süreçleri, dijitalleşme düzeyi ve yerel karar alma süreçlerine katılımları analiz edilmiştir. Araştırma bulguları muhtarlık kurumunun yerel yönetim sistemi içerisinde önemli bir aracı rol üstlendiğini göstermektedir. Muhtarların büyük bölümünün yerel halk ile kamu kurumları arasında iletişim sağlayan bir temsil mekanizması olarak işlev gördüğü tespit edilmiştir. Bununla birlikte muhtarlık kurumunun karşılaştığı temel sorunlar arasında yetersiz bütçe, fiziki mekân eksikliği, dijital altyapı yetersizliği ve sınırlı yasal yetkiler öne çıkmaktadır. Bulgular ayrıca muhtarların e-devlet uygulamaları ve sosyal medya gibi dijital araçları belirli ölçüde kullandığını, ancak teknik bilgi ve donanım eksikliklerinin dijitalleşme sürecinin etkinliğini sınırlayabildiğini göstermektedir. Sonuç olarak, çalışma muhtarlık kurumunun yerel yönetişim açısından önemli bir işlev üstlenmeye devam ettiğini; ancak kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi, mali kaynakların artırılması ve dijital dönüşüme uyum sağlanması yönünde yapısal düzenlemelere ihtiyaç bulunduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yerel Yönetimler, Mahalle Muhtarlığı, Köy Muhtarlığı, Yerel Temsil.

The Functionality of the Muhtarlık Institution in Local Governments: A Comparative Field Study On Village and Neighborhood Muhtarliks

Abstract

Village and neighborhood muhtarliks are among the oldest and closest administrative units to citizens within Türkiye's local government system. Despite differences in their legal and institutional status, they play a significant role in identifying local needs, coordinating public services, and facilitating communication between citizens and public institutions. This study examines the functionality of muhtarliks within the modern local governance system. The main assumption of the research is that, despite digitalization and administrative transformations, the muhtarlık institution continues to maintain its importance and intermediary role between local communities and public authorities. Within this scope, village and neighborhood muhtarliks in the central district of Kastamonu and its surrounding districts were analyzed. The study is based on a field survey using a questionnaire technique. Survey questions adapted from the literature were applied through face-to-face interviews with 40 randomly selected muhtars. The analysis focuses on muhtars' demographic characteristics, institutional relationships, service delivery processes, level of digitalization, and participation in local decision-making. Findings indicate that muhtarliks continue to function as an important intermediary mechanism within the local government system, particularly in facilitating communication between citizens and public institutions. However, the institution faces several structural challenges, including insufficient financial resources, inadequate physical infrastructure, limited digital capacity, and restricted legal authority. Moreover, although muhtars make use of digital tools such as e-government applications and social media, deficiencies in technical knowledge and equipment limit the effectiveness of digitalization. In conclusion, while the muhtarlık institution remains a crucial component of local governance, there is a clear need for structural reforms to strengthen institutional capacity, increase financial resources, and improve adaptation to the digital transformation.

Keywords: Local Governments, Neighborhood Muhtarlık, Village Muhtarlık, Local Representation.

Makale id= 91

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0001-6687-717X

Yönetim Süreçlerinde Yapay Zekâ Etiği ve Liderlik: Uluslararası Çerçeveler Bağlamında Türkiye İçin Bir Kurumlararası Yönetişim Modeli Önerisi

Doç.Dr. Bekir Kul[1]

[1]Millî Eğitim Bakanlığı

Özet

Yapay zekâ (YZ) teknolojilerinin stratejik karar alma, insan kaynakları, operasyonel planlama ve denetim gibi yönetim süreçlerine entegrasyonu, örgütlerde verimlilik artışı sağlarken bazı etik ihlalleri de beraberinde getirmektedir. Yönetim süreçlerinde yapay zekâ kullanımı; algoritmik önyargı, veri mahremiyeti, karar alma mekanizmalarında şeffaflık eksikliği ve sorumluluk karmaşası gibi riskler barındırmaktadır. Bu çalışma, yönetim süreçlerinde yapay zekâ etiği ve liderlik rolünü bütüncül bir yaklaşımla incelemeyi; Avrupa Birliği, Birleşmiş Milletler, OECD ve UNESCO gibi uluslararası kuruluşların yayımladığı etik çerçeveleri analiz ederek Türkiye'deki kurumlar için uygulanabilir bir yönetişim modeli sunmayı amaçlamaktadır. Nitel doküman analizi metodolojisinin benimsendiği araştırmada; AB Yapay Zekâ Yasası (AI Act), OECD Yapay Zekâ İlkeleri, UNESCO Yapay Zekâ Etiği Tavsiyesi ve BM Küresel Dijital İlkeleri yönetim süreçleri açısından çözümlenmiş, sözkonusu uluslararası metinlerde yer alan "hesap verebilirlik", "insan gözetimi", "adalet" ve "şeffaflık" ilkeleri, örgütsel karar alma ve liderlik sorumlulukları bağlamında yeniden kavramsallaştırılmıştır. Çalışmanın sonucunda, uluslararası standartlarla temellendirilmiş ve Türkiye'nin kurumsal yapısına uyarlanabilecek bir "Yapay Zekâ Etik Yönetişim Modeli" önerilmiştir. Geliştirilen model; stratejik dijital liderlik rolleri, kurumsal etik mimarisi, algoritmik denetim mekanizmaları ve sürekli geri bildirim döngülerini kapsayan bütüncül bir yönetim çerçevesi sunmaktadır. Araştırma kapsamında ele alınan uluslararası metinlerin karşılaştırmalı analizi; karar süreçlerinde otomasyon düzeyinin artmasının, örgüt içi bilgi asimetrisini derinleştirdiğini ve geleneksel liderlik modellerinin algoritmik denetim karşısında yetersiz kaldığını göstermektedir. Önerilen yönetişim modeli, yapay zeka araçlarını teknik birer enstrüman olmanın ötesinde, örgütsel davranış ve kurum kültürünü doğrudan biçimlendiren birer sosyo-teknik aktör olarak tanımlamaktadır. Bu doğrultuda model; veri yönetişiminden algoritmik etki değerlendirmesine, kriz yönetiminde etik risk analizinden yöneticilerin dijital etik okuryazarlığı yeterliklerine kadar somut uygulama araçları sunarak Türkiye'deki kamu ve özel sektörde faaliyet gösteren kurumların dijital dönüşüm süreçlerine stratejik bir rehberlik sağlamayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zekâ Etiği, Algoritmik Yönetişim, Dijital Liderlik, Kurumsal Yönetişim, Uluslararası Yönetişim Çerçeveleri.

Aı Ethics in Management Processes and Leadership: An Inter-Institutional Governance Model Proposal for Türkiye in the Context of International Frameworks

Abstract

The integration of Artificial Intelligence technologies into management processes such as strategic decision-making, human resources, operational planning, and auditing yields efficiency gains while simultaneously bringing about certain ethical violations. The utilization of AI in management processes entails risks including algorithmic bias, data privacy breaches, lack of transparency in decision-making mechanisms, and ambiguities in accountability. This study aims to holistically examine AI ethics in management processes and the role of leadership, analyzing ethical frameworks published by international entities such as the European Union, United Nations, OECD, and UNESCO to propose an applicable governance model for institutions in Türkiye.Adopting a qualitative document analysis methodology, this research evaluates the EU AI Act, OECD AI Principles, UNESCO Recommendation on the Ethics of AI, and UN Global Digital Compact in terms of management processes. The principles of "accountability," "human oversight," "fairness," and "transparency" embedded in these international documents are reconceptualized within the scope of organizational decision-making and leadership responsibilities. As a result, an "AI Ethical Governance Model"—grounded in international standards and adaptable to Türkiye's institutional structure—is proposed. The developed model provides a holistic framework encompassing strategic digital leadership roles, corporate ethical architecture, algorithmic auditing mechanisms, and continuous feedback loops.The comparative analysis of the international documents addressed within the scope of the research reveals that the increasing level of automation in decision-making processes deepens intra-organizational information asymmetry and renders traditional leadership models insufficient in the face of algorithmic control. The proposed governance model defines AI tools beyond mere technical instruments, identifying them as socio-technical actors that directly shape organizational behavior and corporate culture. Ultimately, the model provides strategic guidance and operational tools—ranging from Algorithmic Impact Assessments to executive ethical literacy—for the digital transformation of Türkiye's public and private institutions.

Keywords: Aı Ethics, Algorithmic Governance, Digital Leadership, Corporate Governance, International Governance Frameworks.

Makale id= 15

Sözlü Sunum

ORCID ID: 0000-0002-0796-0907

"ok, Boomer" Vs. "ok, Zoomer": Kuşakların Değişen İdeolojisi Üzerine Eleştirel Bir Değerlendirme

Dr. Öğretim Üyesi Halil Çakır[1]

[1]Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi

Özet

Kuşaklar arası farklılaşma, tarih boyunca genç kuşaklar üzerinde temellendirilmiştir. Genel bir ilke olarak genç kuşakların kendilerinden önceki kuşakların değerlerini ve yapıp etmelerini takip etme düzeylerinde gözlemlenen düşüş, kuşak çatışması olarak adlandırılır. Öncelikli olarak aile ilişkilerinde kendini gösteren bu durum, kentleşme ve göç gibi büyük toplumsal olgularla ilişkilendirilmektedir. Yaşlı kuşakların egemen olduğu bir toplumsal atmosferde yirminci yüzyılın ikinci yarısına kadar inişli çıkışlı seyreden kuşak çatışması, yirminci yüzyılın ikinci yarısından itibaren aile ilişkileriyle çerçevelendirilebilen kapsamını aşarak sosyal dokunun tamamına sirayet eden bir düzeye ulaşmıştır. Bu gerçekleşirken kuşak çatışmasının yönü de tarihte ilk kez tersine dönmüştür. Artık, değişen dünyaya ayak uyduramadığı düşünülen yaşlı kuşaklar hedeftedir. Kuşaklar arası boşluğun bu süreçte derinleştiği ve anonimleştiği söylenebilir. Küreselleşme ve dijitalleşme eğilimlerinin yükselişe geçmesi, genç kuşakların başrolde olduğu bir kuşaksal siyaseti beraberinde getirmektedir. Doğum kuşaklarına özgü yaşamsal tercihler ve kişilik özellikleri, dijital mecralarda yaşlı kuşaklara yönelen yaşçılık ideolojisinin ifadeleri haline gelmektedir. "OK, Boomer" akımı, dünya çapında karşılık bulmuş bir internet meme olarak yaşçı söylemlerin en dramatik örneklerinden biridir. Bebek Patlaması (Baby Boomer) Kuşağı'na mensup bireylerin tutum ve davranışlarını eleştirmek üzere genç kuşaklara mensup bireyler tarafından kullanılan "OK, Boomer", kuşaklar arasındaki sürekliliğin bozulmasına işaret etmektedir. Bununla beraber "OK, Boomer" akımı, çalışma hayatından politikaya kadar pek çok alanda gündelik yaşama da sirayet etmiştir. Diğer yandan "OK, Boomer" akımı, kuşak içi çatışmaları da beraberinde getirmiştir. Öyle ki yaşamsal pratikleri ve tercihleri nedeniyle Boomer olmakla itham edilen genç kuşak üyeleri, bu ithama "OK, Zoomer" akımı ile tepki vermiştir. Bu bağlamda kuşak çatışmasının, geldiği noktada, yalnızca farklı kuşaklar arasında değil, kuşakların kendi içinde de gerçekleşen bir düzeye ulaştığı söylenebilir. Buradan yola çıkarak bu çalışmada kuşakların yön değiştiren ideolojisinin "OK, Boomer" ve "OK, Zoomer" akımları örneğinde tartışılması amaçlanmaktadır. Bu amaç

bağlamında söz konusu akımların ele alındığı ve gündelik yaşama sirayet ettiği vakalardan örnekler, söylem analizi tekniğiyle irdelenmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kuşak Çatışması, "ok, Boomer", "ok, Zoomer".

"ok, Boomer" Vs. "ok, Zoomer": A Critical Review On Generations' Altering Ideology

Abstract

Inter-generational differentiations have historically been built on targeting young generations. In principle, decreasing tendency of younger generations in following values and habits of former generations is named generational conflict In a social atmosphere dominated by older generations, generational conflict, which fluctuated until the second half of the twentieth century, has since then transcended its scope, which could be confined to the family relationships, and reached a level that permeates the entire social structure. When this happened, the direction of generational conflict reversed for the first time in history. Having been perceived as unable to adapt to changing world, older generations, are the target now. One can say that generational conflict has deepened and become anonymous in this process. Life choices and personality traits specific to birth generations become subjects to ageist ideology directed at older generations in digital media. The "OK, Boomer" trend, a world-wide popular internet meme, is one of most dramatic examples of ageist discourse. Used by younger generations to criticize the attitudes and behaviors of Baby Boomer individuals, "OK, Boomer" points to a disruption of continuity between generations. Furthermore, the "OK, Boomer" has permeated daily life in many areas, from working life to politics. Moreover, "OK, Boomer" trend has also brought about inner-generational conflicts. Younger generations who are accused of being Boomer due to their life choices and behaviors, has responded with the "OK, Zoomer" trend. Building on that, one can say that generational conflict has reached a level where it occurs not only between generations but also within generations themselves. In this context, this study tries to examine the altering ideology of generations in the example of "OK, Boomer" and "OK, Zoomer" trends. In this purpose, examples from cases where these trends are discussed and have permeated Daily life using discourse analysis techniques.

Keywords: Generation Conflict, "ok, Boomer", "ok, Zoomer".

Makale id= 332

Sözlü Sunum

Çocuklarda Ahlak Gelişimi: Bibliometrik Bir Çalışma

ORCID ID: 0000-0003-2839-3697

Öğr. Gör. Sevcan BAYRAK ÇELİK

Fırat Üniversitesi

ORCID ID: 0000-0003-1784-4472

Prof. Mehmet SAĞLAM

İnönü Üniversitesi

ORCID ID: 0009-0008-2241-0453

Selma BARAÇ

İnönü Üniversitesi

ORCID ID: 0000-0003-3951-7261

Prof. Osman Tayyar ÇELİK

İnönü Üniversitesi

Özet

Çocukluk döneminde ahlak gelişimi, bireyin doğru ile yanlışı ayırt etme, adaleti kavrama ve empati kurma kapasitesinin temellerini atan multidisipliner bir araştırma alanıdır. Bu çalışma, çocuklarda ahlak gelişimi literatürünün tarihsel evrimini, küresel yayın ağlarını, baskın temalarını ve kavramsal haritasını bibliyometrik analiz yöntemleriyle incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma kapsamında, alanın bilgi tabanını ve eğilimlerini sistematik bir şekilde ortaya koymak üzere dahil edilme kriterleri doğrultusunda Web of Science veri

tabanından taranan 411 akademik çalışma analiz edilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular, çocuklarda ahlak gelişimi konusundaki bilimsel üretimin yaklaşık yarım asırlık bir birikime sahip olduğunu göstermektedir. Yayın trendleri incelendiğinde; 1980'li yıllardan itibaren araştırmalarda ivmelenme başladığı, 1990-2010 yılları arasında dalgalı (inişli-çıkışlı) bir seyir izlendiği ve 2010 yılı sonrasında ise alana olan ilginin belirgin bir artış göstererek tepe noktasına ulaştığı tespit edilmiştir. Ülke bazlı üretkenlik ve etki analizlerinde, Amerika Birleşik Devletleri (ABD) hem toplam yayın sayısı hem de aldığı atıf miktarı bakımından literatürde baskın ve lider konumdadır. ABD'yi küresel ölçekte bilimsel üretime katkılarıyla Çin, Kanada ve Almanya takip etmektedir. Ağ ve içerik analizi teknikleriyle gerçekleştirilen tematik analizler, alanın temel odak noktalarını üç ana boyutta birleştirmektedir. Bilişsel-Gelişimsel Boyut: Adalet, muhakeme ve vicdan gibi teorik kavramlara odaklanan yaklaşım, Sosyal-Davranışsal Boyut: Prososyal davranışlar, akran ilişkileri ve sosyal etkileşim biçimleri, Duygusal ve Davranışsal Çıktılar: Empati, suçluluk duygusu ve ahlaki eyleme geçiş süreçleridir. Çalışmamız, çocuklarda ahlak gelişimi konusunun gelişim psikolojisinden eğitim bilimlerine, sosyolojiye uzanan multidisipliner ve disiplinlerarası doğasını açıkça ortaya koymaktadır. Elde edilen veriler, gelecekteki araştırmaların yalnızca ahlaki sapma veya risk faktörlerine değil; ahlak gelişimini destekleyen ve pekiştiren koruyucu faktörlere odaklanmasının kritik önem taşıdığını vurgulamaktadır. Bu çalışma, alan çalışanları ve araştırmacılar için mevcut birikimi görselleştiren kapsamlı bir yol haritası sunmaktadır.

Anahtar kelimeler: Çocuk, Ahlak Gelişimi, Adalet, Bibliyometrik Analiz.

Moral Development In Children: A Bibliometric Study

Abstract

Moral development in childhood is a multidisciplinary research area that establishes the foundation for an individual's capacity to distinguish right from wrong, comprehend justice, and cultivate empathy. This study aims to examine the historical evolution, global publication networks, dominant themes, and conceptual mapping of the literature on moral development in children through bibliometric analysis methods. Within the scope of the study, 411 academic publications retrieved from the Web of Science database based on predefined inclusion criteria were analyzed to systematically delineate the knowledge base and prevailing trends in the field. The findings indicate that scientific output regarding children's moral development spans an accumulation of approximately half a century. An analysis of publication trends reveals that research began gaining momentum in the 1980s, followed a fluctuating trajectory between 1990 and 2010, and witnessed a marked surge after 2010 to reach its peak. In country-level productivity and impact analyses, the United States holds a predominant and leading position in the literature in terms of both total publication volume and citation count, followed on a global scale by China, Canada, and Germany. Thematic analyses conducted via network and content analysis techniques synthesize the primary foci of the field into three core dimensions: the cognitive-developmental dimension, which focuses on theoretical constructs such as justice, reasoning, and conscience; the socio-behavioral dimension, encompassing prosocial behaviors, peer relationships, and patterns of social interaction; and affective and behavioral outcomes, addressing processes involving empathy, guilt, and the enactment of moral action. Our study clearly demonstrates the interdisciplinary nature of moral development in children, bridging

developmental psychology, educational sciences, and sociology. The obtained data highlight the critical importance of future research focusing not only on moral deviance or risk factors, but also on the protective factors that support and reinforce moral development. Consequently, this study provides a comprehensive roadmap visualizing the current state of knowledge for practitioners and researchers in the field.

Keywords: Children, Moral Development, Justice, Bibliometric Analysis.